

DPN 6922

Title : सहस्रिका प्रज्ञापारमिता / SAHASRIKĀ PRAGÑĀPĀRAMITĀ

Run. No. 7647

Cat. No.

Micro. No.

Subject दर्शन / Philosophy Religion : Hindu / Bauddha

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt.- New. / Maith.- New. / New.- Nep. /

Size in cms. 12.5 x 46.5

Folios 297

Lines (in a page) 7

Compl. / Incompl.

Chapt. / act /

Author / translator

Scribe / donor बज्राचार्य पूर्णभद्र मुनि

Date: NS / SS / VS / KS 1008

Ruler / place Bajracharya Purna Bhadra

Script : New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. : Muni.

Material : palmleaf / paper / thiyasaphu / yellow

Condition : fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

beg. ॐ नमो भगवते आर्य श्री प्रज्ञापारमिताय ॥

P.T.O.

निर्विकल्पे नमस्तुभ्यं प्रज्ञापारमिते मिते
या त्वं सर्वान् वशांगी तिर्यक्ष्यै निरीक्ष्यते ॥ १ ॥

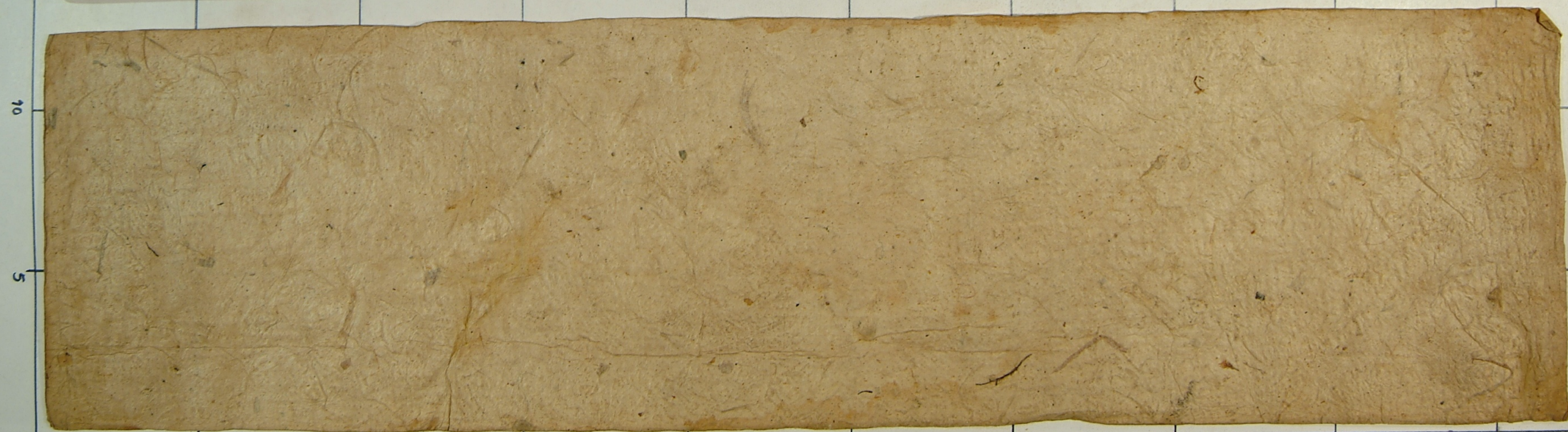
Cal. सदेव मानुषासुर गरुधर्व लोक वंदितां प्रज्ञापारमितां सम्पगुह
गृह्य पर्यवाप्य च वाचयित्वा प्रवर्त्ये नं विहरन्तु सदाधित
इति ॥ ॥ शुभस्तु सर्व जगतां ॥ ॥

शुभ ॥ सम्वत् १००८ मिति आश्विन शुक्ल पञ्चमि ज्येष्ठा
नक्षत्र सौमरा योग बुधवार दिन ओवाहाल तोलया द्विजवर
वंश श्री ३ वज्रदेव्या सेवकः वज्राचार्य पूरुभिपुत्रुनिना
लिखापिता ॥

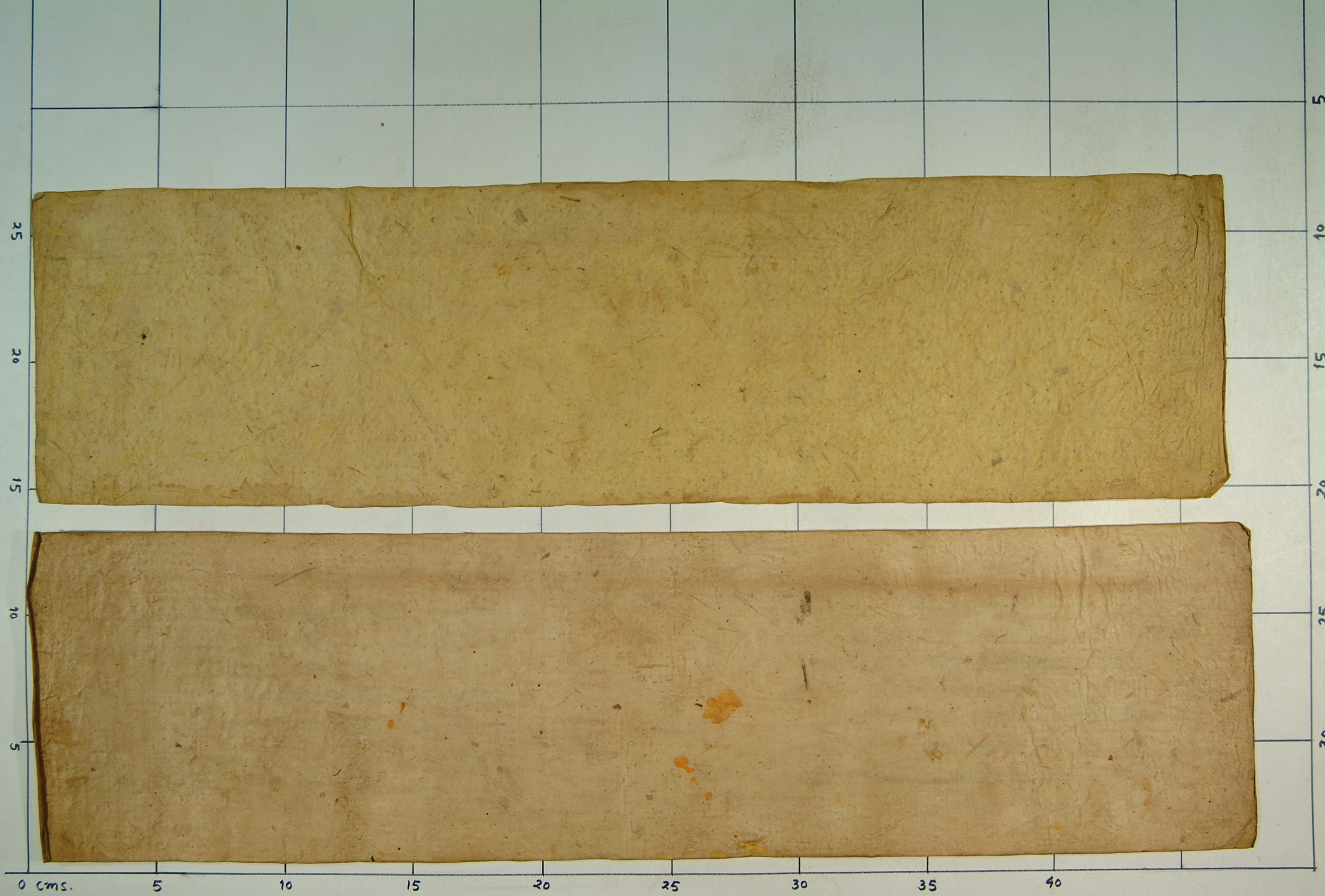

0 cms. 5 10 15 20 25 30 35 40

पुरुषाव-

१ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥ नि
गीतिनवशेर्निनीकृत ॥ १ ॥ आकाशमिव निर्लेपीनि
गर्भ ॥ २ ॥ नवचार्यगुणस्यायावृक्षस्पवङ्गगुणाभान
प्रपञ्चलीवृक्षधर्मयूनस्तनी ॥ सुखनायीनिमाहात्म्यम
वदीकृत ॥ ननापिनियर्गसिद्धिप्राप्यर्गमाद्यदर्शन ॥ ३ ॥
यिडीवमातात्मसिवत्सला ॥ ३ ॥ यद्ब्रह्मालोकगुणवश
तामही ॥ ४ ॥ सर्वपात्रमिताहिल्लीनिर्मलाहिवनिदिग

विकल्पनमस्तुत्यं पुरुषावमिहमिह ॥ यात्सर्वानवद्य
पुप्यं वीनिनरुनी ॥ यस्त्रीपस्थकिरावनसपस्थकिरुध
पस्थकीरुनीसकश्चन्द्रचिकयानिव ॥ २ ॥ कृपात्मिका
कुलीरुकिवत्सल ॥ ४ ॥ सकृदप्यागयमुद्ययस्त्रीनिधि
सर्वयामपि वीनाधीपनाथेनियमात्मनी ॥ पाथिकाऊन
पूणास्तवकपालवशा ॥ नन्वमसिकल्पाधीसर्वसदपि
वडलखवनाहिवनूयातासिसर्वदा ॥ ८ ॥ विनयैक

मासाद्यकृत्तुधगर्भवद्रूपालमवेकानानाहिवीकृत ॥ ९ ॥ प्रलीपायवदीफीरुभवस्थायादविन्दवशा ॥ लीपायपुलरीयाकिदावावादाश्चवादिनी
॥ १ ॥ त्वमवगुसकृतनीवालानीहीमदर्शना ॥ आश्वसकृतनीवासिविद्वीमोम्यदर्शना ॥ ११ ॥ यस्यलयाहिषीगस्तनाथस्यनविद्य ॥ नस्याम्बकथमन्यथ
नागध्वोरुविद्यरु ॥ १२ ॥ नागहृत्तिकुनश्चिल्लीनवकवनगहृत्ति ॥ स्थानयपिचसर्ववृद्धिर्नापलकृत ॥ १३ ॥ यत्तामवैनपस्थकिप्रपञ्चकव
हावक ॥ प्रपञ्चविमूयकनदिदंमहदकुनी ॥ १४ ॥ त्वमववक्षरुपस्थन्नपस्थन्नपिबक्षरु ॥ त्वमवमूयकपस्थन्नपस्थन्नपिमूयक ॥ १५ ॥ अहवि
स्तयनीयासिगहिनासियशस्त्रिनी ॥ सुद्वर्धासिमायवदृष्टमनवदृष्ट ॥ १६ ॥ वृक्षेऽप्रत्यकवृक्षेऽप्रत्यकेशनिधविता ॥ मार्गस्थमकासाकृत्ता
नास्तान्यदूनिनिश्चय ॥ १७ ॥ यवहारैपूवस्तुप्रकृत्यर्थमनीविधी ॥ कृपयालाकनाथेस्तमूयकनवचायक ॥ १८ ॥ शकृकस्तमिरुस्तानुनि
निमिहीनिनरुनी ॥ सर्ववाग्निपयातीतायात्वेकविदनिधीता ॥ १९ ॥ सत्यवमपिसीरुत्तावाक्पथेर्वयमीहलो ॥ त्वमस्तुतामपिसमीदुष्टपनःसुनि

यित्वा वाचयित्वा पर्यवाफवापवर्तयित्वा ॥ ॐ हेवपुष्पा नमितायी शिक्रिय ॥ यागमापरुर्वी ॥ वाधिसत्त्वहमावपिशिक्रियुकामन ॥ यमवपुष्पा
 पात्रमिता ॥ अथानुहीतया धनयित्वा वाचयित्वा पर्यवाफवापवर्तयित्वा ॥ ॐ हेवपुष्पा नमितायाम्पायकोशल्यसमन्वागहन सर्ववाधिसत्त्वध
 र्मसमूदागमाययागश्चकनधीय ॥ नक्तस्यहमा ॥ ॐ हेवहिपुष्पा नमितायाम्पिस्त्रुवध सर्ववाधिसत्त्वधर्मा उपदिष्टा ॥ यत्रवाधिसत्त्वनमहासत्त्वनधिः
 क्रिययागमापरुर्वी ॥ अनुरुनायामपिसम्पत्तवा ॥ शिक्रियुकामनयमवपुष्पा नमिता ॥ अथानुहीतया धनयित्वा वाचयित्वा पर्यवाफवा
 पवर्तयित्वा ॥ ॐ हेवपुष्पा नमितायाम्पायकोशल्यसमन्वागहन सर्ववृद्धधर्मसमूदागमाययागश्चकनधीय ॥ नक्तस्यहमा ॥ ॐ हेवहिपुष्पा नमि
 तायी विस्त्रुवध सर्ववृद्धधर्मा उपदिष्टा ॥ यत्रवाधिसत्त्वनमहासत्त्वनधिः क्रिययागमापरुर्वी ॥ ॥ अथरत्नयुक्ता सुकृतिर्गवन्मनदवाचन ॥ ॥
 याहंरुगवन्नरदववाधिसत्त्वनामधेयं नवमिनापलरुनसमनूपस्थामि ॥ पुष्पा नमितामपिनवमिनापनेरुनसमनूपस्थामि ॥ साहंरुगवन्नरदववा

४

धिसत्त्वनामधेयमविदन्ननूपलरुमाना ॥ समनूपस्थपुष्पा नमितामयविदन्ननूपलरुमाना ॥ समनूपस्थनकरुमेवाधिसत्त्वकनमस्यापुष्पा नमिताया
 मववदिष्टास्यनृक्षसिष्टामि ॥ ॥ नरदवमरुगवन्नोक्तस्यहमा ॥ याहंरुवत्तविदन्ननूपलरुमाना ॥ समनूपस्थननामधेयमारुक्षयययीकुर्यीपइतवा
 धिसत्त्वहमा ॥ १ ॥ अथिपुष्पलपुनरुगवन्नरदपिनामधेयं नस्थिरं नस्थिरं नविष्टिरं नविष्टिरं ॥ नक्तस्यहमा ॥ अविष्टमानत्वनरस्यनामधेयस्य
 ॥ ॥ नवैरुनामधेयं नस्थिरं नस्थिरं नविष्टिरं नविष्टिरं ॥ २ ॥ सवधाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्येवगीहीनायीपुष्पा नमितायी ताव्यमाधयादधमानायी
 मूपदिष्टमानायाकिरुंनावलीयहनसलीयहनविष्टीदकिनविष्टीदमापय ॥ नास्यविष्टीरुवकिमानसैनरुगवन्नपुष्टीरुवकिनारुस्यकिनसकृत्सिः
 नसुजासमापय ॥ १ ॥ अधिमृचन ॥ अथयनाविष्टीरुवाधिसत्त्वमहासत्त्वपुष्पा नमितायावदिष्टय ॥ ॥ विष्टीविनिवर्तनीयायीवाधिसत्त्वहमा
 सुस्थिता ॥ स्थानयागन ॥ २ ॥ पुननपनेरुगवन्नवाधिसत्त्वनमहासत्त्वनपुष्पा नमितायावदिष्टय ॥ ॥ विष्टीविनिवर्तनीयायीवाधिसत्त्वहमा

ह्ययोनसकात्रयनविह्वलनस्थगवी॥ कुरुस्यहता॥ सचद्रूपमिच्छति नृपाहिसकात्रचनमिनवनमिपुष्पापानमितायी॥ उर्वसचदनायीसैह्ययोनसका
 त्रयसचद्विह्वलनमिच्छतिविह्वलनाहिसैकात्रचनमिनवनमिपुष्पापानमितायी॥ कुरुस्यहता॥ नम्रहिसैकात्रचननपुष्पापानमितीपविगृह्णाति॥
 नापिह्येपात्रमितायीयागमापयन॥ नापिपुष्पापानमितीपविपूजयन॥ अपविपूजयमाधःपुष्पापानमितीननिर्यास्यति॥ सर्वह्ययामपविगृहीतप
 विगृह्णत॥ कुरुस्यहता॥ नृपैकपविगृहीतपुष्पापानमितायामवदनासैह्यसकात्रविह्वलनैकपविगृहीतपुष्पापानमितायी॥ यश्चनृपस्यापविगृही
 तमद्रूपमवयावदनायाः सैह्ययाः सैकात्राधीनाविह्वलनस्यापविगृह्णतमद्रिह्वलनैसापिपुष्पापानमिताअपविगृहीता॥ उर्वकुरुवाधिसत्त्वमहासत्त्व
 नपुष्पापानमितायाश्चनिर्या॥ अयश्चवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यसर्वधर्मापविगृहीतानामसमाधिर्विपूलः पुनस्कृताः प्रमाथनियताः साधनदाः सर्वध
 वकपुष्पापानमितायाश्चनिर्या॥ ३ ॥ सापिस्वह्ययामपविगृहीतानहिनिर्यागृहीतया॥ सचन्निमिरुतागृहीतया॥ रुविद्यन्॥ नेवह्ययधिकः पविगृह्णकः यद्यमल

स्यन्॥ अरुहि॥ अधिकः पविगृह्णकः सर्वह्ययानधिमयनशुचानुसात्रीपादधिकनह्वलननावनीर्हः॥ सावनीर्यननृपपविगृहीत॥ उवन्नवदनीनसैह्यनय
 स्कात्रात्रविह्वलनैपविगृहीत॥ नापिरुग्रीमिस्ववनरुह्वलनैसमनूपयधति॥ १ ॥ नाध्वात्मनृपस्यानरुह्वलनैसमनूपयधति॥ नवहिर्वावृपस्यनरुह्वलनैसमनूपय
 ति॥ नाध्वात्मवहिर्वावृपस्यनरुह्वलनैसमनूपयधति॥ नाप्यनृगृपारुह्वलनैसमनूपयधति॥ उर्वनाध्वात्मवदनायाः सैह्ययाः सैकात्राधीनाध्वात्मविह्वलनस्यन
 ह्वलनैसमनूपयधति॥ नवहिर्वाविह्वलनस्यनरुह्वलनैसमनूपयधति॥ नाध्वात्मवहिर्वाविह्वलनस्यनरुह्वलनैसमनूपयधति॥ नाप्यनृगृविह्वलनारुह्वलनैसमनूपयधति॥ अ
 वदपयाय॥ अधिकः पविगृह्णकः अधिमूकः साजसर्वशुचानुसात्रीसर्वह्ययानस्मिन्नयन॥ धर्मगीप्रमाणीकृतेवमधिमूकः॥ नननकश्चिद्धर्मः प
 विगृहीतानापि सकश्चिद्धर्माउपलक्षायसगृहीतानैवदासनिर्वाधमपिनमयन॥ २ ॥ अयमपिरुगवन्वाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यपुष्पापानमितावदिगया
 ॥ यद्रूपेनपविगृहीत॥ उवयदनीसैह्यसैकात्रानयद्विह्वलनैपविगृहीतनवाकनापविनिर्वाति॥ अपविपूह्यहसिस्तथागनवलेश्चतुर्विधेभनयेनसाद

[illegible][illegible]

चरति॥ सचस्यनर्तोस्तेर्वरवति॥ यत्तुर्वचनमिदं पुरुषानामिदं याचनमि॥ सपुरुषानामिदं याचनमि॥ उवचरन्वाधिसत्त्वमहासत्त्वश्चरति पुरुषा
 नमिताया॥ १ ॥ **सहस्रं च नामा** किनोपेति न च नामा किनोपेति॥ च नामि च न च नामि च किनोपेति॥ नेव च नामि न च नामा किनोपेति॥ च विद्यामी किनापे
 ति॥ न च विद्यामी किनापेति॥ च विद्यामि च न च विद्यामि च किनोपेति॥ नेव च विद्यामि न च विद्यामी किनोपेति॥ न कस्य ह नार्तोपेति॥ सर्वधर्माकनूपग
 ना अनूपा रु॥ २ ॥ अयमूच्यते सर्वधर्मान्पादानां तसमाधिर्वाधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य विपुलश्च पुरुषः॥ अयमाक्षयि यः॥ असाधनश्च॥ सर्व
 वक्यलोकवृक्षे॥ १ ॥ **अनन्तं समाधिना** विह्वनन्वाधिसत्त्वमहासत्त्वः क्रियमनूनाय सम्यक्त्वाधिमहिर्भवति॥ २ ॥ **वृक्षान्वाधिसत्त्वमहासत्त्वः**
 स्थविनो वमरु॥ वाक्यमहं गवन्वाधिसत्त्वमहासत्त्वः पूर्वकं सुथागते न ह हि॥ सम्यक्त्वं वृक्षे नूनं नायं सम्यक्त्वाधेयानन समाधिना विह्वनति॥ १ ॥
 सुतमपि समाधिना समनूपमि॥ न च न समाधिना समरु॥ अहं समाधिं समापत्स्य॥ अहं समाधिं समापन्नः॥ ६६ ॥ सवकस्य सर्वं सर्वं सर्वं सर्वं सर्वं सर्वं सर्वं

न॥ २ ॥ उवमूकं आयूष्मान्भविष्युः आयुष्मकं सुरुति मरुदवाच॥ यनायूष्मसुरुति समाधिना विह्वनन्वाधिसत्त्वमहासत्त्वसुथागते न ह हि॥ सम्यक्त्वं वृक्षे
 या कियते अनूनाय सम्यक्त्वाधेयानन समाधिर्भवति॥ सुरुति नाह॥ नाहीदमायूष्मान्भविष्युः॥ १ ॥ न कस्य ह ना॥ नमपि हि सकलपुरुषसमाधि
 न जानाति न संजानीत॥ आयूष्मान्भविष्युः आह॥ न जानाति न संजानीत॥ ६६ ॥ आयूष्मसुरुति नाह॥ न जानाति न संजानीत
 ६६ ॥ आयूष्मान्भविष्युः वदामि॥ न कस्य ह ना॥ न जानाति न संजानीत॥ अविद्यमानत्वेन न स्य समाधेर्न जानाति न संजानीत॥ अथ खलु न गवानायूष्म
 न सुरुतये सोधूकानमदाह॥ साधूसाधू सुरुतं उवमरुत्सुरुतं उवमरुत्सुरुतं॥ यथापि नाम न तथागतानूनाधनं पतिरुति॥ तथागताधिवाननापदिशति॥
 उवचरन्वाधिसत्त्वमहासत्त्वमिदं क्रियते॥ न कस्य ह ना॥ उवहि शिक्नुमाधेवाधिसत्त्वमहासत्त्वः पुरुषानामिदं याचि क्रुत्॥ ॥ अथ खलु आयूष्मान्
 भविष्युः गवन्मरुदवाच॥ उवशिक्नुमाधेवागवन्वाधिसत्त्वमहासत्त्वः पुरुषानामिदं याचि क्रुत्॥ उवमूकं आयूष्मान्भविष्युः गवन्मरुदवाच॥

निरुगवन्नुचरु ॥ कुरुवाधिसत्त्वः निरुगवन्नुचरु ॥ उपमूर्कुरुगवानायुषीर्नसूक्तमिदं दवाचरु ॥ अपदार्थः सूक्तं वाधिसत्त्वपदार्थः ॥
 कुरुस्यरुगाः ॥ सर्वधर्माधीरिसूक्तं वाधिसत्त्वमहासत्त्वः असूक्तं कायी विरुक्तं ॥ १२ ॥ सर्वधर्माधीरिसूक्तं वाधिसत्त्वमहासत्त्वानुवाधनार्थेनासूक्तं
 कायायामनूनीसम्पत्तिवाधिमहिर्मेवूक्तं ॥ वाधिर्येननूसूक्तं वाधिसत्त्वमहासत्त्वः सूक्तं ॥ ११ ॥ सूक्तिनाह ॥ यत्पुनरुगवानवमाह ॥
 वाधिसत्त्वमहासत्त्वः निरुगवन्नुचरु ॥ कुरुवाधिसत्त्वमहासत्त्वः सूक्तं ॥ कुरुवानाह ॥ मरुतः सत्त्वनाह ॥ मरुतः सत्त्वनिकायस्यागनीकान
 यिष्वातीनि ॥ कुरुवाधिसत्त्वमहासत्त्वः सूक्तं ॥ अथखत्वायूष्मान्भविष्यन्तुगवन्नुचरु ॥ ममापिरुगवन्नुचरु ॥ यत्पुनरुगवानवमाह ॥
 धिसत्त्वमहासत्त्वः सूक्तं ॥ ॥ कुरुवानाह ॥ ॥ यत्पुनरुगवानवमाह ॥ ममापिरुगवन्नुचरु ॥ यत्पुनरुगवानवमाह ॥ ममापिरुगवन्नुचरु ॥
 दृष्ट्याः जीवदृष्ट्याः पूर्णलदृष्ट्याः रुवदृष्ट्याः विरुवदृष्ट्याः उरुदृष्ट्याः श्वरुदृष्ट्याः स्वकायदृष्ट्याः ॥ एतास्मावमाद्यानादृष्ट्याः प्रहृष्ट्याः धर्मदृष्ट्याः

११

यत्पुनरुगवानवमाह ॥ ममापिरुगवन्नुचरु ॥ यत्पुनरुगवानवमाह ॥ ममापिरुगवन्नुचरु ॥ यत्पुनरुगवानवमाह ॥ ममापिरुगवन्नुचरु ॥
 महासत्त्वः सूक्तं ॥ ॥ कुरुवानाह ॥ यत्पुनरुगवानवमाह ॥ ममापिरुगवन्नुचरु ॥ यत्पुनरुगवानवमाह ॥ ममापिरुगवन्नुचरु ॥
 यदपिरुगवन्नुचरु ॥ सर्वरुगाविरुमनाश्रवचिरुमसर्गविरुमसाधनर्धसर्वश्रवकपुत्रकवृक्षेकशपिविरुअसूक्तं अपर्यापन्नः ॥ कुरु
 स्यरुगाः ॥ कुरुवाधिसत्त्वमहासत्त्वः निरुगवन्नुचरु ॥ कुरुवाधिसत्त्वमहासत्त्वः निरुगवन्नुचरु ॥ कुरुवाधिसत्त्वमहासत्त्वः निरुगवन्नुचरु ॥
 धिसत्त्वमहासत्त्वः निरुगवन्नुचरु ॥ कुरुवाधिसत्त्वमहासत्त्वः निरुगवन्नुचरु ॥ कुरुवाधिसत्त्वमहासत्त्वः निरुगवन्नुचरु ॥
 अपर्यापन्नः ॥ सूक्तिनाह ॥ ॥ अचिरुत्वायूष्मान्भविष्यन्तुगवन्नुचरु ॥ ममापिरुगवन्नुचरु ॥ यत्पुनरुगवानवमाह ॥ ममापिरुगवन्नुचरु ॥
 सूक्तिनाह ॥ कुरुवाधिसत्त्वमहासत्त्वः निरुगवन्नुचरु ॥ कुरुवाधिसत्त्वमहासत्त्वः निरुगवन्नुचरु ॥ कुरुवाधिसत्त्वमहासत्त्वः निरुगवन्नुचरु ॥

नञ्चिरुपचिरुमचिरुमिति॥ ॥**अनिपु**॥ साधुसाधुयुष्मत्सूक्तं यथापिनामत्वं रगवता अनधविहानिधमगतायीनिर्दिष्टानिर्दिष्टसि॥ ३ ॥
 अथखत्वायुष्मान्पुर्णमेगायधीपूशरगवन्मनदवाचन॥ महासत्त्वमहासत्त्वमिदंदिदंरगवन्मन॥ महासत्त्वाहसत्त्वमसत्त्वम॥ ३३ ॥ महायान
 संप्रस्थितामहायानसमावृत्तसत्त्वम॥ नस्मान्नमहासत्त्वमहासत्त्वमिदंदिदंरगवन्मन॥ ३४ ॥ **अथखत्वायुष्मान्पु**र्णमेगायधीपूशरगवन्मनदवाचन॥ महासत्त्वाः
 हसत्त्वमहासत्त्वाहसत्त्वमिदंदिदंरगवन्मन॥ कियताहगवन्वाधिसत्त्वमहासत्त्वमहासत्त्वाहसत्त्वमिदंदिदंरगवन्मन॥ रगवानाह॥ रूहसूक्तं वाधिसत्त्वम
 हासत्त्वमेवमवति॥ अप्रमयामयासत्त्वाः पत्रिनिर्वापयित्वाः॥ असौख्ययामयासत्त्वाः पत्रिनिर्वापयित्वाः॥ सतीस्त्वावकः सत्त्वान्पत्रिनिर्वापय
 ति॥ नचसकश्चिसत्त्वायः पत्रिनिर्वापयनचपत्रिनिर्वापितारुवति॥ कस्यहताः धर्मकेवासूक्तं धर्माधीमायाधर्मकामपादायस्याह॥ यथापिनामसूक्तं
 नदक्षामायाकात्रावामायाकात्राकवासीवाचतुर्महापथमहाकूनकायमहिनिर्मिमीत॥ अहिनिर्मयकस्येवमहाकूनकायस्याकूनकान्कूर्यात्॥ कलि

१२

मन्यसूक्तं अपि नूक्तं कनचिरुश्चिद्वतामृतावानाशितावाः कर्हितावा॥ सूक्तमिनाह॥ नाहीदंरगवन्॥ रगवानाह॥ उवमवसूक्तं वाधिसत्त्वमहा
 सत्त्वाः प्रमयानसौख्ययान्पत्रिनिर्वापयति॥ नचसकश्चिसत्त्वायः पत्रिनिर्वापयनचपत्रिनिर्वापितारुवति॥ सत्त्वमिदंदिदंरगवन्मन॥ सत्त्वमिदंदिदंरगवन्मन॥
 गमवन्निर्दिष्टमानैश्वर्यानाकुस्यमिनसैरस्यमिनसैरासमापयन॥ कूर्यात् अयसूक्तं वाधिसत्त्वमहासत्त्वाहसत्त्वमिदंदिदंरगवन्मन॥ ३५ ॥ **अथखत्वा**
युष्मान्पुर्णमेगायधीपूशरगवन्मनदवाचन॥ यथाहंरगवताहपिनस्यार्थमाज्ञानामि॥ तथाअसत्त्वाहसत्त्वमिदंदिदंरगवन्मन॥ वाधिसत्त्वमहासत्त्वाहसत्त्वमिदंदिदंरगवन्मन॥
 कस्यहताः अकृताहिसूक्तं सर्वेहता॥ अविकृताअनरिसूक्ता॥ नपिसत्त्वाअकृताअविकृताः॥ अनरिसूक्ताः॥ यवीसत्त्वानामर्थयोर्यसत्त्वाहस
 त्त्वम॥ उवमूक्तं आयुष्मान्पुर्णमेगायधीपूशरगवन्मनदवाचन॥ उवमनरुगवन्मनदवाचन॥ कस्यहताः कथारिहगवन्मनदवाचन॥ उवमवदनासै
 सैस्त्वानासूत्वाहिरगवन्मनदवाचन॥ उवमनरुगवन्मनदवाचन॥ उवमनरुगवन्मनदवाचन॥ उवमनरुगवन्मनदवाचन॥ उवमनरुगवन्मनदवाचन॥

नमिमाहि ३ संप्रस्थितः ॥ १ ॥ धातुकोनिर्यास्यतीति यनाना नैवदीन न संप्रस्थितं सर्वरूपाय सास्यति ॥ वाधिसत्त्वामहासत्त्वानिर्यास्यति ॥ अपि तु खलपु
 नर्नकृन्निनिर्यास्यति ॥ नकनापिसंप्रस्थितं ॥ नकचित्स्थायति ॥ अपि तु सत्त्वानिर्यास्यति सर्वरूपाय मस्थानया गतनापिकश्चिरुनमहायानननिर्यासानापि
 निर्यास्यति ॥ नापिनिर्यास्यति ॥ नकस्य रुहाभाय अनिर्यासाय नवनिर्यासा इहावती धर्मो न विद्यत नापलक्ष्यत ॥ उवमविद्यमानेषु सर्वधर्मेषु कुरुमाधर्म
 कुरुमनधर्मदानिर्यास्यति ॥ ॥ उवमकृत्तु यूप्यान्सूक्तिर्गवकमरुदवाचत ॥ महायानं महायानमिदं गवन्वचत ॥ सदवमानुषासूत्रं लाकमहि
 रुदन्निर्यास्यति ॥ १ ॥ आकाशसमकयामरुहयानं ॥ २ ॥ यथाकाशं अप्रमयानो मस्य यानी सत्त्वानामवकाशः ॥ उवमवगवन्सूक्तिमहायानमप्रम
 यानामस्य यानी सत्त्वानामवकाशः ॥ अननरुगवनपर्यायमहायानमिदं वाधिसत्त्वानां महासत्त्वानां ॥ ३ ॥ ने वास्याममादृष्टं ने वास्यनिर्गमादृष्टं ॥
 नाप्यस्य सत्त्वानं संप्रस्थितं ॥ ४ ॥ उवमस्य रुगवन्महायानस्य नेव पूर्वोक्त उपलक्ष्यत ॥ नाप्यपनाक उपलक्ष्यत ॥ नापिमध्य उपलक्ष्यत ॥ वाधिसमं रुगवन्सूया

१४

नेकस्मानमहायानं महायानमिदं ॥ अथ खलु रुगवानायुषीन्सूक्तयसाधूकानमदात् ॥ साधूसाधूस्सूक्तं उवमरुत्सूक्तं उवमरुत् ॥ उवैः
 महायानमिदं वाधिसत्त्वानां महायानमिदं ॥ ५ ॥ अगृहीत्वा वाधिसत्त्वैर्महासत्त्वैः सर्वरूपाय नूपाफा ॥ अनूपाप्यरु अनूपायतु च ॥ ॥ अथ खलु
 यूप्यान्सूक्तिं मेजायदीपुगा रुगवकमरुदवाचत ॥ अयं रुगवन्सूक्तिः स्थविनः पुरुषानमितायाः रुक् ॥ अथीष्टा महायानमप्यदृष्टवीमन्य
 त ॥ ॥ अथ खलु यूप्यान्सूक्तिर्गवकमरुदवाचत ॥ नाहं रुगवनपुरुषानमिताया महायानमप्यदिशति ॥ उवमेकं यूप्यान्सूक्तिर्गवकमरुदवाचत ॥ वेदानुवाकं रुगवन ॥ अपि तु ख
 लपुनरुगवनपूर्वोक्ता वाधिसत्त्वानोपेति ॥ अपनाकं वाधिसत्त्वानोपेति ॥ मध्यं वाधिसत्त्वानोपेति ॥ नकस्य रुहाभाय नोपेति ॥ नूपापर्यं नकयाहिः
 वाधिसत्त्वापर्यं नकावदिकया ॥ उवम्वदनामं सत्त्वानां विज्ञानापर्यं नकयाहि वाधिसत्त्वापर्यं नकावदिकया ॥ नूपाधिसत्त्वानोपेति ॥ उवमपि

नविद्यतनापलत्तु॥उवम्वदनासैरुसैस्कावाविहूनैवाधिसत्त्वाङ्गिनोयेनि॥वृद्धमपिनविद्यतनापलत्तु॥उवैरुगवसर्वधसर्वैसर्वथासर्व
 वाधिसत्त्वधर्ममनूपलत्तुमानाहैरुगवैसर्वधर्मैसमनूपस्थामि॥यस्यैरुनामधेयैयइरुवाधिसत्त्वङ्गि॥प्ररूपात्रमितामपिनसमनूपस्थामि
 नापलत्तु॥सर्वरूपात्रमपिनसमनूपस्थामिनापलत्तु॥साहैरुगवैसर्वधसर्वैसर्वथासर्वैरुधर्ममनूपलत्तुमानासमनूपस्थान्करुमैधर्मैकरुम
 नधर्मैकरुमस्मिधर्मैववदिष्याम्यनूधसिष्यामि॥वृद्धङ्गिरुगवनामधेयमाकुमरु॥वाधिसत्त्वङ्गिरुगवनामधेयमाकुमरु॥प्र
 रूपात्रमिङ्गिरुगवनामधेयमाकुमरु॥रुच्यनामधेयमनरिनिर्वृत्तु॥यथाआत्माआत्मेङ्गिरुगवन्नयु॥अस्यैरुगयाचरुगवन्नरिनि
 र्वृत्तुआत्मा॥उवमस्वरावातौसर्वधर्माधैकरुमरुद्रुपी॥यदयामनरिनिर्वृत्तु॥करुमरुवदनासैरुसैस्कावाशाकरुमरुद्रिहूनै॥यदयाम
 मनरिनिर्वृत्तु॥उवमरुग्यौसर्वधर्माधैयाअस्वरावतासाअनरिनिर्वृत्तु॥याचसर्वधर्माधैमनरिनिर्वृत्तु॥नरुधर्मा॥रुक्मिनरिनिर्वृत्तुमन

१३

र्निर्वृत्तुप्ररूपात्रमितायासववदिष्याम्यनूधसिष्यामि॥नवान्यरुगवन्नरिनिर्वृत्तु॥सर्वधर्मावावृद्धधर्मावाधिसत्त्वधर्माउपलत्तु
 ॥यावावाधायचवत्॥सत्वरुगवन्नवैरायमाधैउवैरुधमानउवमूपदिधमानवाधिसत्त्वस्यसहासत्त्वस्यचिरुनावलीयननसैलीयन॥
 नविषीदतिनविषादमापयत्तु॥नास्यविपृष्टीरुवकिमानसैनरुगनपृष्टीरुवकि॥नारुस्यकिनसत्त्वस्यकिनसत्त्वसमापयत्तु॥उवम्वदिनयौवा
 नरुयपस्वाधिसत्त्वामहासत्त्वःप्ररूपात्रमितायीरुवयनार्यवाधिसत्त्वामहासत्त्वःप्ररूपात्रमितामूपपनीचरु॥अयन्वाधिसत्त्वामहासत्त्वःप्ररूपा
 पात्रमितामूपनिधाययययैवाधिसत्त्वामहासत्त्वःप्ररूपात्रमितामिङ्गि॥॥रुक्मस्यरुगा॥यस्मिनरुहिसमयरुगवन्वाधिसत्त्वामहासत्त्वःप्र
 र्धर्माप्ररूपात्रमितायीयुपपनीचरु॥रुक्मिन्समयननूपमूपेकिननूपमूपगच्छुकि॥ननूपस्याद्यादसमनूपस्थकि॥ननूपस्यनिवाधैसमनूपस्थ
 कि॥उवन्नवदनीनसैरुनसैस्कावाविहूनमूपेकि॥नविहूनमूपगच्छुकि॥नविहूनस्याद्यादसमनूपस्थकि॥नविहूनस्यनिवाधैनसमनूपस्थकि॥

यदि सन्निपत्तिगानि॥ सन्निवर्त्तन्यत्वन॥ यापि वदानीत्त्वकर्मविकजावतामः सापि सर्वावृक्षानूतावनवृक्षरुसावृक्षाधिष्ठाननाहिरुतावृक्षा॥ ॥
 अथ खलु गवाणामिन्द्रायुष्मन्सूक्तिमरुदवाच॥ ॥ मान्यार्यसूक्तसम्बद्धानिदवपूजसुहृत्साध्वर्यापर्वदिसन्निपत्तिगानिसन्निवर्त्तनः
 नार्यस्यसूक्तनक्तिकात्सूक्तपात्रमिनीयाधुकासानिवाधिसत्त्वानीमहासत्त्वानामपदधामववादानूशसनीच॥ नरुथवाधिसत्त्वनमहासत्त्वनपक्षपा
 तमिनायीस्थगयी॥ कथंशिक्षिगयी॥ कथंयागमापरुयी॥ ॥ सुविनःसूक्तिनाह॥ ॥ नरुकोशिकउपदशामिरुवृक्षानूतावनवृक्षरुसावृक्षा
 धिष्ठाननायेदवपूजोननूनायीसम्पत्कीवाधेविरुनायादिनी॥ नैवयादयिगयी॥ यत्त्ववकाकासम्पत्कनियामन्नरुवाअनूनायीसम्पत्कीवा
 धेविरुमूयादयिगयी॥ नरुस्यरुगा॥ वक्षसीमानाहिसैसान॥ अरुसाःरुवाहिरुपूनःपूनःसैसान॥ अरुनायीसम्पत्कीवाधेविरुमूयादयिगयी॥ ॥
 पितुखलुपूनस्त्वामयानूमादसचरुयानूनायीसम्पत्कीवाधेविरुमूयादयननाहिरुमलमूलस्यानूनायीकनामिविसिखराहिधर्महाविसिखरुसा

20

धर्माअध्यालेविगया॥ ॥ अथ खलु गवाणामिन्द्रायुष्मन्सूक्तिमामरुयतस्म॥ साधूसाधूसूक्तसाधूखलुपूनस्त्वसूक्तयस्त्ववाधिसत्त्वानीमहास
 त्वानामूसाहृदयासि॥ अथमूक्तआयुष्मासूक्तिरुगवन्मरुदवाच॥ ॥ नरुहैनस्माहिरुगवन्गवनाहिरुयीनाहिरुहै॥ नरुस्यरुगा॥ पो
 र्वकाधीहिरुगवन्सूक्तगानामरुनीसम्पत्कीवृक्षानीअक्तिकःसदर्थरुगवनयथावक्तव्यम्वधायचननपूर्ववाधिसत्त्वरुगवमये॥ अथकेववा
 दितानूशिक्षपात्रमिनास॥ नरुगवनाचननाअनूनायानमूयादिनी॥ अथकेरुगवन्नस्माहिरुपिवाधिसत्त्वामहासत्त्वानून्पनिगृहीतव्याअनू
 पनिवानयनया॥ सैपनिगृहीतव्या॥ सैपनिवानयिगया॥ नरुस्यरुगा॥ अस्माहिरुपिहिरुगवन्वाधिसत्त्वामहासत्त्वानून्पनिगृहीतव्याअनू
 पिवामिनासैपनिगृहीतव्या॥ सैपनिवानयिगया॥ क्रिपुमवानूनीसम्पत्कीवाधिमहिसैरास्यरु॥ ॥ अथ खलु गवाणामिन्द्रायुष्मन्सूक्तिमरुदवाणामिन्द्रमा
 मरुयतस्म॥ नरुकोशिकउपदशामिरुवृक्षानूतावनवृक्षरुसावृक्षाधिष्ठाननाहिरुतावृक्षा॥ ॥

विमितिनिस्थानवी॥ वृद्धत्वमसंस्कृतप्रहाविमितिनिस्थानवी॥ अथ आपत्तादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥ अथ आपत्तादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥
 नस्थानवी॥ सकृदागमसीदक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥ सकृदागमपनिनिष्ठितत्वात् सकृदिर्मलाकमागम्यद्वयव्याकृतनिष्ठितनिस्थानवी॥ अथ
 नागमसीदक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥ अनागमपनामीर्मलाकरुणेवपनिनिर्वाप्यनीतिनिस्थानवी॥ अहंनदक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥ अहंनिहेवानुप्राधि
 हापनिर्वाधधोपनिनिर्वाप्यनीतिनिस्थानवी॥ प्रत्यकवृद्धादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥ प्रत्यकवृद्धादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥ प्रत्यकवृद्धादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥
 स्थानीतिनिस्थानवी॥ वृद्धादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥ वृद्धादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥ वृद्धादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥ वृद्धादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥
 यानीसत्त्वानामर्थकृत्वाअप्रमयाधसंख्यानिसत्त्वकादीनियुक्तमसहस्रादिपनिनिर्वाप्यअप्रमयानसंख्यानिसत्त्वानुधवकप्रत्यकवृद्धसम्पर्कवृद्ध
 नियमानुत्वावृद्धहोस्थितवृद्धकृतकृत्वाअनुपधिहापनिर्वाधधोवृद्धपनिनिर्वाधनपनिनिर्वाप्यनीतिवमयननस्थानवी॥ ॥अथवत्वायूष्मान्

२२

नान्यनिपुणस्येकदहवत्॥ यदिवृद्धादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥ अथ आपत्तादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥ अथ आपत्तादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥
 मर्थकृत्वाअप्रमयाधसंख्यानिसत्त्वकादीनियुक्तमसहस्रादिपनिनिर्वाप्यअप्रमयानसंख्यानिसत्त्वानुधवकप्रत्यकवृद्धसम्पर्कवृद्धनियमानुत्
 वावृद्धहोस्थितवृद्धकृतकृत्वाअनुपधिहापनिर्वाधधोवृद्धपनिनिर्वाधनपनिनिर्वाप्यनीतिवमयननस्थानवी॥ नक्तथपुनवननस्थान
 वी॥ कथंविदित्वमिति॥ ॥अथवत्वायूष्मान्मरुतिवृद्धानुतावनायूष्मान्मरुतिपुणस्येकदहवत्॥ अथ आपत्तादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥
 च॥ नक्तमन्यसआयूष्मान्मरुतिपुणकथमगगार्हसम्पर्कवृद्धादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥ ॥अथ आपत्तादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥
 द्वादशदिन॥ नक्तमन्यसआयूष्मान्मरुतिपुणकथमगगार्हसम्पर्कवृद्धादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥ ॥अथ आपत्तादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥
 यूपमान्मरुतिनायूष्मान्मरुतिपुणकथमगगार्हसम्पर्कवृद्धादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥ ॥अथ आपत्तादक्रिणीयवृद्धिनिस्थानवी॥

सुपात्रमिहायाऽनवीनिदिष्टमानायाऽनकश्चिस्वस्यकारुविद्यति॥ ॥अथखलुशकस्यदवानामिदुष्येनदहता॥अस्यधर्मपरायस्याये
 दसुहृदिनालाव्यमाद्यस्यपूजार्थंयन्वहंपूष्याध्वहिनिर्मायार्यसुहृदिमस्यवकित्रयमिति॥ ॥अथखलुशकादवानामिदुसुखीधलायीपूष्या
 ध्वहिनिर्माययायूष्मन्सुहृदिमस्यवकित्रय॥ ॥अथखलुवायूष्मन्सुहृदस्थवित्रस्यशकदवानामिदुमनूयारुनध्वयेनदहता॥अथखलु
 पुननिमानिपूष्याधिमयागुयस्मिंशद्युदवयुषचनकिदृष्टपूर्वाधियातीमानिशकदवानामिदुध्वस्यवकीर्णनिनिर्मितान्यमानिपूष्याधिमनेन
 पूष्याधिपृक्तगुल्मलानिर्जानिनिशकदवानामिदुध्वस्यवकीर्णनिमनामयान्यमानिपूष्याधिमिति॥ ॥अथखलुशकादवानामिदुमनूय
 मन्सुहृदस्थवित्रस्यशकदवानामिदुमनूयारुनध्वयेनदहता॥अथखलुवायूष्मन्सुहृदिमस्यवकित्रय॥अनिजानान्यमान्यायसुहृदपूष्याधि॥नकस्यहता॥नहिमनानिर्जाना
 निकानिनिविष्टाधि॥नापिपृक्तगुल्मलानिर्जानि॥ ॥अथखलुवायूष्मन्सुहृदिमस्यवकित्रय॥अथखलुशकादवानामिदुमनूयारुनध्वयेनदहता॥अथखलु
 वायूष्मन्सुहृदिमस्यवकित्रय॥अथखलुशकादवानामिदुमनूयारुनध्वयेनदहता॥अथखलुवायूष्मन्सुहृदिमस्यवकित्रय॥अथखलुशकादवानामिदुमनूयारुनध्वयेनदहता॥

[illegible]

दवानामिन्द्रमरुदवाचन॥ न कोशिकेर्वेदसिक्तस्येष्टानूवाचदिनयः॥ कस्येष्टदधिष्ठानेवदिनयी॥ पयार्यसूक्तनिष्पृष्टपात्रमितीरायकवर्ति
 मथमगनस्येष्टकोशिकानूवाचदिनयः॥ नथमगनस्येष्टदधिष्ठानेवदिनयी॥ यदहंपृष्टपात्रमितीरायः॥ यदपिकोशिकेर्वेदसिक्तस्येष्टपात्रमि
 तीरायसिक्तनमहासिक्तनकृतागवधिरव्या॥ पृष्टपात्रमितीरायसिक्तनमहासिक्तननृपात्रवधिरव्या॥ नाप्यन्यनृपात्रवधिरव्या॥ उव
 नृवदनायानसंस्तुयानसंस्तुयानविस्तुनात्रवधिरव्या॥ नाप्यन्यनृविस्तुनात्रवधिरव्या॥ नृकस्यहृता॥ नथमिहिनृप्यं पृष्टपात्रमितीरायनृप्य
 नृपात्रपृष्टपात्रमितीराय॥ उवन्नवदनायानसंस्तुयानविस्तुनैपृष्टपात्रमितीराय॥ नाप्यन्यनृविस्तुनात्रपृष्टपात्रमितीराय॥ १ ॥ उवमृकाकादवानामिन्द्र
 यूपीर्यसूक्तमिन्द्रवाचन॥ महापात्रमिन्द्रयमार्यसूक्तयइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ २ ॥ अप्रमाद्यपात्रमिन्द्रयमार्यसूक्तयइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ ३ ॥ अ
 पविमाद्यपात्रमिन्द्रयमार्यसूक्तयइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ ४ ॥ अनृपात्रमिन्द्रयमार्यसूक्तयइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ ५ ॥ उवमृकाकादवानामिन्द्र

२०

न कोशिकेर्वेदमरुत॥ महापात्रमिन्द्रयमार्यकोशिकयइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ अप्रमाद्यपात्रमिन्द्रयमार्यकोशिकयइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ अपविमाद्यपात्रमिन्द्रयमार्यकोशिक
 यइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ अनृपात्रमिन्द्रयमार्यकोशिकयइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ नृकस्यहृता॥ नृपमहृयाहिकोशिकमहापात्रमिन्द्रयमार्ययइरुपृष्ट
 पात्रमितीराय॥ उवन्नवदनायानसंस्तुयानविस्तुनमहृयाहिकोशिकमहापात्रमिन्द्रयमार्ययइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ नृपात्रमाद्यपात्रमिन्द्रयमार्यकोशिकयमार्यपात्रमिन्द्र
 ययइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ उवन्नवदनायानसंस्तुयानविस्तुनाप्रमाद्यपात्रमिन्द्रयमार्यकोशिकयमार्यपात्रमिन्द्रयमार्ययइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ नृपात्रपविमाद्यपात्रमिन्द्रयमार्यकोशिक
 यपात्रमिन्द्रयमार्ययइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ उवन्नवदनायानसंस्तुयानविस्तुनाप्रविमाद्यपात्रमिन्द्रयमार्यकोशिकयपात्रमिन्द्रयमार्ययइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ नृपात्र
 नृकयाकोशिकानृपात्रमिन्द्रयमार्ययइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ उवन्नवदनायानसंस्तुयानविस्तुनानृकयाकोशिकानृपात्रमिन्द्रयमार्ययइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ उव
 महापात्रमिन्द्रयमार्यकोशिकयपात्रमिन्द्रयमार्ययइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ उवमप्रमाद्यपात्रमिन्द्रयमार्यकोशिकयपात्रमिन्द्रयमार्ययइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ उवमनृपात्रमिन्द्रयमार्यकोशिकयपात्रमिन्द्रयमार्ययइरुपृष्टपात्रमितीराय॥ नृपात्र

२५

२०

१५

१०

५

शिकमहापात्रमिहयै॥ अथमाधपात्रमिहयै॥ अपनिमाधपात्रमिहयै॥ अनकपात्रमिहयै॥ कोशिकयइरुपलूपात्रमिता॥ आनमधनकनयाको
 शिकानकपात्रमिहयैयइरुपलूपात्रमिता॥ सत्त्वानकनयाकोशिकानकपात्रमिहयैयइरुपलूपात्रमिता॥ कथं पूनश्कोशिकाजैवधननकनयात्र
 वात्रमिहयैयइरुपलूपात्रमिता॥ सर्वधर्माधैहिकोशिकयनानाकानमधनपर्यवसानमूपलखन॥ तत्कोशिकानकपात्रमिहयैयइरुपलूपात्रमि
 ता॥ अननकोशिकपर्यायधनमधनकनयात्रमिहयैयइरुपलूपात्रमिता॥ पूनवपनीकोशिकयस्मात्सर्वधर्मा अननअपर्यायता॥ अननधर्म
 वामधम्यापर्यवसानेवापनेत्यन॥ तस्मात्कोशिकानकपात्रमिहयैयइरुपलूपात्रमिता॥ पूनवपनीकोशिक॥ तत्कस्यहता॥ अपस्यहिकोशिकनाकानम
 धनपर्यवसानमूपलखन॥ अववदनाया॥ सैलूया॥ सैलूनाधीविलूनस्यहिकोशिकनाकानमधनपर्यवसानमूपलखन॥ अननपिकोशिकपर्याय
 धनमधननकनया अनकपात्रमिहयैयइरुपलूपात्रमिता॥ पूनवपनीकोशिकसत्त्वानेतापर्यवसान॥ तत्कस्यहता॥ तहिसत्त्वस्यानावामधम्यापर्यव

सानेवापलखन॥ तस्मात्कोशिकसत्त्वानकनया अनकपात्रमिहयैयइरुपलूपात्रमिता॥ ॥ अथखल्लुकादवानामिदं आयुषीं सूरुतिमनदवाचन॥
 कथमार्यसूरुसत्त्वानकनया अनकपात्रमिहयैयइरुपलूपात्रमिता॥ ॥ स्थविनः सूरुतिनाह॥ ॥ नरुिकोशिकगधनाया (गनवागधनावइ
 सत्त्वानकनयात्रमिहयैयइरुपलूपात्रमिता॥ ॥ शकआह॥ कथं कहीदानीमार्यसूरुसत्त्वानकनया अनकपात्रमिहयैयइरुपलूपात्र
 पात्रमिता॥ ॥ स्थविनः सूरुतिनाह॥ नरुिकमन्यसुकोशिककतमस्येकधर्मस्याधिवचनेयइरुसत्त्वः सत्त्ववृत्ति॥ शकआह॥ नेनमार्यसूरुधर्मविच
 वने॥ नाधर्माधिवचनेयइरुसत्त्वः सत्त्ववृत्ति॥ आगनुकमननामधेयपरिफे॥ अवमुकमननामधेयपरिफे॥ अनासीयमननामधेयपरिफे॥ अन
 नेवमननामधेयपरिफे॥ यइरुसत्त्वः सत्त्ववृत्ति॥ ॥ स्थविनः सूरुतिनाह॥ नरुिकमन्यसुकोशिककाविदुसत्त्वपनिदीपनाकना॥ ॥ शकआह
 नाहीदमार्यसूरु॥ ॥ स्थविनः सूरुतिनाह॥ यइरुकोशिकनकाविसत्त्वपनिदीपनाकना॥ नरुकासत्त्वानकना॥ सत्त्वकोशिकगधगार्हस्यस्येन

वीथपत्रीरुगुह्यश्चकनिहीचदवपूजासाक्रिहाः ॥ स्थापयित्वाऽकदवपूजाम्बान्कामावचान्दवपूजामहावपूजाम्बान्
 दवपूजानाहास्ववीथदवपूजानामकुयनस्मा ॥ याहिकश्चिदवपूजाऽकूलपूजावाकूलइहितावाऽमीपूजापानमितामृजुहीध्यानिधनयिष्यनिवाच
 यिष्यनिपर्यवाप्यनिप्रवर्कयिष्यनि ॥ नरस्यमानावामानकायिकावाचदनाज्वतानपत्रिः ॥ अज्वतानगवधिः ॥ अज्वतानलस्यन ॥ नापि
 स्यकूलपूजस्यवाकूलइहिगुर्वामनूयावाज्वतानपत्रिः ॥ अज्वतानगवधिः ॥ अज्वतानलस्यन ॥ नापिसकूलपूजावाकूलइहितावाविषमापयि
 नक्षकालैकनिष्यनि ॥ ४ ॥ पूननपवैदवपूजयचदवपूजाअनूरुवायीसम्पत्तीवा ॥ धीमीपस्तिगा ॥ येथदवपूजेविरीपूजापानमितामृजुहीना
 नक्षानिमानवाविमानपर्यवाफानपवर्किगाहदवपूजासकूलपूजावाकूलइहितवीथापसैकमितवीमस्यन ॥ नस्यकूलपूजस्यवाकूलइहिगुर्वो
 र्मीपूजापानमितामृजुनक्षानयनावाचयनऽपर्यवापूवतऽपवर्कयमानस्यनिकाशुषीतिथस्तावाजुहीमीनिधनयिष्यनिवाचयि

धीनि ॥ पर्यवाप्यनिप्रवर्कयिष्यनि ॥ ॥ नचखलपूनदवपूजास्यकूलपूजस्यवाकूलइहिगुर्वोर्मीपूजापानमितामृजुनक्षानयनावाचयनऽप
 यवापूवतऽपवर्कयमानस्यनक्षानयनावाचयनऽपयवापूवतऽपवर्कयमानस्यनक्षानयनावाचयनऽपयवापूवतऽपवर्कयमानस्यनक्षानयनावाचयनऽप
 वामहासमुद्रगहस्यवा ॥ नरुगतापसैकामनावाचैकम्यमानस्यवास्तिनस्यवानिषर्कस्यवानियरुस्यवाहयैवाहविष्यनि ॥ स्मृतिगर्ववाहविष्यनि ॥
 उत्पस्यनवा ॥ १ ॥ अथखलवत्तानामहानाकानाहगवक्रमदवाचन ॥ आथैर्यकगवन्यदिमीपूजापानमितामृजुनक्षानयनवाचयनपर्यवा
 पूवन्पवर्कयनसकूलपूजावाकूलइहितावायानग्यसत्तान्विनयनि ॥ नचसत्तसैकमस्यादयनि ॥ वयैरुगर्वस्यकूलपूजस्यवाकूलइहिगुर्वो
 क्राववक्षगुर्फिसन्विधस्यामायर्मीपूजापानमितामृजुहीध्यानिधनयिष्यनिवाचयिष्यनिपर्यवाप्यनिप्रवर्कयिष्यनि ॥ ॥ अथखलवत्ताना
 वानामिहगवक्रमदवाचन ॥ अहमपिहगर्वस्यकूलपूजस्यवाकूलइहिगुर्वो नक्राववक्षगुर्फिसन्विधस्यामि ॥ यर्मीपूजापानमितामृजुही

निधनयिष्यति वाचयिष्यति पर्यवाप्यति प्रवर्तयिष्यति ॥ अथ खलु कादवानामिडाह गवतमनदवाचन ॥ इमापि ह्यपकिंसा
 र्देवजकायिकेर्देवपूरेण गवतमनदवाचन ॥ अहमपि ह गवतस्य कूलपूशस्य वा कूलइहि कुर्वान्नावबध्नुमिहै विधास्यामि ॥ यन्मास्यस्य
 नावमितामृजुहीष्यति निधनयिष्यति वाचयिष्यति पर्यवाप्यति प्रवर्तयिष्यति ॥ २ ॥ अथ खलु कादवानामिडाह गवतमनदवाचन ॥ अथ
 गवतस्यदिमीपस्यपानमितामृजुनक्षत्रयन्वाचयन्पर्यवाप्यवन्प्रवर्तयन्सकूलपूशवाकूलइहितावाहमानियमाहृष्यमिकान्गुधान्पनि
 लरुत ॥ पविगृह्णाति ॥ किंपूनर्ह गवन्प्रसूयानमितामृजुहीतायीसेवा ॥ यद्यावमितामृजुहीतारुवति ॥ एवमृकृत् गवान्धर्कदवानामिडमगद
 वाचन ॥ एवमरुकोमिकेवमरुत ॥ प्रसूयानमितामृजुहीतायीसर्वा ॥ यद्यावमितारुवति ॥ ३ ॥ पुनरप्यन्ये कोमिके प्रसूयानमितामृजु
 हीतायीधनितायीवाचितायीपर्यवाप्यायीप्रवर्तितायीयान्सकूलपूशवाकूलइहितावाहृष्यमिकान्गुधान्पविगृह्णाति ॥ नाकोमिकसर्वान्पृथु

२१

पूवस्त्वमनमिकृन्नुपिष्यहंसाधूत गवत्रिनिगकादवानामिडाह गवतस्यप्राचीन ॥ ह गवाननदवाचन ॥ नरुकोमिकयममधर्मेविगृही
 तयैमस्यक ॥ विवदितयैमस्यक ॥ विनाधयितयैमस्यक ॥ नृषांविगृहीतुकामानीविवदितुकामानीविनाधयितुकामानीमस्यत्रास्यत्राविगृह्णा
 विवादाविनाधा ॥ पुनरवाकृर्हस्यति ॥ नस्यस्यति ॥ नृषांविगृहीतुकामानीविवदितुकामानीविनाधयितुकामानीनरुहिप्राया ॥ यन्निपूर्वमि
 ष्यति ॥ नरुस्यहंता ॥ एवमरुकोमिकरुवति ॥ यन्मीपसूयानमितीकूलपूशवाकूलइहितावाहृहीष्यति निधनयिष्यति वाचयिष्यति पर्यवाप्य
 तिप्रवर्तयिष्यति ॥ दशयिष्यतिउपदक्षत्युदक्षतिस्वाध्यास्यति ॥ नस्यनान्यत्रास्यत्रानिअधिकनधनिपूनरवाकृर्हस्यति ॥ नस्यस्यति ॥ नृषांवि
 गृह्णुकामानीविवदितुकामानीविनाधयितुकामानीनरुहिप्राया ॥ यन्निपूर्वमिष्यति ॥ ममपिसुकोमिककूलपूशवाकूलइहितावाहृष्यमिके
 गुर्धपविगृह्णाति ॥ यन्मीपसूयानमितामृजुहीष्यति निधनयिष्यति वाचयिष्यति पर्यवाप्यति प्रवर्तयिष्यति ॥ दशयिष्यतिउपदक्षत्युदक्षतिस्वाध्या

॥ ४ ॥ ननु यथापि नामकोकमद्यीनामोषधीसर्वविषप्रधमनीरुगाभाविषधजंतुनावृत्तिकुनारुनार्थिनाआरुनगवधिधकथिदवपाधकः
 नामाकुशार्देर्जंरुवम॥ सआशीविषस्तेपाधकजार्गंरुधनानुवधीयादनृगद्धारुनरुगार्हकृयितुकामः अथसपाधकजाकायनसामद्यीनामोषधी
 रूनापरीकामन॥ ननापरीकमयिष्ठन॥ अथसआशीविषस्तेपाधकजार्गंरुधनेवपत्पदावरुन॥ नरुस्यहमा॥ तथाहि नस्याउषध्याहेवगुणः
 सनाहसमयस्तेपागीविषस्यरुधियमरिहवदि॥ नवैवलवनीहिसाउषधी॥ १ ॥ नवमवकोशिकयः कूलपूजावाकूलइहितावाळुमीपसुपाव
 मितामृजृहीष्यनिधानयिष्यनिवाचयिष्यनिपर्यवाप्यनिप्रवरुयिष्यनि॥ दशयिष्यस्त्वपदश्रुदश्रुतिस्वाध्यास्यनि॥ नस्यकोशिकयानितामृयनस्यन
 धिकनधनिविगृहाविवादाविनाधाहविष्यनि॥ नपसुपावमितायास्करुमावलनसहामरः पसुपावमितायावलाधाननक्रिपकनवापनस्येति॥ उप
 समिष्योनि॥ नविवर्द्धिष्यक॥ यनायनवायस्यकनरुतेवनिनास्यक॥ अर्नर्द्धास्यनि॥ नस्येस्यस्यक॥ नरुस्यहमा॥ उपसुपावमिताहिनामदीनी

३२

वावनिर्वाधयहस्यापशमयिजी॥ नविवर्द्धिष्यकनि॥ १ ॥ वस्तुनश्चमहानजानः शकश्चदवानामिडावृक्षावसहापतिः सर्वचवृक्षहगवकावाधि
 सताधनक्रावनधगुर्फिसेविधास्यनि॥ यळुमीपसुपावमितामृजृहीष्यनिधानयिष्यनिवाचयिष्यनिपर्यवाप्यनिप्रवरुयिष्यनि॥ दशयिष्यस्त्वपदश्रु
 दश्रुतिस्वाध्यास्यनि॥ अयकनकूलपूजावाकूलइहितावाहसुधर्मिकागुधः पविगृहीताहविष्यनि॥ २ ॥ पुननपनकोशिकयः कूलपूजावाकू
 लइहितावाळुमीपसुपावमितामृजृहीष्यनिधानयिष्यनिवाचयिष्यनिपर्यवाप्यनिप्रवरुयिष्यनि॥ दशयिष्यस्त्वपदश्रुदश्रुतिस्वाध्यास्यनि॥ स
 आदयवचनश्चरुविष्यनि॥ मृद्वचनश्चरुविष्यनि॥ मिहवचनश्चरुविष्यनि॥ अपकीर्णवचनश्चरुविष्यनि॥ नचक्राधिरुगारुविष्यनि॥ नचमान
 हिरुगीरुविष्यनि॥ नरुस्यहमा॥ तथाहि नपसुपावमितापनिदमयनि॥ पसुपावमितापनिधमयनि॥ नक्राध्ववर्द्धयनि॥ नमानवर्द्धयनि॥ स
 पनाहपनिगृह्णाति॥ नवापादपनिगृह्णाति॥ नानृगयैधनयनि॥ ३ ॥ नवैचननास्यकूलपूजावाकूलइहितुर्वास्मिर्मेरीकास्यक॥ नरुस्यहमा

वैरवनि॥सचदहंवायादम्यादयिष्यामि॥ननदियासिमपनिहस्यन॥मुखवर्कश्चमधश्च॥अयुर्कवेरुममयदरुमनुरुवायीसम्यक्वा
 र्त्तपदिनेशाकृमिद्रिकुकासभा॥काधस्यवहोगच्छयमित्यवैसक्रिप्रमवस्मर्त्तिप्रतिलहन॥००ममपिसकोशिककूलपूजावाकूलइहितावाहदभ
 मिर्कीगुर्दीपनिगृणाकि॥य०मीप्रह्लापात्रमितामृजुहृष्यनिधनयिष्यनिवाचयिष्यनिपर्यवाप्सनिप्रवर्कयिष्यनि॥दशयिष्यत्पदश्रुत्पदभूमि
 स्वाध्यास्यनि॥ ४ ॥नवमूकमकादवानामिडाहगवन्ममदवाचन॥आश्रयैरुगवनयथयैप्रह्लापात्रमितापनिदमनायप्रत्युपदिता॥ १ ॥अनुर
 मायवाधिसत्वानीमहासत्वानी॥ २ ॥रुगवानाह॥पुननपर्वकोशिकय०मीप्रह्लापात्रमितीकूलपूजावाकूलइहितावाउजुहृष्यनिधनयिष्यनिवाचयि
 ष्यनिपर्यवाप्सनिप्रवर्कयिष्यनि॥दशयिष्यत्पदश्रुत्पदभूमिस्वाध्यास्यनि॥ ३ ॥सचकूलपूजावाकूलइहितावा०मीप्रह्लापात्रमितामवमृजुनृ
 नयन्वाचयन्पर्यवापूवन्॥प्रवर्कयन्दशयन्पदिशन्नुदिशस्वाध्यायन्सजामवर्कमानसैग्रमगिनसिसमानूदशस्याहस्यसैग्रममवतननीवाच

३३

वकीर्त्तस्यवाअहिकामनावाहैग्रममध्वगनस्यवागिष्ठतावानिषहस्यवा॥अस्थानमनकोशिकानवकाधायरुस्यकूलपूजस्यवाकूलइहिकुर्वा०
 मीप्रह्लापात्रमितामनसिकूर्वतावाउजुहृष्यनिधनयनावावाचयनावायर्गवापूवनावाप्रवर्कयनावादशयनावाउपदिशनावाउदिशनावास्वा
 ध्यायनावाजीविनाकनायाहवन्॥ २ ॥पनायकुमदाजीविनाकनायैसानूषाप्रुयात्रेनस्तानैविद्यन्॥सचसूनस्यकश्चिकोशिकरुगुहासु
 म्वादशुम्बालाईवा॥अन्यघात्रिपन्नरुस्यरानीननियन्॥रक्तस्यहना॥महाविद्ययैकोशिकविद्यायइरुप्रह्लापात्रमिता॥अप्रमाधयैको
 शिकविद्यायइरुप्रह्लापात्रमिता॥अप्रनिमाधयैकोशिकविद्यायइरुप्रह्लापात्रमिता॥अनूरुवयैकोशिकविद्यायइरुप्रह्लापात्रमिता॥असमयै
 कोशिकविद्यायइरुप्रह्लापात्रमिता॥असमसमयैकोशिकविद्यायइरुप्रह्लापात्रमिता॥रक्तस्यहना॥ ॥अरुहिकोशिकविद्यायीसिद्धमाध
 ४कूलपूजावाकूलइहितावानात्मवाधायचनयनानपनवावाधायचनयननाहयवावाधायचनयन॥ ४ ॥अरुहिकोशिकविद्यायीसिद्ध

[illegible]

शिकरप्रथापिनामयवाधिमधुगतावाधिमधुपनिषामरुगतावाधिमधुसुखनगतावाधिवृक्षमूलगतावामनूषावाज्मनूषावाग्नियेष्वातिग
तानप्यादायावन्नरुगतामनूषेर्वाज्मनूषेर्वाविह ० यितुंवायापादयितुंवाआवधायितुंवास्थायित्वापूर्वकर्मविपाके ॥ ॥ गतामरुगता ॥ ॥ रुग
मीनानागतपत्न्यन्नास्मागतामरुहं रुगसम्पत्कूट्ठा ॥ अहिर्सेवृक्षा ॥ अहिर्सेतास्यैरुहिरुर्सेवृक्षाकवयसर्वसत्त्वानामरुहमवेनमनूषासीपरावय
दि ॥ प्रकाशयंकिन्नमवकोशिकयज्जलपूजावाकूलइहिकावाञ्मापस्त्रपात्रमितामृदूहव्यनिधानयिष्यतिवाचयिष्यतिपर्यवाप्यनिपुत्रर्
यिष्यतिदशयिष्यत्युपदशरूपदशानिस्वाध्यास्यति ॥ गुरुकोशिकसत्त्वानदीकामनूषेर्वाज्मनूषेर्वाविह ० यितुंवायापादयितुंवाआवधायितुंवास्थाय
यित्वापूर्वकर्मविपाके ॥ गतामरुगता ॥ अनयेवहिसकोशिकप्रसूपात्रमितयापृथिवीपदश ॥ सत्त्वानौवेत्यहं रुगावैदनीयामाननीय ॥ पूजनीया
वंनीय ॥ पूजनीया ॥ पचायनीय ॥ सत्कनकायागुनकनदीयस्तुर्धनधनलपनीपनायधैकृताहविष्यति ॥ गतामरुगतानीसत्त्वानी ॥ अममपित्तकोशिक

लपुलावाकूलइहिनावाहसुधर्मिकीगुधीपनिगृह्णाति॥३॥ **॥उवमूक** कादवानामिडाहगर्वममदवाच॥यारुगवकुलपुलावाकूलइहिनावा
 कमासुपुलापानमिमीलिविलापूरुकगर्मावाकूलापयदनावदिव्याहिःपूषधूपगधमाल्यविलपनवर्ध्वीवनच्छुधुजघधपलाकाहिः
 समकाचदीपमालाहिर्वरुविधाहिःपूजाहिःसकुर्याजुनूकुर्यान्मानयसूजयदर्वयदपवाय॥यथगतगमस्यार्हःसम्यक्वृक्षस्यपनिनि
 वृत्तस्यधनीनादिसूययुपनिष्ठापय॥पनिगृह्णीयाज्ञानयदा॥नीश्वरयेवदिव्याहिःपूषधूपगधमाल्यविलपनवर्ध्वीवनच्छुधुजघध
 पलाकाहिःसमकाचदीपमालाहिर्वरुविधाहिःपूजाहिःसकुर्याजुनूकुर्यान्मानयसूजयदर्वयदपवाय॥कनकसुधाःकूलपुलावाःकूलइहि
 नावावदुर्वपुधीपमव॥ **॥उवमूक** रुगवानाकंदवानामिडममदवाच॥रुनेहिकोमिकत्वामवारुपनिप्रज्ञामियथाकनकमरुतथावा
 कुर्या॥ **॥रुकिम्प** न्यसेकोमिकयोयंरुथागमस्यार्हःसम्यक्वृक्षस्यसर्वरूतामहावाःइतिनिर्वर्तित॥सकनमस्योपनिषदिशिरुमाह

नरुथागमनारुतासम्यक्वृक्षनानूरुनासम्यक्वाधिः॥सर्वरूतापनिलस्यःइतिसेवृक्ष॥ **॥उवमूक** कादवानामिडाहगर्वममदवाच
 ॥रुहेवगवनरुगवकापुलापानमितायोमिरुमाधेनरुथागमनारुतासम्यक्वृक्षनानूरुनासम्यक्वाधिःसर्वरूतापनिलस्यःइतिसेवृ
 क्ष॥ **॥रुगवानाह॥** रुस्मारुहिकोमिकनानात्मरावगनीनपनिलीरुनरुथागमरुथागमरुकिसेवृगीगच्छति॥सर्वरूतायाकुपनिलस्ययी
 रुथागमरुथागमरुकिसेवृगीगच्छति॥ययकोमिकसर्वरूतारुथागमस्यार्हःसम्यक्वृक्षस्यपुलापानमितानिर्जाकेवा॥उववकोमिकरुथागम
 स्यात्सरावगनीनपनिलीरुपुलापानमितापायकोमाल्यनिर्जाकःसंसर्वरूक्षनाशयरुताहवमि॥उर्वकाशुयनिशियसर्वरूक्षनस्यपुलावना
 हवमि॥वृक्षशनीनपुलावनाचहवमि॥धर्मशनीनपुलावनाहवमि॥सीघसनीनपुलावनाचहवमीति॥उर्वसर्वरूक्षनरुकायमात्मरावग
 नीनपनिलीरुसर्वरूक्षनाशयरुतात्सर्वसत्त्वानीवेयरुतावदनीयःसकनधीयागुनूकनधीयामाननीयःपूजनीयादेनीयाःपवायनीयः

सैव ह्यहवति॥ नवममपनिनिर्वृतस्यापि सननौ धनानां पूजा हविष्यति॥ ॥ **तस्मात्** **हिको** **शिक** **यः** **कश्चि** **कूल** **पूजा** **वा** **कूल** **इति** **वा**
 ॐ मीपूपा नमिनी लिखिताय सूक्तगताम्बा कृत्वा स्थापय दत्तात्रयपूषधूपदिपरीधमाल्यविलपनवर्धवीवनद्वन्द्वज्यपताकारिः स
 मकाचदीपमालाहिविष्वाहित्रयपूजाहिसकुर्याजुनूकुर्यामानयत्युजयद्वयदपवायन॥ अयमवकोशिककयाः कूलपूजाः कूलइति वा
 वरुनपूषधूपसवन॥ **॥ तस्मात्** **हिको** **शिक** **यः** **कश्चि** **कूल** **पूजा** **वा** **कूल** **इति** **वा** **पूजा** **कृता** **हविष्यति**॥ यः कूलपूजा वा कूल
 हितावाङ्गुपूपा नमिनी लिखितमानायी पूक्तगतायां वासुका नैगुनूका नैमाननी पूजनामर्चनामपवायनी पूजा विविधी कुर्यादयमवकमाव
 रुनपूषधूपसवन॥ **॥ तस्मात्** **हिको** **शिक** **यः** **कश्चि** **कूल** **पूजा** **वा** **कूल** **इति** **वा** **पूजा** **कृता** **हविष्यति**॥ यः पूपा नमिनीये पूजा कियिष्यति॥ १ ॥ **उवा**
 मूककादवानामिडाहगवकमनदवाचन॥ यः मरुगवन्जाम्बुदीपकामनूयाः ॐ मीपूपा नमिनी लिखितानां ह्यिनि नमः यिष्यति

नितवाचयिष्यति नपर्यवाप्यति नपवर्कयिष्यति नदशयिष्यति॥ नापदशैरिनादशैरिना स्वाध्यास्यति॥ ताः केनीपूपा नमिनी पूषधूपदि
 परीधमाल्यविलपनवर्धवीवनद्वन्द्वज्यपताकारिः समकाचदीपमालाहिविष्वाहित्रयपूजाहिसकुर्याजुनूकुर्यामानयत्युजयद्वयदपवायन॥ अयमवकोशिककयाः कूलपूजाः कूलइति वा
 नपूजयिष्यति नार्चयिष्यति॥ नापवायिष्यति॥ किन्नरुगवन्जाम्बुदीपकामनूयाः कूलपूपा नमिनीये पूजा कियिष्यति॥ **॥ तस्मात्** **हिको** **शिक** **यः** **कश्चि** **कूल** **पूजा** **वा** **कूल** **इति** **वा** **पूजा** **कृता** **हविष्यति**॥ नवमव
 दयिष्यति॥ उरुह्यति॥ वस्यति॥ वदयिष्यति॥ नवपूनाः श्रद्धास्यति॥ **॥ उवा** **मूक** **का** **द** **वा** **ना** **मि** **डा** **ह** **ग** **व** **क** **म** **न** **द** **वा** **च** **न**॥ नर्किमन्यस
 कोशिककियकूरुजाम्बुदीपकामनूयाः यवक्ष्म्वत्यपसादनसमन्वागताः॥ यधर्मवृत्त्यपसादनसमन्वागताः॥ यमैधवृत्त्यपसादनसम
 न्वागताः॥ **॥ उवा** **मूक** **का** **द** **वा** **ना** **मि** **डा** **ह** **ग** **व** **क** **म** **न** **द** **वा** **च** **न**॥ उवमरुकोशिके वमन॥ अत्यकाहृगवन्जाम्बुदीपकामनूयाः॥ यवक्ष्म

[illegible][illegible]

अप्रमाद्यैरुगवन्विद्यायद्रूपरूपावमिता॥ अप्रतिमाद्यैरुगवन्विद्यायद्रूपरूपावमिता॥ निरुत्तरयैरुगवन्विद्यायद्रूपरूपावमि
 ता॥ अनुरूपयैरुगवन्विद्यायद्रूपरूपावमिता॥ असमयैरुगवन्विद्यायद्रूपरूपावमिता॥ असमसमयैरुगवन्विद्यायद्रूपरूपावमिता॥
 अवमकलुगवानभकैदवानामिदमनदवाचन॥ अवमनकोशिकेवमन॥ महाविद्ययैकोशिकविद्यायद्रूपरूपावमिता॥ अप्रमाद्यैकोशिकवि
 द्यायद्रूपरूपावमिता॥ अप्रतिमाद्यैकोशिकेविद्यायद्रूपरूपावमिता॥ निरुत्तरयैकोशिकविद्यायद्रूपरूपावमिता॥ अनुरूपयैकोशिक
 विद्यायद्रूपरूपावमिता॥ असमयैकोशिकविद्यायद्रूपरूपावमिता॥ असमसमयैकोशिकविद्यायद्रूपरूपावमिता॥ नृकस्यहना॥ वृ
 मोहिकोशिकविद्यामागम्यपोर्वकोसुथगताअर्हक॥ सम्यक्वृक्षा॥ अनुरूपीसम्यक्वाधिमहिसेवृक्षा॥ यद्रूपरूपावमिता॥ यपिकोशिक
 विद्यायनागमधुनिरुथगताअर्हक॥ सम्यक्वृक्षा॥ अनुरूपीसम्यक्वाधिमहिसेवृक्षा॥ नृपिकोशिक॥ मामवविद्यामागम्यानुरूपीसम्यक्

वाधिमहिसेवृक्षा॥ यद्रूपरूपावमिता॥ यपिकविश्वकोशिकजगर्हिअप्रमयस्यसंख्ययषुसिमाहसमसासुपलाकधुषुवृक्षाएगवना॥ नृ
 नोसम्यक्वाधिमहिसेवृक्षा॥ नृपिकोशिक॥ मामवपूरूपावमितामागम्यानुरूपीसम्यक्वाधिमहिसेवृक्षा॥ यद्रूपरूपावमिता॥ अर्ह
 मपिकोशिक॥ मामवविद्यामागम्यानुरूपीसम्यक्वाधिमहिसेवृक्षायद्रूपरूपावमिता॥ ॥ मामवकोशिकविद्यामागम्यदशकूलाकर्म
 पथालाकपरावक॥ वत्तानिधनानिवाधैगसंप्रयुक्तानिलाकपरावक॥ वत्तार्यप्रमाधनिवाधैगसंप्रयुक्तानिलाकपरावक॥ वत्तसुआ
 नृपसमापदयावाधैगसंप्रयुक्तानिलाकपरावक॥ वत्तारिहवाधैगसंप्रयुक्तानिलाकपरावक॥ सफर्तिदधधियक्राधर्माकपरावक॥
 संकपधवदुवतीकिधर्मकधसहसाधिलाकपरावक॥ वृक्षनैस्वयैरूक्षनमनिरूक्षनैलाकपरावक॥ ॥ मामवकोशिकविद्यामागम्यय
 द्रूपरूपावमिता॥ यदापिकोशिकरुथगताअर्हक॥ सम्यक्वृक्षालाकनास्यक॥ नृपिकोशिकवाधिसत्तामसासत्तापूर्वग्रनपूरूपाव

मिना निश्चय नय उपाय कोशल्य समन्वा गता हवति ॥ नपि कोशिक सत्त्वानामनूकाम्पादाय ॥ ॐ मीलाकमागम्य दक्ष कूटालाकर्म पथानलाः
कपरावयति ॥ चत्वारिध्या नानिवाध्वं गवि प्रयुक्ता निलाकपरावयति ॥ चत्वार्युपमाध्वनिवाध्वं गवि प्रयुक्ता निलाकपरावयति ॥ चतसृशान्
यसमापरावध्वं गवि प्रयुक्ता लाकपरावयति पयैवाहिरुवाध्वं गवि प्रयुक्ता लाकपरावयति ॥ नद्यथपि नाम कोशिक चतुस्रुलमागम्य सर्वा
जोषधीताना यथावलयथस्थाममवरासयति ॥ नक्रुणाधिचयथावलयथस्थाममवरासयति ॥ उवमवकोशिक नद्यथगतामहं नद्यसम्यक्
हास्ययनसम्यक्मयाकृष्टाननद्यथगतामहं नद्यसम्यक्कृष्टानामनूपादायाकाचिद्धमंचर्याममचर्याममचर्या कूटालचर्या लाकपरायैव ॥ पराव
न ॥ सर्वासाधाधिसत्त्वनिर्जनावाधिसत्त्वपराविनावाधिसत्त्वापायकोशल्यपवरुति ॥ नद्यवाधिसत्त्वानाम्पायकोशल्यपरापानमिना निर्जनाव
दिहयै ॥ ॥ पुनरप्येव कोशिक ॐ मीपरापानमिनामृजुनीधनयनीवाचयनीपर्यवाप्रावनीपवरुयनीदधयनी उपदिशतामृदिशनी स्वाध्या

यतीति खर्गो मनसि कुर्वती समन्वाहनाश्च कूलपूजा कूलशिरः कूलवाग्विदानीव हवा दृष्ट्वा मिमांसा गुणः पत्रिकी किरव्या ॥ ॥ ॥ ॥
दवानामिडाह गवैर्मम दवाच ॥ कर्मेश पुनर्ह गवन् दृष्ट्वा मिमांसा गुणः पत्रिकी किरव्या ॥ ॥ ॥ ॥
नेमकी कूलपूजा वा कुर्वेद हिरवा विषमा पत्रिकी किरव्या ॥ न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥
क विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥
वा न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥
पूनः पूनः समन्वाहनाश्च कूलपूजा कूलशिरः कूलवाग्विदानीव हवा दृष्ट्वा मिमांसा गुणः पत्रिकी किरव्या ॥ ॥ ॥ ॥
वा न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥ न विषय कालैक विषयि ॥

कामहमदिधीवाआलपिठुकामनारुविष्णुमि॥अहिरुषिठुकामनारुविष्णुमि॥प्रतिसेमादिगव्यवर्गमस्यक॥~~नृत्तस्यहना॥~~नृत्तस्यहना॥नृत्तस्यहना॥
 प्रह्लापात्रमितासर्वसत्त्वानामक्रिकमेशपसेहात्रधमेशचिरुनया॥कनूधमपसेहात्रध॥कनूधमचिरुनया॥प्रत्यपस्थिता॥नृत्तस्यहना॥
 मपिरुग्याउहानीसुपकाकानमक्षगना॥नृत्तस्यहना॥कनूधमपसेहात्रध॥कनूधमचिरुनया॥प्रत्यपस्थिता॥नृत्तस्यहना॥
 नृत्तस्यहना॥कनूधमपसेहात्रध॥कनूधमचिरुनया॥प्रत्यपस्थिता॥नृत्तस्यहना॥
 यनरुगवास्त्रनापसेकामकिस्मा॥॥अथखल्वनृत्तस्यहना॥कनूधमपसेहात्रध॥कनूधमचिरुनया॥प्रत्यपस्थिता॥
 नृत्तस्यहना॥कनूधमपसेहात्रध॥कनूधमचिरुनया॥प्रत्यपस्थिता॥
 मिता॥प्रदमाउहनी॥नृत्तस्यहना॥कनूधमपसेहात्रध॥कनूधमचिरुनया॥प्रत्यपस्थिता॥

४८

प्रह्लापात्रमिताया॥रायासाधयानाकनाय॥स्यादिमि॥॥अथखल्वनृत्तस्यहना॥कनूधमपसेहात्रध॥कनूधमचिरुनया॥प्रत्यपस्थिता॥
 दधीकनाउहनी॥नृत्तस्यहना॥कनूधमपसेहात्रध॥कनूधमचिरुनया॥प्रत्यपस्थिता॥
 क्रिणीकृत्यननेवद्वानेवमार्गधपूनत्रवनिष्काका॥॥अथखल्वनृत्तस्यहना॥कनूधमपसेहात्रध॥कनूधमचिरुनया॥प्रत्यपस्थिता॥
 ३पनिवाऊकादूवाइवगवर्गपदक्रिणीकृत्यननेवद्वानेवमार्गधपूनत्रवनिष्काका॥॥अथखल्वनृत्तस्यहना॥कनूधमपसेहात्रध॥कनूधमचिरुनया॥प्रत्यपस्थिता॥
 नृत्तस्यहना॥कनूधमपसेहात्रध॥कनूधमचिरुनया॥प्रत्यपस्थिता॥
 नृत्तस्यहना॥कनूधमपसेहात्रध॥कनूधमचिरुनया॥प्रत्यपस्थिता॥
 नृत्तस्यहना॥कनूधमपसेहात्रध॥कनूधमचिरुनया॥प्रत्यपस्थिता॥

॥ कृतापसंक्रामयन्ति ॥ साकनार्यकार्यं ॥ प्रह्लापात्रमिताया राघ्यामाध्याया ॥ मया च हाकस्य दवानामिदुस्यार्यनृहर्त ॥ **मथ खलु** ॥
 नार्हन्निपूणं न वामन्यतीर्थानां पवित्रा रुकानामकस्यापि शुद्धं धर्मं समुपपन्नमि ॥ सर्वं न भविष्यति पात्रं राहि पाया ॥ प्रतिहृतं विरुद्धपः
 संक्रामिदु कामा अरु वन ॥ **॥ मथ खलु** मानस्य पापीयस न दह ॥ ॐ मास्तथागतस्यार्हं न सम्यक् वृद्धस्य च न मु ॥ पर्वदं सन्निपतिता ॥
 सन्निपद्युस्तथागतस्यार्हं मुखीरुता ॥ ॐ मच कामा वचना नूपा वचना श्रेय पूजा ॥ समुखीरुता ॥ नियतं मज्जवाधिसत्तामरा सत्ताया कविष्यः
 न अनुरुनायी सम्यक् वा ॥ यत्न ह मपसंक्रामय ॥ विवक्तुं कनक्षयति ॥ **॥ मथ खलु** मानस्य पापीयस नृगवीर्यं वलकाय महिनिर्माययन
 रगवीर्यनापसंक्रामिस्मा ॥ **॥ मथ खलु** हाकस्य दवानामिदुस्येतदह ॥ मानावतार्य पापीयस नृगवीर्यं वलकाय महिनिर्माययन रगवीर्य
 रुतापसंक्रामिस्मा ॥ यश्चर्यं च नृगस्य वलकायस्य ब्रह्मनायं नारु विम्विहो न स्पच नृगस्य वलकायस्य ब्रह्मनायं नारु ॥ पस न कि नृगवीर्यं

गस्य वलकायस्य ब्रह्मनायं नारु नृगस्य वलकायस्य ब्रह्मनायं नारु नृगस्य वलकायस्य ब्रह्मनायं नारु नृगस्य वलकायस्य ब्रह्मनायं नारु नृगस्य वलकायस्य ब्रह्मनायं नारु
 निर्मितं ॥ समनृवहादीर्घं नारु मानस्य पापीयानृगवता वना नृगवीर्यं वलकाय महिनिर्माययन रगवीर्यं वलकाय महिनिर्माययन रगवीर्यं वलकाय महिनिर्माययन
 नृगवीर्यं वलकाय महिनिर्माययन रगवीर्यं वलकाय महिनिर्माययन रगवीर्यं वलकाय महिनिर्माययन रगवीर्यं वलकाय महिनिर्माययन रगवीर्यं वलकाय महिनिर्माययन
 ॥ स्वाध्यायिस्मि पवर्क्यमिस्मा ॥ यथा यथा च हाकस्य दवानामिदु ॥ ॐ मपि प्रह्लापात्रमिताया राघ्यामाध्याया ॥ मया च हाकस्य दवानामिदुस्यार्यनृहर्त ॥
 आनृधमा नृपापीयानृगनेव दानृधनेव मार्गधपूतनवपुत्या वृरु ॥ **॥ मथ खलु** गायत्रिं हाकायिका दवपूजा दिव्यानि माया नवपु
 ष्या धिनिर्माय विहाय सीतरीरुगायन रगवीर्यं वलकाय महिनिर्माययन रगवीर्यं वलकाय महिनिर्माययन रगवीर्यं वलकाय महिनिर्माययन रगवीर्यं वलकाय महिनिर्माययन
 मदानयमिस्मा ॥ चित्रस्य वनर्यं प्रह्लापात्रमिताया राघ्यामाध्याया ॥ मया च हाकस्य दवानामिदुस्यार्यनृहर्त ॥ ॐ मपि प्रह्लापात्रमिताया राघ्यामाध्याया ॥ मया च हाकस्य दवानामिदुस्यार्यनृहर्त ॥

गवोक्तनायवकिनेमि॥ अरिप्रकिनेमि॥ एववावाच॥ यकचिरुगवसुखाः प्रह्लापात्रमिनीराषिष्यक॥ रावयिषीनि॥ प्रह्लापात्रमिता
 यीचनिषीनि॥ नरुर्वामावावामात्रकायिकावावनाअवतानेनलप्यक॥ नरुगवसुखाअवनकधकृमलमूलनसमवागताविषीनि॥ य
 रुमाप्रह्लापात्रमिनीराषिष्यनि॥ अरुवावाजुहीयोनिकानयिषीनिवावयिषीनिपर्यवाप्सीनिप्रवरुयिषीनि॥ दहायिषीरूपदअरुदअनिस्वा
 धास्वीनि॥ पूर्वकिनकृताधिकात्रासुगवन्सुखारविषीनि॥ यथामियप्रह्लापात्रमिताअगवरासमयागमिष्यनि॥ कः पूनवोदायननामकृहीय
 किधनयिषीनिवावयिषीनिपर्यवाप्सीनिप्रवरुयिषीनि॥ दहायिषीरूपदअरुदअनिस्वाधास्वीनि॥ कथलायशिरिषीनि॥ कथलायप्रतिपत्त्यक॥ क
 थलाययागमापत्त्यक॥ कथागनपर्यपासितासुगवन्सुखारविषीनि॥ नरुसुखरुमा॥ अकाहिसर्वरुमाप्रहायक॥ अकाहिसर्वरुमागवधिनया॥
 यइरुप्रह्लापात्रमिता॥ कअथपिनामरुगवन्नयानिकानिचिदत्तानि॥ सुवाधितानिमहासमुद्रप्रहाविनानि॥ सुवाधितानिमहासमुद्राजवधिनय

नि॥ एवमवहगवसर्वरुमासहान्तैरुथागतानामरुतीसम्पक्कवृद्धानीप्रह्लापात्रमितामहासमुद्राजवधिनय॥ ॥ एवमरुगवान्हाक
 दवानामिदमरुदवाच॥ एवमरुकोषिकेवमरु॥ अगानिर्जानैरुथागतानामरुतीसम्पक्कवृद्धानीसर्वरुमासहान्तैरुयइरुप्रह्लापात्रमि
 तामहासमुद्रा॥ २ ॥ अथस्वलायूष्माननैदाहगवैरुमरुदवाच॥ नरुगवन्दानपात्रमितायावर्हृताषन॥ नपनिकीरुयनि॥ ननामध
 येपनिकीरुयनि॥ नशीलपात्रमितायात्राकिपात्रमितायात्रवीर्यपात्रमितायात्रगवन्ध्यानपात्रमितायात्रवर्हृताषनपनिकीरुयनि॥
 ननामधयेपनिकीरुयनि॥ अपिदुप्रह्लापात्रमितायात्रवेकस्याहगवान्वर्हृताषन॥ नामधयेकपनिकीरुयनि॥ ॥ रगवानाह॥ एवमरु
 दानैदेवमरु॥ प्रह्लापात्रमितायात्रवाहमानैदवर्हृताषनामधयेकपनिकीरुयामि॥ नान्याहीपात्रमितानी॥ नरुसुखरुमा॥ प्रह्लापात्रमितासहान
 दपूर्वगमापत्त्यनीपात्रमितानी॥ नकिंसन्यसआनंदअपनिधमिर्नदानैसर्वरुमायीदानपात्रमितानामधयेलरु॥ ॥ अथयूष्माननैदआह॥ वा

ही देह गवन् ॥ ॥ ह गवानाह ॥ तस्मिन्मनस्य अनेद अपविधमिहं गी लमपविधमिहं शीतित्रपविधमिहं वार्यमपविधमिहं अनकस्मि
 मनस्य अनेद अपविधमिहं यस्मिन् सर्वरूपाय पशूपात्रमिहानाम धर्यं लहन् ॥ ॥ अनेद आह ॥ नाही देह गवन् ॥ ह गवानाह ॥ तस्मिन्मनस्य
 सत्यमानेद अपविधमिहं यस्मिन् कूशलमूलानि सर्वरूपापविधमनपविधमयनि ॥ ॥ अनेद आह ॥ उवमत्त ह गवन् उवमत्त ह गवन् ॥ अवि
 द्यामाह गवन् पशूपात्रमविधमिहं गवन् यस्मिन् कूशलमूलानि सर्वरूपापविधमनपविधमयनि ॥ ॥ ह गवानाह ॥ तस्मात्कूर्कोनेद
 पवमत्त ह गवन् यस्मिन् कूशलमूलानि सर्वरूपापविधमिहं यस्मिन् कूशलमूलानि पशूपात्रमिहानाम धर्यं लहन् ॥ तस्मात्कूर्कोनेद
 सर्वरूपापविधमिहं कूशलमूलानि यस्मिन् कूशलमूलानि पशूपात्रमिहानाम धर्यं लहन् ॥ तस्मात्कूर्कोनेद
 मिहं पशूपात्रमिहानाम धर्यं लहन् ॥ तस्मात्कूर्कोनेद पशूपात्रमिहानाम धर्यं लहन् ॥ तस्मात्कूर्कोनेद पशूपात्रमिहानाम धर्यं लहन् ॥

[illegible]

वाचयिष्यति पर्यवाप्यति प्रवर्हयिष्यति ॥ दशयिष्यत्पद अत्युदग्रनि स्वाध्यास्यति ॥ तस्यैव कवलममीगुणः हविष्यति ॥ यापिकोमिककू
 लपूजावाकूल इहिरावाः सोपलूपा नमितीलिखित्वा पूरकगर्गाकृत्वा धनयिष्यति स्थापयिष्यति सद्धर्मचित्रस्थितिहर्गामाद्वधनगीसमृद्ध
 दाहृत् ॥ मासद्धर्मकृत्वा नैवाधिसत्त्वानी महासत्त्वानी चानूगहापसंहा नः कृता हविष्यति ॥ नयवे कल्पनति ॥ नीचेनापलूपा नमितीलिखित्वा
 यतिगुणकविष्यति मानयिष्यति पूरयिष्यत्यर्चयिष्यत्यपवायिष्यति ॥ पूर्ये कृपेर्ग (स्ये मोल्ये विंलपने चूर्णे वंसे कृते धर्मे चैवादिः पना
 कादिः समकाच दीपमाला हिवंरुविधादिश्च पूजादिः पूरयिष्यति ॥ तस्याप्येह कोमिककूलपूजस्य वाकूल इहिरुवाः पुनान्दस्यार्थिकानुगु
 षान् वदामि ॥ ॥ **उत्तमूक** मकादवानामिडाह गवतमनदवाचन ॥ अहमपि हगवतस्य कूलपूजस्य वाकूल इहिरुवाः नकाचनधगुर्दिमं वि
 धास्यामि ॥ यः सोपलूपा नमितीलिखित्वा पूरकगर्गाकृत्वा धनयिष्यति स्थापयिष्यति सद्धर्मचित्रस्थितिहर्गामाद्वधनगीसमृद्ध दाहृत्वा स

[illegible]

नक्त्यिदुका मारु विष्यति ॥ कदापि न स्पृशेदवपुः शस्त्रेन वधर्मणेन वधप्रतिपादमूपसंहरुं च मीमं स्यात् ॥ यथा न स्पृशेत् कूलपूजस्य वा कूलइही कुर्वी
 तापिदु मवच्छेदा विष्यति ॥ ॐ ममपि स कोशिक कूलपूजा वा कूलइहिना वा दृष्टधर्मिकं गुणं पविगृह्णाति ॥ यः ॐ मीपुष्पापानमिता मज्जुहीष्यति
 स न पिष्यति वाचयिष्यति पर्यवाप्यति पुवर्हयिष्यति ॥ दक्षयिष्यत्युपदश्रुत्य दश्रुतिस्वाध्यास्यति ॥ ॥ पुनः पुनः कोशिक कूलपूजा वा कूलइ
 हि कुर्वी ॐ मीपुष्पापानमिती राघमाद्यस्य च न सुधी पर्वदा मगता नावली नै चिरुकार विष्यति ॥ माखल्मी कश्चित्पर्यनयूजा पापानं हाति प्रायच्छति ॥ न
 कस्य ह नाश ॥ कथा हि न स्पृशेत् कूलपूजा नमिता न क्वा व न धगुर्धिका वाति ॥ सुउपा नैतानपि प्रकृपा नमिता विहानी न समनूपस्थिति ॥ उपा नैरु क नानपि प्रकृ
 पा नमिता विहानी न समनूपस्थिति ॥ यायूया लथरु नमपि न समनूपस्थिति ॥ नामपि प्रकृपा नमिती न समनूपस्थिति ॥ उर्वप्रकृपा नमिता पविगृहीतस्य
 कस्य कूलपूजस्य कूलइहि कुर्वी न न पर्यायधन कश्चित्पर्यनयाणाम् विष्यति ॥ स च नारु सिष्यति ॥ न सैव सिष्यति ॥ न सैव समापस्यत् ॥ ॐ मानपि स को

३३

शिक कूलपूजा वा कूलइहिना वा दृष्टधर्मिकान् गुणान् पविगृह्णाति ॥ यः ॐ मीपुष्पापानमिता मज्जुहीष्यति वाचयिष्यति वाचयिष्यति पर्यवाप्यति पुवर्ह
 यिष्यति दक्षयिष्यत्युपदश्रुत्य दश्रुतिस्वाध्यास्यति ॥ ॐ ॥ पुनः पुनः कोशिक कूलपूजा वा कूलइहिना वा प्रियारु विष्यति मा नापि रुधी मिता मा रू
 मिताला हिना नां गुणमधवा क्रधना च ॥ ३ ॥ पुनः पुनः कोशिक कूलपूजा वा कूलइहिना वा प्रियारु विष्यति ॥ दक्षयिष्यत्युपदश्रुत्य दश्रुतिस्वाध्यास्यति ॥ ॐ ॥ पुनः पुनः कोशिक कूलपूजा वा कूलइहिना वा दृष्टधर्मिकान् गुणान् पवि
 गृह्णाति ॥ यः कूलपूजा वा कूलइहिना वा ॐ माम्पुष्पापानमिता मज्जुहीष्यति वाचयिष्यति वाचयिष्यति पर्यवाप्यति पुवर्हयिष्यति ॥ दक्षयिष्यत्यु
 पदश्रुत्य दश्रुतिस्वाध्यास्यति ॥ ॐ ॥ पुनः पुनः कोशिक कूलपूजा वा कूलइहिना वा ॐ माम्पुष्पापानमिती लिखित्या पूजकगर्गा कृत्वा पूजाप
 वैगमैः स्पृशेत् विष्यति ॥ पूजयिष्यति ॥ कश्च कोशिक कश्च विज्ञातुर्महा वाजकायिकषूदवपुः शस्त्रेन वधर्मणेन वधप्रतिपादमूपसंहरुं च मीमं स्यात्

[illegible][illegible]

स्थापय पुनत्रवपुक्रमितयमस्यक॥यपिकचिकोशिकपननिर्मितवहावरुंषदवषदवपुगाअनरुनायीसम्यक्वाधेसंपस्थितासुपिनगा
 गकयमस्यक॥नपिनगागलेनीप्ररूपापानमितीपूककगनीप्रक्रियीनवदियीननमस्तुत्रियकि॥उज्जुहीयोनिकानयिषीनिवाचयिषीनिपयंका
 स्पीतिप्रवरुंयिषीनिदशयिषीत्यपदंअस्यदशस्वाध्यास्येति॥प्रश्नवेदितानमस्तुत्याज्जुक्षनयित्वावाचयित्वापर्यवाप्यप्रवरुंदशयित्वाप
 दि॥आदि॥स्वाध्यायपुनत्रवपुक्रमितयमस्यक॥नवैयपिकचिकोशिकनूपावचनषुदवषुदवपुगायावकायुक्ताकद्वयकायिकादवषु
 अनरुनायीसम्यक्वाधेसंपस्थितासुपिनगागकयमस्यक॥नपिनगागलेनीप्ररूपापानमितीपूककगनीप्रक्रियीनवदियीननमस्तुत्रियकि॥
 उज्जुहीयोनिकानयिषीनिवाचयिषीनिपयंवाप्येतिप्रवरुंयिषीनिदशयिषीत्यपदंअस्यदशस्वाध्यास्येति॥प्रश्नवेदितानमस्तुत्याज्जुक्षनयि
 त्वावाचयित्वापर्यवाप्यप्रवरुंदशयित्वापदि॥आदि॥स्वाध्यायपुनत्रवपुक्रमितयमस्यक॥नानुकोशिकेवैरुयथायुक्तायिकाउवनि॥यथा

युक्तायिकाउवैयपिकचिकोशिकवक्त्रपुनाहिनषुदवषुदवपुगाययाली॥नवैयपिकचिकोशिकमहावक्त्रपुनीरुहवपमासाहव्यासासुन
 पुपनीरुगुरुवपमासगुरुषुगुरुकृत्स्न॥अननुकषपूषपसवषुदवषुदवपुगाअनरुनायीसम्यक्वाधेसंपस्थितासुपिनगागकयमस्यक॥नपिनगागलेनीप्ररूपापानमितीपूककगनीप्रक्रियीन
 कज्जुनिषुदवषुदवपुगाअनरुनायीसम्यक्वाधेसंपस्थितासुपिनगागकयमस्यक॥नपिनगागलेनीप्ररूपापानमितीपूककगनीप्रक्रियीन
 ॥वेदियीननमस्तुत्रियकि॥उज्जुहीयोनिकानयिषीनिवाचयिषीनिपयंवाप्येतिप्रवरुंयिषीनिदशयिषीत्यपदंअस्यदशस्वाध्यास्येतिप्रश्नवेदि
 तानमस्तुत्याज्जुक्षनयित्वावाचयित्वापर्यवाप्यप्रवरुंदशयित्वापदि॥आदि॥स्वाध्यायपुनत्रवपुक्रमितयमस्यक॥नवैयपिकचिकोशिकननकृत्स्न
 गहावाकृलदशित्वावाचिरुमसादयितवी॥यकचिदशसुदिकुअप्रमयस्यसंख्ययुलाकधातुषुदवानागयक्रागधवांअसुनागनृगकिन्ननामहा
 नगमअमनूयामनूयासु॥१॥पूककासुपानमितीपूषकुवदनीनमस्तुवकुउज्जुक्रुक्षनयकुवाचयकुपर्यवापूवकुप्रवरुंयकुदशयकु

[illegible]

निानवकस्य कश्चिदिह ० कारुविध्यनिष्ठापयित्वा पूर्वकर्मविपाकै ॥ ॐ ममपि सकोशिककूलपूजावाकूलइहिगावाइष्टधर्मिकं गुर्वपनिगृही
 यन्नि ॥ यदुहिनामउवैमहोऊस्वामहोऊस्वादवनागयक्रगधर्वासूत्रगनुउकिन्नवमहावगाधामनूष्याअमनूष्याआगरुवमनूष्यक ॥ ॥ उवम
 कडाकादवानामिद्वारुगवैरुमरुदवाचन ॥ कथं पुनरुगवन्सकूलपूजावाकूलइहिगावाउवऊनीयादिहदवावानागवायक्रवागधर्वावा
 सूत्रवागनुषावाकिन्नवावामहावगवामनूष्यावाअमनूष्यावाआगच्छ ॥ ॐ मीपूपात्रमिनीधुंउदृष्ट्वेदिनुंनमस्कर्तुमृहृदुंअनयिनुंवाच
 यिनुंपर्यवापूषवर्हिनुदधयिनुमपदष्टमूदष्टस्वाध्यायिनुमिनि ॥ उवमूकलगवानगकदवानामिदमरुदवाचन ॥ सवकोशिककूलपूजावाकूल
 हिगावागडावावमवरासंसऊनीग ॥ निष्ठाकनकूलपूजावाकूलइहिगावागगकया ॥ ॐ रुदवावानागवायक्रवागधर्वावाअमनावागनुषावाकि
 न्नावावामहावगवामनूष्यावाअमनूष्यावाआगरु ॥ ॐ रूपसंकाक ॥ ॥ पुनउपवैमवकोशिककूलपूजावाकूलइहिगावाअमानुष्यगीधीयास

नि॥ अनाद्यारूपं चैव तज्जैर्धैनिष्ठा न कूलपूजा वा कूल इति गवात गगन व्या॥ ॐ हृदवा वा नागमवायक्रावागधर्वावा अमृता वा गन्धवा किन्न
 वा वा महानगमवा मन्थवा अमन्थवा आगम ॐ रूपसंकाश ॐ नि॥ ॥ पूनत्रपनीसकोमिककूलपूजा वा कूल इति गवा वीरसमूदाय
 नारविष्य नि॥ शुचिसमूदाय नारविष्य नि॥ नस्यनया वीरसमूदाय नया शुचिसमूदाय नया नदवानागमयक्रागधर्वा अमृता गन्धकिन्न
 वा महानगममन्थवा अमन्थवा आगमं नवीं मन्थक॥ यत्र नृपदवना गयक्रागधर्वा सुनगन्धकिन्न न महानगममन्थवा मन्थवा आगम नारविष्य नि
 ॥ न स्यनया वीरसमूदाय नया नया शुचिसमूदाय नया आरुमनस्काऽपमृदिताऽपीति सोमनस्य जागारविष्य नि॥ याश्च नालोऽस्का
 योऽस्कादवपूजा अध्विना रविष्य नि॥ नास्कापसंकाशितवीं मन्थक॥ नृकस्य हृताऽ॥ नद्यामवहिमहोऽस्कानामहोऽस्का नीदवानागमनी
 यक्राधी गधर्वा ममृताधी गन्धनी किन्नवाधी महानगमधी मन्थवा ममन्थवाधी वा शिष्यश्च नृश्च गो नवचक्रसहमाना प्रवीता अत्योऽस्का

मूलोक्तस्कादवनासुशपसंकमिरुवमस्यरु॥यथायथाखलपूनकोशिकरुमहोरुस्कादवनागमयकागधर्वाअसनागवडाकिन्न
 वाननगामनूयाअमनूयावाअहिकुमूपसंकमिरुवमस्यरु॥नथानथात्कूलपूशवाकूलइहितावापसादवहलाहविष्यमि॥४०मम
 पितकोशिककूलपूशवाकूलइहितावाहहधर्मिकंगुर्धपनिगृहीष्यमि॥ ॥नखलपूनकोशिककूलपूशवाकूलइहितावाहस्यध
 र्मनशीलानस्यपनिषामरुकाअगुचिनवोरु॥समूदावावानपवानयिरुव॥नस्यांगुनगेनवनापनिपूनिमूपादाय॥ ॥पूननपनकोशिक
 नस्यकूलपूशस्यवाकूलइहिदुवांनकायक्रमथनविरुक्रमथउत्तस्यरु॥ससूखमवगयांकल्ययिष्यमि॥सूखअपनिकमिष्यमि॥सूखअस
 पापकास्वपानदअमि॥पथीअपूनसूथगगानवाहंरु॥सम्यक्वृक्षानदअमि॥सूपानवदअमि॥वाधिसूखानवदअमि॥नथगनअवकान
 वदअमि॥गदौअध्वन्पानमितागदानवअमि॥वाधियक्रानवधर्मात्तुअमि॥वाधिवृक्षानवदअमि॥रुष्वनथगगानवाहंरु॥सम्यक्

राजीनामीपत्रिपूर्वश्रुतिकावद्यस्मिच्छतुवातुदीपकालाकधतुसुथगनधनीनामीपत्रिपूर्वश्रुतिकावद्यस्मिच्छतुसाहसालाकधतुसुथगनधनी
 नामीपत्रिपूर्वश्रुतिकावद्य॥स्मिच्छतुखलपूनर्तगवनदिसारुसामधमालाकधतुसुथगनधनीनामीपत्रिपूर्वश्रुतिकावद्य॥अयमवर्ग
 वेम्भिसारुसमहासाहसालाकधतु॥नथगनधनीनामीपत्रिपूर्वश्रुतिकावद्य॥नकाराग॥कृत्वास्थाय॥॥यत्प्ररूपानमितालिखित्यादि
 नीयाताग॥स्थाय॥अनयाद्यार्तागया॥स्वापिनयात्रकनधरागनप्रवार्थमाध॥नयाद्यार्तागया॥स्वापिनयार्थस्वागमादिप्ररूपमकी
 रागीगृहायनि॥नरु॥मामवाहंरुगवैप्ररूपानमितापत्रिगृहीयीनखलपूनर्मरुगवैस्वभूतथगनधनीनामीपत्रिपूर्वश्रुतिकावद्य॥अयमवर्ग
 गनधनीनामीपत्रिपूर्वश्रुतिकावद्य॥अपिखलपूनर्तगवैस्वानिथगनधनीनामीपत्रिपूर्वश्रुतिकावद्य॥अयमवर्ग
 याधिनदपिस्वर्वरूपानमितापत्रिगृहीयीनखलपूनर्मरुगवैस्वभूतथगनधनीनामीपत्रिपूर्वश्रुतिकावद्य॥अयमवर्ग

लपुनर्मरुगवैस्सुवृत्तथागनरात्रीवषण्णेनवैण्णेनवमवमरुगवैस्सुवृत्तथागनरात्रीवष॥अपिदुखलपुनर्मरुगवन्निरुपल्लुपानमितामामिर्जोम
 नितानिरुथागनरात्रीनाधिपूजीलरु॥यइरुपल्लुपानमितारुविरुत्ताम्॥रुयथापिनामरुगवन्नरुथीमधिनत्तमहिनवैन्पेगुले॥समन्वागरेया
 ॥॥रुयथायकयकृष्टायककृष्टमनूयावाअमनूयावाअवतानेनलरुननयइवामनूयगृहीरु॥कश्चिह्वस्यनूयावास्त्रीवाकइरुमस्मिमाधिनत्त
 पवधिरुमारुसाइमनूयस्सुकापकामरु॥वारुनापिवाधमानस्यधम्यमानरात्रीनरुमधिनत्तैस्थायककस्यरुम्बारुनिगृहीयान्नविवर्द्धयइपम
 मत्थिरुनापिदक्कमानरात्रीनस्थायककस्यरुदपिपिरुंनिगृहीयारु॥नविवर्द्धयइपममयरु॥॥श्रममपिपनिगृह्णसर्वतावाधमानरात्रीन
 स्थायककस्यरुमपि॥श्रममपिपनिगृहीयान्नविवर्द्धयइपममयरु॥सान्निपातिकनापिवाधिनोइ॥खिरुस्यरात्रीनस्थायक॥रुस्यरुमपिसान्नि
 पातिकवाधिननिगृहीयान्नविवर्द्धयरु॥उपममयरु॥अधकात्ररुमिसायाक्कनाजवय्यवरुसैकूर्याम्॥उक्कवापिवरुमानयस्सिन्पृथिवीपदः

(१) स्थाप्यम् ॥ स पृथिवी पदः ॥ श्री गल्लारु वरु ॥ श्री गवापि वरु मानयस्मिन् पृथिवी पदः (२) स्थाप्यम् स पृथिवी पदः ॥ उक्तं वरु ॥ यस्मिन् पृथिवी
 पदः (३) श्री विद्या अनू विव नयू ॥ कथं न्यपि कुडर्ग वस्तु अपि पृथिवी पदः (४) धर्म्यं न स्थपितं सारु वरु ॥ न प्या श्री विद्या सारु वरु वस्तु
 तापकामयू ॥ स चरु गवल्ली वाप नू वा आ श्री विषय दक्षरु वरु ॥ न स्य न मधि न त्ने द (५) धर्म न स्य स रु द ध न ने व मधि न त्ने स्य न दि वी प्रति न य न
 विगच्छन् ॥ न वं वा न्ये चरु ग वन्न वं नू पे गु (६) समन्ता ग र्ग न मधि न त्ने र वरु ॥ य रु वा द क स्थाप्यम् ॥ न द यू द क म क व र्णं कू र्या न् स्व क न व र्णं न ॥
 स च त्या धु न ध व मु ध प नि व द्वा उ द क प्र क्रियन् ॥ न इ द र्क पा धु नी कू र्या न् ॥ न वं स च न्नी ल न पी र्ग न ला हि र्ग न मा र्जि ष्ट न न र्ग वा म न्य वा म्वा नाना प
 काना धी व स्तु न्ना म न्य र्ग म न व स्तु न्ना मधि न त्ने प नि व द्वा पि त्वा वा व द्वा वा उ द क प्र क्रियन् ॥ न न र्ग न व स्तु न्ना ग द र्ग र्ग स र्ग वा व र्णं न इ द र्क कू र्या
 न् ॥ या पि न स्या द क स्य क ल्प र्ग व स्तु म पि प्र सा द य द रि न पि र्ग व न्न वं नू पे गु (६) समन्ता ग र्ग न मधि न त्ने र वरु ॥ ॥ अथ ख त्वा यू ष्मा

[illegible]

यत्नाकभद्रवृद्धारुगवैरुस्त्रिभुविश्वकृपापयकिरुपिकोशिकवृद्धारुगवैरुमाभवप्ररूपावमितामागम्यामागम्यानुरुदीसम्यक्वा
 धिमहिसेवृद्धाशुहमपिकोशिकउरुहिरुथागगारुहसम्यक्वृद्धारुमाभवप्ररूपावमितामागम्यानुरुदीसम्यक्वाधिमहिसेवृद्धा ॥
 उवमूककाकादवानामिद्वारुगवैरुमनदवाचरु॥ महापावमिहयैयइरुप्ररूपावमिता॥ सर्वसत्त्वानीहिरुगवैरुमाभवप्ररूपावमिता॥
 वनितानिसम्यक्कानानि॥ संप्रथमि॥ ॥ रुगवानाह॥ उवमूककोशिकेवमरु॥ रुथाहिकोशिकवाधिसत्त्वमहासत्त्वदीयवार्गप्ररूपावमिता
 योचनमि॥ रुनसर्वसत्त्वानीहिरुवनितानिप्ररूपावमितायीसम्यक्कानानि॥ संप्रथमि॥ ॥ अथखलुकादवानामिद्वारुगवैरुमनदवा
 चरु॥ किंरुगवनप्ररूपावमितायामववाधिसत्त्वमहासत्त्वश्चनमि॥ नान्यासूपावमिताम् ॥ रुगवानाह॥ सर्वासूपावमिताम्वाधिसत्त्व
 महासत्त्वश्चनमि॥ अपिउखलूपूनः कोशिकप्ररूपावमितेवार्गपूर्वगमावाधिसत्त्वमहासत्त्वस्यदानम्वाददरुशीलम्वावक्रुशक्रायावासेपा

३४

दयमानस्यवीर्यम्वाअनरुमाधस्यध्मनैवाप्तमापद्यमानस्यधर्मावाविषयध्मावाधिसत्त्वमहासत्त्वस्यप्ररूपावमितेवार्गपूर्वगमानवकोशिकार्ग
 यधर्मावमितानाउपायकोशस्यपनिगृहीतानाप्ररूपावमितापनिधमिगानीसर्वरूपापनिधमिगानीविषयावानवनानाकनधमूपलस्यमा॥ रु
 यथापिनामकोशिकरुम्बुदीपनानावृक्षानानावर्धनानासंस्थानानापुनानायायानानारुलानानानारुपनिधमहसंपन्नानचक्रयाम्बुकाधिमि
 याविषयावानानाकनधमवाप्ररूपावमि॥ अपिउद्युयाद्युयध्वंसेखीगद्युमि॥ उवमवकोशिकार्गवाधिसत्त्वमहासत्त्वस्यदानम्वाददरुशीलम्वावक्रुशक्रायावासेपा
 गानीप्ररूपावमितापनिधमिगानीसर्वरूपापनिधमिगानीविषयावानवनानाकनधमूपलस्यमा॥ ॥ उवमूककाकादवानामिद्वारुगवैरुमनदवा
 चरु॥ महागुहसमचागरुयैरुगवनयइरुप्ररूपावमिता॥ अप्रमयगुहसमचागरुयैरुगवनयइरुप्ररूपावमिता॥ अप्रमयगुहसमचागरुयैरुगवनयइरुप्ररूपावमिता॥
 येमइरुप्ररूपावमितमि॥ ॥ अथार्गसहसिकायीप्ररूपावमितायीधनंघगुहपनिकारुनपेनिवर्तनामचक्रुर्थमा ॥ १२२ ॥ ॥ अथ

॥ याहगवनकूलपूजावाकूलइहिनावास्वयवरुथगहनानीवसकुर्याजुनकुर्यामानयसूयदच्यदपवायनपवत्यश्चविलनधर्मपका
 नयदयात्मविहउं देसाविकीपूजाहविष्यतीति॥ सत्त्वानाचभनूकंपामपादाय॥ अयमवकयाधयाः कूलपूजाः कूलइहिनावावकूनैपूधीप
 सवति॥ ॥ रुगवानाह॥ ॥ उवमरुकोशिकेवमरु॥ उवमवकोशिकयः कूलपूजावाकूलइहिनावाः मांप्रह्मपात्रमिनीलिखितपूस्म
 गनीकृताउज्ज्नायाश्चानयश्चयस्यवापूयातप्रवरुयेदहायइपदि(हाइदि(हीस्वाध्यायनपनस्मेवार्थिकायकृन्दितायकूलपूजायवाकूलइ
 हिनुवायाचमानायदयाइपनामयत्रिर्यानयस्यविहउं देनहाः पूस्ककगतामपिकृता॥ अयमवकोशिकयः कूलपूजाः कूलइहिनावाप
 नगहकनः कूलपूजावाकूलइहिनावापनिह्यागवृद्धिस्त्रिदानैवकूनैपूधीपसवति॥ १ ॥ पुनःपनैकोशिकयः कूलपूजावाकूलइहिनावाय
 यरुहाऊनीरुहाः कूलपूजावाकूलइहिनावास्वनस्याः प्रह्मपात्रमिनीलिखितपूस्मगतामयः मांप्रह्मपात्रमिनीलिखितपूस्मगतामयः कुर्यादयमवको

विकरुः कूलपूजावाकूलइहिनुवास्काः वकूनैपूधीपसवति॥ २ ॥ पुनःपनैकोशिकयः कूलपूजावाकूलइहिनावायः वृद्धीपसत्त्वानां सर्व
 नदयाः सुकृतालक्ष्मकर्मपथेषु समादापयत्युनिष्ठापयन्॥ तस्मिन्मन्यसकोशिकापि नः कूलपूजावाकूलइहिनावागतानिदानैवकूनैपूधीपसवति॥
 यकः आह॥ ॥ वरुहगवनवकूसुगता॥ ॥ रुगवानाह॥ अरुः सकोशिकयः कूलपूजावाकूलइहिनावावकूनैपूधीपसवति॥ यः मांप्रह्मपात्र
 नमितामकहाः पूस्ककगतामपिकृताः अलिष्टदधदलिष्टदधनः अवकल्पयन्नवकल्पयन्॥ अधिमूकन्नहिमूकन्नयसन्नविरुः प्रसन्नविरुः कायः
 अध्यायसंपन्नाध्यायसंपन्नायवाध्यायविरुमूयायसमूयादिनवाधिविरुयवाधिसत्त्वायाध्यायनदयादरु(हालिखितायापिवाचनाया
 यकिलासिनयासंपादयइयूकामैग्रहयसंदर्भयसमादापयत्युमूरुजयसंपरुषयश्चानयनिविनयस्यननयस्यथमस्याअस्मैसंपकाध्यायि
 यत्यवेवास्वविहविह(धधियनिनिर्विचिकित्सकविष्यत्यवेवेनैवश्चस्वहित्वकूलपूजास्मिन्नववाधिसत्त्वमा(र्गभिरुक्ताः स्तित्वेनिरुमाधश्चनूया

यद्मानः क्रिपमवानूरुवीसम्यक्वाधिमहिर्मास्यस॥ अरिसेव्याचापनिमिर्मास्यधुमनूरुनउपधिसैरुयहिविनघामियइरुतकाटिपरा
 वननायामिति॥ अर्यीकोशिककूलपूजावाकूलइहितावापनित्यागवृद्धारुतः पौर्विकारकूलपूजाकूलइहिनुवां सकाः धरुतनेपृथ्वीपुसवक॥ ३॥
 निष्ठकुखलपूनः कोशिककूलपूजावाकूलइहितावापनित्यागवृद्धारुतः पौर्विकारकूलपूजाकूलइहिनुवां सकाः धरुतनेपृथ्वीपुसवक॥ ३॥
 कूलइहितावादगसकूललषुकर्मपथेषुसमादापयसुनिष्ठापयन॥ ४॥ निष्ठकुखलपूनः कोशिककूलपूजावाकूलइहितावादगसकूललषुकर्मपथेषुसमादापयसुनिष्ठापयन॥ ४॥
 पयायधयपिकोशिकसाहसुवृत्तिकलाकधोसर्वसत्तानपिसर्वाकश्चिदवकूलपूजावाकूलइहितावादगसकूललषुकर्मपथेषुसमादापयसुनिष्ठापयन॥ ५॥
 निष्ठकुखलपूनः कोशिकसाहसुवृत्तिकलाकधोसर्वसत्तानपिसर्वाकश्चिदवकूलपूजावाकूलइहितावादगसकूललषुकर्मपथेषुसमादापयसुनिष्ठापयन॥ ५॥
 निष्ठकुखलपूनः कोशिकसाहसुवृत्तिकलाकधोसर्वसत्तानपिसर्वाकश्चिदवकूलपूजावाकूलइहितावादगसकूललषुकर्मपथेषुसमादापयसुनिष्ठापयन॥ ५॥

कदितारुसमधमलाकधोसर्वसत्तानपिसर्वाकश्चिदवकूलपूजावाकूलइहितावादगसकूललषुकर्मपथेषुसमादापयसुनिष्ठापयन॥ निष्ठकुखलपूनः कोशिकसाहसुमहासाहसुलाकधोसर्वसत्तानपिसर्वाकश्चिदवकूलपूजावा
 कूलइहितावादगसकूललषुकर्मपथेषुसमादापयसुनिष्ठापयन॥ निष्ठकुखलपूनः कोशिकसाहसुमहासाहसुलाकधोसर्वसत्तानपिसर्वाकश्चिदवकूलपूजावाकूलइहिता
 नकोशिकपयायधयावकागीगहनदीवाल्कापमधुनिसाहसुमहासाहसुलाकधोसर्वसत्तानपिसर्वाकश्चिदवकूलपूजावाकूलइहिता
 वादगसकूललषुकर्मपथेषुसमादापयसुनिष्ठापयन॥ नर्किमन्यसकोशिकापिनूसकूलपूजावाकूलइहितावाकूलइहितावाकूलइहितावाकूलइहिता
 ह॥ ॥ अकः ॥ ॥ वरुतगवनवरुतग॥ ॥ रुगवानाह॥ ॥ अरुतः खलपूनः कोशिककूलपूजावाकूलइहितावाकूलइहितावाकूलइहितावाकूलइहिता
 पुसवक॥ यद्मानः क्रिपमवानूरुवीसम्यक्वाधिमहिर्मास्यस॥ अरिसेव्याचापनिमिर्मास्यधुमनूरुनउपधिसैरुयहिविनघामियइरुतकाटिपरा
 वननायामिति॥ अर्यीकोशिककूलपूजावाकूलइहितावापनित्यागवृद्धारुतः पौर्विकारकूलपूजाकूलइहिनुवां सकाः धरुतनेपृथ्वीपुसवक॥ ३॥

मादकः लिखनायापि वाचनायाया किलासिरयासीपादयइयूकामैपाहयत्संदर्भयत्समादापयत्समुरुयत्संपहर्षयत्सवानयत्सकिविनय
 लनूनयत्सर्थमस्याअस्तेसंपकाठायिष्यत्सर्ववाम्यविरुविहधयिष्यनिनिर्विचिकित्सकनियत्सर्ववेनेवत्सहित्वैकूलपूणास्मिन्नववा
 धिसत्वमार्गेशिरुस्वागृहित्वैशिरुमाशश्चनन्यायकृमाशश्चिपमवानूरुवीसम्पक्कवाधिमहिर्सेतास्यस॥ अहिर्सेवक्षचापनिमिर्सेत्त्वक्ष
 उमनूरुनउपधिसंरुयहिविनयसियइरुहकाटिपरावननायामिति ॥ ॥ निष्ठुखलपूनः कोशिककृम्वक्षीपस्वसत्वाजननपर्य
 यधयपिर्कोशिकवाहुर्महादीपकलाकधनोसत्वास्मानपिसर्वानकश्चिदवकूलपूणावाकूलइहिनावाचवुर्युध्वाभयुपनिष्ठापयत् ॥ निष्ठु
 खलपूनः कोशिकवाहुर्महादीपकलाकधनोसर्वसत्वाजननपर्यायधयपिर्कोशिकसाहसुवृत्तिकलाकधनोसत्वास्मानपिसर्वानकश्चिद
 वकूलपूणावाकूलइहिनावाचवुर्युध्वाभयुपनिष्ठापयत् ॥ निष्ठुखलपूनः कोशिकसाहसुवृत्तिकलाकधनोसर्वसत्वाजननपर्यायधयपिर्

कोशिकदिताहसुमक्षमलाकधनोसत्वास्मानपिसर्वानकश्चिदवकूलपूणावाकूलइहिनावाचवुर्युध्वाभयुपनिष्ठापयत् ॥ निष्ठुखलपूनः
 कोशिकदिताहसुमक्षमलाकधनोसर्वसत्वाजननपर्यायधयपिर्कोशिकदिताहसुमहासाहसुलाकधनोसत्वास्मानपिसर्वानकश्चिदवकूल
 लपूणावाकूलइहिनावाचवुर्युध्वाभयुपनिष्ठापयत् ॥ निष्ठुखलपूनः कोशिकदिताहसुमहासाहसुलाकधनोसर्वसत्वाजननकोशिकप
 र्यायधयावकागीमनदीवालकापमपुनिष्ठाहसुमहासाहसुलाकधनोसत्वास्मानपिसर्वानकश्चिदवकूलपूणावाकूलइहिनावाचवुर्यु
 र्युध्वाभयुपनिष्ठापयत् ॥ नर्कमन्यसकोशिकापिनूतकूलपूणावाकूलइहिनावाकनानिदानैवरेपुध्वीपुसवत् ॥ ॥ सकआह ॥
 वरुगमवनवदुसगत् ॥ ॥ रुगवानाह ॥ अरुखलपूनः सकोशिककूलपूणावाकूलइहिनावावरुगनैपुध्वीपुसवत् ॥ यरुमीपुसुपान
 मितामनर्गः पूरुकगतामपिकुत्ताअहिष्टदधदहिष्टदधरुअवकल्पयन्नवकल्पयत् अधिमूचन्नधिमूचरु ॥ पुसन्नचिरुः पुसन्नचि

लायाध्यायसम्पन्नाध्यायसंपन्नायवाधिविरुमूयायसमूयादिगवाधिविरुय॥वाधिसत्वायाध्यायनदद्यादक(ह)लिखनायापिवा
 वनायायकिलासितयासंपादयइयूकामैग्रहयसदर्थयसमादापयसमूऊययसंपरुषयद्यानयतिविनय्यनूनयार्थमस्याम
 सेसंपकाशयिष्यस्यवक्त्रम्यविरुवि(भ)धयिष्यति॥निर्विचिकिसैकनियस्यवैवेनवञ्च्यहिल्वैकूलपूगस्मिन्नववाधिसत्वमार्गगिरुस्वाग
 हिल्वैधिरुमाधश्चननवायद्वमानःक्रिपमवानूरुनौसम्यक्वाधिमहिसेहास्यसमृतिसेवृक्षवापनिमिर्नसत्वधातुमनूरुनउपधिसैकय
 इतिविनयसि॥यइनेरुकाठिपरावनतायामिति॥ ५ ॥पूननपनैकोधिकयावकाजैवृक्षपसत्वास्मासर्वाकश्चिदवकूलपूगवाकूलइ
 हितावाचकुर्धपमा(ध)पूप्रिष्ठापयदर्वपयालनकर्तव्य॥यथाचकुर्धपमा(ध)ववैचरुस्यनूयसमापरिष्वप्यवस्तिस्त्वस्यावसमसा
 स्रध्नानाप्रमाधनूयसमापरिस्त्वपूप्रिष्ठापयत्॥नकिम्मन्यसकोशिकापिनूस्त्वकूलपूगवाकूलइहितावाकमातिदानैवरुपूधपसवत्॥

32

॥मकश्राह॥ ॥वक्रगवन्वक्रुसगत॥ ॥रुगवानाह॥ ॥अनश्चलपूनःसकोधिककूलपूगवाकूलइहितावावक्रुवैपूधपसव
 त्॥यक्रुसंप्रह्लापावमिनामकशःपूस्कगतामपिकृत्वाअरिश्चदधदतिश्चदधरुअवकल्पयन्नवकल्पयत्॥अधिमन्त्रधिमन्त्रपसः
 नचिरुःप्रतन्नचिरुयाध्यायसंपन्नाध्यायसंपन्नायवाधायविरुमूयायसमूयादिगवाधिविरुयवाधिसत्वायाध्यायनदद्यादक
 (ह)लिखनायापिवाचनायायकिलासितयासंपादयिष्यस्यूकामैग्रहयिष्यतिसेदर्थयिष्यतिसमादापयिष्यतिसमूऊयिष्यतिसंपरु
 षयिष्यति॥वाचानयतिविनय्यनूनयार्थमस्यामसेसंपकाशयिष्यस्यवक्त्रम्यविरुवि(भ)धयिष्यति॥निर्विचिकिसैकनियस्य
 वैवेनवञ्च्यहिल्वैकूलपूगस्मिन्नववाधिसत्वमार्गगिरुस्वागहिल्वैधिरुमाधस्वचननवायद्वमानःक्रिपमवानूरुनौसम्यक्वाधिमहिसेहास्य
 स॥अरिसेवृक्षवापनिमिर्नसत्वधातुमनूरुनउपधिसैकयःइतिविनयसियइनेरुकाठिपरावनतायामिति॥ ५ ॥निकुखलपूनःकोश

कामध्वदीपका सर्वसत्त्वान्धानाप्रमाधनूयसमापद्यतिह्लासप्रतिष्ठाप्यपूध्महिर्मेस्कात्राननपर्यायद्यपिकोशिकवाहुदीपकलाकधा
 गोस्त्वास्मानपि सर्वाकश्चिदवकूलपूशवाकूलइहिनावाध्मानाप्रमानानूयसमापद्यतिह्लासप्रतिष्ठापयन्॥ २ ॥ ~~किञ्चुखलपूतः~~ कोशिक
 वाहुदीपकलाकधानो सर्वसत्त्वान्धानाप्रमाधनूयसमापद्यतिह्लासप्रतिष्ठाप्यपूध्महिर्मेस्कात्रायपिकोशिकमाहसुचिकलाकधानोस्त्वा
 स्मानपि सर्वाकश्चिदवकूलपूशवाकूलइहिनावाध्मानाप्रमाधनूयसमापद्यतिह्लासप्रतिष्ठापयन्॥ ३ ॥ ~~किञ्चुखलपूतः~~ कोशिकमाह
 सुचिकलाकधानो सर्वसत्त्वान्धानाप्रमाधनूयसमापद्यतिह्लासप्रतिष्ठाप्यपूध्महिर्मेस्कात्रायपिकोशिकमाहसुमध्यमलाकधानोस्त्वा
 स्मानपि सर्वाकश्चिदवकूलपूशवाकूलइहिनावाध्मानाप्रमाधनूयसमापद्यतिह्लासप्रतिष्ठापयन्॥ ४ ॥ ~~किञ्चुखलपूतः~~ कोशिकमाह
 सुमध्यमलाकधानो सर्वसत्त्वान्धानाप्रमाधनूयसमापद्यतिह्लासप्रतिष्ठापयन्॥ ५ ॥ ~~किञ्चुखलपूतः~~ कोशिकमाहसुमहासाहसुलाक

धानो सर्वसत्त्वान्धानाप्रमाधनूयसमापद्यतिह्लासप्रतिष्ठाप्यपूध्महिर्मेस्कात्राननपर्यायद्यपिकचित्कोशिकगैगनदीवालकापमयूरिसा
 हसुमहासाहसुमूलकधुसुस्त्वास्मानपि सर्वाकश्चिदवकूलपूशवाकूलइहिनावाध्मानाप्रमाधनूयसमापद्यतिह्लासप्रतिष्ठाप्यपूध्महि
 र्मेस्कात्राननपर्यायद्यपिकचित्कोशिकगैगनदीवालकापमयूरिसाहसुमहासाहसुमूलकधुसुस्त्वास्मानपि सर्वाकश्चिदवकूलपूशवा
 कूलइहिनावाध्मानाप्रमाधनूयसमापद्यतिह्लासप्रतिष्ठापयन्॥ नकिम्मत्यसकोशिकापि नसकूलपूशवाकूलइहिनावागनानिदानैयरूप
 धैप्रसवन्॥ ॥ ~~मञ्जु~~ ॥ ॥ ~~वक्र~~ गवन्वक्रगन्॥ ॥ ~~हम~~ वानाह॥ ॥ ~~अरु~~ खलपूतः सकोशिककूलपूशवाकूलइहिनावाव
 क्रुर्वपूध्मप्रसवन्॥ यरुमीपल्लुपानमिनामकठाऽपूककगनामपिकृत्वाअरिश्चदधदहिश्चदधन्॥ अवकल्पयन्वकल्पयन्॥ अधिमूचन
 धिमूचन॥ पत्तन्नविरुऽपत्तन्नविरुयाध्मशयसंपन्नाऽध्मशयसंपन्नायवाधयविरुमूयायसमूयादिनवाधिविरुयायवाधिसत्वायाध्मशयनद

आदकः (४५) लिखनायापि वाचनायाप्यकिलासितयासंपादयिष्यत्युक्तमृगहयिष्यति ॥ सदर्शयिष्यति समादापयिष्यति समूहयिष्यति संप्र
 हर्षयिष्यति ॥ वाचानयति विनय्यत्युन्नयत्यर्थमस्या अस्मै संप्रकाशयिष्यत्यर्थं वास्यचिरं विष्णुधयिष्यति निर्विचिकित्सं कविष्यत्यर्थं वेने वश
 सहितं कूलपूजास्मिन्नववाधिसत्त्वमार्गोदिरस्वागृहीतं भिक्षुमाद्यन्नन्यायद्वयमानः क्रिप्रमवानूरुनीसम्पत्तं वाधिसहितं सत्त्वमृहिसंक्
 क्षावापनिमिर्गसत्त्वधुमनूरुनउपधिसंक्रयइहिविनयसियइरुहकाठिप्रवावनगायामिति ॥ ३ ॥ पुनरपनेकोदिकयः कूलपूजावाक
 लइहिनावाः मीप्रह्लापानमिर्गोलिखित्वात्तयचवाचयत्यत्र लिखित्वापूर्ववदद्यादयत्नः कोदिकपूर्वकाकूलपूजाकूलपूजाकूलइहि
 तुवांसकाः धरुनैपूर्य्यप्रसवति ॥ ४ ॥ पुनरपनेकोदिकयः कूलपूजावाकूलइहिनावाः मीप्रह्लापानमितामर्थकालोवाचयत्नपेनत्य
 लिखित्वापूर्ववदद्यात्सार्थसर्वजनानामुपदिशत्यनिदीपयदयत्नः कोदिककूलपूजावाकूलइहिनावावदुनैपूर्य्यप्रसवति ॥ ५ ॥ अथ खल

११

गङ्गादवानामिडाहगवत्तमदवाचनं ॥ यमपिरुगवत्तमप्रापानमिताउपदष्टव्या ॥ ॥ ७ ॥ उवमूकः रगवान्धर्कदवानामिडमनदवाचनं ॥
 यमपिकोदिकप्रह्लापानमिताउपदष्टव्या ॥ अवधमानस्यकूलपूजावाकूलइहिनुवा ॥ तत्त्वसहना ॥ ८ ॥ उयस्यमकोदिकअनागमवनि
 प्रह्लापानमिताप्रतिवर्तिका ॥ गवावधमानः कूलपूजावाकूलइहिनावाअनूरुनीसम्पत्तं वाधिसहितं वाङ्कामामाएधं श्रीकूपह्लापानमि
 ताप्रतिवर्तिकाश्रुत्वा ॥ ॥ अथ खल गङ्गादवानामिडाहगवत्तमदवाचनं ॥ कथं रुगवत्तनागमध्वनिप्रह्लापानमिताप्रतिवर्तिकावदिनः
 व्या ॥ यमपिप्रह्लापानमिताप्रतिवर्तिकापदिधमः ॥ ॥ ९ ॥ उवमूकः रगवान्धर्कदवानामिडमनदवाचनं ॥ रविष्यतिकोदिकानागम
 ध्वनिकहिरुवाः रविगकायाअराविगशीलाअराविगचिराअराविगप्रह्लाइष्यह्लाउउमूकजानीयाः प्रह्लापनिहोनासुप्रह्लापानमितामप्य
 क्षामः ॥ निरुत्तमप्रतिवर्तिकापदश्रुति ॥ कथं कोदिकप्रह्लापानमिताप्रतिवर्तिकापदश्रुति ॥ नृपविनाऽभनृपानित्यनत्यपदश्रुति ॥

पकासर्वसत्त्वान् (अ)गुआपरिरुलप्रनिष्ठापयन् ॥ निष्ठगुरुत्वपूनः कोशिकचानुमहादीपकलाकधनोत्तवात्कानपिसर्वान्कश्चिदवकूल
 पूषावाकूलइहिनावा (अ)गुआपरिरुलप्रनिष्ठापयन् ॥ निष्ठगुरुत्वपूनः कोशिकचानुमहादीपकलाकधनोत्तवसत्त्वान् (अ)गुआपरिरुल
 प्रनिष्ठापयन् पूषाहिस्सैक्कानायावकः कोशिकसाहसुचूठिकलाकधनोत्तवसत्त्वान् (अ)गुआपरिरुलप्रनिष्ठापयन् पूषाहिस्सैक्कानायावकः कोशिक
 साहसुमधमलाकधनोत्तवात्कानपिसर्वान्कश्चिदवकूलपूषावाकूलइहिनावा (अ)गुआपरिरुलप्रनिष्ठापयन् ॥ निष्ठगुरुत्वपूनः कोशिकदि
 साहसुमधमलाकधनोत्तवसत्त्वान् (अ)गुआपरिरुलप्रनिष्ठापयन् पूषाहिस्सैक्कानायावकः कोशिकसाहसुमहासाहसुलाकधनोत्तवात्कान
 पिसर्वान्कश्चिदवकूलपूषावाकूलइहिनावा (अ)गुआपरिरुलप्रनिष्ठापयन् ॥ निष्ठगुरुत्वपूनः कोशिकसाहसुमहासाहसुलाकधनोत्तवस
 त्त्वान् (अ)गुआपरिरुलप्रनिष्ठापयन् पूषाहिस्सैक्कानायावकः कोशिकगीमनदीवाल्कापमयुजिसाहसुमहासाहसुलाकधनोत्तवसत्त्वानपिसर्वान्

१३

कश्चिदवकूलपूषावाकूलइहिनावा (अ)गुआपरिरुलप्रनिष्ठापयन् ॥ नर्त्तिकमयसकोशिकापिनूतकूलपूषावाकूलइहिनावाकाननियानैवक
 नवैपूषाप्रसवन् ॥ ॥ गजग्राह ॥ ॥ वरुहगवनवदसुगन् ॥ ॥ रगवानाह ॥ ॥ अरुहवल्पूनः कोशिककूलपूषावाकूलइहि
 नावावरुहवैपूषाप्रसवन् ॥ यन्मीप्रकृपावमिनामेकहाः पूषकगनामपिकृत्वा अहिदधदहिदधधनः अरुहवल्पूनः वकलयन् ॥
 अधिम्बन्धनधिम्वरुह ॥ प्रसन्नचिरुः प्रसन्नचिरुयाध्वाधयसैपन्नाध्वाधयसैपन्नायवाधयचिरुमूयायसमूयादिगवाधिविरुयायवाधि
 सत्वायाध्वाधयनदयादक (अ)लिखनायापिवाचनायाप्यकिलासिरुयासैपादयिष्यस्युकासुगुहयिष्यनिसैदहायिष्यनिसमायापः
 यिष्यनिसमूहयिष्यनि ॥ सैप्रहर्षयिष्यनिवाचानयनिविनयन्यनूनयनिरर्थमस्याम्मेसैप्रकाशयिष्यस्यवैचास्पचिरुवि (अ)ध
 यिष्यनिर्विचिकिसैकनिष्यस्यवैवैनैवधुहिल्वैकूलपूषास्मिन्नववाधिसत्त्वमार्गशिरुस्वाहिल्वैशिरुमाधयन्ननूयायदुमाधः शिप

निसमरुजयिष्यति संप्रहर्षयिष्यति ॥ वाचानयनिविनयनूनयत्यर्थमस्याज्ज्ञे संप्रकाशयिष्यत्यवयवस्य चिरं विरामधयिष्यति ॥ नि
 विविचिंसीकनिष्यत्यवचेनैवग्रहत्वं कूलपूगस्मिन्नववाधिसत्वमार्गशिरस्वाग्रहत्वं शिरमाधश्चनन्यायद्वमानश्रिप्रमवानूरुनीस
 म्यक्ष्वाधिसंहास्यस ॥ अहिसंवृक्षवापनिमिर्नसत्वधनुमनूरुनउपधिसंरुयहिविनयसियइरुतकाटिप्रकावननायामिति ॥ उव
 कवाचंहाषन ॥ उरुषामवत्वं कूलपूगधर्माधीलाहीरवयइरुपूपात्रमिनाप्रमिसंयूकानामिति ॥ अयमवकोशिकरुतशपोर्विकाकूलपू
 गरुतकूलइहिरुतावाप्तकाशधरुतनैपूधंप्रमवत् ॥ रुतस्यहनाशा ॥ अनाहिकोशिकरुतगामिहिलेप्रकायन ॥ १ ॥ पूनवपर्वकोशिक
 याहिकथिदवकूलपूगवाकूलइहिरुतावायवैरुजम्बूदीपसत्वास्मान्त्वांननामिहिलेप्रमिष्यपयन ॥ ॥ रुतिसमन्यसकोशिकापिनूसकु
 लपूगवाकूलइहिरुतावाकनानियानैवदुपूधंप्रमवत् ॥ ॥ गजग्राह ॥ ॥ वरुतगवन्वरुतगोत ॥ ॥ रुतवानाह ॥ ॥ अमरुतव

१३

लयनशकोशिककूलपूगवाकूलइहिरुतावावरुतनैपूधंप्रमवत् ॥ यरुमीपूपात्रमिनामरुतशपूकगनामपिकृत्वाग्रहिशदधयिष्य
 यदधरुअवकल्पयन्नवकल्पयनअधिमृक्त्रधिमृक्त्रप्रमन्नचिरुप्रमन्नचिरुयाध्यायसंपन्नाध्यायसंपन्नायवाध्यायचिरुमृत्या
 यरुमृत्यादिनवाधिविरुयवाधिसत्वायाध्यायनदद्यादरुहलिलवनायापिवाचननायायकिलासिरुयासंपादयिष्यत्युक्तानैपूहयिष्यति
 ॥ संप्रहर्षयिष्यति संप्रकाशयिष्यति संप्रहर्षयिष्यति ॥ संप्रहर्षयिष्यति ॥ वाचानयनिविनयनिजूनयत्यर्थमस्याज्ज्ञे संप्रकाशयिष्यत्यव
 वास्यचिरं विरामधयिष्यति ॥ निर्विचिंसीकनिष्यत्यवचेनैवग्रहत्वं कूलपूगस्मिन्नववाधिसत्वमार्गशिरस्वाग्रहत्वं शिरमाधश्चनन्यायद्व
 माधश्रिप्रमवानूरुनीसम्यक्ष्वाधिसंहास्यस ॥ अहिसंवृक्षवापनिमिर्नसत्वधनुमपधिसंरुयः हिविनयसि ॥ यइरुतकाटिप्रकावनना
 यामिति ॥ उवचवाचंहाषन ॥ उरुषामवत्वं कूलपूगधर्माधीलाहीरवयइरुपूपात्रमिनाप्रमिसंयूकानामिति ॥ अयमवतगावरुतनैपूधंप्रम

वत्॥ तत्सहस्रं ॥ अथाहिकोशिकमृतागमिहूलैपरावत्॥ ॥ निष्ठुरखलपूनः कोशिकजाम्बोपकासर्वसत्त्वानागमिहूलप्रतिष्ठाप
पृथ्वाहिर्मैस्कात्रायावत्॥ कोशिकचतुर्महाद्यपकलाकधमोसत्वास्तानपिसर्वाकश्चिदवकूलपूषावाकूलइहितावाअनागमिहूलप्रतिष्ठा
पयत्॥ ॥ निष्ठुरखलपूनः कोशिकचतुर्महाद्यपकलाकधमोसर्वसत्त्वानागमिहूलप्रतिष्ठापपृथ्वाहिर्मैस्कात्रायावत्॥ कोशिकसह
स्रचूडिकलाकधमोसत्वास्तानपिसर्वाकश्चिदवकूलपूषावाकूलइहितावाअनागमिहूलप्रतिष्ठापयत्॥ ॥ निष्ठुरखलपूनः कोशिकसाह
स्रचूडिकलाकधमोसर्वसत्त्वानागमिहूलप्रतिष्ठापपृथ्वाहिर्मैस्कात्रायावत्॥ कोशिकदिसाहस्रमध्वमलाकधमोसत्वास्तानपिसर्वाकश्चिद
वकूलपूषावाकूलइहितावाअनागमिहूलप्रतिष्ठापयत्॥ ॥ निष्ठुरखलपूनः कोशिकदिसाहस्रमध्वमलाकधमोसर्वसत्त्वानागमिहूल
प्रतिष्ठापपृथ्वाहिर्मैस्कात्रायावत्॥ कोशिकदिसाहस्रमहासाहस्रमलाकधमोसत्वास्तानपिसर्वाकश्चिदवकूलपूषावाकूलइहितावाअना

याः सम्पत्तयश्चैवाः अहं हितं हि सायां मित्रमाद्यन्त न्यायं दृष्टमानः ॥ अहं आपरिहृत्परावयिष्यसि ॥ सकृदागमिहृत्परावयिष्यसि ॥ अ
 नागमिहृत्परावयिष्यसि ॥ अहं चैपरावयिष्यसि ॥ प्रथमवृत्तं परावयिष्यसि ॥ सम्पत्तयश्चैवाः परावयिष्यसि ॥ ॥ निष्ठुखलूपनः
 कोमिकजाम्बीयका सर्वस्वानहं च प्रतिष्ठाप्य पृथ्वा हि संस्कारायावकः कोमिकचारुमहादीपकलाकधमो सत्वास्मानपि सर्वाकश्चिदः
 वकूलपूजावाकूलइहितावा अहं च प्रतिष्ठापयत् ॥ ॥ निष्ठुखलूपनः कोमिकचारुमहादीपकलाकधमो सर्वस्वानहं च प्रति
 ष्ठाप्य पृथ्वा हि संस्कारायावकः कोमिकसाहसुवृत्तिकलाकधमो सत्वास्मानपि सर्वाकश्चिदवकूलपूजावाकूलइहितावा अहं च प्रतिष्ठा
 पयत् ॥ निष्ठुखलूपनः कोमिकसाहसुवृत्तिकलाकधमो सर्वस्वानहं च प्रतिष्ठाप्य पृथ्वा हि संस्कारायावकः कोमिकदिसाहसुमधम
 लाकधमो सत्वास्मानपि सर्वाकश्चिदवकूलपूजावाकूलइहितावा अहं च प्रतिष्ठापयत् ॥ निष्ठुखलूपनः कोमिकदिसाहसुमधमलाक

धमो सर्वस्वानहं च प्रतिष्ठाप्य पृथ्वा हि संस्कारायावकः कोमिकदिसाहसुमहासाहसुलाकधमो सत्वास्मानपि सर्वाकश्चिदवकूलपूजावा
 कूलइहितावा अहं च प्रतिष्ठापयत् ॥ ॥ निष्ठुखलूपनः कोमिकदिसाहसुमहासाहसुलाकधमो सर्वस्वानहं च प्रतिष्ठाप्य पृथ्वा हि सं
 स्कारायावकः कोमिकगमनदीवाल्कापमपूजिसाहसुमहासाहसुलाकधमो सत्वास्मानपि सर्वाकश्चिदवकूलपूजावाकूलइहितावा अहं च प्रति
 ष्ठापयत् ॥ किं मयस कोमिकापि नूतकूलपूजावाकूलइहितावा नानिदानं वरुपृथ्वी प्रसवत् ॥ ॥ अहं ॥ ॥ वरुणवचनवरु
 गत् ॥ सर्वोपिह सर्वस्य पृथ्वी धर्मनसूकनाकर्तुं गधनायूपमायापम्यमयूपनिधमयूपनिधमपिह गवस्य पृथ्वी धर्मनसूक
 नाकर्तुं ॥ ॥ अहं वनाह ॥ अहं खलूपनः सकूलपूजावाकूलइहितावा वरुणं पृथ्वी प्रसवत् ॥ यन्मार्गप्रज्ञापानधितामकः प्रसूकगताम
 पिकृत्वा अहिधधदहिधधनं अवकल्पयन्नवकल्पयन् अधिभूतत्रिभूतप्रसन्नचिरं प्रसन्नचिरायाध्यायसंपन्नाध्यायसंप

वायवाधयविरुमूयायसमूयादिगवाधिविरुयवाधिसत्वायाध्यायनदद्यादक(भ)लिखनायापिवाचनायापिअकिलासिगयासंपादयिष्य
 लुयूकामृगाहयिष्यमिसर्वाधियमिसमायापयिष्यमिसमूजयिष्यमिसंपुरुषयिष्यमिवाचानयमिदिनययनूनययथमस्यामृसेसंपके
 मयिष्ययवचस्यचिरुवि(भ)धयिष्यमिनिर्विकिसंकयिष्ययवेवेनेवचस्यहिरुवकूलपूगामिन्नववाधिसत्वमार्गमिरुसागहिरुवमिरुसा
 धननयायकमानःक्रियमवानूरुनीसम्पक्काधिमरिसंरास्पसअरिसंवृचवापनिमिरुसत्वधुमनूरुवउपधिसंरुयहिरुविनयसियइतः
 रुतकादिपरावननायामिति॥उवचवाचराधन॥उमयामवर्तकूलपूधर्मधीलाहीरुवयइरुपूपावमिताप्रमिसंयूकानामिति॥अयमव
 र्तावइतवंपूर्वपसवत॥रुतस्यहृगः॥अरुहिकोमिकारुवंपरायन॥उवचस्यसाहंवर्धयिष्यमियथयथहिरुवकूलपूउपूपावमि
 नायीमिष्यम॥रुतमथत्वमनूपूर्वधवृधर्मधीलाहीरुविष्यमि॥आमनश्चरुविष्यमनूरुनायाःसम्पक्काधःअरुहिरुवमिरुसायमिरुसा

वायवन्वायकमानःक्रियमवानूरुनीसम्पक्काधिमरिसंरास्पसअरिसंवृचवापनिमिरुसत्वधुमनूरुवउपधिसंरुयहिरुविनयसियइतः
 मि॥अयकवर्तकूलपूधर्मधीलाहीरुवयइरुपूपावमिताप्रमिसंयूकानामिति॥अयमव
 र्तावइतवंपूर्वपसवत॥रुतस्यहृगः॥अरुहिकोमिकारुवंपरायन॥उवचस्यसाहंवर्धयिष्यमियथयथहिरुवकूलपूउपूपावमि
 नायीमिष्यम॥रुतमथत्वमनूपूर्वधवृधर्मधीलाहीरुविष्यमि॥आमनश्चरुविष्यमनूरुनायाःसम्पक्काधःअरुहिरुवमिरुसायमिरुसा
 यादक(भ)लिखनायापिवाचनायापिअकिलासिगयासंपादयिष्यलुयूकामृगाहयिष्यमिसर्वाधियमिसमायापयिष्यमिसमूजयिष्यमिसंपुरुषयिष्यमिवाचानयमिदिनययनूनययथमस्यामृसेसंपके

कि॥ संप्रहर्षयिष्यति॥ वाजानयति विनययन् नयत्यर्थं मय्या अस्मै संप्रकाशयिष्यति॥ एतच्चक्षुःस्य चिरं विदग्धयिष्यति॥ निर्विकिचिकि
 र्त्सकविष्यत्यवको नववक्ष्यति कूलपूजास्मिन्नववाधिसत्यमार्गोक्षिस्त्राहृत्स्विक्षिस्त्रमाधश्च ननयायच्छमानश्चिप्रमवान् रूनीसम्पत्तिवाः
 धिमस्तिर्लहास्यसंअरिस्वधवापनिमिर्नसत्वधनुमनूरुत्रउपधिसंरुयहिविनयसि॥ यइतेरुकाटिपरावनायामिनि॥ एवमावैरा
 धन॥ एतं वामवत्कूलपूजधर्माधीलाहीरुवयइरुपूजापानमिनापरिमयकानामिनि॥ अयमवतगावदुर्गवैपूधेयसवत्॥ रुद्रस्य रुद्र
 ॥ अहोहिकोसिकप्रत्यकवृद्धत्वपरावयत्॥ एववक्ष्यताहं वृद्धयिष्यति॥ यथायथाहृत्स्वकूलपूजप्रपूजापानमिनायामिनिदिद्यत्॥ तथात
 आत्मनूपूर्ववृद्धधर्माधीलाहीरुविष्यति॥ आसन्नश्चरविष्यति अनूरुनायाः सम्पत्तिवाधश्च॥ अहृत्स्विक्षिस्त्रायासिकमाधश्च ननयाः
 यद्वमानश्चोपपरिहृत्स्वपरावयिष्यति सकृदागमिरुत्स्वपरावयिष्यति॥ अनागमिरुत्स्वपरावयिष्यति॥ अहृत्स्वपरावयिष्यति॥ एव

कवृद्धत्वपरावयिष्यति सम्पत्तिवृद्धत्वपरावयिष्यतीति॥ ॥ निष्ठुखलपूनश्चोसिकजाम्बुदीपकासर्वसत्वाप्रत्यकवृद्धत्वपनिष्ठापयत्
 रिस्त्रावायावत्कोसिकवागुर्महादीपकलाकधनोसत्वास्तानपि सर्वान्कश्चिदवकूलपूजावाकूलइहितावाप्रत्यकवृद्धत्वपनिष्ठापयत्
 ॥ ॥ निष्ठुखलपूनश्चोसिकवागुर्महादीपकलाकधनोसर्वसत्वाप्रत्यकवृद्धत्वपनिष्ठापयत्पूष्ठाहिसंस्त्रावायावत्कोसिकसाहसुचूतिक
 लाकधनोसत्वास्तानपि सर्वान्कश्चिदवकूलपूजावाकूलइहितावाप्रत्यकवृद्धत्वपनिष्ठापयत्॥ ॥ निष्ठुखलपूनश्चोसिकसाहसुचूतिक
 लाकधनोसर्वसत्वाप्रत्यकवृद्धत्वपनिष्ठापयत्पूष्ठाहिसंस्त्रावायावत्कोसिकदिसाहसुमध्यमलाकधनोसत्वास्तानपि सर्वान्कश्चिदवकूलपू
 जावाकूलइहितावाप्रत्यकवृद्धत्वपनिष्ठापयत्॥ निष्ठुखलपूनश्चोसिकदिसाहसुमध्यमलाकधनोसर्वसत्वाप्रत्यकवृद्धत्वपनिष्ठापयत्पूष्ठाहि
 संस्त्रावायापिकश्चोसिकदिसाहसुमहासाहसुलाकधनोसत्वास्तानपि सर्वान्कश्चिदवकूलपूजावाकूलइहितावाप्रत्यकवृद्धत्वपनिष्ठापयत्॥ नि

[illegible]

कधनोसत्वास्त्वामपि सर्वेषां कश्चिदवकूलपूजावाकूलइहितावाञ्जनूनायांसम्यक्कीर्वाधेविरुमूयादयम् ॥ १ ॥ निष्ठुखलपूनः कोशिकसा
हमुचिकलाकधनोसर्वसत्त्वानामनूनायांसम्यक्कीर्वाधेविरुमूयाद्यपूर्वकारिसेत्कात्रायावदः कोशिकदिसाहसुमधमलाकधनोसत्वास्त्वाम
पिसर्वेषां कश्चिदवकूलपूजावाकूलइहितावाञ्जनूनायांसम्यक्कीर्वाधेविरुमूयादयम् ॥ निष्ठुखलपूनः कोशिकदिसाहसुमधमलाकधनोस
र्वसत्त्वानामनूनायांसम्यक्कीर्वाधेविरुमूयाद्यपूर्वकारिसेत्कात्रायावदः कोशिकदिसाहसुमहासाहसुलाकधनोसत्वास्त्वामपिसर्वेषां कश्चिदव
कूलपूजावाकूलइहितावाञ्जनूनायांसम्यक्कीर्वाधेविरुमूयादयम् ॥ ॥ निष्ठुखलपूनः कोशिकदिसाहसुमहासाहसुलाकधनोसत्वास्त्वाम
मपिसर्वेषां कश्चिदवकूलपूजावाकूलइहितावाञ्जनूनायांसम्यक्कीर्वाधेविरुमूयादयम् ॥ ॥ निष्ठुखलपूनः कोशिकदिसाहसुमहासाहसुला
कधनोसर्वसत्त्वानामनूनायांसम्यक्कीर्वाधेविरुमूयाद्यपूर्वकारिसेत्कात्रायावदः कोशिकगीगनदीवालकाप्रमषूदिसाहसुमहासाहसुलाकधनः

यदि (६०॥) ॥ **निष्ठुखलपूतः** कोशिकसहस्रचूडिकलाकधनोसत्वास्तपिसर्वः विनिवर्तनीयात् वयून् नरुनायाः सम्यक् वाधस्तथापिकश्चिद
 वकूलपूजावाकूलइहितावाऽऽमास्तृपा नमिनीपूस्तकलिखिनीकृत्वादयाइपनामयत्सार्थं सर्वैरुनामपदि (६०॥) ॥ **निष्ठुखलपूतः** कोशि
 कसहस्रचूडिकलाकधनोसर्वसत्त्वाः विनिवर्तनीयत्त्वाऽऽमास्तृपा नमिनामपनाम्यपूध्वा हि संस्काराया वक्तुः कोशिकद्विसहस्रमुमधमलाः
 कधनोसत्वास्तपिसर्वविनिवर्तनीयात् वयून् नरुनायाः सम्यक् वाधस्तथापिकश्चिदवकूलपूजावाकूलइहितावाऽऽमास्तृपा नमिनीपूस्तक
 लिखिनीकृत्वादयाइपनामयत्सार्थं सर्वैरुनामपदि (६०॥) ॥ **निष्ठुखलपूतः** कोशिकद्विसहस्रमुमधमलाकधनोसर्वसत्त्वा विनिवर्तनीयः
 त्त्वाऽऽमास्तृपा नमिनामपनाम्यपूध्वा हि संस्काराया वक्तुः कोशिकद्विसहस्रमुमहामाहसुलाकधनोसत्वास्तपिसर्वः विनिवर्तनीयात् वयून् नरुनायाः
 सम्यक् वाधस्तथापिकश्चिदवकूलपूजावाकूलइहितावाऽऽमास्तृपा नमिनीपूस्तकलिखिनीकृत्वादयाइपनामयत्सार्थं सर्वैरुनामपदि (६०॥) ॥

किं दुःखं लपनः कोशिकप्रसारमुसमहासाहसुलाकधनोसर्वसत्त्वः विनिवर्तनीयस्य मीप्ररूपात्रमिनामपनाम्यपुंश्चरिसेकात्रयावकः कोशिकः
गंगानदीवाल्कापमषुप्रसारमुसमहासाहसुलाकधनोसर्वसत्त्वः विनिवर्तनीयाहवयूननूरुवायाः सम्यक्सीवाधस्यपिकश्चिदवकूलप
शवाकूलइहिनावाः मीप्ररूपात्रमिनीपूस्ककलिखिनीकृत्वादयाइपनामयत्सार्थसवीऊनामपदि(गह) ॥ रुक्मिण्यसकोशिकापिनुसकूलप
वाकूलइहिनावाकृत्वादिनानवक्रपुंश्चरिसेकात्रयावकः ॥ गङ्गा ॥ वक्ररुगवनवक्रसगर ॥ सीर्यापिहगवस्यपुंश्चरिसेकात्रयावकः ॥ ग
धनायूपमायोपम्यमयूपनिधायूपनिधायूपिहगवस्यपुंश्चरिसेकात्रयावकः ॥ रुक्मिण्यसकोशिकापिनुसकूलप
शवाकूलइहिनावावक्ररुगवनवक्रपुंश्चरिसेकात्रयावकः ॥ यस्यामविनिवर्तनीयानीवाधिसत्त्वानीमहासत्त्वानीप्रमवानूरुनीसम्यक्सीवाधिमहिसेकात्रयावकः
मीप्ररूपात्रमिनीपूस्ककलिखिनीकृत्वादयाइपनामयत्सार्थसवीऊनामपदि(गह) दिरुचनीप्ररूपात्रमिनामववददनुशिष्यादथापनः कोशिकवाधि

एविनामेरुयवाधिसत्त्वमहासत्त्वमरुदवाचन॥यदि साऽसंविद्यमानम्वमुअसंविद्यमानमार्नेवधामार्नेवधीकूर्योत्रिमिकीकूर्योक्तथमस्यसंविद्यविपर्यासविरुविप
 र्यासादृष्टिविपर्यासानरुवम् ॥ **॥ कलस्यरुमा ॥** कथाहिनागप्यसंविद्यमौम्वमुअनिखनियमिति ॥ ५४ खसूखमिति ॥ अनासत्यात्मनि ॥ अगुरुगुरुनिमिदि
 कल्यासंकल्याउयशर ॥ संविपर्यासविरुविपर्यासादृष्टिविपर्यास ॥ अथपियथवमुयथनैवधीयथाआकानसुथवाधिसुथविरुमवैसवंधमोसर्वधः
 नव ॥ यदियथवमुयथनैवधीयथाआकानसुथवाधिसुथविरुमकनमेवमुहिकनमेनानैवहोऽकनमेनाकानेऽकनमरुचिरुमनरुनायीसम्पत्कवा
 धोपनिधमयति ॥ कनमहाअनूमादनासहगर्गपूधकियावमु ॥ कवाअनूनायीसम्पत्कवाधोपनिधमयति ॥ **॥ अथखल्वमेरुयवाधिसत्त्वमहासत्त्वम**
 यस्मैतंसूहर्गिस्थविनमरुदवाचन ॥ नदमार्यसूहर्गनवयानसंयस्थिरुस्यवाधिसत्त्वस्यपूनहालाधिरुवीनापदिस्य ॥ **॥ कलस्यरुमा ॥** यदपिहिस्यारुस्यध
 कामाशुर्कपुममाशुर्कपमादमाशुर्कलो नवमाशुर्कदपिरुस्यसर्वमकक्षापय ॥ अविनिवर्तनीयस्यदमार्यसूहर्गवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यपूनहालाधिरु

८९

यमपदस्य ॥ यावाकल्याणमिजापसुधावाधिसत्त्वमहासत्त्वमरुदवाचन ॥ साकनावलप्यननसैलप्यननविपत्त्यननविषादमापस्य ॥ नविपुकीकविषाति
 मानसैतहगपुकीकविषातिनाकुसिष्यनिसंशसिष्यति ॥ नसकासमापस्य ॥ नवैवधुवाधिसत्त्वमहासत्त्वमनूमायानूमादनासहगर्गपूधकियावमु
 सर्वरुनायीपनिधमयिर्ग ॥ **॥ अथखल्वाम्पमानरुहिकरुविनामेरुयवाधिसत्त्वमहासत्त्वमरुदवाचन ॥** यनमेरुयविरुनानूमाययनिधमयः
 मिरुचिरुमवैरुहीनिनूडीविगर्गविपनिधैर्ककनमरुचिरुंयनपनिधमयत्यनूनायेसम्पत्कवाधय ॥ कनमहाकचिरुमनूमादनासहगर्गपूधकिया
 वमुयस्यनिधमयत्यनूनायेसम्पत्कवाधयकथंवाशकविरुनचिरुंपनिधमयिर्ग ॥ यदाद्यथिरुयाऽसमवधानेनास्तिनवमचिरुसत्तावताशकापनि
 धमयिर्ग ॥ **॥ अथखल्वंकादवानामिदुआयुष्मैतंसूहर्गिस्थविनमरुदवाचन ॥** माखल्वार्यसूहर्गनवयानसंयस्थिरुवाधिसत्त्वमहासत्त्वमर्गनिदं
 हीधुखाउरुसिष्यसंशसिष्यसकासमापस्य ॥ कथंअर्यसूहर्गवाधिसत्त्वमहासत्त्वमरुदनासहगर्गपूधकियावमुअनूनायेसम्पत्कवाधयपनिध

੨੧

नीति॥ यच्च क्रीडनं नृकोपनिधमयिर्दु॥ यनापि विरुनपनिधम्यन॥ नस्यापि विरुस्यसेवधर्मना॥ येनपि धर्मोपनिधम्यनरुषामपि धर्मोधीसेवधर्मना॥
यच्चपि धर्मोपनिधम्यनरुषामपि धर्मोधीसेवधर्मना॥ सचदर्वपनिधमयति॥ सम्यक्कविधमयति॥ नमिथ्यापनिधमयति॥ अवच्छादिसत्त्वं
नपनिधमयिष्यी॥ ॥ पुनरप्यवमार्यसूक्तवाधिसत्त्वं नमहासत्त्वं नयथाश्रुतीनामवमनागानां वृक्षानां रगवतीचित्रवर्त्मनीचित्रवर्त्मनीनौचिः
नपपञ्चरत्नकीकाधर्मोपमयाधर्मसंख्यानानीयावत्सुथमविरुषायादम्पादाययावज्ञानरुनीसम्यक्कवाधिसुहिसंहास्यन॥ यावज्ञानपधिहाधनिवा
धधर्मोपनिनिर्वास्यति॥ यावच्चसद्धर्मोनाकृद्वाप्यति॥ एतस्मिन्नकत्रयानि रूपां वृक्षानां रगवतीपानमितापति संयुक्ता निरूढालमूलानियथैव रूपां वृक्षानां
रगवतीशीलस्वधर्ममाधिसंघः प्रह्लादस्वधर्मविमूक्तानंदधर्मस्वधर्मायात्रहिमेषितायाचमहामेशीयाचमहाकनूधयवापमयासंख्ययावृद्धगुणयत्न
वृक्षारगवतीधर्मदहायिव्यक्रियवतस्मिन्धर्मशिक्षिष्यकः धिमाकूयतिप्रतिष्ठास्यति॥ रुषाचर्यानिरूढालमूलानियथैव रूपावतावृक्षावाधिसत्त्वं

रुताशा नहि वञ्छा रगवैरानिमिलया गतपनिधमनामखनूजानैमि ॥ यच्चारीर्णयल्लाघीनि नृद्विगर्भविपनिधर्तयदनागर्भरदय्यसैपायै ॥ प्रत्ययनस्य
 स्थितिर्नापलखरु ॥ यच्चनापलखरु ॥ रुन्नेवनिमिलं नविषयश ॥ सचदर्वनिमिलीकनानि ॥ नसमन्वाहनमि ॥ नपनिधमयकि अनूनायीसम्पत्कैवाधे ॥
 ॥ अथस्मिन्निवेकल्यननिमिलीकनानि नसमन्वाहनमनसिकनानि ॥ स्मिन्निवेकल्यादनववाधाघातवमपिनपनिधमयखनूनायीसम्पत्कै
 वाधे ॥ अथरुनिमिलं समन्वाहनमनननिमिलीकनाद्यवैपनिधमिर्नरुवमि ॥ नकुक्षलमूलैवाधिसत्वनमहासत्वनानूनायीसम्पत्कैवाधे ॥ ॐ ॥ व
 वमरुवाधिसत्वनमहासत्वनगिहिरुवमिर्दकधाधिसत्वनमहासत्वनपायकक्षलैवदिकथी ॥ याननापायकोक्षल्यनकुक्षलमूलैपनिधमयमि ॥ स
 आसन्नसर्वरुताया अगवापायकोक्षल्यगिहिरुकामनवाधिसत्वनमहासत्वनयमवप्ररूपावमितालीकै ॥ अगवाजुहीरयाधनयिरुवावावयिरु
 व्यापयवापवापवर्हयिरुवाधनयिरुवापदरुवाधरुवाधनवाधनपनिपत्नीकलंया ॥ ॥ नकुक्षलमहा ॥ नहिप्ररूपावमितामनागम्यमक्षयमक्षय

२३

वताप्ररूपावमितापनिधमनाक्रियाप्रवर्ह ॥ नरुयनवैवदरुक्रमनागम्यप्ररूपावमितीर्णस्यधक्रियावस्त्रनूनायीसम्पत्कैवाधेपनिधमयि
 मिमि ॥ समेवैवाचरुमिमाधवनीयश ॥ ॥ नकुक्षलमहा ॥ निनूचाहिरुआत्महावानिनूचाहिरुसैस्कावा ॥ मनाविविकलाविनहिताशाउपलमि
 ॥ ३ ॥ अपिरुखलपूनसपूनेलानिमिलीकनविकल्पयथाहिरुमयथाहिरुयथाहिरुसैरुउपलैरुमनूपलरुपनिधमयम ॥ नस्यनकुक्षलमू
 लैवञ्छारगवैरुवपधमिहमनूनायीसम्पत्कैवाधे ॥ नाखनूजानैमि नकुक्षलमहा ॥ ॥ नखनवहिरुस्यमहानूपलैरुवमि ॥ यत्सपनिनिर्वाधमपि
 वञ्छानीरुगवनीनिमिलीकनानिविकल्पयमिचश ॥ आकावतश्चनिर्वाधैउपलरुननवापलैरुसैरुनसुथागतामहिरुसम्पत्कैवृद्धा ॥ पनिधमनी
 महार्थकवीमदकि ॥ ॥ नकुक्षलमहा ॥ सविषसगल्याध्रपनिधमसुग्रथापिनामसविषेधैरुनैरुवमि ॥ किञ्चपितदधैरुनैरुवमि ॥ किञ्चपितदधैरुनैरुवमि
 धनसुनश्चसर्गमहिलषधीरुवमपिरुखलपूनसविषसगल्याध्रपनिवर्जनीरुवमि ॥ पशुनानीनपनिहागय ॥ नदववालजानीयाइषरुजानी

वृक्षयथावृक्षरूपेण न वृक्षवत्कृषाजानेति पक्षे किं कृषालमूलं यज्जानिकं यन्त्रिकायेयादृशीयस्वरुं वयं लक्ष्मीयया धर्मनया सैविशम् ॥ तथा नूमा
 दत्तकृषालमूलं ॥ यथा च नूमा गता अर्हकः सम्यक् वृक्षाः अल्पनूजानि ॥ पविधम्यमानं कृषालमूलमनूनायी सम्यक् वाधेन अर्हं पविधं
 मया मां खवमनूमादमानं ॥ उर्वे पविधं मय न वाधिसत्त्वमहासत्त्वमनपना ॥ अथ वति वृक्षानीरुगवती सम्यक् नूमादिर्न वति ॥ कृषालमूलमः
 नूनाये सम्यक् वाधयनवतीरुगवतीरुगवती सम्यक् नूमादिर्न वति ॥ उवक्कस्य पविधमानि विष्टं ॥ पविधमा महापविधमा धर्मधनु पविधमः
 नियुक्तं ॥ सपनिपुर्णं वति ॥ अथ वति नूमाधिमूक्कस्य पविधमयः ॥ ८ ॥ पुनरपनी वाधिसत्त्वयानिकन कूलपूषं वा कूल इति शावानुर्वे पविधमयि
 कयी ॥ यद्ये लीयः समाधिः ॥ या प्रहृया विमूकिये विमूकिलूनदर्शनं तथ आ अपर्यापनी कामधर्मा ॥ अपर्यापनी नूपाधो नाथमीर्नानागर्ननपस्यनी ॥
 कृषालमूलमाधुका अपर्यापनी तारु ॥ येव पविधमाप्यपर्यापनी यगुपि धर्मसपविधमः पविधम्यरुमापि धर्मापर्यापनी ॥ सवदवमधिमेव

२८

किं ॥ उर्वे पविधमयनि उर्वे पविधमयनूमाधिमूक्कस्य महासत्त्वस्यानया धर्मधनु पविधमनमायथा वृक्षारुगवती जानिकियथा वा स्य नूजानि ॥ कृषालमूल
 मनूनायी सम्यक् वाधे पविधमिर्न ॥ उर्वे सपविधमिर्न वतीति ॥ अथ वति नूमाधिमूक्कस्य महासत्त्वस्यानया धर्मधनु पविधमनमायथा वृक्षारुगवती जानिकियथा वा स्य नूजानि ॥ कृषालमूल
 रुवस्य नूनायी सम्यक् वाधे ॥ अथ वति नूमाधिमूक्कस्य महासत्त्वस्यानया धर्मधनु पविधमनमायथा वृक्षारुगवती जानिकियथा वा स्य नूजानि ॥ कृषालमूल
 र्वानी महासत्त्वानी धर्मदृष्टयि ॥ कृषालमूलमाधुका अपर्यापनी तारु ॥ येव पविधमाप्यपर्यापनी यगुपि धर्मसपविधमः पविधम्यरुमापि धर्मापर्यापनी ॥ सवदवमधिमेव
 यायथा वृक्षारुगवती जानिकियथा वा स्य नूजानि ॥ कृषालमूलमः नूनाये सम्यक् वाधयनवतीरुगवतीरुगवती सम्यक् नूमादिर्न वति ॥ कृषालमूलमः
 नकिं ॥ अथ वति नूमाधिमूक्कस्य महासत्त्वस्यानया धर्मधनु पविधमनमायथा वृक्षारुगवती जानिकियथा वा स्य नूजानि ॥ कृषालमूल
 कूल इति शावानुर्वे पविधमयि कयी ॥ यद्ये लीयः समाधिः ॥ या प्रहृया विमूकिये विमूकिलूनदर्शनं तथ आ अपर्यापनी कामधर्मा ॥ अपर्यापनी नूपाधो नाथमीर्नानागर्ननपस्यनी ॥
 कृषालमूलमाधुका अपर्यापनी तारु ॥ येव पविधमाप्यपर्यापनी यगुपि धर्मसपविधमः पविधम्यरुमापि धर्मापर्यापनी ॥ सवदवमधिमेव

[illegible]

पूषर्कधायसूक्तगीगनदीवाल्कापमषूजिसारुमुमहासारुमुषूलाकधुषूसखास्तुसर्वसखकवृद्धारुवयू॥ ११ ॥ निष्ठुखलपूनःसूक्तगीगन
दीवाल्कापमषूजिसारुमुमहासारुमुषूलाकधुषूसर्वसखानीपखकवृद्धानीपूषर्कधायसूक्तगीगनदीवाल्कापमषूजिसारुमुमहासारुमुषूलाक
धुषूसखास्तुसर्वनरुनायीसम्पत्कैवाधोसैपस्थितारुवयू॥ १२ ॥ सर्वज्जन्मजन्मषूगीगनदीवाल्कापमषूजिसारुमुमहासारुमुषूलाकधुषूसखास्तुः
सर्वानकेकावाधिसखजीवनपिधुपाशयनासनग्लानपखयहेषज्जपनिष्कावेगीगनदीवाल्कापमानकल्यानूपनिष्ठुसर्वसखापधानेःसर्वःसखस्यः
विहानेःसूक्तदानमपलैरुसंस्तिनादयूननपर्यायघनासर्वसखानकेकपनिकल्यानीश्वसर्ववाधिसखानकेकावाधिसखागीगनदीवाल्कापमानकल्यानः
पनिष्ठुजीवनपिधुपाशयनासनग्लानपखयहेषज्जपनिष्कावेःसर्वसखापधानेःसर्वःसखस्यविहानेःसत्कुर्याजुनकुर्यान्मानयत्युदवर्धयद
वायन्॥ १३ ॥ वमकेकसूखीसर्ववाधिसखानामननपर्यायघदानेदद्यादवसर्वपिदानीदयू॥ १४ ॥ निम्नमन्यससूक्तपिनूकवाधिसखास्तुनानिदानेवदू

दवतिकायद्यादवपूजाआगत्यहगर्वेनपनमधसकावधपनमधगुनकावधपनमयामाननयापनमयापूजनयापनमयाअर्चनयापनमयाअपवायनः
 आसक्तुखगुनरुयमानयिवापूजयिताअर्चयिताअपवायनवमदीनयकिस्म॥घाषमनूअवयकिस्म॥उर्वपयालनकरुयी॥यामामुषिकानिर्मोक्षनयय
 ननिर्मितवहावर्कितावक्रकायिकावक्रपूनाहितावक्रपार्वधामहावक्राधःपत्रिरुताअपमाधराआराखवाःपनीरुशुताःशुतकृत्ताअनरुकाःपृथपस
 वावृरुलाअसैरुसताअवृहाअरुपाःसृष्टःसृष्टनाःअकनिष्ठाअदवास्तपवमवाःअर्चिताहगर्वेननमस्तकचरुदवावना॥आश्वर्यमगवन्पावद
 यैवाधिसत्त्वानीमहासत्त्वानीपूजापानमितापायकोशल्यपनिगृहीतानीकृशलमूलपनिधमायस्तयामपलैरिसेरुनीवाधिसत्त्वानीतावचिनवाहीसक्तिरम
 पिरुथमहाविरुनसमूदानीरुमपिपृथक्कीधमरिहवनि॥अथखलुहगवीस्तान्शुद्धावास्तकायिकान्दवपूजानादीन्कृत्वास्वीस्तान्दवपूजानामनुयमस
 ॥ ॥गितुखलुपूतर्दवपूजार्गीगनदीवालकापमभूतिसारुसमहासारुसूलाकधुषुसर्वसत्त्वानामनूरुनीसम्यक्वाधिमहिसेपुष्टितानामनूरुन

१०२

सम्यक्वाधिप्रमिलैरायदानेददतीपृथ्वाहिसेस्तानननपर्यायधयपिदवपूजाअन्यस्यन्यपूगीगनदीवालकापमभूतिसारुसमहासारुसूलाकधुषु
 सत्वास्तपिस्वर्वाअनूरुनायीसम्यक्वाधोपधिधानैकृत्वावाधयचिरुमूयाग्रान्यस्यन्यपूगीगनदीवालकापमभूतिसारुसमहासारुसूलाकधुषुसर्व
 सत्त्वोथीवनपिधुपागुहायनासनग्लानपुण्ययहेषअपविष्ठावेःसर्वस्वापधानेःसर्वेःसूखस्यर्धाविरुनेत्रकेकावाधिसत्त्वार्गीगनदीवालकापमानक
 लीस्तिष्ठन्दानेदयादवैसर्वपियावरुवापलैरुसैरुनादानेदयू॥ननपर्यायधतान्स्वानकेकैपत्रिकल्पगीअसर्ववाधिसत्त्वानकेकावाधिसत्त्वार्गीगन
 दीवालकापमानकलीस्तिष्ठेस्तान्स्वसत्त्वानवीवनपिधुपागुहायनासनग्लानपुण्ययहेषअपविष्ठावेःसर्वस्वापधानेःसर्वेःसूखस्यर्धाविरुनेनूपनिष्ठ
 यू॥नचदानमपलैरुसैरुनादयूर्यश्चवाधिसत्त्वामहासत्त्वःपूजापायकोशल्यपनिगृहीताःतीतानागरुपुण्यनानीवृक्षानीरुगवनीधालस्कीधैसमाधिस्की
 धैपूजास्कीधैविमूकिस्कीधैविमूकिस्तानदर्शनस्कीधैरुवाचवाधिसत्त्वपुण्यकवृक्षश्चवकयानिकानीपूगीलानीयेश्चरुगानेनपिस्त्वैकृशलमूलान्यवनापि

तान्यवनापयिष्यकवनायकवा॥ तत्सर्वमकनारिसेक्रियपिधुयित्वाहुलयित्वानिबव(शेषमगयान्मादनयान्मादक(शेषयाध्रयावन
 याप्रवनायाप्रधीनयाउरुमयाअनुरुमयानिनुमयाअसमयाअसमसमयाअनूमादनयान्मादक॥ अनूमाद्यान्मादनासहगर्तपूधकियावस्तुनुरु
 नायीसम्पत्तिवाधोपनिधिमयत्यनुरुनायाः सम्पत्तिवाधेऽपनिधिमयत्यनुरुनायाः सम्पत्तिवाधेनाहजकैरुवत्विति॥ अस्यान्मादनासहगर्तपूधः
 क्रियावस्तुनुरुनायीसम्पत्तिवाधोपनिधिमयत्यनुरुनायाः सम्पत्तिवाधेनाहजकैरुवत्विति॥ अस्यान्मादनापनिधिमनासहगर्तपूधकियावस्तुनुरुना
 पिपोर्वकर्मजायलैहिकानीवाधिसत्त्वानीपूधारिसेक्तावशरुमीमपिकलीनापेति॥ सहस्ररुमीमपिठारुसहस्ररुमीमपिकाटीरुमीमपिकाटीरुमी
 रुमीकाटीरुसहस्ररुमीमपिकलीनोपेति॥ सैख्यामपिकलामपिगधनामप्यपमामपिउपममप्यपनिधिमप्यपनिधमपिनरुमरु॥ रुकसहनाभा
 रुथनवाधिसत्त्वाः सर्वयूपलैरुसैहिकानादानैददति॥ ॥ अथस्वत्वायुष्मात्सहस्ररुगवकर्मकदवाचन॥ ॥ यरुगवानवमारु॥ अनीकानागनपत्य

१०३

सत्त्वानीसर्वषोवृक्षानीरुगवनीवाधिसत्त्वपत्यकवृद्धशवकसैद्यानीसर्वसत्त्वानावशनीकानागनपत्यसन्नानामकूगलैरुसर्वमकनारिसेक्रियपिधु
 यित्वाहुलयित्वानिबव(शेषमगयान्मादनयान्मादक(शेषयाध्रयावनयाप्रवनायाप्रधीनयाउरुमयाअनुरुमयानिनुमयाउरु
 मारुनयाअसमयाअसमसमयाअप्रतिसमयाअविक्रियाअनूमादनयान्मादक॥ रुककियाकअग्नान्मादनारुगवकवति॥ ॥ उवमूकः
 रुगवानायुष्मकैरुमिमदवाचन॥ यदिरुरुवाधिसत्त्वयानिकः पूजलागीकानागनपत्यसन्नान्धर्मोन्नगृहीतनममरुनापलरुनकल्पयतिनः
 विकल्पयतिनपश्यतिनसमनपश्येति॥ उव(वेनाधर्मोन्नपपनीरु॥ कल्पनाविशयिताः सर्वधर्मोन्नजाताअनिर्जाता॥ अनागतिकाअगतिका॥ अना
 रुकश्चिद्धर्मउत्पन्नानापिकश्चिद्धर्मउत्पन्नानापिकश्चिद्धर्मोन्नानास्यरुननिबूधरु॥ उवमनान्धर्मो
 न्पपनीरुयथेयोधर्मोधीधर्मकान्धमअनूमादककथानूमाद्यरुथेवपनिधिमयत्यनुरुनायीसम्पत्तिवाधोऽन्यतासहस्ररुवाधिसत्त्वमहासत्त्वस्याग्न

१०३

मूकिविमूकिविमूकिरूपनदर्शनसंक्षीप्तवाचकधावकाक्षीशीलसमाधिप्रकृतिविमूकिविमूकिरूपनदर्शनसंक्षीप्तान्सर्वसत्त्वानांवातीतानागतपश्यन्तः
कृशलमूलैस्त्वमकगारिस्त्रिपिधुयित्वाकुलचित्तनिनवधायनिनवधायमनूमादह॥अग्रयानूमादनयाधृष्टयाधृष्टयावनयाप्रवनयाप्रधीः
नियाउरुमयानूरुमयानिनूरुमयाअसमयाअसमसमयाअप्रतिमयाअविन्याअनूमादनयाअनूमादह॥अनूमायानूमादनासहगर्भपृथक्क्रियाव
त्वनूरुनायोसम्यक्साक्षोपनिष्क्रमयति॥अस्यसूरुनूमादनासहगर्भपृथक्क्रियावमुनोसोपोर्वकानामोपलीहिकानावाधिसत्त्वानांकाकिसहगर्भपृथक्
हिसंस्क्रान्तमहामीमपिकलात्रोपेनिसहसुगमीमपिहानसहसुगमीमपिकाटीरुमीमपिकाटीशान्तमीमपिकाटीसहसुगमीमपिकाटीशान्तसहसुगमीन
पिकाटीनियुक्तानसहसुगमीमपिकलात्रोपेनिसंख्यामपिकलामपिगहनामप्युपमास्योपम्यमप्युपनिष्क्रमयति॥ ॥नृकाय
ताशा॥नृकायहिरवाधिसत्त्वाउपलीहसंस्क्रान्तमहामीमपिकलात्रोपेनिसंख्यामपिकलामपिगहनामप्युपमास्योपम्यमप्युपनिष्क्रमयति॥ ॥नृकाय

निपुणवमनग्रथवदति॥ ॥॥ निपुणग्रह॥ अवलोककनीरुगवन्पुष्पापानमिता॥ सर्वरूपैरुगवन्पुष्पापानमितायेनमस्कनधीयारुगवन्पुष्पा
 पानमिता॥ अनूपलिफारुगवन्पुष्पापानमिता॥ सर्वलाकनिनूपलपारुगवन्पुष्पापानमिता॥ आलाककनीरुगवन्पुष्पापानमिता॥ सर्वश्रेष्ठशुकवि
 तिमिनकनीरुगवन्पुष्पापानमिता॥ सर्वक्षुद्रदृष्टधकापनशीरुगवन्पुष्पापानमिता॥ आशुयधीयारुगवन्पुष्पापानमिता॥ अगुकनीरुगव
 पुष्पापानमिता॥ वाधिपक्षाधीधर्माधीरुमैकनीरुगवन्पुष्पापानमिता॥ अन्धनीसत्त्वानामालाककनीरुगवन्पुष्पापानमिता॥ सर्वरूपपदवपुहीध
 रुगवन्पुष्पापानमिता॥ आलाककनीरुगवन्पुष्पापानमिता॥ पञ्चवक्त्रपनिगुहकृत्वा सर्वसत्त्वानीमार्गदर्शयित्रीरुगवन्पुष्पापानमिता॥ चक्ररुग
 वन्पुष्पापानमिता॥ साहसमक्तिमिनविकनिधीरुगवन्पुष्पापानमिता॥ विनिमिनकनधीपुष्पापानमिता॥ सर्वधर्माधमाकर्षणपुष्पापानमिता॥ उत्पथ
 पयानानीसत्त्वानीमार्गवताविधीरुगवन्पुष्पापानमिता॥ सर्वरूपैरुगवन्पुष्पापानमिता॥ सर्वक्षुद्ररूपावबधवासनान्मधिपुहीधनाम्पादायमून

१०२

त्यादिकारुगवन्सर्वधर्माधीपुष्पापानमिता॥ अनिग्राधिकारुगवन्सर्वधर्माधीपुष्पापानमिता॥ अनूपन्नानिन्धारुगवन्पुष्पापानमिता॥ स्वलक्ष
 गून्यताम्पादायमातारुगवन्पुष्पापानमिता॥ वाधिसत्त्वानीमहासत्त्वानी॥ सर्ववृद्धधर्मनलदाशीवाद्दधीवलकनीरुगवन्पुष्पापानमिता॥ अनवम
 र्दनीयारुगवन्पुष्पापानमिता॥ चक्रुर्वेधनयकनीत्वारु॥ अनाथानीसत्त्वानीनाथकनीरुगवन्पुष्पापानमिता॥ सीमानप्रतिपक्षारुगवन्पुष्पापान
 मिता॥ अकृष्टस्थताम्पादायसर्वधर्मस्वरुवविदर्शनीरुगवन्पुष्पापानमिता॥ पनियुर्धुपनिवर्तुद्वादधकाधर्मचक्रप्रवर्तिनीरुगवन्पुष्पा
 पानमिता॥ वृद्धानीरुगवन्पुष्पापानमिता॥ कथेरुगवन्वाधिसत्त्वनमहासत्त्वनपुष्पापानमितायीरुगवन्पुष्पापानमिता॥ कथम्मनसिकर्तुव्यारुगवन्पुष्पापानमिता॥
 कथेरुगवन्मस्कर्तुव्यारुगवन्पुष्पापानमिता॥ ॥॥ अवमृक्कारुगवानायुष्मर्कधनिपुणमनदवाचरु॥ यथाधनिपुणमनविनथापुष्पापानमितायीरुगवन्पुष्पापानमिता॥
 ॥॥ तथेवमनसिकर्तुव्यारुगवन्पुष्पापानमितायथाधमरु॥ ॥॥ तथेवमनसिकर्तुव्यारुगवन्पुष्पापानमितायथाधमरु॥ ॥॥ अथस्वल्गकस्यदवा

नामिदमेतदहम् ॥ कृताञ्जनं वरुणमार्यस्य ^{नि}पूषस्य पूषजाता ॥ किन्निदानावरुणमार्यस्य ^{नि}पूषस्य पूषजाता ॥ ॥ अथ खलु हाकादवानामिदं यज
 श्रीतं ^{नि}पूषमरुदवाच ॥ कृताञ्जनं वरुणमार्यस्य ^{नि}पूषस्य पूषजाता ॥ किन्निदानावरुणमार्यस्य ^{नि}पूषस्य पूषजाता ॥ ॥ एवमुक्त्वा यजमानः
 निपूषः ^{नि}हाकादवानामिदं वरुणमार्यस्य ^{नि}पूषस्य पूषजाता ॥ प्रह्लापा नमिता पायकोऽल्यपनिगृहीतः कोऽधिकवाधिसत्त्वामहासत्त्वान्मादनासहगैपृथक्क्रियावन्मुसर्वहृता
 योपनिधाय मयैस्त्रीपोर्वकाधमोपलैरिकानीवाधिसत्त्वानायश्चदानमयः पूषारिसेस्कात्रायश्चलीलमयायश्चक्रीमयायश्चवीर्यमयायश्चध्यानमयः
 पूषारिसेस्कात्रैस्त्वमहिरुवती किममयमरुन्निदानापृथजाता ॥ ॥ अपि तु खलु पूनः कोऽधिकप्रह्लापा नमिनेव पूर्वगमापावक्षनीपा नमितानी सर्वहृ
 तामार्गवतानाया ॥ तद्यथापि नाम कोऽधिकजास्त्रीधनी हातत्वा सहसुम्बाज्यनिधायकमहर्षी मार्गवतानाया हर्षी ग्रामस्वानगवैवानिगमन्वागीशुमवमवकोमि
 कदानेहालीक्रीर्तिवीर्यैध्यानैवनपानमितानामधर्यलहम् ॥ जार्यधरुहं रुवनिविनाप्रह्लापा नमितया अपनिधायकत्वादहर्षी सर्वहृता मार्गवतानाया ॥ कृतः

११०

पूनः सर्वाकारैस्त्वहृतामनुष्याप्यति ॥ यदा पूनः कोऽधिकदानेहालीक्रीर्तिवीर्यैध्यानैव प्रह्लापा नमितापनिगृहीतं रुवति ॥ तदा पानमितानामधर्यपा नमि
 ताहाद्यलहम् ॥ तदा आसीवद्भुष्टमिलैहा रुवति पक्षनीपा नमितानी सर्वहृता मार्गवतानाया ॥ सर्वहृतामनुष्याप्यति ॥ ॥ अथ खलु हाकादवानामिदं यज
 पूषाहगवरुणमार्यस्य ^{नि}पूषस्य पूषजाता ॥ कथं गवन्वाधिसत्त्वानमहासत्त्वानमहासत्त्वानप्रह्लापा नमितारिनिर्हृत्वा ॥ ॥ एवमुक्त्वा गवानायुष्मन् ^{नि}पूषमरु
 दवाच ॥ वृषस्य ^{नि}पूषारिनिर्हृतादस्य ॥ एवमुक्त्वा याः संहृयाः संहृयानाधीविह्वान ^{नि}पूषारिनिर्हृतादस्य ॥ यः ^{नि}पूषपक्षनीस्त्रीध
 नी ^{नि}पूषारिनिर्हृतायै ^{नि}पूषप्रह्लापा नमितया ^{नि}पूषारिनिर्हृतादस्य ॥ एवमनरिनिर्हृता पक्षनीस्त्रीधनामरिनिर्हृतादस्य ^{नि}पूषप्रह्लापा नमितया ^{नि}पूषारिनिर्हृताः
 रिनिर्हृतादस्य ॥ ॥ एवमुक्त्वा यजमानः ^{नि}पूषाहगवरुणमार्यस्य ^{नि}पूषस्य पूषजाता ॥ एवमरिनिर्हृताहगवन्प्रह्लापा नमितकर्मधर्ममर्पयति ॥ ॥ रुगवा
 नाह ॥ ॥ एवमरिनिर्हृता ^{नि}पूषप्रह्लापा नमितानकश्चिद्धर्ममर्पयति ॥ यदा ^{नि}पूषनर्कचिद्धर्ममर्पयति ॥ तदा प्रह्लापा नमितारिनिर्हृता गच्छति ॥

अथ सर्वज्ञादवानामिडागवकमरुदवाच॥ किमियंरुगवप्रह्लापानमितासर्वरूतामपिनार्ययति॥ ॥रुगवानाह॥ ॥यत्कोमिकेववदसि
 किमियंप्रह्लापानमितासर्वरूतामपिनार्ययतीति॥ नयथापलंरुक्थार्पयति॥ नयथानामरुक्थार्पयति॥ नयथाहिमैस्त्वनरुक्थार्पयति॥ ॥शक्या
 ह॥ ॥कथंरुहिरुगवन्नर्पयति॥ ॥रुगवानाह॥ यथाकोमिकनार्पयति॥ नार्पयति॥ ॥शक्याह॥ आश्चर्यंरुगवन्त्यावदियंप्रह्लापानमि
 तानकश्चिद्धर्ममूत्यादयति॥ नकश्चिद्धर्मनिनाधयति॥ सर्वधर्माधमनूत्यादायानिनाधयप्रत्युपस्थिताअनूपस्थिताप्रह्लापानमिता॥ ॥अथर्वसायु
 ष्मात्सुहिरुगवकमरुदवाच॥ स्वदवमपिरुगवन्वाधिसत्त्वामहासत्त्वःसंस्तुयन्॥ इनीकविद्यतीमीप्रह्लापानमितीविकीकविद्यतीमीप्रह्लापानमि
 तीकुट्टीकविद्यतीमीप्रह्लापानमिती॥ ॥उवमूकंरुगवानायूष्मन्सुहिरुमरुदवाच॥ उवमरुत्सुहिरुउवमरुत्॥ अस्त्वसुहिरुपयायायनपर्यायध
 नीकविद्यतीमीप्रह्लापानमितीविकीकविद्यतीमीप्रह्लापानमितीकुट्टीकविद्यतीमीप्रह्लापानमितीनकविद्यतीमीप्रह्लापानमिती॥ नकस्यहता॥ प्रह्लापान

१११

मितायीहिसुहिरुपनिदीपितामीननूपेपनिदीपितंरुवति॥ नवदनानसंस्तुनसंस्तुनानविस्तुनपनिदीपितंरुवति॥ न(अ)रुआपरिरुलेपनिदीपि
 तंरुवति॥ नसकृदागमिरुलेपनिदीपितंरुवतिनानागमिरुलेपनिदीपितंरुवति॥ नार्हंस्त्रीपनिदीपितंरुवति॥ नप्रत्यकवृद्धस्त्रीपनिदीपितंरुवति
 ॥नवृद्धस्त्रीपनिदीपितंरुवति॥ ॥स्थविनःसुहिरुमिनाह॥ महापानमिरुयंरुगवन्त्यइरुप्रह्लापानमिता॥ ॥रुगवानाह॥ ॥नस्मिन्मन्यसु
 रुककमनपर्यायधमहापानमिरुयंरुगवन्त्यइरुप्रह्लापानमिता॥ ॥स्थविनःसुहिरुमिनाह॥ नरुगवन्प्रेमहृत्कानिनाल्यीकनाति॥ ननूपेसंक्रिपति
 नविक्रिपति॥ उवन्नवदनीनसंस्तुनसंस्तुनीनरुगवन्विस्तुनमहृत्कानिनाल्यीकनाति॥ नविस्तुनसंक्रिपतिनविक्रिपतिनान्यपितानितथागतस्यनथ
 गतवलानि॥ नान्यपिनवलीकनातिनइवलीकनाति॥ नसंक्रिपतिनविक्रिपति॥ यापिसासर्वरूतामपिमहृत्कानिनाल्यीकनाति॥ नसंक्रिपतिनविक्रिप
 ति॥ नकस्यहता॥ अस्मिन्क्रिपाअविक्रिफारुगवन्सर्वरूता॥ स्वदवमपिरुगवन्वाधिसत्त्वामहासत्त्वःसंस्तुनीननवनमिप्रह्लापानमितायी॥ किंपू

ननवेसैजानात३५वमहसर्वरूतसमन्वागत३सत्त्वधाधर्मदहायिष्याम्यवमिमाम्स्त्वान्यत्रिनिर्वापयिष्यामीति॥ ॥~~कल्पसूत्र~~॥ नक्रवप
 रूपानमिमानिष्याय३३मास्त्वान्यत्रिनिर्वापयिष्यामीतिस्त्वापलीक३३५३५वाप्यमहानूपलीक३३५३३॥~~कल्पसूत्र~~॥ सत्त्वस्वरावजातिः
 काहिप्ररूपानमिनावदिकया॥ सत्त्वस्वरावकयाप्ररूपानमिनास्वरावकावदिकयास्त्वविविकृतयाप्ररूपानमिनाविविकृतावदिकया॥ सत्त्वा
 विर्यनयाप्ररूपानमिनाविर्यनावदिकया॥ सत्त्वाविनाशधर्मनयाप्ररूपानमिनाऽविनाशधर्मनावदिकया॥ सत्त्वानरिर्सेवाधननयाप्ररूपानमि
 तानरिर्सेवाधनावदिकया॥ सत्त्वयथाकृतार्थनरिर्सेवाधननयाप्ररूपानमिनायथाकृतार्थनरिर्सेवाधननावदिकया॥ सत्त्ववलसमूदागमनकय
 कथागमवलसमूदागमननावदिकया॥ ॥~~अननरगवन्~~र्यायधमहापानमिनीयइरूपरूपानमिना॥ ३॥~~अथस्व~~वायूष्मान्धनिपूराक
 गवकमदवाव॥ याहगवन्निहगलीवायीप्ररूपानमिनायीवाधिसत्त्वामहासत्त्वाऽधिमाश्रयिष्यामि॥ नकांश्रयिष्यामिनिविविकित्तिष्यामि॥ नधन्

११२

यिष्यामि॥ कृत्स्नरुगवैश्वरूहापपन्नावदिकया॥ कियच्चित्रविनावीचरुगवन्वाधिसत्त्वामहासत्त्वावदिकयाय३३मीप्ररूपानमिनामर्थकश्च
 धर्मकश्चार्थनयनश्चधर्मनयनश्चानूगमिष्यत्यनूतास्य॥ अनूवाधयिष्यामिवा॥ ॥५॥वमकृत्स्नरुगवानायूष्मन्धनिपूरुमदवाव॥ सधनिपू
 रुवाधिसत्त्वामहासत्त्वान्यहालाकधकुलश्च३३वृद्धाकृगवन्पर्यपास्यपत्रिपृच्छ३३हापपन्नावदिकया॥~~कल्पसूत्र~~॥ य३कश्चिच्छत्रिपूरुवा
 धिसत्त्वामहासत्त्वान्यहालाकधकुलश्च३३वावृद्धाकृगवन्पर्यपास्यपत्रिपृच्छ३३हापपन्नावदिकया॥~~कल्पसूत्र~~॥ य३कश्चिच्छत्रिपूरुवा
 नाम्पदिशमानाम्दिशमानांश्रुध्यादिमांप्ररूपानमिनीस्त्वाअ३३रूपसीस्त्रीप्ररूपानमिनायामूयादयश्चस्मांमर्सेमूवीरु३३नि३३स्मामदृष्ट३३नि
 विरुमूयादयनिप्ररूपानमिनीयीहायमाधयादधमानायाम्पदिशमानायाम्दिशमानायो३३अ३३मवदधनि॥ सत्त्वयथा३३धनि३३कथंनोपचि३३नरि
 विनचित्रवावीसधनिपूरुनथानूपावाधिसत्त्वामहासत्त्वावदिकया॥ वरूवृद्धपर्यपासिक३३सधनिपूरुनथानूपावाधिसत्त्वामहासत्त्वावदिकया॥ ॥

अथावन्नायस्मान्मूर्तिर्गवन्मदवाचत् ॥ धाकापुनर्गवन्पुष्पापानमिता ॥ धुंवापलंरिधुंवासमन्वाहृंवापपादयिधुंवापधनिधुम्वा ॥ यमापः
 पुष्पापानमिता ॥ हवापुष्पापानमिता ॥ अमृवासापुष्पापानमिता ॥ अन्ननवाआकावधाली ॥ गननिमिरुनकिष्का निर्दृम्वा ॥ ॥ रुमवानाह ॥ ॥ नासिदेस
 रुकेनयेसुरुपुष्पापानमिता ॥ स्केध ॥ धावाआयकन ॥ धावाका निर्दृम्वा ॥ धावुम्वापलरुयिधुम्वासमन्वाहृंवापपादयिधुम्वापधनयिधुम्वा ॥ रुमवासाह ॥
 सर्वधर्मविवेकलासुरु ॥ अत्यकविवेकलासुरु ॥ सर्वधर्माधीनधाकापुष्पापानमितानिर्दृम्वा ॥ धुंवापलरुयिधुंवासमन्वाहृंवाउपपादयिधुंवाउपधः
 ययिधुंवानवान्यस्केधधावायकन ॥ पुष्पापानमिता ॥ इववाहृया ॥ रुमवासाह ॥ स्केधधावायकनमवहिसुरु ॥ धुंवापलरुयिधुंवासमन्वाहृंवाउपपादयिधुंवाउपधः
 वस्केधधावायकनैवाहृयमरुदहेधीकानैधुन्यलादिविकलादवंधा ॥ कलानापलरुयिधुंवासमन्वाहृंवाउपपादयिधुंवाउपधः ॥ यानपलंरु ॥ सर्वधर्माधीमापुष्पापानमिरुय्यम ॥ यदानरुवनिसेहस
 मरुपुष्पापानमितानिर्दृम्वा ॥ ॥ रुमवानाह ॥ कियच्चिनवनिगावीसगवन्वाधिसत्त्वामहसत्तावदिकयाय ॥ रुमवानाह ॥

११३

पुष्पापानमितायीयागमापलरुयिधुंवासमन्वाहृंवाउपपादयिधुंवाउपधः ॥ ॥ रुमवानाह ॥ ॥ विरुय्याकनधीयमरुसुरुवाधिसत्त्वानामहसत्त्वानामिदियविमाराहया ॥ २ ॥ रुमवानाह
 लपनसुरुपयायापनपयायधवाधिसत्त्वावदुनिवृद्धगानिवदुनिवृद्धसुरुमाधिदृष्टरुयामकिक्वक्रवर्यवनिवा ॥ मीपुष्पापानमितीनशदः
 धुनोधिमु ॥ रुमवानाह ॥ ॥ पूर्वमपिकवाम्बुधानीरुमवानामकिकादस्यागीहीनायीपुष्पापानमितायीराव्यमाधयादधमानायामूपदिध
 मानायामूपदिधमानायाम ॥ गेववकाहृ ॥ अगेववकायाः शुधुषधका ॥ अशुधुषधकायाः पर्यपासनका ॥ अपर्यपासनकायाः पविपृष्ठका ॥ अपविपृष्ठनक
 याः शुधुषधका ॥ अशुधुषधकायाः पर्यपासनका ॥ पकाकासुरुकानिदानैधमेयसनसम्बर्कनीयनकर्मधकुरुनासेविकनाचिकनानूपविकननकक्रपिगीहीनायी
 पुष्पापानमितायीराव्यमाधयादधमानायामूपदिधमानायामूपदिधमानायामपकामरुगेववकायाः अशुधुषधका ॥ अनधिमुक्कानकायननचिरुनसाः
 मगीददकि ॥ रुमवानाह ॥ मदीददना ॥ मीपुष्पापानमितान्नजानकिनपधकिनवृक्षकनवदयक ॥ अवकपुष्पापानमितीनशदधकि ॥ अशुधुषधानानशुधुषधकि ॥

अध्वकान्तज्ञानेति॥ अज्ञानकान्तपदध्वनि॥ अध्वकान्तद्वध्वकः स्वध्वमानाधर्मव्यसनसर्वरुंतीयकर्मकृत्वेति॥ सक्चिन्वकि आचिन्वकि॥ उपचिन्वकि॥
मग्नधर्मव्यसनसम्बर्लुनीयनकर्मधमकृन्तसक्चिन्वनाचिन्वनापचिन्वना॥ इष्यरूस्वर्लुनीयकर्मोहिस्सक्चिन्वनि॥ ननरुं इष्यरूस्वर्लुनीयनः
कर्मधमहिस्सक्चिन्वनाचिन्वनापचिन्वना॥ मीपल्लपानमितीराध्यामाधीदध्वमानाम्पदिध्वमानाम्दिध्वमानां पद्याख्यास्येतिपनिक्चिन्वनि
॥ पनिकाञ्चकि॥ पनिक्रियापकमिच्छकि॥ अस्याखल्यूनः सूरुं पल्लपानमितायाः पद्याख्यातनपनिक्रिपद्यपनिकाद्याननामीकानागपद्य
नानीद्वहानीरुगवनीस्वर्लुनापद्याख्याकारुवनि॥ पनिक्रिफारुवनिपनिक्रिफारुवनि॥ नस्वर्लुनानूपरुपदध्वपन्यामप्यल्यवृद्धिकानामल्यपल्ल
नामल्यपूध्वनामल्यकृष्णलमूलानीपूगेलानीध्वमागुक्तसमन्वागतानीपममागुक्तसमन्वागतानीपमादमागुक्तसमन्वागतानीध्वदमागुक्तसमन्वागतानी
नीआदिकर्मिकाधमहव्यनूपाधीरुदपिध्वमागुक्तपममागुक्तपमादमागुक्तध्वदमागुक्तविध्वदपिध्वमिविवर्लुयिध्वमि॥ नागुध्विध्वमिविवर्लुयिध्वमि॥

[illegible]

[illegible][illegible]

बाश्वाख्यातधर्मविनयप्रवृत्तिरुविध्यति॥ यत्मीगीरीपद्मपात्रमितीद्वयिकर्मात्मन्यक॥ पतिरूपक्यात्मन्यक॥ पद्मपात्रमितायीप्रतिवाधिता
 यीवृक्षानीरुगवतीवाधिरुप्रतिवाधितारुवनि॥ वृक्षवाधेचप्रतिवाधितायामतीकानागरुप्रत्युपनानीवृक्षानीरुगवतीसर्वरुताप्रतिवाधितारुवनि॥ स
 र्वरुतायीप्रतिवाधितायीसुधर्मप्रतिवाधितारुवनि॥ सुधर्मप्रतिवाधितकथगनधवकसंघप्रतिवाधितारुवनि॥ कथगनधवकसंघपिप्रतिवाधित
 ॥ उर्वरस्यसर्वधर्मसर्वथासर्वेतिनत्वास्यविवाक्यतावाहवनि॥ अप्रमयासंख्ययननधमरानकृशालकर्मोहिसंस्कारपविगृहीतारुवनि॥ ॥ उचमक्याः १११
 यष्मान्मरुतिर्गवन्मनदवाच॥ काशरुगवरुदुःकप्रत्ययायसकूलपूजावाकूलइहितावाहमीपद्मपात्रमितीप्रतिवाधितयीसंस्पृश॥ ॥ रुगवानाह
 ॥ ॥ मानाधिष्ठितावासकूलसकूलपूजावाकूलइहितावाहविध्यति॥ इत्युक्तंसेवर्तनीयनवाक्यमधमगहनधर्मवृत्तास्यगुह्यानास्यप्रसादः॥ आसीत्सकृद
 सीपायासीधर्मासीसमन्वागतः सकूलपूजावाकूलइहितावाहमीपद्मपात्रमितीप्रतिवाधित्यक॥ ॥ पुननयनैस्सकूलसकूलपूजावाकूलइहितावापापमिः

१११

उरुहृगगारुविध्यति॥ अनरियूकावाहविध्यति॥ स्कंधाहिनिविष्टावाहविध्यति॥ आत्माकर्षीयनधीपन्मकादावाहनपुत्रीवाहविध्यति॥ उरिचपिः
 सुरुतवदुर्तिनाहनेः सकूलपूजावाकूलइहितावासमन्वागतारुविध्यति॥ यत्मीपद्मपात्रमितीराव्यमाधरुधमानामुद्धममानामुपदधमा
 तीप्रतिवाधितयीसंस्पृशति॥ २४९ ॥ ॥ आर्यासुसुमिकायीपद्मपात्रमितायीनिनयपविवर्तः सफमः॥ ॥ अधखत्वायष्मान्मरुतिर्
 गवन्मनदवाच॥ इवधिमवाहगवत्युद्मपात्रमिता॥ अनरियूकनकृशालमूलविनहिनपापमिहहृगगन॥ ॥ रुगवानाह॥ ॥ उचम
 सुरुतवमन॥ इवधिमवाहसकूलपद्मपात्रमिता॥ अनरियूकनपवीरुकृशालमूलन॥ इमधसाअनर्थिकनाल्यधुनहीनप्रहूनपापमिशायः
 रुधन॥ अद्युधुधुधु॥ अपविपृच्छकजानीयनकृशालधर्मवृत्तनरियूकन॥ ॥ मरुतिनाह॥ ॥ कियगीरीनावरुयैरुगवत्युद्मपात्रमिता॥ इ
 वधिमवाचनया॥ ॥ रुगवानाह॥ ॥ नृपसुरुतवधममूर्क॥ नृकस्यहमा॥ नृपास्वरावतासुरुतनृपमवधममूर्क॥ उर्ववदनासंस्कारा

मिहिसूक्तविस्तृतविशुद्धिस्तुर्वरूपाविशुद्धिश्चाद्यमरुदधेधीकानमरुत्तमच्छिन्नी॥ नूतिहिसूक्तस्तुर्वरूपाविशुद्धिस्तुर्वरूपाविशुद्धिर्विस्तृत
 नविशुद्धिस्तुर्वरूपाविशुद्धिश्चा॥ ॥ अथस्वत्वायुष्मान्धनिपूशरुगवत्तमरुदवाच॥ गहीनारुगवत्तमरूपावमिता॥ ॥ रुमवानाह॥
 विशुद्धत्वाद्यनिपू॥ अह॥ अवत्तमरुदधेधीकानमरुत्तमच्छिन्नी॥ ॥ रुमवानाह॥ ॥ विशुद्धत्वाद्यनिपू॥ अह॥ आलाकारुगवत्तमरूपाव
 मिता॥ ॥ रुमवानाह॥ विशुद्धत्वाद्यनिपू॥ अह॥ अप्रमितीधिरुगवत्तमरूपावमिता॥ ॥ रुमवानाह॥ ॥ विशुद्धत्वाद्यनिपू॥ अह॥ अ
 रूक्षरुगवत्तमरूपावमिता॥ विशुद्धत्वाद्यनिपू॥ अह॥ अप्रमितीधिरुगवत्तमरूपावमिता॥ ॥ रुमवानाह॥ विशुद्धत्वाद्यनिपू॥ अ
 ह॥ किंपूतर्गवत्तमरूपावमिता॥ नजानाकिनसंजानीक॥ रुमवानाह॥ नृपेधनिपूपूपावमिता॥ नजानाकिनसंजानीक॥ नृपेधनिपू
 चनिपू॥ सर्ववदनासंस्तुसंस्तुनाविस्तृतनिपूपूपावमिता॥ नजानाकिनसंजानीक॥ ॥ रुमवानाह॥ विशुद्धत्वाद्यनिपू॥ अह॥ पूपाव

११२

नमितारुगवत्तुर्वरूपायानापकार्वकनापकार्व॥ ॥ रुमवानाह॥ ॥ विशुद्धत्वाद्यनिपू॥ अह॥ पूपावमितारुगवत्तुर्वरूपायानापकार्व
 गृह्णातिनपत्रियुज्जति॥ ॥ रुमवानाह॥ विशुद्धत्वाद्यनिपू॥ अथस्वत्वायुष्मान्धनिरुगवत्तमरुदवाच॥ आत्मविशुद्धिगारुगवत्तुर्वरूपायानापकार्व
 शुद्धिश्चा॥ ॥ रुमवानाह॥ अथरुविशुद्धत्वात्सूक्त॥ अह॥ आत्मविशुद्धिगारुगवत्तुर्वरूपायानापकार्वविशुद्धिश्चा॥ आत्मविशुद्धिगारुगवत्तुर्वरूपायानापकार्व
 विस्तृतविशुद्धिश्चा॥ ॥ रुमवानाह॥ अथरुविशुद्धत्वात्सूक्त॥ अह॥ आत्मविशुद्धिगारुगवत्तुर्वरूपायानापकार्वविशुद्धिश्चा॥ रुमवानाह॥ अथरुविशुद्धत्वा
 त्सूक्त॥ अह॥ आत्मविशुद्धिगारुगवत्तुर्वरूपायानापकार्वविशुद्धिश्चा॥ रुमवानाह॥ अथरुविशुद्धत्वात्सूक्त॥ अह॥ आत्मविशुद्धिगारुगवत्तुर्वरूपायानापकार्व
 नोरुसमय॥ ॥ रुमवानाह॥ अथरुविशुद्धत्वात्सूक्त॥ अह॥ आत्मापर्यंरुगवत्तुर्वरूपायानापकार्वविशुद्धिश्चा॥ ॥ रुमवानाह॥ अथरुविशुद्धत्वा
 त्सूक्त॥ अह॥ आत्मापर्यंरुगवत्तुर्वरूपायानापकार्वविशुद्धिश्चा॥ ॥ रुमवानाह॥ अथरुविशुद्धत्वात्सूक्त॥ अह॥

मनुवमस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यरुगवन्नववाधः॥यमस्यप्ररूपानमिता॥ ॥रुगवानाह॥अत्यरुविशुद्धत्वात्सूक्त॥००॥यत्कामार्गः॥
 ना॥ ॥आयूष्मात्सूक्तिनाह॥साखल्यूनविर्यरुगवन्प्ररूपानमिता॥नापत्रनीन्नपत्रनीन्ननायूरुयमीनवधविप्ररुतास्तिना॥ ॥रुगव
 नाह॥अत्यरुविशुद्धत्वात्सूक्त॥आयूष्मात्सूक्तिनाह॥उवमपिरुगवन्सूक्तस्यरु॥वाधिसत्वामहासत्वाविक्रियनीमीप्ररूपानमिनीइतिकविष्य
 तीमीप्ररूपानमिनी॥ ॥रुगवानाह॥साधूः२सूक्तंउवमरुत्सूक्तंउवमरुत्॥रुक्तस्यरुता॥नामहापिरुत्सूक्तसंगानिमिरुतापिसंग॥उव
 मरुत्आयूष्मात्सूक्तिरुगवन्मरुदवाचन॥आश्वयन्तरुगवनयावदियंप्ररूपानमिता॥स्वाख्यानामनिर्दिष्टास्यपनिनिष्ठिता॥यगहिनामरुगवताः
 ००॥मपिसंगआख्याना॥ ॥अथखल्येयूष्मान्धनिपूगआयूष्मन्सूक्तिमरुदवाचन॥कनमआयूष्मन्सूक्तसंग॥ ॥सूक्तिनाह॥नृपमा
 यूष्मन्धनिपूगान्यमिनिर्दिष्टा॥नर्वदनासूक्तसंज्ञानाविज्ञानमायूष्मन्धनिपूगान्यमिनिर्दिष्टा॥अनीनधर्मयूष्मन्धनिर्दिष्टा॥

१२०

ग॥अनागरुधर्मयूष्मन्धनिर्दिष्टा॥पत्यन्धर्मयूष्मन्धनिर्दिष्टा॥००॥यत्कामार्गः॥
 धिसत्वयानिक॥पूजल॥उथमविरुत्तादनामिसूक्तनीनसंग॥ ॥अथखल्येयूष्मान्धनिपूगआयूष्मन्सूक्तिमरुदवाचन॥कनमनार्यसूक्त
 मपर्यायसंग॥ ॥सूक्तिनाह॥स्वकोधिकरुधिविरुत्सूक्तनीन॥००॥दकत्यथमीधिविरुत्सूक्तनीन॥सम्यक्वाधोपनिधामयामी
 निपनिधामयनि॥नचविरुत्पूक्तिरुधिविरुत्सूक्तनीन॥कूलपूक्तिरुधिविरुत्सूक्तनीन॥कूलपूक्तिरुधिविरुत्सूक्तनीन॥कूलपूक्तिरुधिविरुत्सूक्तनीन॥
 दापयकासमूरुजयकासंपरुधयका॥अनूरुवायीसम्यक्वाधोपनिधामयामी॥समादापयिकयीसमूरुजयिकयी॥संपरुधयिकयी॥उव
 मात्महावचनक्रि॥धनि॥वृक्षानूरुकाचसमादापनयापनसमादापयनि॥सकूलपूक्तिरुधिविरुत्सूक्तनीन॥माध्याम्यसर्वाःसंगकाधिविर्जितारुवेनि॥
 ॥अथखल्येयूष्मान्धनिपूगआयूष्मन्सूक्तिमरुदवाचन॥साधूः२सूक्तंयत्सत्वाधिसत्वामहासत्वाविज्ञानमाःसंगकाधिविर्जितारुवेनि॥

रगवत्पुरुषानमिता ॥ रगवानाह ॥ कथाहिसुखं पुरुषानमिता नचिरुनप्रसूतव्या नचिरुनगमनीया ॥ अह ॥ प्रकृता रगवत्पुरुषानमिता ॥ ॥
 रगवानाह ॥ ॥ कानकानूपलक्षितं सुखं प्रकृता पुरुषानमिता ॥ अह ॥ ननहिरुगवन्वाधिसुखनमहासुखनपुरुषानमितायी कथंचन
 नवी ॥ ॥ रगवानाह ॥ ॥ सचसुखं वाधिसुखमहासुखं पुरुषानमितायी च नन्नूपचनति ॥ च नति पुरुषानमितायी ॥ एवं सचनवदनायी
 नसुखी नसुखा नपुसचनविह्वलनचनति च नति पुरुषानमितायी ॥ सचकूपं धूमिमि नचनति च नति पुरुषानमितायी ॥ एवं वदनासुखी सुखा
 नासुखिह्वलनधूमिमि नचनति च नति पुरुषानमितायी ॥ सचकूपमपुतिपूर्वपुतिपूर्वमि नचनति च नति पुरुषानमितायी ॥ याचनूपस्या
 पुतिपूर्वपुतिपूर्वतावानकूपं सचदवमपिनचनति च नति पुरुषानमितायी ॥ एवं वदनासुखी सुखानासचनविह्वलनअपुतिपूर्वपुतिपूर्व
 मि नचनति च नति पुरुषानमितायी ॥ याचविह्वलनस्यापुतिपूर्वपुतिपूर्वतावानकडिह्वलनसचदवमपिनचनति च नति पुरुषानमितायी ॥ एवं सुखं

१२२

आयुष्मान् सुखिर्गवन्ममदवाचन ॥ अथैरुगवन्त्यावदवैवाधिसुखानीमहासुखानीससंगतावासेगताव्याख्याता ॥ रगवानाह ॥
 सचकूपं सुखं मसंगमिमिसुखं नचनति च नति पुरुषानमितायी ॥ एवं वदनासुखी सुखानासचदिविह्वलनससंगमसंगमिमिनचनति च नति
 पुरुषानमितायी ॥ सचकूपं सुखं मसंगमिमिनचनति च नति पुरुषानमितायी ॥ एवं सुखं आयुष्मान् सुखिर्गवन्ममदवाचन ॥ अथैरुगवन्
 यावदवैवाधिसुखानीमहासुखानीससंगतावासेगताव्याख्याता ॥ ॥ एवं यावमनससुखं जावदनाससंगमसंगमिमिनचनति च नति पुरुषान
 मितायी ॥ पृथिवीधनुः सुखं मसंगमिमिनचनति च नति पुरुषानमितायी ॥ यावदिविह्वलनधनुः सुखं मसंगमिमिनचनति च नति पुरुषानमि
 तायी ॥ दानपानमितासुखं मसंगमिमिनचनति च नति पुरुषानमितायी ॥ एवं शीलपानमिताक्रीडानमितावीर्यपानमिताध्यानपानमितापुरुषा
 नमितासुखं मसंगमिमिनचनति च नति पुरुषानमितायी ॥ एवं सुखं मसंगमिमिनचनति च नति पुरुषानमितायी ॥ एवं सुखं मसंगमिमिनचनति च नति पुरुषानमितायी ॥

नायाचननपुष्पापानमितीरावयननसीदीदिनात्यवन॥अचननामयागमापयननचपुष्पावरु॥आकाशगवनेषारगवनयइरुपुष्पापान
 मितीरावना॥नमस्करुवास्तुगवनवाधिसत्त्वामहासत्त्व॥येनयेसन्नाहसन्नक्ष॥रुक्मिहना॥आकाशानसार्द्धसहगवनसन्नक्षकामाय॥
 सर्वसत्त्वानीकृष्ट॥सन्नाहर्विभूमिमहासन्नसन्नक्षारगवनाधिसत्त्वामहासत्त्व॥यथाकाशसमानोसत्त्वानीधर्मध
 तुसमानोसत्त्वानीकृष्ट॥सन्नाहर्विभूमिमहासन्नसन्नक्षारगवनाधिसत्त्वामहासत्त्व॥यथाकाशसमानोसत्त्वानीधर्मध
 पुकामामहावीर्यपानमितीरावयननसीदीदिनात्यवन॥अचननामयागमापयननचपुष्पावरु॥आकाशगवनेषारगवनयइरुपुष्पापान
 त्वत्त्वयनमारुक्मिहना॥अचननामयागमापयननचपुष्पावरु॥आकाशगवनेषारगवनयइरुपुष्पापान
 पत्त्यन॥अचननामयागमापयननचपुष्पावरु॥आकाशगवनेषारगवनयइरुपुष्पापान

१२४

मरुदवाच॥आरूपयदुर्गवीर्यसकलपूरुषवाकलइरुदुर्वीरवाचनधगुर्फिकनामि॥यत्तुमीपुष्पापानमितीरावयन॥अथस्वत्वायुष्मा
 सूरुति॥अर्कदवानामिदुमरुदवाच॥समनूपधमितीरावयनधर्मधर्मयसधर्मयनवाचनधगुर्फिकविषयि॥॥शक्यारु॥नाहीदमार्यसूरु
 ॥सूरुतिवाह॥अर्कदवानामिदुमरुदवाच॥समनूपधमितीरावयनधर्मधर्मयसधर्मयनवाचनधगुर्फिकविषयि॥अथवि
 नहिनाहविषयिपुष्पापानमितीरावयनधर्मधर्मयसधर्मयनवाचनधगुर्फिकविषयि॥अथवि
 धगुर्फिसन्निधनयामयन॥यावाधिसत्त्वसमहासत्त्वयनवाचनधगुर्फिसन्निधनयामयन॥यथाकाशसमानोसत्त्वानीधर्मध
 लत्त्वपुष्पापानमितीरावयनधर्मधर्मयसधर्मयनवाचनधगुर्फिसन्निधनयामयन॥यथाकाशसमानोसत्त्वानीधर्मध
 पुष्पापानमितीरावयनधर्मधर्मयसधर्मयनवाचनधगुर्फिसन्निधनयामयन॥यथाकाशसमानोसत्त्वानीधर्मध

कनसदृशक॥नसर्वविद्यक॥नापलस्यक॥निविहवनि॥सचदवैविहवनिचनकिपल्लुपात्रमितायी॥अथखल्वज्ञानूलावनयजिसाहसमहासा
हमुलाकक्षमोचत्वा नामहानाजानः सर्ववशकादवदास्सर्ववमहावक्राद्यः सहापनिश्चमहावक्राकचसर्वयनहगवीकनापसैकाकाउपसैकम्यहगव
मः पादोभिनसाहिवंयहगवर्गशिष्यदक्षिणीकृष्णकाकनिसन॥उकाकस्थिताश्चमहानाजानः सर्ववशकादवदाः सर्ववक्रकायिकादवामह
वक्राद्यश्चसहापनिश्चमहावक्रावज्ञानूलावनवृक्षाधिष्ठाननवृक्षमहसैसमन्वाहनेकिस्म॥उरिववनामहिनरिववपदेनरिववाकवेः सहापनिना
मधयेनवरिकृतिनियमवपल्लुपात्रमितापदिष्ट॥अयमवपल्लुपात्रमितापनिवरुंस्तुगपिषाकाउवदवदाः पत्रिपृष्ठकिस्म॥पत्रिपृष्ठयकिस्म
॥अस्मिन्नवपृथिवीपद(स)यमवपल्लुपात्रमितालाषिना॥मेरुयापिवाधिसत्त्वामहासत्त्वानूरुनीसम्यक्वाधिसहिसैवृक्षास्मिन्नवपृथिवीपद
सेननामवपल्लुपात्रमितालाषिष्यक॥ ॥आर्यासहस्रमिकायीपल्लुपात्रमितायीविशुद्धिपनिवरुंनानामाहमश॥ १९४॥ ॥अथखल्वामू

[illegible]

नूपविशुद्धिः ४ मूलरूपविशुद्ध्यापूरुपात्रमिता ॥ नववदनासंस्कृतं सैकावाविह्वलविशुद्धिः ४ मूलरूपविशुद्ध्यापूरुपात्रमिता ॥ नूपानूयादनिनाध
सैकं ४ मयवदानविशुद्धिः ४ मूलरूपविशुद्ध्यापूरुपात्रमिता ॥ नववदनासंस्कृतं सैकावाविह्वलानूयादनिनाधसैकं ४ मयवदानविशुद्धिः ४ मूलरूप
पविशुद्ध्यापूरुपात्रमिता ॥ आकाशविशुद्धिः ४ मूलरूपविशुद्ध्यापूरुपात्रमिता ॥ नूपनिनूपलपापनिगुरुयासूरुपविशुद्ध्यापूरुपात्रमिता ॥ न
वैवदनासंस्कृतं सैकावाविह्वलनिनूपलपापनिगुरुयासूरुपविशुद्ध्यापूरुपात्रमिता ॥ आकाशपविशुद्ध्यावनीयापव्याहाननिनूपलफुरुयासूरुपूरु
पात्रमिता ॥ सर्वापलपानूपलपधर्मानूपलपरुयासूरुपविशुद्ध्यापूरुपात्रमिता ॥ ॥ अवमूकः आयूष्मासूरुकिर्गवकमरुदवाच ॥ सुलजाव
गलारुसुषीरुगवनूपलपूराधर्माकूलइहिरुधर्माकूपूरुपात्रमिता ॥ यैः शुभावरासमयागमिष्यति ॥ याः गवयउज्जुहीयकिधनयिष्यति वाचयिष्य
ति पर्यवाप्यति पवर्तयिष्यति दशयिष्यत्युपदशैरुदशैरिस्वाध्यासैः ॥ नरुयाचकूनाः गमरुविष्यति नः शुभाः गमनप्रादावाः गमनजिह्वावाः गमनकाय

नागरविषयि॥ नक्षत्रायि नगरविषयि॥ नक्षत्रविषयमापनिहात्रधकालेकविषयि॥ वरूनिचवोदवनासहसाधिपृष्ठतः पृष्ठमानवज्ञानिरविषयि॥
॥ अष्टमीचतुर्दशीपंचदशीअसधर्महाधकः कूलपूजावाकूलइहितावा॥ यरुयरुपल्लपात्रमिनीराषिधक॥ नक्षत्रवक्रुर्नैपृष्ठपसविषयि॥
उवमूर्कगवानायुर्मीतैस्मिमरुदवाचन॥ उवमरुत्सुरुर्नचमरु॥ वरूनिस्सुरुर्नस्यकूलपूजस्यवाकूलइहिर्वादवनाशनसहसाधिपृष्ठ
तः पृष्ठमानवज्ञानिरविषयि॥ वरूनिचदवनाशनसहसाधिनगगमिष्यि॥ सर्वाधिधर्मप्रवधार्थिकानिगानिचत्रक्राववधगुर्नैसविधस्येनि॥
नक्षधर्महाधकस्यः मापल्लपात्रमिनीराषमाहास्य॥ ॥ नक्षत्ररुहाः॥ सद्वमानूषासूत्रस्यहिसुरुर्नलाकस्यपल्लपात्रमिनीरुर्नैवत्त॥ अष्ट
पिससुरुर्नसकूलपूजावाकूलइहितावाननानिदानेवरुर्नैपृष्ठपसविषयि॥ अपिदुखल्लपूनः सुरुर्नवहवाकनायारविषयि॥ अस्यागीतीवाया
ः पल्लपात्रमिनीयालिख्यमाधयाउजृक्रमाधयाधर्यमाधयावाचमाधयाः पर्यवायमाधयाः प्रवर्यमाधयादधमानायाउपदिधमानायाउदि

पानमिहयैरुगवन्गुणपानमितामूपादाय॥ ४ ॥ निरुक्षपानमिहयैरुगवन्पनिकल्यासकामूपादायनिःस्रवपानमिहयैरुगवन्रुक्का
 दितामूपादाय॥ अप्रमाद्यपानमिहयैरुगवन्सर्वधर्मसमूहानासमूहानामूपादाय॥ अरुक्षयाननूगमपानमिहयैरुगवन्सर्वधर्मोत्तरेनिः
 वक्षामूपादाय॥ अस्मिन्नपानमिहयैरुगवन्सर्वधर्मोत्तरेदनमामूपादाय॥ अप्रमाद्यपानमिहयैरुगवन्सर्वधर्मोत्तरेकवृद्धस्यस्य
 दामूपादाय॥ अविकल्पपानमिहयैरुगवन्विकल्पसमामूपादाय॥ अप्रमयपानमिहयैरुगवन्प्रमाद्यधर्ममामूपादाय॥ अस्मिन्नपानमिह
 यैरुगवन्सर्वधर्मोत्तरेगामामूपादाय॥ अनिरुक्षपानमिहयैरुगवन्सर्वधर्मोत्तरेरुक्कामामूपादाय॥ इष्वपानमिहयैरुगवन्नाकाशसमामामूपादाय॥
 शून्यपानमिहयैरुगवन्सर्वधर्मोत्तरेनूपलक्षितामामूपादाय॥ अनात्मपानमिहयैरुगवन्सर्वधर्मोत्तरेनिर्वक्षामामूपादाय॥ अलक्षपानमिहयैरुगव
 न्सर्वधर्मोत्तरेनिरुक्षितामामूपादायसर्वशून्यपानमिहयैरुगवन्नेकापर्यकामामूपादाय॥ ३३ ॥ ~~सूक्ष्मपस्थानादिवाधिपरुधर्मपानमिहयैरुगव~~

१२२

कृषीअनूपलक्षितामामूपादाय॥ ३४ ॥ शून्यगामिमिरुक्षितपानमिहयैरुगवैस्त्रिविमारुमुखानूपलक्षितामामूपादाय॥ अष्टविमारुपानमिह
 यैरुगवैस्त्रिविमारुमुखानूपलक्षितामामूपादाय॥ नवानूपूर्वविहानसमापरिपानमिहयैरुगवन्मध्यमध्मादीनामनूपलक्षितामामूपादाय॥ चतुष्टयपान
 मिहयैरुगवैस्त्रिविमारुमुखानूपलक्षितामामूपादाय॥ दक्षपानमिहयैरुगवन्दानादीनामनूपलक्षितामामूपादाय॥ वलपानमिहयैरुगवन्नवमृग
 मूपादाय॥ वैश्वानरपानमिहयैरुगवन्त्येकानवलीनविरुक्कामामूपादाय॥ पनिसैवियानमिहयैरुगवन्सर्वरुक्षानासैगपनिघातितामामूपादाय॥ स
 र्ववृद्धधर्मोत्तरेकपानमिहयैरुगवन्गुणानासमकिंकमामामूपादाय॥ कथगकथनापानमिहयैरुगवन्सर्वधर्मोत्तरेविगथामामूपादाय॥ स्वयैरुपान
 मिहयैरुगवन्सर्वधर्मोत्तरेवक्षामामूपादाय॥ सर्वरुक्षानपानमिहयैरुगवन्मृगपक्षपानमिता॥ सर्वधर्मोत्तरेवक्षामामामूपादाय
 मि॥ ३५ ॥ ॥ ~~आर्यासुखासुखायैपक्षपानमितायैमुनिपनिवर्त्तनामनवम~~ ॥ ११२ ॥ ॥ ~~अथखलुक्षकस्यदवानामिहयैरुगवन्~~ ॥ पूर्व

नीरुगवतीसमखीरावतः॥ पूर्वमवनिगवताः॥ हेवयमर्वपक्षपात्रमिता अधिमाकुं हाक्का॥ यपूनननधिमयेनामनववृधमानाः॥ पतिरूपयाम्
 त्यक॥ पूर्वाकतापिरगर्वेः॥ कूलपूरेः॥ कूलइहिरुहिः॥ ध्ययैगलीनापक्षपात्रमिता राव्यमाना पतिरुक्ता॥ ॥ ककुसुहताः॥ यथापिनामपनीः
 रुखाकुहालमूलानीनद्विरगवन्नचनिकवद्विः॥ पूर्वीनरुः॥ यैपक्षपात्रमिता हाक्का अधिमाकुं॥ यपिवपक्षप्यैरुनीगरीनीपक्षपात्रमिता राव्यमाधै
 नप्यवदितयाः॥ पूर्वाकतापिरुत्रियैगलीनापक्षपात्रमिता राव्यमाधै पतिरुक्ता॥ गथाः॥ अयामस्यीगलीनायीपक्षपात्रमितायी राव्यमाधैयीः
 नास्तिथिनास्तिश्रीनिनास्तिवृत्तिनास्तिद्विनास्तिवीर्यनास्तिपमादानास्तिधिमूक्तिर्नवेहिः॥ पूर्ववृद्धारगवतावृद्धावकावापनिपुष्टाः॥ नवपुष्टीरु
 ताः॥ ॥ अथखलुहाकादवानामिदु आयुष्मर्कः॥ निपुणमनदवाचन्॥ गरीना आयुष्मर्कः॥ निपुणपक्षपात्रमिता॥ किमराः॥ अथैस्याद्यदस्योगरीना
 यीपक्षपात्रमितायी राव्यमाधैयी पूर्वमवनिगवतीवाधिसत्त्वामहासत्त्वानाधिमयम्॥ ॥ अथखलुहाकादवानामिदु रगवन्मनदवाचन्॥ नमः

१३१

रुनामिरगवन्पक्षपात्रमिताये सर्वरुः॥ नस्यसु रगवन्नमस्कारैकनामि॥ ॥ रुमवानारु॥ ॥ एवमरुकोशिकोवमनन्॥ सर्वरुः॥ नस्यसकोशिक
 नमस्कारैकनामि॥ यः॥ पक्षपात्रमितायेनमस्कारैकनामि॥ ॥ ककुसुहताः॥ अनानिर्जानाहिकोशिकवृद्धानीरुगवतीसर्वरुः॥ सर्वरुः॥ ननिर्जाना
 वपूनः॥ पक्षपात्रमितापराव्यम्॥ एवमस्यीपक्षपात्रमितायीचनिकयी॥ एवमस्यीपक्षपात्रमितायी स्थावर्यमवमस्यीपक्षपात्रमितायीयागमापरुयी॥
 ॥ ॥ अथखलुहाकादवानामिदु रगवन्मनदवाचन्॥ कथंरुगवन्पक्षपात्रमितायीचनचाधिसत्त्वामहासत्त्वः॥ पक्षपात्रमितायीस्थितारुवति॥ कथंउ
 र्गपात्रमितायीचनन्पक्षपात्रमितायीयागमापयन्॥ ॥ एवमृकृ रगवान्हाकादवानामिदु मनदवाचन्॥ साधूसाधूकोशिकसाधूखलुपूनस्त्वैकोः
 शिकयस्त्वैकथागरमर्हैसम्पत्कैवृद्धः॥ एवमर्थपत्रिपुष्टीपत्रिपुष्टीकर्तुमीमयम्॥ ॥ दमपिनकोशिकवृद्धानूरावनपतिरानमयनै॥ ॥ रुकोशिक
 वाधिसत्त्वामहासत्त्वः॥ पक्षपात्रमितायीचनन्पुननिष्ठनि॥ नूपमिनिननिष्ठनि॥ यमः॥ कोशिकवाधिसत्त्वामहासत्त्वानूपननिष्ठनि॥ नूपमिनिननिष्ठनि॥ एव

नूपयागमापयन् ॥ उर्वेदनायी सैलूयी सैलूयायू विह्वानन निष्ठानि ॥ विह्वानमिनिन निष्ठानि ॥ यन् ४ कोषिकवाधिसुखामहासुखाविह्वानन निष्ठानि ॥ विह्वानमिनिन निष्ठानि ॥ उर्वेदविह्वानयागमापयन् ॥ नूपमिनि कोषिक नूपमिनिनया ऊयनि ॥ उर्वे नूपमिनिन निष्ठानि ॥ उर्वेदना सैलू सैलूना विह्वानमिनि कोषिकनया ऊयनि ॥ यन् ४ कोषिक विह्वानमिनिनया ऊयनि ॥ उर्वे विह्वानमिनिन निष्ठानि ॥ उर्वे पलूपा नमिनायी स्थितवत्तुर्वयागमापयन् ॥ ॥ अथ स्वत्वायूष्मान्धनिपूजा रुगवत्तुमनदवाचन् ॥ गरीनारुगवत्तुलूपा नमिना ॥ इन्वगमहारुगवत्तुलूपा नमिना ॥ इन्नुहारुगवत्तुलूपा नमिना ॥ अथ माधरुगवत्तुलूपा नमिना ॥ ॥ रुगवानाह ॥ ॥ उर्वमनश्च निपूजेवमनन् ॥ नूपैर्गरी नमिनि ४ भविपूजन निष्ठानि ॥ यन् ४ ४ भविपूज नूपैर्गरी नमिनिन निष्ठानि ॥ उर्वे नूपयागमापयन् उर्वेदना सैलू सैलूना विह्वानै ४ भविपूज गरी नमिनिन निष्ठानि ॥ यन् ४ ४ भविपूज विह्वानैर्गरी नमिनिन निष्ठानि ॥ उर्वे विह्वानयागमापयन् ॥ नूपैर् ४ भविपूज गरी नमिनिनयागमापयन् ॥ यन् ४ ४ भविपूज नूपैर्गरी नमिनिनयागमापयन् ॥ उर्वे नूपैर्गरी नमिनिन

[illegible]

वायाः सम्पत्तौ वाधे ॥ आसन्नकस्य व्याकनधे वदितव्यं ॥ स्वाधिसत्त्वा महासत्त्वाने कं वाधो वाही न्वा गन्धगानर्हः ॥ सम्पत्तौ वृद्धान्तिकमिष्यति ॥ न
 हा व्याकनधे पतिलम्प्यन् ॥ अनूक्तवायी सम्पत्तौ वाधे ॥ अपि तु गानावा गयिष्यति ॥ आनागयित्वा च तीक्ष्णगानर्हः ॥ सम्पत्तौ वृद्धान्तिकमिष्यति ॥
 नि ॥ गन्धगानर्हः न कस्य व्याकनधे वाधे कनिष्यति ॥ गन्धगानर्हः न च ॥ गन्धगानर्हः पतिलम्प्यन् अनूक्तवायी सम्पत्तौ वाधे ॥ यदा च व्याकनधे पतिल
 प्यन् ॥ अनूक्तवायी सम्पत्तौ वाधे ॥ गन्धगानर्हः न वदत पर्यपासनापस्थाने यावन्नानूक्ती सम्पत्तौ वाधिमहिर्सेव्यं ॥
 ॥ अथ स्वस्वायूष्मान्धनिपूरा गवकमदवाचन् ॥ इन्नः ॥ स्रग्गवन्वाधिसत्त्वा महासत्त्वगानर्हः विष्यति ॥ विनयान्तं पस्थितं ॥ पतिपक्क
 कृशालमूलाहिरुगवन्स्वाधिसत्त्वा महासत्त्वावदितव्यं ॥ यः ॥ मीगन्धी नीपक्षपा नमिती लम्प्यन् वदनाय दर्शनाय पर्यपासनाय शवधायकः ॥ पुनर्वादाय
 यः ॥ स्वावाहूरी विधिवयिष्यति वाचयिष्यति पर्यवाप्य निपवर्त्यिष्यति ॥ दशयिष्यति उपदं अति उदं अति स्वाधिसत्त्वा ॥ ॥ अथ स्वस्वायूष्मान्धनिपूरा गवनाय

१३३

अर्कः ॥ निपूरा गवकमदवाचन् ॥ वमकश्च निपूरा वमकन् ॥ इन्नः ॥ स्रग्गवन्वाधिसत्त्वा महासत्त्वगानर्हः विष्यति ॥ विनयान्तं पस्थितं ॥ पतिपक्क कृशाल
 मूलाहिरुगवन्स्वाधिसत्त्वा महासत्त्वावदितव्यं ॥ यः ॥ मीगन्धी नीपक्षपा नमिती लम्प्यन् वदनाय दर्शनाय पर्यपासनाय शवधायकः ॥ पुनर्वादाय
 यः ॥ स्वावाहूरी विधिवयिष्यति वाचयिष्यति पर्यवाप्य निपवर्त्यिष्यति ॥ दशयिष्यति उपदं अति उदं अति स्वाधिसत्त्वा ॥ ॥ अथ स्वस्वायूष्मान्धनिपूरा
 निपूरा गवकमदवाचन् ॥ पतिपक्क मरुगवन्पतिपक्क मरुगन् ॥ ओपम्यादाह नर्हः ॥ गन्धगानर्हः पतिपक्क मरुगवन्वाधिसत्त्वा यानिकः ॥ कृलपूरा वाकृल
 इहिरावास्त्राकनगन्धगान्धिमधुनिषीदन् ॥ वदितव्यं मरुगवन्त्रयं वाधिसत्त्वा महासत्त्वाः ॥ अनूक्तवायी सम्पत्तौ वाधे नहिर्सेवाधायि ॥ वमवर्ह
 गवन्त्रयः ॥ कृलपूरा वाकृल इहिरावाः ॥ मीगन्धी नीपक्षपा नमिती लम्प्यन् ॥ दर्शनाय वदनाय पर्यपासनाय शवधायकः ॥ पुनर्वादाय ॥ यः ॥ स्वावाहूरी
 विधिवयिष्यति वाचयिष्यति पर्यवाप्य निपवर्त्यिष्यति ॥ दशयिष्यति उपदं अति उदं अति स्वाधिसत्त्वा यनाय वदितव्यं मरुगवन्त्रयं वाधिसत्त्वा यानिकः ॥ पूजल आगन्धिवय

नसंप्रसिद्धासन्नार्थवाधिसत्त्वयानिकः पूजिताया कनधास्यवाकप्रियन्त्यनैवृद्धागवन्वाधिसत्त्वमरासत्त्वमनूनायाः सम्यक्सीवाधेनिति
वयानसंप्रसिद्धाः पत्रिपक्षकृष्णलमूलाहिमवाधिसत्त्वमरासत्त्वावदिरुयः॥ यस्यैगम्हीनापस्त्रायावमितापवत्स्यन॥ अकृष्णवधायपिक
पूनर्वादागवन्त्यः कलपूजावाकलइहिनावाः नीगम्हीनीपस्त्रायावमितामूजुहीयतिधनयिष्यतिवाचयिष्यतिपर्यवाप्यतिप्रवर्तयिष्यति
॥ दहायिष्यत्यपदश्चत्युदश्चमिस्वाध्यास्यति॥ नकुसुमहा॥ त्रयस्त्रयनहिरगवन्धर्मव्यसनसर्वरुनीयेः सत्त्वाः कर्मापचयेनविनहिताक्षणीरुयत्
नास्यीर्गहीनीयीपस्त्रायावमितायीचिरानिपमिकूलानिरुवीरि॥ चिरानिपनिवृत्तयिष्यति॥ नक्रनूपचिरकृष्णलमूलाः सत्त्वाः अस्यामूयस्त्रयनरु
नकाद्यौपस्कंदमि॥ प्रसीदति॥ उपचिरकृष्णलमूलाः खलपूनस्त्रगवन्सूपचिरकृष्णलमूलाः कलपूजाः कलइहिनावदिरुयः॥ यथासम्या
रुतकाद्यौचिरैपस्कंदमिप्रसीदति॥ नयथापिरगवन्पूनायाऊनहामिकादटवीकाकानाद्वियाऊनहामिकाघाशियाऊनहामिकाघावगुर्याऊनहा

१३४

मिकाघापेचयाऊनहामिकाघादहायाऊनहामिकाघाअटवीकाकानानिष्क्रामरु॥ सनिष्क्रम्यपहधस्यूर्वनिमिरुनिगमपालकान्वापशुपालका
नवाहीमावाआनामसंपदावावनसंपदावागमन्यानिवानिमिरुनियेर्निमिरुः॥ गमावानगमन्यानिगमावाधूयन्॥ नस्यगानिपूर्वनिमिरुनि
दृष्टेर्वैरुवमि॥ यथेमानिपूर्वनिमिरुनिदृष्टकुरुतथाआसन्नामगमानावानिगमावमि॥ सआश्वासपाकारुवमि॥ नास्यरुयः श्रौनमसिका
रुवमि॥ अवमवरुगवन्त्यस्यवाधिसत्त्वस्यमरासत्त्वस्यैगम्हीनापस्त्रायावमितापवर्तुतावदिरुवीरुनरुगवन्त्यासन्नास्यनूनायाः सम्यक्सी
वाधेनैविवधयाकनधेपुनिलस्यन॥ अनूनायाः सम्यक्सीवाधेनितिनापिरुनत्तुसिन्वीनरुनयैः अवकरुमर्वापथकवृद्धरुमर्वा॥ ॥
नकुसुमहा॥ नथास्यमानिपूर्वनिमिरुनिदृष्टकुरु॥ यइरुमीर्गहीनीपस्त्रायावमितालीलरु॥ दर्शनायवचनायपर्ययासनायश्रवधया॥ ॥
अवमूकरुगवानायुष्मैर्गमनिपूजमनदवाचन्॥ अवमरुद्विपूजेवमरुन्॥ पनिरुगुरुगमनिपूजपूननयनरुत्तान्॥ यथापिनामेनदृष्टानूरावः

स्यान्मिच्छाचरवति॥ अल्परागाचरवति॥ अल्पस्थमाचरवति॥ वदनावरुलाचरवति॥ कदकीचवकुलैविहवति॥ नचसेवासहीलाचरवति॥ योर्व
 कक्षयानि॥ मनसिका नक्षसविनननिषविननराविननवरुलीकृननमामवैनूपीकायनवदनीपस्पपरवामीनि॥ नदावदिनव्यमिदंरुगवन
 यथाऽस्याऽपूर्वनिमित्तानिसेदधक॥ नथानविनक्षवक्यैस्त्रिपसायन॥ ॐनि॥ ॥ उचमवरुगवन यदावाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्ययंगीहीनापु
 पानमिहापवर्तन॥ दर्शनायवैदनायपर्यपासनायधवधाय॥ शृध्वनस्थेनीनमनचिरुमस्यीपुष्पापानमिहायामर्थिकरुयाचासयन॥ नदावदिनव
 मिदंरुगवनविनक्षवतायैवाधिसत्त्वमहासत्त्वायाकनक्षीपुनिलस्यन॥ अनुरुनायाऽसम्पत्कीवाधिविनि॥ ॥ उचमवरुगवान् आयुषीर्हंक्षवि
 पूर्णमरुदवाचन॥ साधुसाधुक्षानिपुणंरुदमपिनक्षानिपुणवृक्षानुलावनपुनिराति॥ ॥ अथ स्वत्वायुष्मासुरुनिरुगवैरुमरुदवाचन॥ आश्चर्यम्
 गवन्यावयस्यपनिगृहीताश्चस्यनीरुश्चस्यविदिताश्चमवाधिसत्त्वमहासत्त्वासुथगननारुतासम्पत्कीवृधन॥ ॥ रुगवानाह॥ ॥ नथ हिसरु

१३३

नवाधिसत्त्वमहासत्त्वावरुजुनरुतायपनिपन्नावरुजुनसुखायलाकानुर्कपायेमरुगानकायस्यार्थयहितायसुखायदवानाचमन्याधिवसनुकी
 पकाअनुरूपामपायानुरुनोसम्पत्कीवाधिमहिर्सेवाक्षकामा॥ अनुरुनीसम्पत्कीवाधिमहिर्सेवृक्षानुरुनैधर्मदद्यापिरुकामा॥ ॥ सुरुनिनाह॥
 ॐरुगववाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यपुष्पापानमिहायीचनक्षकथेपुष्पापानमिहायावनापनिपूर्विगच्छति॥ ॥ रुगवानाह॥ ॥ यदि सुरु याऽ
 धिसत्त्वमहासत्त्वऽपुष्पापानमिहायीचनन्नूपस्यवृद्धिसमनूपध्वनि॥ चनकिपुष्पापानमिहायामवैतवदनायानसैरुयानसैरुनाधीनविह्वनस्य
 विवृद्धिसमनूपध्वनि॥ चनकिपुष्पापानमिहायी॥ ननूपस्यपनिहाहीसमनूपध्वनि॥ चनकिपुष्पापानमिहायी॥ उचै नवदनायानसैरुयानसैरुनाधी
नविह्वनस्यपनिहाहीसमनूपध्वनि चनकिपुष्पापानमिहायी॥ धर्मनसमनूपध्वनि चनकिपुष्पापानमिहायी॥ अधर्ममपिनसमनूपध्वनि चनकिपुष्पा
पानमिहायी॥ उचमस्यपुष्पापानमिहायावनापनिपूर्विगच्छति॥ ॥ सुरुनिनाह॥ अविन्यमिदंरुगवनदध्वन॥ ॥ रुगवानाह॥ ॥ नूपीहसुरु

नः विष्णुमर्वदनासैरुसैकावाविहूनेहिसूक्तः विष्णुपमविष्णुमिहपिसूक्तनसैजानीरुचनकिपलूपात्रमितायी॥ उर्वदनासैरुसैकावाः
 विहूनेमूविष्णुमिहपिसूक्तनसैजानीरुचनकिपलूपात्रमितायी॥ ॥ अथस्वत्वायूष्मान्धनिपूराहगर्वममदवाच॥ ॥ काहमवन्नधि
 मारुयिष्यत्यैगम्हीनायीपलूपात्रमितायी॥ ॥ रुमवानाह॥ ॥ यश्चानिपूरावनितावीवाधिसत्त्वामहासत्त्वाहविष्णुमिहपलूपात्रमितायी॥ साह
 पलूपात्रमितायामधिमारुयिष्यति॥ ॥ अथयूष्मान्धनिपूराह॥ ॥ कथमगर्वश्चनितावीवाधिसत्त्वामहासत्त्वाहविष्णुमिह॥ कथंचनितावीकिनामः
 धैर्यलरुह॥ ॥ रुमवानाह॥ ॥ अथयूष्मान्धनिपूरावधिसत्त्वामहासत्त्वावलानिनकल्पयति॥ वेगनयानिनकल्पयति॥ वृद्धधर्मानपिनकल्पयति॥ रुक्त
 स्वरुहा॥ वलानिहिसानिपूराविष्णुनिवेगनयान्यविष्णुनिवृद्धधर्माअप्यविष्णुः॥ सर्वरुगायविष्णुसर्वधर्माअप्यविष्णुः॥ उर्वचनितावीधनिपू
 रावाधिसत्त्वामहासत्त्वानकविचनकिचनकिपलूपात्रमितायी॥ उर्वस्वनितावीरुम॥ चनितावीकिनामधैर्यलरुह॥ ॥ अथस्वत्वायूष्मान्धनिपूराहगर्व

१३१

ममदवाच॥ गम्हीनाहगवन्पलूपात्रमिता॥ नत्तगहिर्गवन्पलूपात्रमिता॥ धुधनाधिर्गवन्पलूपात्रमिता॥ आकाशधुधनामूपायाया॥ आथैरुगव
 न्पलूपात्रमितामूक्तनीधनयताम्वाचयनीपर्यवापूवनीपवरुयनीदक्षयतामूपदिशतामूदिशनीस्वाध्यायनीलिखताचकूलपूजाधीकूलइ
 हिरुधीचवहवाकनायाउत्थयनन॥ ॥ उवमूक्तगवानायूष्मानीसूक्तममदवाच॥ उवमरुसूक्तः उवमरु॥ वरुवः सूक्तः रुनायाः मीपलू
 पात्रमितामूक्तनीधनयनीवाचयनीपर्यवापूवनीपवरुयनीदक्षयतामूपदिशतामूदिशनीस्वाध्यायनीलिखताचकूलपूजाधीकूलइहिरुधीचवहविष्णु
 मि॥ ॥ रुक्तस्वरुहा॥ गथाहिसूक्तः मीपलूपात्रमितामूक्तनीधनयनीवाचयनीपर्यवापूवनीपवरुयनीदक्षयतामूपदिशतामूदिशनीस्वाध्याय
 नीलिखताचकूलपूजाधीकूलइहिरुधीचपात्रपापियानेत्सूक्तमात्मन॥ अकनार्यकर्तुं॥ रुद्धीधैलिखतास्वन्मासनवामासद्यनवामासुरयधवालि
 खन्॥ लिखितवैवहवन्॥ सचसैवसुत्रधनवाअपनधलिखितारुवरुथपिलिखितवैवखल्पनः सूक्तः रुवमि॥ रुनकूलपूजावाकूलइदिगावाः

नौगवषमाधनी॥ कचिन्वषमाधवाधिसत्वालप्स्यन्॥ कचिन्नलप्स्यन्॥ कचिदगवषकालप्स्यन्॥ एनीगीहीनीपल्लपात्रमितीकिसरुगवः
 कावधी॥ ॥ एवमुक्तं गवानायुष्मन्धनिपुणमरुदवाच॥ एवमरुद्वनिपुणैवमरुत्॥ नास्ति किञ्चिदुत्थागमस्यार्हम्॥ सम्पत्कैवदस्यानी
 गानागमपर्यन्तवर्षमभ्युदयवाञ्छन्वाअविदिर्नवाअहर्नवा॥ तस्मिन्खलुपुनश्चनिपुणकालस्मिन्समयकचिद्वाधिसत्वा मार्गयमाध
 ४ पर्ययमाध४ गवषमाध४ अपिनलप्स्यन्॥ ॥ मीपल्लपात्रमिती॥ कचिद्वाधिसत्वाअमार्गयमाध४ अपर्ययमाध४ अगवषकापिलप्स्यन्॥ ॥
 नक्तस्य ह्ना॥ तथाहिनेवाधिसत्वेवियं पल्लपात्रमितीपूर्वोक्तमपिअतिरिक्तध्वनेमार्गिताचपर्यन्तिवत्॥ मरुतेवपूर्वकधकृलच्छदनेनीपल्लपा
 त्रमितीमार्गयमाध४ अपर्ययमाध४ अप्यगवषकापिलप्स्यन्॥ यान्यपिचतान्याप्यपिस्तुलाधनामवपल्लपात्रमितीमरुद्वदि॥ तानिचैवीस्वयम
 वापगमिष्यन्ति॥ उपपत्स्यन्उपनेत्स्यन्॥ नक्तस्य ह्ना॥ एवमरुद्वनिपुणरुवगियननीपल्लपात्रमितीवाधिसत्वामहासत्वातिरिक्तध्वनामार्गयन्ति

१४३

वपर्ययन्व॥ सजातिव्यतिवृत्तापिरुन्माकनव्यतिवृत्तायनीपल्लपात्रमितीलप्स्यन्॥ तान्यानिचस्तुलाधिपल्लपात्रमितीपनिसेयूकानिगम्यस्वय
 मवापगमिष्यन्ति॥ उपपत्स्यन्उपनेत्स्यन्वदि॥ ॥ एवमुक्तं आयुष्मान्धनिपुणरुगवकमरुदवाच॥ ॥ मनुवकवलेरुगवैस्त्वष्टीकूलपूजा
 धीकूलइहिरुद्धीवषद्यात्रमितीपनिसेयूकाश्चस्तुलाकाउपपत्स्यन्॥ उपनेत्स्यन्॥ ॥ रुमवानाह॥ ॥ यत्रान्यपिधनिपुणगीहीनागीहीनाश्च
 शाकालविष्यन्ति॥ अपिह्वीकूलपूजाधीकूलइहिरुद्धीकस्वयमवापपत्स्यन्॥ उपनेत्स्यन्॥ नक्तस्य ह्ना॥ एवमुक्तं निपुणरुवदि॥ यवाधिः
 सत्वामहासत्वाश्चस्तुलाननूनायीसम्पत्कैवाधोपस्थापयिष्यन्ति॥ सन्दर्शयिष्यन्तिस्मादापयिष्यन्तिस्मरुजयिष्यन्तिस्पर्धयिष्यन्ति॥ संप्रदाय
 यिष्यन्ति॥ सन्वाधयपनिष्ठापयिष्यन्ति॥ अविनिवर्तनीयान्कनिष्यन्ति॥ स्वयचरुगुमिष्यन्ति॥ नवीधनिपुणजानिव्यतिवृत्तानामपीमगीहीनागी
 हीनाअनूपलेरुपनिसेयूकाश्चन्यगापनिसेयूकाश्चद्यात्रमितीपनिसेयूकाश्चस्तुलाकाश्चस्वयमवापपत्स्यन्॥ स्वयमवापगमिष्यन्तिस्वयमवाप

[illegible][illegible]

त्वयि॥ कथा कथा नृपाधी वाधिसुखयानिकानी पूनीलानी॥ नयथापिनामसूरुतपलगधुवापलगधुनवासीवावेकयकस्यपासादस्यपमाधनपासाव
 कर्तुकाभानिर्मातुकामस्याह॥ सूर्योचन्द्रमसाविमानप्रमाधीमधुलम्ययधन॥ पर्यषमाधः सूर्योचन्द्रमसाविमानेपथक॥ सूरुगवमाधीगृहीक
 यमन्यह॥ कर्त्तिकमन्यसूरुह॥ वेऊयैरपासादप्रमाधीपासादकर्तुकाभन॥ निर्मातुकामनसूर्योचन्द्रमसाविमानासुमाधीगृहीकयैरवनि॥ ॥स
 रूनिनाह॥ ॥महिदेरगवन्॥ ॥रुगवानाह॥ ॥उवमवसूरुहविष्यैरनागरुधनिचकवाधिसुखयानिकापूनीलायप्ररूपावमिनीयुत्वा
 प्ररूपावमिनीलप्राप्ररूपावमिनीनिचिखाप्ररूपावमिनीमसूरुयधवकप्रयकवृद्धमिप्रमिसैयूकेःसूरुगकेःसर्वरूनीपर्यषिगयीमन्यक॥य
 नसूरुगकाउवमरिवदेमिचकमात्मानंदमयिष्यामचकमात्मानंदमयिष्यामः॥रूनिचकमात्मानंदपनिनिर्वापयिष्यामः॥कवलमात्मादमदासथपः
 निनिर्वाधमवापनयेमि॥ कथा नृपासूरुगकानपर्यषिष्यकगथाचधिद्रिगयीमन्यक॥ कर्त्तिकमन्यसूरुहपिनूरुपधुनजानीयावाधिसुखावदिगया

१४१

॥सूरुनिनाह॥ ॥महिदेरगवन्॥ ॥रुगवानाह॥ ॥उदमपिसूरुहकयीमानकर्मवदिगयी॥ नयथापिनामसूरुहकधिदवपूनीनाजानेव
 कवर्त्तिकनेप्रकामारुवन्॥ सनाजानेवकवर्त्तिकनेपथक॥ दृष्टाचदृष्टावाजाचकवर्त्तिकनेनसैस्थाननरुजसात्तुवाचनिनिमिरुगृहीत्वाकादनाजैः
 पथक॥ सूरुस्यकादनाजस्यवर्त्तिकनेनरुजसैत्तुवचनिमिरुवर्गृहीत्वाअप्रमिवलाविहायगृहीप्रयवैवददीदृष्टाउवनाजाचकवर्त्तिकनेनसै
 स्थाननरुजसामृवाचनिमिरुनचनि॥ कर्त्तिकमन्यसूरुहअपिनूरुपधुनजानीयःपूनीयःवदिगयी॥यश्चकवर्त्तिकनेनाजानेकादनाजानेसमीकर्त्तु
 यमन्यह॥ ॥सूरुनिनाह॥ ॥महिदेरगवन्॥ ॥रुगवानाह॥ ॥उवमवसूरुहविष्यैरनागरुधनिचकवाधिसुखयानिकापूनीला
 यरूमीप्ररूपावमिनीयुत्वाप्ररूपावमिनीलप्राप्ररूपावमिनीनिचिखाप्ररूपावमिनीमसूरुयधवकप्रयकवृद्धमिप्रमिसैयूकेःसूरुगकेःसर्व
 रूनीपर्यषिगयीमन्यक॥उदमपिसूरुहकयीमानकर्मवदिगयी॥ नखलपूननहसूरुहअरिवैवपूनीयःवकप्रयकवृद्धमिप्रमिसैयूकेःसूरुग

केवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यसर्वरूपाभ्यर्थधिरुच्यीवयामि॥अपिदुखल्यूनशुक्लरुग्णरुग्णगहनप्रह्लापात्रमितायीवाधिसत्त्वानीमहासत्त्वानामुपायको
 धत्यमाख्यानी॥कशशिक्षित्वावाधिसत्त्वामहासत्त्वानिर्यास्यनूरुनायीसम्पत्कीवाधे॥ ॥रुक्मस्यरुगा॥धन्वकाकभयसूगकषवाधिसत्वसमः
 दागमल्लम्भारुहिंरुक्मरुग्णगहननामनूर्ध्वीपह्लापात्रमितायीपधन्वननकर्मपर्यायधवाधिसत्त्वामहासत्त्वानस्योपह्लापात्रमितायीदर्शयमित्सायाः
 पयमित्समूरुजयमित्सन्निधायति॥प्रतिष्ठापयति॥उवैवाधिसत्त्वामहासत्त्वामुविनिवर्तनीयारुवयूननूरुनायासम्पत्कीवाधेनिमि॥कल्लिमन्यसत्
 रुक्मपिनुपधिरुजानीयावाधिसत्त्वाःप्रतिहाकियःविनिवर्तनीयायानैमहायानैमवाप्यसमासायपूननवरुदिवर्धविवर्धहीनयानैपर्याधिरुच्यीमस्य
 क॥ ॥सूक्तनिवाह॥ ॥नाहीदंरुगवन॥ ॥रुगवानाह॥ ॥रुग्णथापिनामसूक्तंयुक्तिरुग्णपूषःशाननसेहाऊनैलञ्चाहिरुविपाकैसूखविपा
 कैयावदायुःपर्यर्कैकुत्तिपासाविवर्तकैरुदपास्यवहिकादनेपर्यधिरुच्यीमन्य॥प्रहिकादनेलञ्चाशाननसेहाऊनमसूक्तविवर्धनैप्रहिकादनेपरिहाकाः

१४८

यमन्य॥कल्लिमन्यसूक्तंअपिनुपपूषःपधिरुजानीयारुवत्॥ ॥सूक्तनिवाह॥ ॥नाहीदंरुगवन॥ ॥रुगवानाह॥उवमवसूक्तंरुविधाय
 नागधन्वकवाधिसत्त्वायळुमीप्रह्लापात्रमिनीकुंत्वालञ्चानिक्खिक्खि॥प्रह्लापात्रमिनीनिक्खिउत्स्य॥रुग्णथावकप्रत्यकवृद्धः
 याननैपूकासूगकानपर्याधिरुच्यीमन्य॥अपिनुसूगकःशवकप्रत्यकवृद्धरुमिमरिवदेकिनेःसर्वरूनीपर्याधिरुच्यीमन्य॥कल्लिमन्यसूक्तंअपिनु
 पधिरुजानीयासूवाधिसत्त्वावदित्या॥ ॥सूक्तनिवाह॥ ॥नाहीदंरुगवन॥ ॥रुगवानाह॥उदमपिसूक्तंरुच्यीमानकर्मवदित्या॥रुग्णथापिनामसू
 क्तकश्चिदवपूषःनयन्मधिनलैलञ्चाअल्यार्धधाल्यमानधमधिनलनसार्धसमीकर्तुमीमन्य॥कल्लिमन्यसूक्तंअपिनुपधिरुजानीयपूषःवदित्या
 ॥ ॥सूक्तनिवाह॥ ॥नाहीदंरुगवन॥ ॥रुगवानाह॥ ॥उवमवसूक्तंरुविधायनागधन्वकवाधिसत्त्वयानिकापूनीलायळुदेगीहीनैप्रह्लाखनैप
 ह्लापात्रमिनीनलैलञ्चाअल्यार्धधाल्यमानधमधिनलनसार्धसमीकर्तुमीमन्य॥शवकप्रत्यकवृद्धरुमोवसर्वरूनामुपादायकोसल्यःपर्याधिरुच्यीमन्य॥कल्लिम

नामानः पापियान् पसेरु विषयिनि ॥ अस्मिन् पुरुषानामितीरायमाध्यायं दधमानाया मपदिधमानाया मदिधमानाया स्वाध्यायमानाया अनाध्यायमानाया
मानाया मकरायै कविष्यति ॥ चिरु विरूपैक विषयिनि ॥ वाधिसत्त्वानी महासत्त्वानी ॥ गुरुवाधिसत्त्वन महासत्त्वन मानिमान कर्माधिवाद्यानि वृद्धाच विव
र्जयितव्यानि ॥ ॥ पुनः पुनः सूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ कमानमनसिकावा रुक्मिनसिकावा ॥ अश्वमनसिकावा ॥ नथमनसिकावा ॥
गुल्मादुदधनमनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ ॥ पुनः पुनः सूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥
नध्यामसमृद्धिमनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ ॥ पुनः पुनः सूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥
कलसत्त्वानवीवपिपुपायनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ ॥ पुनः पुनः सूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥
कास्वादाविरुत्तीगवा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ ॥ पुनः पुनः सूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥

१३०

यानि ॥ ॥ पुनः पुनः सूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ ॥ पुनः पुनः सूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥
गर्गहीनार्गहीनाः सूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ ॥ पुनः पुनः सूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥
लितवदमदिधमानाया स्वाध्यायमानाया अनाध्यायमानाया ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ ॥ पुनः पुनः सूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥
नकस्युगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ ॥ पुनः पुनः सूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥
माख्याने ॥ नकस्युगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ ॥ पुनः पुनः सूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥
पात्रनीविशिखावकपुष्टकवृद्धमिपुतिसेयूकास्कास्मात्रपापीयान् रिरूवहोनापसेकस्यापसेरु विषयिनि ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ ॥ पुनः पुनः सूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥
मवदिधमानाया स्वाध्यायमानाया अनाध्यायमानाया ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ ॥ पुनः पुनः सूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥ दमपिसूरुगुत्तयस्पर्शनामनसिकावा ॥

धिक्कामिद्वगुनूकारविषयि॥कायगुनूकारविषयि॥सुननमिद्वगुनूकत्वनसमन्वागत॥कायक्रमथनसमन्वागतान(अ)हुकामाहविषयि॥धर्मराध
 कश्चराषिकुकारविषयि॥ॐदमपिसूक्तवाधिसत्वनमहासत्वनविसामगीमानकर्मवदिरय्य॥ ॥पूननपनैसूक्तधर्मराधकामिद्वगुनूका
 हविषयिकायगुनूकारविषयि॥सुननमिद्वगुनूकत्वनसमन्वागत॥कायक्रमथनसमन्वागतानराषिकुकारविषयि॥धर्मराधवदिक॥(अ)हुका
 माहविषयितीयमपिसूक्तवाधिसत्वनमहासत्वनमानकर्मवदिरय्य॥ ॥४॥पू
 ननपनैसूक्तपुष्पापानमितायीलिख्यमानायीराघ्यमाध्यायीक्षिमाध्यायीकश्चिदवगतागत्यनिनयाधमवर्धकाविषयि॥निर्यग्धननवर्धकाविषय
 न॥पुनविषयस्यावर्धकाविषयि॥असूक्तकायानामवर्धकाविषयि॥उर्वेदइष्टानिनयाउर्वेदइष्टानिर्यग्धननवर्धकाविषयि॥उवइष्टाआस
 ना॥काया॥उर्वेदइष्टा॥संस्काना॥ॐहेवइष्टवर्धकाविषयि॥ॐदमपिसूक्तवाधिसत्वनमहासत्वनविसामगीमानकर्मवदिरय्य॥ ॥पून

१३२

नपनैसूक्तपुष्पापानमितायीलिख्यमानायीराघ्यमाध्यायीक्षिमाध्यायीवाकश्चिदवगतागत्यदवानामवर्धकाविषयि॥उवसूक्तिदवा॥उर्वेदइष्टा॥स
 र्मउर्वेकामधमोकारा॥सुविदवा॥उर्वेदपुष्पापानमितायीलिख्यमानायीराघ्यमाध्यायीक्षिमाध्यायीवाकश्चिदवगतागत्यदवानामवर्धकाविषयि॥उवसूक्तिदवा॥उर्वेदइष्टा॥स
 यसर्वमवेदइष्टापपरिविनि॥उकौहीदगवताअष्टगसंयानमाहकमय्यहेरिद्रवाहवाहिनितृलिनवर्धकाविषयि॥सर्वेहिसूक्तमनिर्यग्धननवर्धकाविषयि॥उवसूक्तिदवा॥उर्वेदइष्टा॥स
 र्गवर्धइष्टवर्धकाविषयि॥सर्वधर्मअनात्मानसुदर्वसर्वमध्याधमनिर्यग्धननवर्धकाविषयि॥उवसूक्तिदवा॥उर्वेदइष्टा॥स
 दागमिरुलमनागमिरुलमिहेवार्हत्वाफय्य॥मानाह्यस्माहि॥संपरिविपारिहइष्टवर्धकाविषयि॥उवसूक्तिदवा॥उर्वेदइष्टा॥स
 मापत्यक॥ॐदमपिसूक्तवाधिसत्वनमहासत्वनविसामगीमानकर्मवदिरय्य॥ ॥पूननपनैसूक्तयपिरिद्रवाधर्मराधका॥नउकाकिता॥हि
 नगाहविषयि॥यपिधर्मराधवदिकापिपधनुनूकारविषयि॥नपिधर्मराधकाउर्वेदवर्धकाविषयि॥यमामनूहस्यकि॥नयाहमिमीपुष्पापानमितायी

मियमीनानुरेस्येतिरुत्यानदास्यामीत्यवेककूलपूजाकूलशिरुनथअर्थिकतयाद्वैदिकतयाधर्म(गेनवधनधर्मराधकमनुरेस्येति॥ननवावकाधीका
 स्यकि॥सचधर्मराधकआमिषार्कविकाहिलाधीननवदातुकामा॥सचनननगमिष्यनियनयनइतिरुआयागरुमथजीवितानवायथरुवियकि
 ॥नवधर्मराधिकापनत्य॥अर्थीकि॥असोपद(॥इतिरुआयागरुमथरुमित्युद(॥जीवितानवायपिरुवदिकि॥सचधर्मराधकसाकूलपूजा
 नवमरिब्याहनिष्यकि॥असूभिन्कूलपूजापद(॥इतिरुयैकचित्कूलपूजायूयमागमिष्यथमापथ्रद्विप्रमिनाभि(॥रुवियथ॥इतिरुयैपुवि
 स्था॥नवधर्मराधकनसूक्त(॥पायनपुनिरुस्यकि॥नचनिर्विन्धुनूपावदस्येति॥प्रत्याख्याननिमित्तात्यतानिनेनानिदातुकामतानिमिः
 कानाति॥नायदातुकामरुविदिद्वानानुरेस्येति॥यमपिरुविमामगीरुवियकि॥प्रह्लापावमितायीक्षिमाधायीउपदिधमानायाउदिधमा
 नायीस्वाध्यायमानायामक(॥लिख्यमानायामपिसूक्तवाधिसत्वनमहासत्वनमानकर्मवदिनयी॥ ॥पूननपवैसूक्तधर्मराधकायनजुरुयैयन

१३३

व्याउरुयैयनामनूयहयैरुनसैप्रुतिहारुवियकि॥सहनवनचिरुननयनव्याउकाकावैसनीसूपकाकावैचोनकाकावैइतिरुकाकावैरुनपुक्रमिष्यकि
 ॥सनाधर्मराधिकानवैवक्रुनियत्तलूकूलपूजाजानीधैयस्मिन्पद(॥जुरुयैव्याउरुयैकव्यादरुयैसनीसूपकाकावैचोनकाकावैयानीयकाकावैइ
 तिरुकाकावैरुनवयैपुस्थिता॥जानीधैकूलपूजाकथयूयमनानिइत्यनिपुनरुविदु॥नवकासूक्त(॥पायनप्रत्याख्यास्यकि॥नरुनिर्वस्येन
 ॥निर्विन्धुनूपावदस्येति॥पूननवपुयदावस्यक॥अयमपिसूक्तप्रह्लापावमितायाअननायउत्यस्यक॥उपदिधमानायाउदिधमानायाश्वा
 ध्यायमानाया॥यावलिख्यमानायाउदमपिसूक्तवाधिसत्वनमहासत्वनविमामगीमानकर्मवदिनयी॥ ॥पूननपवैसूक्तधर्मराधकारुकिर्मि
 कूलरिशदकूलगुनूकारुवियकि॥सहयामिरुकूलरिशदकूलगुनूकतयाअहीकूमिरुकूलरिशदकूलान्यवलाकयिगव्यानूपसैकमिगव्यानिमस्यक॥
 सहयामहीकूवलाकनयावरुक्तयनयाधर्मराधिकानप्रत्याख्यास्यकि॥अस्मिन्नावमर्कचिदवलाकयिगव्यामस्मिन्नावममापसैकमिरुव्यमिनीयम

पिसुहृत्तुनविमामगीरुविष्यति॥ प्रह्लापात्रमितायीलिख्यमानायीपर्यवाप्यमानायामिदमपिसुहृत्तुवाधिसत्त्वनमहासत्त्वनमात्रकर्मवदिकथी॥ ६०॥ किं हि
 सुहृत्तुमात्रपापीयोस्तेष्वपकात्रेस्तथापयनवद्विष्यत्॥ यथामीपुह्लापात्रमितीनकश्चिदुज्जुहीष्यतिनक्षत्रयिष्यतिनवाचयिष्यतिनपर्यवाप्यति
 नपवर्कयिष्यतिनददयिष्यति॥ नापदश्च॥ नादश्च॥ नस्वाध्यास्यति॥ नलखयिष्यति॥ नस्मारुहिसुहृत्तुयावकाकनायाविसामन्वीसम्बर्क॥ नात्रिस
 र्वाधिवाधिसत्त्वनमहासत्त्वनमात्रकर्मोधीनिवाद्ययानि॥ वृद्धावविवर्कयितवानि॥ ॥ ७॥ ~~उवमक्त~~ मायूष्मात्सुहृत्तिर्गवकमरुदवाच॥ किमगुह्य
 वकावर्हीयदिहमात्रपापीयानवमहत्तमूयागमापस्यत्॥ तथातथावापायनवद्विष्यत्॥ यथामीपुह्लापात्रमितीनकश्चिदुज्जुहीष्यतिनक्षत्रयिष्यति
 नवाचयिष्यतिनपर्यवाप्यतिनपवर्कयिष्यति॥ नददयिष्यति॥ नापदश्च॥ नादश्च॥ नस्वाध्यास्यति॥ नलखयिष्यति॥ नलिखिष्यति॥ ॥ ७॥ ~~उवमक्त~~
 रुगवानायूष्मत्सुहृत्तिमरुदवाच॥ प्रह्लापात्रमितानिर्जोताहिसुहृत्तुवृद्धानीरुगवतीसर्वरूपा॥ सर्वरूपानिर्जोतकथागरुडमसनै॥ तथागरुडमसननि

१३१४

योक्तुप्रमयाधमसौख्ययानोत्तुनीकुण्डपराधीपरीक्षकृष्णनात्रमात्रपापीयानवतानैतलरु॥ अलरुमानाइरुखारुर्इमेना॥ ६१॥ कथात्यपनिगता
 रुवत्यरु॥ प्रह्लापात्रमितायीलिख्यमानायीपर्यवाप्यमाधायीमरुतासवगनमहाकमूयागमापस्यत्॥ मरुतायागनतथातथापायनवद्विष्यत्॥ यथान
 कश्चिदिमीपुह्लापात्रमितीलिख्यवापर्यवाप्ययाधति॥ ॥ ७॥ ~~पूनवपवै~~ सुहृत्तुमात्रपापीयान्धमधवधनागत्यरुदप्रकृष्यति॥ उवन्नवयानसंप्रस्थि
 तान्कूलपूजानविवचयिष्यति॥ नेवाप्रह्लापात्रमितायामायूष्मत्सुहृत्ति॥ यथापूनमेमसूयागनीसूयपर्यापन्नमिर्यसाप्रह्लापात्रमितीसर्वसुहृत्तुमात्र
 पापीयान्धमधवधनागत्यरुदप्रकृष्यति॥ उवन्नपूनसुहृत्तुमात्रपापीयान्धमधवधनागत्यरुदप्रकृष्यतिनवयानसंप्रस्थितान्वाधिसत्त्वनल्यवृद्धिकान्मदवृद्धिका
 न्पनीरुवृद्धिकान्ध्रीकान्वाकृत्तान्नूरुवायीसम्पत्तौवाक्षेसंधीयेपात्रयिष्यतीति॥ नसंधीयवाका॥ मीपुह्लापात्रमितीनाजुहीष्यति॥ नक्षत्रयिष्यति॥ नवा
 चयिष्यति॥ नपर्यवाप्यति॥ नददयिष्यति॥ नापदश्च॥ नादश्च॥ नस्वाध्यास्यति॥ नलखयिष्यति॥ नलिखिष्यति॥ ७॥ दमपिसुहृत्तुवाधिसत्त्वनमहा

सत्त्वमानकर्मवदित्यर्थः ॥ पुनरप्यन्यैः सत्त्वमानपापीयान्ति कृत्स्नानि यवद्वयवधगण्यवन्मात्रकर्मापसहविषयि ॥ यावाधिसत्त्वागन्ती नव
 धर्मवृत्तनि ॥ सत्त्वकाटिमात्राकानि ॥ सत्त्ववकारवनि ॥ नवाधिसत्त्वायथायैवाधिसत्त्वः किं ॥ दमपिसत्त्वकाधिसत्त्वनमहासत्त्वमानकर्मवदि
 त्वर्थः ॥ ३ ॥ उच्यते सत्त्वमानपापीयानवमादिकानि सत्त्वकृत्स्नानि अन्यान्यपि मानकर्माध्यादयिष्यति ॥ अस्मिन्प्रसूपा नमितायां लिख्यमानायां पर्यवाप्यम
 ध्यायानि वाधिसत्त्वनमहासत्त्वनवाध्यानि ॥ वृद्धाचविवर्जयितव्यानि ॥ नरक्यानि ॥ आनन्दवीर्यदाम्निमता ॥ संप्रज्ञानकारवित्वर्थः ॥ उच्यते सत्त्वमान
 यस्मात्सत्त्वनिर्गवर्गमनदवाचत् ॥ उच्यते सत्त्वगवन्नवमनसूगत् ॥ यानि नानिर्गवन्महान्तानि नानि वदुपत्यर्थिकानि र्वर्ति ॥ नरकसहता ॥ यद्
 नृल्लेख्यमानार्थसाध्याहिनानिर्गवन्नरवनि ॥ नस्मात्तानि वदुपत्यर्थिकानि र्वर्ति ॥ उच्यते सत्त्वगवन्नस्याः प्रसूपा नमितायाः प्रत्यक्षवहवाकनायाः
 त्यस्यत् ॥ नृयकनायवदोनकृदीदार्विष्यति ॥ वदितव्यमिदं नृगवन्मानाधिष्ठितास्त्वाधिसत्त्वाविविधोक्तिः ॥ नवयानसंप्रस्थिताश्च नृगवन्विष्यति ॥ अ

१३३

त्यवृद्धयश्च नृगवन्विष्यति ॥ मंदवृद्धयश्च नृगवन्विष्यति ॥ पनीरुवृद्धयश्च नृगवन्विष्यति ॥ विपर्यस्तवृद्धयश्च नृगवन्विष्यति ॥ तापि
 नवाम्दानादानवृद्धमवचिर्लोकमिष्यति ॥ यत्मीप्रसूपा नमितायां जुहीनव्यामस्यत् ॥ नधनयितव्यी नवाचयितव्यी नपर्यवाफयी नप्रवर्तयित
 वी नदहायितव्यी नापदष्टयी नादृष्टयी ॥ नस्वाध्यागयी ॥ नलखयितव्यी मरुत्तलिखितव्यी मपिमस्यत् ॥ उच्यते सत्त्वमानपापीयानवमादिकानि सत्त्वकृत्स्नानि अन्यान्यपि मानकर्माध्यादयिष्यति ॥ अस्मिन्प्रसूपा नमितायां लिख्यमानायां पर्यवाप्यम
 दवाचत् ॥ उच्यते सत्त्वगवन्नवमनसूगत् ॥ यानि नानिर्गवन्महान्तानि नानि वदुपत्यर्थिकानि र्वर्ति ॥ नरकसहता ॥ यद्
 नृल्लेख्यमानार्थसाध्याहिनानिर्गवन्नरवनि ॥ नस्मात्तानि वदुपत्यर्थिकानि र्वर्ति ॥ उच्यते सत्त्वगवन्नस्याः प्रसूपा नमितायाः प्रत्यक्षवहवाकनायाः
 त्यस्यत् ॥ नृयकनायवदोनकृदीदार्विष्यति ॥ वदितव्यमिदं नृगवन्मानाधिष्ठितास्त्वाधिसत्त्वाविविधोक्तिः ॥ नवयानसंप्रस्थिताश्च नृगवन्विष्यति ॥ अ

॥ अथ खलु गवान् पूनन्या यस्मै सूरुहिमा सकुयनस्म ॥ तद्यथापिनाम
सूरुहिमा वरुवः पूनरुवयूषा पञ्चवा दश वा विंशति वा विंशति वा पञ्चमश दशमश सूरुहिमा सर्वरुमाकुर्लनाया उद्यागमापद्य
न ॥ कथमस्माकं मातुर्जीवितां ननायानरुवदिनि ॥ कथमस्माकं माताचिवं जीवन् ॥ कथमस्माकं मातुः कायानविन ॥ कथमस्माकं माताचिनस्तिनि ॥

[illegible]

कि॥ ॥ रुक्मस्य हस्ता ॥ च आहि माता जनप्रियी तथा
 याश्च सर्वरूपाया दक्षिणि ॥ अतानिर्जाना हि सुहृन् नः
 हृन् तथा गताना मर्हन्ति सप्तर्षी वृक्षानां अल्प सर्वरूपा
 निर्जाना हि सुहृन् तथा गताना मर्हन्ति सप्तर्षी वृक्षानां स
 नः सप्तर्षी वृक्षा अनुरूपी सप्तर्षी वाधि मरि सै वृक्षास्त
 वाधि मरि सै वृक्षा ॥ यपि रुक्मस्य यत्न विष्यत्ना गतः
 वाधि मरि सै तास्य नः ॥ रुपि सर्वे वना मवपल्लवा नमि

गगनामर्हतीसम्यक् वृद्धा नीमस्याऽपह्लापा नमिताः
 अगमा अर्हन् १ सम्यक् वृद्धा ॥ अह्लापा नमिता हि स
 नस्य ऊनयिणी ॥ एवमस्य लाकस्य सन्दर्भयिणी ॥ अना
 वरूता ॥ यपिकचिन्मूला १ नीम ध्वनिगथागमा अर्ह
 पी सर्व एनामव अह्लापा नमिता मागम्या नूरुनी सम्यक्
 ध्वनिगथागमा अर्हन् १ सम्यक् वृद्धा अनूरुनी सम्यक्
 तामागम्या नूरुनी सम्यक् वाधिमहिर्सास्यन् ॥ यः

पिहं सूरुहं एतर्हि अष्टमयस्य सख्ययला कधा तु यथा गता अहं कः सम्यक् वृद्धा दहादि धिला कनिष्ठ निधिय कया पर्य निवृत्त नहि काय वरुज न
 सुखाय लाकान् कपाये महता ऊन काय स्याथ य सुखाय दवाना च मनुष्या धा वनूक पा मूया या नूनी सम्यक् वाधिमहि सैवृद्धा कपि सर्वनाम वपुः
 हूपा नमिता मागम्या नूनी सम्यक् वाधिमहि सैवृद्धा ॥ अहमपि सूरुहं एतर्हि गथा गता हं सम्यक् वृद्धा ॥ एनाम वपु हूपा नमिता मागम्या नूनी स
 म्यक् वाधिमहि सैवृद्धा ॥ एवमियं सूरुहं पुरूपा नमिता गथा गताना मर्हती सम्यक् वृद्धा नीजनयिनी ॥ एवमस्य लाकस्य सैवृद्धा यिनी ॥ १ ॥ अथ
 ल्यायूष्मा सूरुहं गवैरु मरुदवाचन ॥ यरुगवानवमाह ॥ पुरूपा नमिता गथा गताना मर्हती सम्यक् वृद्धा नीमस्य लाकस्य सैवृद्धा यिनी ॥ कथं रग
 वन पुरूपा नमिता गथा गताना मर्हती सम्यक् वृद्धा नीमस्य चलाकस्य सैवृद्धा यिनी ॥ कनमश्च रग वलाकस्य गते नर्हति ॥ सम्यक् वृद्धे वाख्या न ॥
 ॥ एवमूक रगवाना यूष्मैर्न सूरुहं मरुदवाचन ॥ पच सूरुहं स्वीधस्य गताना कळू ख्याया न ॥ कनमपच यइग ॥ नृपैव दना सैह्य सैकाः

१३२८

नाविहारी ॥ वृमसूरुहं पचस्वीधस्य गताना कळू ख्याया न ॥ ॥ सूरुहं वाह ॥ कथं रग वीस्य गतानी पुरूपा नमिताया ॥ पचस्वीध
 दर्हिना ॥ किं वा रग वस्य हूपा नमिताया दर्हिनी ॥ ॥ एवमूक रगवाना यूष्मैर्न सूरुहं मरुदवाचन ॥ नलूक न पलूक न ॥ निसूरुहं पचस्वी
 धलाकळू ॥ गथा गतानी पुरूपा नमिताया दर्हिना ॥ नलूक न पलूक न ॥ निसूरुहं पचस्वीध
 धा अस्वरा वला ॥ नच सूरुहं वृमसूरुहं वा पलूक न वा ॥ एवमियं सूरुहं पुरूपा नमिता ॥ गथा गताना मर्हती सम्यक् वृद्धा नीमस्य लाकस्य सै
 दर्हि यिनी ॥ नच सूरुहं अनिमिलं वा अप्रतिहि नं वा अनरि सैका वा अनूया दा वा अला वा धर्म धा तु वीलूक न वा पलूक न वा ॥ एवमियं सूरुहं पुरू
 पा नमिता गथा गताना मर्हती सम्यक् वृद्धा ना मस्य लाकस्य सैवृद्धा यिनी ॥ २ ॥ पुनरपच सूरुहं गथा गतानी पुरूपा नमिता मागम्या प्रमया ॥ सखा
 असीखया ॥ सखा वृमियथ रूतं पजाना नि ॥ कथं च सूरुहं गथा गतानी पुरूपा नमिता मागम्या प्रमया ॥ सखा असीखया ॥ सखा वृमियथ रूतं प

[illegible]

१३०

ॐ मां प्रह्लादावमितामागम्याप्रमयाधैस्त्वानामसंक्लिष्टानिचिरान्यसंक्लिष्टानिचिरान्नियथाहर्तृपञ्चानामि॥ अनालयलीनानिस्वरुतानिचि
रुनि॥ एवं हि स्वरुतं तथैव गच्छ ॐ मां प्रह्लादावमितामागम्याप्रमयाधैस्त्वानालीनानिचिरानिलीनानिचिरान्नियथाहर्तृपञ्चानामि॥ पुनरप न
स्वरुतं तथैव गच्छ ॐ मां प्रह्लादावमितामागम्याप्रमयाधैस्त्वानीपगुहीनानिचिरानिपगुहीनानिचिरान्नियथाहर्तृपञ्चानामि॥ कथञ्च स्वरुतं
तथैव गच्छ ॐ मां प्रह्लादावमितामागम्याप्रमयाधैस्त्वानीपगुहीनानिचिरानिपगुहीनानिचिरानिचिरान्नियथाहर्तृपञ्चानामि॥ अगु
क्लादिस्रुतं तानिचिरानिपगुहीनानि॥ एवं हि स्वरुतं तथैव गच्छ ॐ मां प्रह्लादावमितामागम्याप्रमयाधैस्त्वानीपगुहीनानिचिरानिपगुहीनानि
चिरान्नियथाहर्तृपञ्चानामि॥ पुनरप न स्वरुतं तथैव गच्छ ॐ मां प्रह्लादावमितामागम्याप्रमयाधैस्त्वानीपगुहीनानिचिरानिपगुहीनानि
चिरान्नियथाहर्तृपञ्चानामि॥ कथञ्च स्वरुतं तथैव गच्छ ॐ मां प्रह्लादावमितामागम्याप्रमयाधैस्त्वानासाध्वानिचिरान्नियथाहर्तृपञ्चानामि॥ अस्वर्त

वानिसूरुगानिचिरुनिअसुसकल्यानि॥उर्वहिसूरुगनथागनळूंमीपुल्लुपावमितामागम्याप्रमयाधीसुत्वानीसाधुवाधिविरुनिचिरुनिसाधु
 वाधिविरुनीनियथारुनंप्रजानाणि॥ ॥पूननपनैसूरुगनथागनळूंमीपुल्लुपावमितामागम्याप्रमयाधीसुत्वानीसनागधिविरुनिसनागधिविरु
 चिरुनीनियथारुनंप्रजानाणि॥ कथक्कसूरुगनथागनळूंमीपुल्लुपावमितामागम्याप्रमयाधीसुत्वानीसनागधिविरुनिसनागधिविरुनीनिय
 थारुनंप्रजानाणि॥यासूरुगचिरुस्यसनागनसाचिरुस्ययथारुनायाचिरुस्ययथारुनासानचिरुस्यसनागना॥ ॥उर्वहिसूरुगनथागनळूंमी
 पुल्लुपावमितामागम्याप्रमयाधीसुत्वानीसनागधिविरुनिसनागधिविरुनीनियथारुनंप्रजानाणि॥ ॥पूननपनैसूरुगनथागनळूंमीपुल्लुपा
 वमितामागम्याप्रमयाधीसुत्वानीवीरनागधिविरुनिवीरनागधिविरुनीनियथारुनंप्रजानाणि॥ कथक्कसूरुगनथागनळूंमीपुल्लुपावमितामा
 गम्याप्रमयाधीसुत्वानीवीरनागधिविरुनिवीरनागधिविरुनीनियथारुनंप्रजानाणि॥ य४सूरुगचिरुस्यविगमानसाचिरुस्यसनागना॥यावीरना

१३१

गस्यचिरुस्ययथारुनानसाचिरुस्यसनागना॥उर्वहिसूरुगनथागनळूंमीपुल्लुपावमितामागम्याप्रमयाधीसुत्वानीवीरनागधिविरुनिवी
 रनागधिविरुनीनियथारुनंप्रजानाणि॥ ॥पूननपनैसूरुगनथागनळूंमीपुल्लुपावमितामागम्याप्रमयाधीसुत्वानीसदावाधिविरुनि
 सदावाधिविरुनीनियथारुनंप्रजानाणि॥ कथक्कसूरुगनथागनळूंमीपुल्लुपावमितामागम्याप्रमयाधीसुत्वानीसदावाधिविरुनिसदा
 वाधिविरुनीनियथारुनंप्रजानाणि॥ यासूरुगचिरुस्यसदावनसाचिरुस्ययथारुना॥ याचिरुस्ययथारुनानसाचिरुस्यसदावना॥
 उर्वहिसूरुगनथागनळूंमीपुल्लुपावमितामागम्याप्रमयाधीसदावाधिविरुनिसदावाधिविरुनीनियथारुनंप्रजानाणि॥ ॥पूननपनैसूरु
 गनथागनळूंमीपुल्लुपावमितामागम्याप्रमयाधीसुत्वानीवीरनागधिविरुनिवीरनागधिविरुनिवीरनागधिविरुनीनियथारुनंप्रजाना
 नि॥ ॥कथक्कसूरुगनथागनळूंमीपुल्लुपावमितामागम्याप्रमयाधीसुत्वानीवीरनागधिविरुनिवीरनागधिविरुनीनियथारुनंप्रजानाणि॥ य

सिचिरु

पावमितामागम्याप्रमयाधीस्त्वानाममहजतानिचिरान्यमहजतानियथाहर्षप्रजानाणि॥ कथञ्चसूक्तकथागर्भः सौप्रह्लापावमितामागम्याप्र-
 मयाधीस्त्वानाममहजतानिचिरानिअमहजतानीनियथाहर्षप्रजानाणि॥ अनागमिकानिसूक्तकथानिचिरान्यनागमिकानिअपर्यापन्नानि॥ एवं
 हिमूक्तकथागर्भः सौप्रह्लापावमितामागम्याप्रमयाधीस्त्वानाममहजतानिचिरान्यमहजतानिचिरानीनियथाहर्षप्रजानाणि॥ १० ॥ पुनरप्य-
 मूक्तकथागर्भः सौप्रह्लापावमितामागम्याप्रमयाधीस्त्वानाममहजतानिचिरानिमहजतानीनियथाहर्षप्रजानाणि॥ कथञ्चसूक्तकथागर्भः
 सौप्रह्लापावमितामागम्याप्रमयाधीस्त्वानाममहजतानिचिरानीनियथाहर्षप्रजानाणि॥ समतासमानिसूक्तकथानिचिरानिस्वतावसानि॥ ॥ एवं
 हिमूक्तकथागर्भः सौप्रह्लापावमितामागम्याप्रमयाधीस्त्वानीमहजतानिचिरानियथाहर्षप्रजानाणि॥ १० ॥ पुनरप्यमूक्तकथागर्भः सौप्र-
 ह्लापावमितामागम्याप्रमयाधीस्त्वानामप्रमाधनिचिरानीनियथाहर्षप्रजानाणि॥ ॥ कथञ्चसूक्तकथागर्भः सौमागम्याप्रमयाधीस्त्वानामप्रम-

धनिचिरान्यप्रमाधनिचिरानि कियथाहर्षप्रज्ञानाणि ॥ अनिदधयत्वात्सूक्ष्मं नानिचिरान्यप्रमाधनि ॥ उर्वहिसूक्ष्मं तथैव गच्छंतीं प्रज्ञापात्रमितामा
 गम्याप्रमयाधर्मं स्वानामप्रमाधनिचिरान्यप्रमाधनी कियथाहर्षप्रज्ञानाणि ॥ ११ ॥ यूनवपर्वसूक्ष्मं तथैव गच्छंतीं मातागम्याप्रमयाधर्मं स्वानां सू-
 निदर्शनानिचिरानियथाहर्षप्रज्ञानाणि ॥ ॥ कथंचसूक्ष्मं तथैव गच्छंतीं प्रज्ञापात्रमितामागम्याप्रमयाधर्मं स्वानां अनिदर्शनानिचिरानि अनिदर्शना-
 नी कियथाहर्षप्रज्ञानाणि ॥ समदर्शनानि सूक्ष्मं नानिचिरानिचिरस्वभावानि ॥ ॥ उर्वहिसूक्ष्मं तथैव गच्छंतीं प्रज्ञापात्रमितामागम्याप्रमयाधर्मं स्व-
 खानां अनिदर्शनानिचिरानि अनिदर्शनानिचिरानि कियथाहर्षप्रज्ञानाणि ॥ १२ ॥ यूनवपर्वसूक्ष्मं तथैव गच्छंतीं प्रज्ञापात्रमितामागम्याप्रमयाधर्मं स्व-
 खानां अनिदर्शनानिचिरान्यनिदर्शनानिचिरानि कियथाहर्षप्रज्ञानाणि ॥ कथंचसूक्ष्मं तथैव गच्छंतीं प्रज्ञापात्रमितामागम्याप्रमयाधर्मं स्वानां अनि-
 दर्शनानिचिरान्यनिदर्शनानिचिरानि कियथाहर्षप्रज्ञानाणि ॥ अलक्ष्यत्वादर्थविविक्तत्वात्सूक्ष्मं अदृश्यं कश्चित्कुर्यादधर्मं सर्वेषां वानवतासग

[illegible]

स्वानामप्रतिष्ठाकानिचिरान्तप्रतिष्ठाकानिचिरान्तीकियथाहर्षपञ्चानामि॥ ॥पूजनयवसूक्तकथगर्भसौपस्त्यपानमितामागम्याप्रमया
धीस्त्वानीमारुवाधिविरानिमारुवान्तीकियथाहर्षपञ्चानामि॥ ॥कथकसूक्तकथगर्भसौपस्त्यपानमितामागम्याप्रमयाधीस्त्वानी
मारुवाधिविरान्तीकियथाहर्षपञ्चानामि॥यासूक्तमारुवस्यविरुस्ययथाहर्षताननगस्त्रिमन्यमाननगा॥ ॥उर्वहिसूक्तकथगर्भ
सौपस्त्यपानमितामागम्याप्रमयाधीस्त्वानीमारुवाधिविरान्तीकियथाहर्षपञ्चानामि॥ ॥कथकसूक्तकथगर्भसौपस्त्यपानमितामाग
म्याप्रमयाधीस्त्वानीमारुवाधिविरानिमारुवाधिविरान्तीकियथाहर्षपञ्चानामि॥यासूक्तमारुवस्यविरुस्ययथाहर्षताननगस्त्रिमन्यमा
नगा॥ ॥उर्वहिसूक्तकथगर्भसौपस्त्यपानमितामागम्याप्रमयाधीस्त्वानीमारुवाधिविरानिमारुवाधिविरान्तीकियथाहर्षपञ्चानामि॥
॥ ॥पूजनयवसूक्तकथगर्भसौपस्त्यपानमितामागम्याप्रमयाधीस्त्वानामनूरुवाधिविरान्यनूरुवाधिविरान्तीकियथाहर्षपञ्चानामि॥ ॥

गतस्तथागतं लुप्तं च ॥ ॥ मरुतिनाह ॥ ॥ गीरीनारुगर्वस्तथागतागर्वस्तथागतावृष्टानां गवतीवाधिः प्रकाशयत् ॥ प्रकाशयत् ॥ का
 रगवन्नयाधिमाकृतं ॥ अविनिवर्तनीयावाधिसत्त्वामहासत्त्वाः रन्वापनिपूर्वसंकल्पादृष्टिर्पन्नावापूगैलस्तथाहिरुगवन्निमानिस्थानानिपवमर्ग
 हीनाधिरुथगतनारिसेव्धाख्यातानि ॥ ॥ एवमुक्त्वा गवानायुष्मैर्गमरुतिमरुदवाचत् ॥ एवमरुत्स्वरुत् एवमरुत् ॥ पवमगम्हीनाधिः सानि
 स्थानानितथागतनारिसेव्धाख्यातानि ॥ गथाहिरुत्स्वरुत् अरुयेषानथत्वा ॥ यानथागतनारिसेव्धाख्यातयेवाख्याता ॥ १३ ॥ अथ खलु मरुदवन्दु
 यमूखाः कामावचनादवपूषावृजकायिकानाञ्चर्विधमिदं वपूषमृष्टादियनरुगवीरुनापसैकम्पुत्रगवन्पादोभिनमरिर्वैशेकाकृतस्थः ॥ एको
 स्थिताश्चरुकासावचनादवपूषावृजकायिकानाञ्चर्विधमिदं वपूषमृष्टादियनरुगवीरुनापसैकम्पुत्रगवन्पादोभिनमरिर्वैशेकाकृतस्थः ॥ एको
 नाह ॥ ॥ अथमिदं वपूषमृष्टादियनरुगवीरुनापसैकम्पुत्रगवन्पादोभिनमरिर्वैशेकाकृतस्थः ॥ ॥ अथमिदं वपूषमृष्टादियनरुगवीरुनापसैकम्पुत्रगवन्पादोभिनमरिर्वैशेकाकृतस्थः ॥ ॥

१३९

निवाधं न अस्मै कृष्णं ॥ अथ वदानमिति ॥ अरुवत् न निर्वोदमिति ॥ धर्मधनुमिति ॥ १० ॥ गथाहिरुत्स्वरुत् अरुयेषानथत्वा ॥ यानथागतनारिसेव्धाख्यातयेवाख्याता ॥ १३ ॥ अथ खलु मरुदवन्दु
 यमूखाः कामावचनादवपूषावृजकायिकानाञ्चर्विधमिदं वपूषमृष्टादियनरुगवीरुनापसैकम्पुत्रगवन्पादोभिनमरिर्वैशेकाकृतस्थः ॥ एको
 नाह ॥ ॥ अथमिदं वपूषमृष्टादियनरुगवीरुनापसैकम्पुत्रगवन्पादोभिनमरिर्वैशेकाकृतस्थः ॥ ॥ अथमिदं वपूषमृष्टादियनरुगवीरुनापसैकम्पुत्रगवन्पादोभिनमरिर्वैशेकाकृतस्थः ॥ ॥

गतानामर्हतीसम्यक्वृद्धानामस्यलाकस्यसंदर्शयिणी॥ ॥**उर्वे**मकरगवानायूर्ध्वमेसरुमिमगदवाच॥साधू२सरुमयस्वेनभगवत्सर्हमेसम्यक्वृ
 द्धममर्थपविप्रणीकर्तव्यमन्यस॥ ॥**यस्य**रुमिवमाह॥सर्वधर्माअज्ञानकाअपधका॥००॥**मि**॥उवमनसरुमउवमन॥सर्वधर्माअज्ञानकाअप
 धका॥कथंरुमसरुमसर्वधर्माअज्ञानकाअपधका॥सर्वधर्माहिसरुमरुम्या॥सर्वधर्माहिसरुमअनिशिगा॥ ॥**उर्वे**हिसरुमसर्वधर्माअज्ञानका
 अपधका॥उवमनसरुमसर्वधर्मा॥अपधकाअज्ञानका॥उवमनसरुमसर्वधर्मा॥प्रह्लापावमितामागम्यनभगवते॥अरिसेवुद्धा॥ ॥**उव**मपि
 रुमप्रह्लापावमितानभगवानामर्हतीसम्यक्वृद्धानामस्यलाकस्यसंदर्शयिणी॥नृपस्यादृष्ट्वावदनाया॥सेरुया॥सेस्कावाधीविह्वनस्यादृष्ट्वासेदंशयि
 णी॥ ॥**उर्वे**सरुमप्रह्लापावमितानभगवानामर्हतीसम्यक्वृद्धानामस्यलाकस्यसंदर्शयिणीरुवमि॥ ॥**सरुमि**नाह॥कथंरुगवन्नृपस्यादृष्ट्वाहवमि
 ॥कथंवदनाया॥सेरुया॥सेस्कावाधीकथंरुगवन्नृपस्यादृष्ट्वाहवमि॥ ॥**रुगवाना**ह॥ ॥**यदि**सरुमनृपाववधविह्वनमस्ययन॥**उर्वे**नृपस्या

१०१

दृष्ट्वाहवमि॥उर्वेवदनासेरुसेस्कावायदिसरुमनविह्वनानेवधीविह्वनमस्ययन॥उर्वेविह्वनस्यादृष्ट्वाहवमि॥याचसरुमनृपस्यादृष्ट्वा॥याच
 वदनाया॥सेरुया॥सेस्कावाधीयाचसरुमविह्वनस्यादृष्ट्वा॥सेवलाकस्यदृष्ट्वाहवमि॥उर्वेसरुमलाकस्यभगवत्सदृष्ट्वाहवमि॥उर्वेसरुमप्रह्लापा
 वमितानभगवानामर्हतीसम्यक्वृद्धानामस्यलाकस्यसंदर्शयिणी॥ ॥**कथं**वसरुमप्रह्लापावमितालाकेसंदर्शयमि॥००॥**मिला**क॥००॥**मिला**केसु
 वयमि॥ १० ॥**उर्वे**रुपयमि॥उर्वेलाकेसंदर्शयमि॥००॥**मिला**काविक्रय॥ १३ ॥००॥**मिला**क॥००॥**मिला**काविविक्रय॥ १५ ॥००॥**मिला**कविशुद्धाला
 केसुवयम्युर्वेरुपयम्युर्वेलाकेसंदर्शयमि॥ ॥**आर्या**सरुमसिकायीप्रह्लापावमितायीलाकसंदर्शनपत्रिवर्तानामज्ञाददी॥ ३८५ ॥ ॥**अथ**
 खत्वायूष्मासरुमिरुगवेरुममदवाच॥गीरीनारुगवन्नृपावमिता॥महाकृत्यनवरुयंरुगवन्नृपावमिताप्रत्युपस्थिता॥अचिरकृत्यनअरुल
 कृत्यनअप्रमयकृत्यनअसेख्यकृत्यनअसमसमकृत्यनवरुयंरुगवन्नृपावमिताप्रत्युपस्थिता॥ ॥**रुगवाना**ह॥ ॥**उव**मनसरुमउवमन

मपि॥ एवंवदनायि सैल्लयि सैस्का नाअपि विरूतमपि सरूत अचिरमरुत्यमवै सर्वधर्माअपि विरूत अतुल्या॥ नूपमपि सरूत अपमयमवम
दनायि सैल्लयि सैस्का नाअपि॥ विरूतमपि सरूत अपमय॥ सर्वधर्माअपि सरूत अपमया॥ कनकावधनसूत॥ नूपमपि सरूत प्रमाधीन प्रल्लयन॥
एवंवदनायाः सैल्लयाः सैस्का नाधी विरूतमपि सरूत प्रमाधी॥ न प्रल्लयन॥ सर्वधर्माधमपि सरूत प्रमाधीन प्रल्लयन॥ कनकावधनसूत
नूपमपि प्रमाधीन प्रल्लयन॥ कनकावधनवदनायाः सैल्लयाः सैस्का नाधी कनकावधनसूत विरूतमपि प्रमाधीन प्रल्लयन॥ कनकावधनसू
त सर्वधर्माधमपि प्रमाधीन प्रल्लयन॥ नूपमपि सरूत प्रमाधीन विरूत॥ एवंवदनायाः सैल्लयाः सैस्का नाधी विरूतमपि सरूत प्रमाधीन विरूत
॥ सर्वधर्माधमपि सरूत प्रमाधीन॥ कनकावधनसूत नूपमपि प्रमाधीन विरूत॥ एवंवदनायाः सैल्लयाः सैस्का नाधी कनकावधन विरूतमपि प्रमाधी
न॥ कनकावधनसर्वधर्माधमपि प्रमाधीन विरूत॥ अप्रमाधत्वात् सरूत सर्वधर्माधी नूपमपि सरूत असेव्यमवै वदनायि सैल्लयि सैस्का ना विरूतमपि

सूरुअसंख्ययै॥ सर्वधर्माअपिअसंख्ययागधनासमनिकाकत्ता॥ नूपमपिसूरुअसमसमभववदनासंहासंस्कावाविहानमपिअसमसमी॥
सर्वधर्माअपिअसमसमाआकाशसमत्तासूरुअसर्वधर्माधी॥ ॥रत्तिमन्यससूरुअपितत्त्वाकाशसमावागधनावापमाधीवातुल्येवावि
हवावकनावावेनसिकावाधर्मा॥ ॥सूरुकिवाह॥ ॥नाहिदेरुगवन॥रुगवानाह॥ ॥उवमवसूरुअननपर्यायधसर्वधर्माअप्यविख्या
अतुल्याअपमयाअसंख्ययाअसमसमाङ्गिसूरुअकथागरुधर्माअननापिसूरुअपर्यायधसर्वधर्माअप्यविख्याअतुल्याअपमयाअसंख्ययाअ
समसमा॥उरुवरुसूरुअकथागरुधर्माअविख्याश्चिरापनत्ता॥अतुल्यामुलनासमनिकाकत्ता॥अविख्याअतुल्याङ्गिसूरुअविहानगरुसे
रुधर्मस्याधिवचने॥उवमपमयाअसंख्ययाअसमसमाङ्गिसूरुअसमसंख्यापमाधपनमत्तादपमयाअसंख्ययाअसमसमाकथागरुधर्माआर्क
ीसमासंख्ययापमयकयाअसमसमाङ्गिधर्माआकाशतुल्यकयाअतुल्याअसमवहितावनमधर्माकृत्तासूरुअतुल्याउरुधर्माउचरु॥आकाश

सगितविपुष्टीकनियमिमानसैकदंजनयिष्यति॥उज्जुहीरुंअनयिहुंवाचयिहुंपर्यवाहुंपवरुंयिहुंदहायिहुंमपदसुंउदसुंस्वाध्माहुंकनिय
 ल्पनवंधीअनुगमिष्यतिधर्मराधकीनास्वसति॥तथापिनामसुखंअनूधवत्सागेनात्सुजतिवत्सी॥नवमवसुखंयावाधिसत्त्वामहासः
 चनतीगंहीनीपल्लुपानमिगीधत्वातावन्नपरास्यतिधर्मराधकी॥यावदस्यैपल्लुपानमिताकायगतावाकृताहविष्यति॥पुस्तकगतावा॥अ
 येसुखंवाधिसत्त्वामहासत्त्वानतीगंहीनीपल्लुपानमिगीधत्वातावन्नपरास्यतिधर्मराधकी॥यावदस्यैपल्लुपानमिताकायगतावाकृताहविष्य
 ति॥पुस्तकगतावा॥अयेसुखंवाधिसत्त्वामहासत्त्वामनूधत्वापपन्न॥ २ ॥सुखंतिनाह॥ ॥सुखंगवन्ननेवपिगलोस
 मन्वागतावाधिसत्त्वामहासत्त्वान्पुष्टावृक्षरुज्यश्चक्राहपपन्न॥ ॥रुगवानाह॥ ॥सुखंरुगवन्ननेवपिगलोस
 नूधत्वागवन्नपर्यपास्यपनिपुष्टपनिपुष्टीकृतंरुगवन्नपपन्न॥नवेनवगुलोसमन्वागतावाधिसत्त्वामहासत्त्वानुषिक्तत्वादवयश्चक्राह

१०३

पपन्न॥साय्यनेनवगुलोसमन्वागतावदिनवायनमेरुयावाधिसत्त्वामहासत्त्वपर्यपासितपनिपुष्टपनिपुष्टीकृतंमीपल्लुपानमितामानयसा
 यनेनवगुलोसमन्वागतावदिनव्य॥यनखलपूनसुखंवाधिसत्त्वानपूर्वाकंयैगहीनापल्लुपानमिताधत्वातनुवस्तुपनिपुष्टरुगवन्नपनिपु
 ष्टितानपनिपुष्टीकृता॥रुस्यपूननपिमनूधत्वापपन्नस्यासीगीहीनायीपल्लुपानमितायीरायमाधयीरुवकिर्कायिकत्वेरुवकिधत्वायिकत्वेरु
 वकिविरुस्यावलीनतावदिनवमरुत्सुखंअयेवाधिसत्त्वपर्यपास्यपनिपुष्टकजागीयाह॥ ॥रुस्यहता॥ ॥रुथास्यसीगीहीना
 यीपल्लुपानमितायीरायमाधयीरुवकिर्कायिकत्वेरुवकिधत्वायिकत्वेरुवकिविरुस्यावलीननेति॥पूननपनसुखंयनवाधिसत्त्वानयैपल्लु
 पानमिताधत्वाहवकिपर्यपासितापनिपुष्टानर्कवादिनैधवाशीधिवाचत्वात्रिवापेववादिनानिरुपतावकालिकीधत्वाहवकि॥सैरियतवा॥पूनन
 वासीहारीवहवति॥पनिपुष्टया॥ ॥रुस्यहता॥ ॥पर्वकनसुखंरुवकि॥यनपूर्वाकतापिनसैपनिपुष्टरुवकिरुयैपल्लुपानमितानः

वस्यास्तिथिस्त्रिंशत्तिथिनास्तिथिप्रमाणास्तिथिनिश्चिन्नास्तिथिः॥ अनुरागीसम्पत्तिर्वाधिमहिर्सेवाईसत्त्वप्ररूपावमिहयापायकोऽल्पनवापनिगृहीतः
 गारुवति॥ वदिनयमरुत्सुरुत्सुयैवाधिसत्त्वाकनायधनिव्यवसादमापस्यतः॥ कथं सुरुत्सुयैवाधिसत्त्वस्याकनायधनिव्यवसादः॥ अत्र
 कुरुमिर्वाप्रत्युक्तवृद्धरुमिर्वा॥ नयथापिनामसुरुत्सुयैवापनूयावास्पनिपकनयटननदीनावासनकावाकजागतावाउदपानाघातनायथाउद
 काधनयउदकेपनिदहुरुत्सुयैवदकेपनिवहनावादिनयमरुत्सुरुत्सुस्तिना अनुरागीसम्पत्तिर्वाधिमहिर्सेवाई॥ ॥ नयथापिनामसुरुत्सुयैव
 पिनामसुपनिपकत्वाद्यटस्य॥ अवमवसुरुत्सुयैवधिसत्त्वस्याकनायधनिव्यवसादमापस्यतः॥ अनुरागीसम्पत्तिर्वाधिमहिर्सेवाई॥ सत्त्वप्ररूपावमिहयापायकोऽल्पनवापनिगृहीतः
 वाधिमहिर्सेवाई॥ सत्त्वप्ररूपावमिहयापायकोऽल्पनवापनिगृहीतः॥ वदिनयमरुत्सुरुत्सुयैवाधिसत्त्वाकनायधनिव्यवसादमापस्यतः॥ अनुरागीसम्पत्तिर्वाधिमहिर्सेवाई॥ सत्त्वप्ररूपावमिहयापायकोऽल्पनवापनिगृहीतः
 मापस्यतः॥ अनुरागीसम्पत्तिर्वाधिमहिर्सेवाई॥ सत्त्वप्ररूपावमिहयापायकोऽल्पनवापनिगृहीतः॥ वदिनयमरुत्सुरुत्सुयैवाधिसत्त्वाकनायधनिव्यवसादमापस्यतः॥ अनुरागीसम्पत्तिर्वाधिमहिर्सेवाई॥ सत्त्वप्ररूपावमिहयापायकोऽल्पनवापनिगृहीतः

१०८

कृतीविनवैधनवद्यामदकः॥ वनार्यसमात्रापिहलाक्षुपनियुर्धैराचारुमहिर्बूरुस्याद्यदिनयमरुत्सुरुत्सुयैवधिमहिर्सेवाईविद्यति॥ यइगादकः॥ स
 नीर्धैराक्षुपनियुर्धैराचारुमहिर्बूरुस्याद्यदिनयमरुत्सुरुत्सुयैवधिमहिर्सेवाईविद्यति॥ अनुरागीसम्पत्तिर्वाधिमहिर्सेवाई॥ सत्त्वप्ररूपावमिहयापायकोऽल्पनवापनिगृहीतः
 गनसमन्वागारुविद्यति॥ मरुत्सुयैवधिसत्त्वस्याकनायधनिव्यवसादमापस्यतः॥ अनुरागीसम्पत्तिर्वाधिमहिर्सेवाई॥ सत्त्वप्ररूपावमिहयापायकोऽल्पनवापनिगृहीतः
 वीर्यसत्त्वप्रमादास्यधिमहिर्बूरुस्याद्यदिनयमरुत्सुरुत्सुयैवधिमहिर्सेवाईविद्यति॥ अनुरागीसम्पत्तिर्वाधिमहिर्सेवाई॥ सत्त्वप्ररूपावमिहयापायकोऽल्पनवापनिगृहीतः
 ल्यनवविनहिगावनिवदिनयमरुत्सुरुत्सुयैवधिमहिर्सेवाईविद्यति॥ अनुरागीसम्पत्तिर्वाधिमहिर्सेवाई॥ सत्त्वप्ररूपावमिहयापायकोऽल्पनवापनिगृहीतः
 हीर्धैराक्षुपनियुर्धैराचारुमहिर्बूरुस्याद्यदिनयमरुत्सुरुत्सुयैवधिमहिर्सेवाईविद्यति॥ अनुरागीसम्पत्तिर्वाधिमहिर्सेवाई॥ सत्त्वप्ररूपावमिहयापायकोऽल्पनवापनिगृहीतः
 कनायधनिर्सेवाई॥ यइगावकुरुमिर्वाप्रत्युक्तवृद्धरुमिर्वा॥ ॥ नयथापिनामसुरुत्सुयैवधिमहिर्सेवाईविद्यति॥ अनुरागीसम्पत्तिर्वाधिमहिर्सेवाई॥ सत्त्वप्ररूपावमिहयापायकोऽल्पनवापनिगृहीतः

यित्वा स्वाकादिनामाकाठयित्वा सपनिकर्मकृती कृत्वा उदकं श्वनार्यगधुमावाप्य पूर्णं कृत्वा समं याजयित्वा यक नवाकनादि प्रकान्दिसमनूपर्वदागच्छतः ॥
 वदित्वा मरुत्तरुनयने नूदकं सैमस्य नि ॥ गमिष्यतीत्यनेन पदं धीयता नयागीर्य मरुत्तरुनवायै सार्थं वारु सैयाद्युत्तरुनलोकि केवले नि ॥
 एवमवसूतयस्य वाधिसूत्रस्य मरुत्तरुनवायै सार्थं वारु सैयाद्युत्तरुनलोकि केवले नि ॥
 मितायापनिगृहीत उपायकोशस्य नवाविनहिरुवनि वदित्वा मिदं मरुत्तरुनवायै वाधिसूत्रमरुत्तरुनवायै धनि सैमस्य नि नवायमानमापस्य नि ॥
 स्यत्ययै वाधिसूत्रमरुत्तरुनवायै धनि सैमस्य नि नवायमानमापस्य नि ॥
 नयापनिगृहीत उपायकोशस्य नवाविनहिरुवनि वदित्वा मिदं मरुत्तरुनवायै वाधिसूत्रमरुत्तरुनवायै धनि सैमस्य नि नवायमानमापस्य नि ॥
 नीनकश्चिदववाधिनूयधत् ॥ वाकतावापिरुतावाधेष्मतावापनिपाततावाप्तमक्षइतिष्ठत् ॥ तमवधोवलवको पूर्वो वामदक्षिणस्थीपास्थीपा

११२

आलेविनवमध्वलेव सपनिगृहीतं पनिगृह्ण ॥ एवैवदजष्टत्वेण पून्ययनकीरुसियावच्चाकीरुसिगकुमनूपनिगृहीतस्वमावाखीनूतवाक
 नामार्गपनरुयैरुविष्य नि ॥ याववन्नखैरुदधिष्ठानमनूपाकारुविष्य नि ॥ यदुत्तरयागकवमिनि ॥ एवमवसूतयस्य वाधिसूत्रस्य मरुत्तरुनवायै
 स्यात्किंवा स्यात्किंवा नस्ति नूचि नस्ति द्वास्ति वीर्यमस्य धिमुक्ति नस्ति गोवमस्ति पाणि नस्ति पायाय मस्ति प्रसादास्ति प्रमास्य निरिफधूनता ॥
 नूरुवीसम्यक् वाधिमहि सैवाह ॥ सच पशूपावमि नूपापनिगृहीतारुवनि ॥ उपायकोशस्य समचागतश्चरुवनि ॥ वदित्वा मरुत्तरुनवायै वाधिसूत्रमरुत्तरुनवायै धनि सैमस्य नि नवायमानमापस्य नि ॥
 धिसूत्रमरुत्तरुनवायै धनि सैमस्य नि नवायमानमापस्य नि ॥ प्रतिवलायै वाधिसूत्रमरुत्तरुनवायै धनि सैमस्य नि नवायमानमापस्य नि ॥
 धिष्ठानमिनि ॥ ॥ आर्याष्टमरुसिकायां पशूपावमि नूपापनिगृहीतारुवनि ॥ उपायकोशस्य समचागतश्चरुवनि ॥ वदित्वा मरुत्तरुनवायै वाधिसूत्रमरुत्तरुनवायै धनि सैमस्य नि नवायमानमापस्य नि ॥
 मरुदवाचत् ॥ आदिकर्मिकं धरुगवन्वाधिसूत्रमरुत्तरुनवायै धनि सैमस्य नि नवायमानमापस्य नि ॥

हकिमनदवाचन॥ ॐ हस्तुतु आदिकर्मिकवाधिसत्त्वनमहासत्त्वनप्रह्लापावमितायीगिरिकु कामनआदोकल्याधमिगिधिसवितवाधिरु
 यानिपर्यपासिरुयानि॥ यायनैप्रह्लापावमितायामववदिष्यत्यनूधमिगिरिकियानिवासेप्रह्लापावगायाअर्थमुपदश्रुति॥ नामववाप्यसूतुव
 धिसत्त्वनमहासत्त्वनकल्याधमिगिधिवदिरुयानि॥ अववमस्येप्रह्लापावमितायाअर्थमुपदश्रुति॥ अहिलैकलपूगदानपावमितायीयागमाप
 यस्व॥ अवविलपावमितायी॥ श्रीनिवीर्यधनप्रह्लापावमितायी॥ यागमापयस्व॥ यद्यदवत्तैकलपूगदानददासि॥ तत्सर्वमनूनायीसम्यक्का
 धोपनिधमय॥ मावत्तैकलपूगानूनीसम्यक्काधिनूपनःपनामृश॥ अववदनागामासैहगामासैकानहामावत्तैकलपूगानूनीसम्यक्का
 धिर्विस्तननःपनामृश॥ ॥ अयनामृशहिकलपूगसर्वहृता॥ अववयद्यदवत्तैकलपूगधीनैवसिपयाली॥ यद्यदवत्तैक
 लपूगकाह्यासैपादयसि॥ यद्यदवत्तैकलपूगवीर्यमानरुस॥ यद्यदवत्तैकलपूगधनैसमापयस॥ यद्यदवत्तैकलपूगप्रह्लापोपनिऊयैकनामि॥

१८०

तत्सर्वमनूनायीसम्यक्काधोपनिधमय॥ मावत्तैकलपूगानूनीसम्यक्काधिनूपनःपनामृश॥ अववमावदनागामासैहगामासैक
 वरामावत्तैकलपूगानूनीसम्यक्काधिविस्तननःपनामृश॥ ॥ अयनामृशहिकलपूगसर्वहृता॥ मावत्तैकलपूग
 धिवकरुमोवाप्रह्लापवृद्धमोवास्पहीकावीनि॥ अववहस्तुतु आदिकर्मिकावाधिसत्त्वामहासत्त्वानुपूर्वधकल्याधमिगिधेप्रह्लापावमिताया
 मवतानयिरुय॥ ॥ अयनामृश॥ इत्यनकानकागववाधिसत्त्वामहासत्त्वानुपूर्वधकल्याधमिगिधेप्रह्लापावमिताया
 गम्य॥ अववपूषीलमवैनूपोक्रानिमवैनूपीवीर्यमवैनूपीधनमवैनूपीप्रह्लापागम्यस्वाधीनपिपनिनिर्वाधानेनैपनिनिर्वातुमितिउपनयः
 विवर्तसत्त्वधुमहिवीज्ञाननूनीसम्यक्काधिमहिमैवाहकामासैमानात्राहस्येति॥ ॥ अववमृकगवानायुष्मैमृहकिमनदवाचन॥ ॥
 अवमनसुहृगवमन॥ इत्यनकानकासुहृवाधिसत्त्वामहासत्त्वानुपूर्वधकल्याधमिगिधेप्रह्लापावमिताया
 लाकसुखायलाकानूकीपाये॥ ॥ लाकसु

गार्हीनदीलयनेपनायदीपाशलाकाःपनिधयकारुविद्यामानरुनीसम्पत्कीवाधिमहिसेवृद्धालाकस्यगिर्हविद्यामः॥धर्वपमनरुवा
 योसम्पत्कीवाधोवीर्यमानरु॥कथंचवाधिसत्त्वामहामत्वाअनूरुनीसम्पत्कीवाधिमहिसेवृद्धाःसंशलाकस्यगार्हीरुवकि॥यानिगानिसरुगं
 सानावन्ननाहिइश्वानिलाकस्यरुगंनगार्ही॥रुगीइश्वानीपराधयव्यायर्हंवीर्यमानरु॥ ॥उर्वहिसरुगंवाधिसत्त्वामहामत्वाअनूरु
 रुनीसम्पत्कीवाधिमहिसेवृद्धाःसंशलाकस्यगार्हीरुवकि॥ ॥कथंचसरुगंवाधिसत्त्वामहामत्वाअनूरुनीसम्पत्कीवाधिमहिसेवृद्धाःसंशला
 कस्यगार्हीरुवकि॥यस्रुगंसत्वाजगिधर्मिधमजनाधर्मिधमवाधिमिधममनधमिधमिधमकपनिदवइषवयोमनस्यापायासधर्मिधमसत्वा
 कानसर्वानजगिजनावाधिमनधमिधमकपनिदवइषवयोमनस्यापायासत्यःपनिमाचयकि॥ ॥उर्वहिसरुगंवाधिसत्त्वामहामत्वाअनूरुनी
 सम्पत्कीवाधिमहिसेवृद्धाःसंशलाकस्यलयनेरुवकि॥ ॥सूक्तनिवाह॥ ॥कथंचरुगवन्नश्लेषारुवकि॥ ॥रुगवानाह॥ ॥यस्रुगं

१८१

ननूपस्यासैवधःसनूपस्याःश्लेषायानूपस्याःश्लेषःसनूपस्यासैवधः॥यानूपस्यासैवधःसनूपस्यान्यादाःनिनाधः॥यानूपस्यान्यादाःनिनाधः॥स
 नूपस्याःश्लेषायानूपस्याःश्लेषायनूपस्यासम्पत्कीवाधिमहिसेवृद्धाः॥ ॥उर्वहिसरुगंवाधिसत्त्वामहामत्वाअनूरुनीसम्पत्कीवाधिमहिसेवृद्धाः
 याविरुनस्याःश्लेषःसविरुनस्यासैवधः॥याविरुनस्यासैवधःसविरुनस्यान्यादाःनिनाधः॥याविरुनस्यान्यादाःनिनाधःसविरुनस्याःश्लेषः॥
 याविरुनस्याःश्लेषायविरुनस्यासैवधः॥याविरुनस्यासैवधःसविरुनस्याःश्लेषः॥ ॥उर्वहिसरुगंवाधिसत्त्वामहामत्वाअनूरुनीसम्पत्कीवाधिमहिसेवृद्धाः
 सरुगंवाधिसत्त्वामहामत्वाअनूरुनीसम्पत्कीवाधिमहिसेवृद्धाःसंशलाकस्यलयनेरुवकि॥ ॥ ॥कथंचसरुगंवाधिसत्त्वामहामत्वाअनूरुनीसम्पत्कीवाधि
 महिसेवृद्धाःसंशलाकस्यपनायदीरुवकि॥ ॥यस्रुगंनूपस्याननरुदुप॥यथचस्रुगपावैरुथनूपमवैवदनासैरुसैकावायस्रुगविः
 रूतस्यपावैरुद्विरुनै॥यथचस्रुगपावैरुथविरुनै॥यथचस्रुगनूपवैवदनासैरुसैकावायस्रुगविः॥ ॥सूक्तनिवाह॥ ॥

॥ यदि ह गवन् यथा नूपमवदना सैरू सैस्का वा विह्वल नै पा नै रथ सर्व धर्मो ॥ न नू र गवन् वाधि सत्वे र्महा सत्वे न हि सै वृद्धा न वरु वै नि सर्व धर्मो ॥
 रुक्म स्मरु नाशा न कुरु र गवन् कश्चिद्विकल्पः ॥ ॥ रुग्वा ना रु ॥ ॥ उ व म रु स्म रु उ व म रु ॥ य रु त्या नै न रु कश्चिद्विकल्पः ॥ अ विकल्पत्वाः
 स्म रु रु वाधि सत्वे र्महा सत्वे न हि सै वृद्धा न वरु वै नि सर्व धर्मो ॥ ॥ उ द म पि स्म रु रु प न म इ रु र्वाधि सत्वा ती महा सत्वा ती ॥ य उ वै न सर्व धर्मो न प नि ध्या
 यै नि ॥ न व सा रु क्त्वं कि ॥ न वा व ली य रु ॥ उ व म स्म रि न रु धर्मो अ रि सै वा द्य वा ॥ उ वै वा नू रु नी स म्प र्क्षी वाधि म रि सै वृद्धो ना ध र्म द षा यि ष्या म ष प का
 षा यि ष्या म ॥ उ प नि ध्या य कि ॥ उ वै रि स्म रु रु वाधि सत्वा महा सत्वा अ नू रु नी स म्प र्क्षी वाधि म रि सै वृद्धा ष स्म काला क स्य प ना य धी रु वै नि ॥ ॥ क र्प च
 स्म रु रु वाधि सत्वा महा सत्वा अ नू रु नी स म्प र्क्षी वाधि म रि सै वृद्धा ष स्म काला क स्य धी पा रु वै नि रु य थ पि ना म स्म रु रु य प द षा उ द क प नि धि न्ना रु वै नि ॥ न द
 पू वा म हा स म् उ व्वा न इ य रु धी पा ॥ उ व म व स्म रु रु पू र्वा का प ना रु प नि धि नै नूप म व व द ना सै रू सै स्का वा ॥ उ व म व स्म रु रु पू र्वा का प ना रु प नि

[illegible]

दद्यायेति॥अवकधर्माधमपिपुरुषनूयादानिनाधयधर्मदद्यायेति॥पुत्रकवृद्धधर्माधमपिपुरुषनूयादानिनाधयधर्मदद्यायेति॥ ॥५५॥
 खलुसूक्तवाधिसत्त्वामहासत्त्वान्नूनीसम्यक्वाधिसरिसैवृद्धाःसकालाकस्यपनिधायकारवैति॥ ॥कथं॥सूक्तवाधिसत्त्वान्नूनीः
 सम्यक्वाधिसरिसैवृद्धाःसकालाकस्यगतिर्वैति॥॥५६॥सूक्तवाधिसत्त्वामहासत्त्वान्नूनीसम्यक्वाधिसरिसैवृद्धाःसकालाकस्याकाशगति
 कैवृपमितिधर्मदद्यायेति॥ ॥५७॥वदनासैवृद्धाःसैवृद्धाविज्ञानमाकाशगतिकमितिधर्मदद्यायेति॥ ॥५८॥वमवसूक्तसर्वधर्माकाशगति
 काअनागिकाअगिकाआकाशसमा॥यथाआकाशमनागरुमगरुमकरुमविकुरुमतिसैवृद्धाःसकालाकस्यवस्थितमनूयत्रमः
 निनूयत्रमवसूक्तसर्वधर्माअनागताअगताअकृताअविकृताअनरिसैवृद्धाःअस्थिताअसैस्थिता॥अवस्थिताअनूयत्रमनिवृद्धाः
 आकाशकल्पत्वादविकल्पाः॥ ॥ककस्यहृता॥यासूक्तनूपस्यधूयतानसाअगच्छनिवागच्छनिवा॥५९॥वयावदनायाःसैवृद्धाःसैवृद्धाः

१५३

यासूक्तविज्ञानस्यधूयतानसाअगच्छनिवागच्छनिवा॥ ॥६०॥वमवसूक्तयासर्वधर्माधूयतानसाअगच्छनिवा॥ककस्यहृता॥धूयताः
 गतिकाहिसूक्तसर्वधर्मासूतीगतिनयनिवर्तक॥आनिमिरुगतिकाहिसूक्तसर्वधर्मासूतीगतिनयनिवर्तक॥स्वप्नगतिकाहिसूक्तसर्वधर्मासूतीगतिनयनिवर्तक॥
 वृद्धधर्मासूतीगतिनयनिवर्तक॥अनरिसैवृद्धागतिनयनिवर्तक॥अजगतिगतिनयनिवर्तक॥अजगतिगतिनयनिवर्तक॥अजगतिगतिनयनिवर्तक॥
 गतिनयनिवर्तक॥अजगतिगतिनयनिवर्तक॥स्वप्नगतिकाहिसूक्तसर्वधर्मासूतीगतिनयनिवर्तक॥आ
 त्मगतिकाहिसूक्तसर्वधर्मासूतीगतिनयनिवर्तक॥अपर्याकगतिकाहिसूक्तसर्वधर्मासूतीगतिनयनिवर्तक॥धर्मगतिकाहिसूक्तसर्वधर्मासूतीगतिनयनिवर्तक॥
 वृद्धधर्मासूतीगतिनयनिवर्तक॥निर्वाधगतिकाहिसूक्तसर्वधर्मासूतीगतिनयनिवर्तक॥अपुष्टानगतिकाहिसूक्तसर्वधर्मासूतीगतिनयनिवर्तक॥
 वर्तक॥अनागतिकाहिसूक्तसर्वधर्मासूतीगतिनयनिवर्तक॥अगतिकाहिसूक्तसर्वधर्मासूतीगतिनयनिवर्तक॥अवलगतिकाहिसूक्त

नानविह्वलनैतपाफिर्नाहिसमयानाधिगमानमागमेतमार्गह्वलनैतविह्वलनैतस्यरिः॥नविनाह्वनास्यादानवयानविनाधनतावनानविह्व
 वनानापिकनविह्वलनैतपिकनश्चिदागर्तनापिकविस्थिरमपित्वपमयमपमाधमित्यर्वैसैख्यीगच्छति॥आकाशप्रमयनयासर्वरूपाप्रमयता॥
 यावाप्रमयतासानक्षकाकनचिदहिसैवाह्व॥ननूपधनवदनयानसैरूपातसैस्कात्रेनविह्वलनननयानपात्रमितनधीलक्रीडिवीर्यध्वानपात्रमि
 तनयानप्ररूपात्रमितनयाधकाहिसैवाह्व॥ ॥नकस्यरुगा॥नूपमवहिसूरुगसर्वरूपा॥नवैवदनेवसैरूवसैस्कात्रावविह्वलनमवहिसूरुगस
 र्वरूपा॥दानपात्रमितेवसूरुगसर्वरूपा॥प्ररूपात्रमितेवसूरुगसर्वरूपा॥ ॥अथस्वल्हाकादवानामिन्द्रसार्धकामावचनेर्दवपूनेर्वक्ता
 पिसुरापतिः॥सार्धनूपावचनेर्दवपूनेः॥यतर्गवीरूपापसैकीरु॥उपसैकम्यरुगवर्गपादोहीनसाहिवैद्यरुगवर्गशिपदक्रिदीकृत्यनकाकन
 स्थेनकाकस्थिरश्चहाकादवानामिन्द्राकामावचनेर्दवपूनेः॥सार्धवक्तासहापनीनूपावचनेर्दवपूनेः॥सार्धरुगवर्गमरुदवाचन॥गीरीनारुगवर्ग

१८३

प्ररूपात्रमिता॥इनवगमरुगवर्गप्ररूपात्रमिता॥रूदमयर्थवर्धसैपधरुक्तथागकस्यार्हः॥सम्यक्वैद्यस्यानूनीसम्यक्वाधिमहिसैवृक्षमा
 रुस्यवाधिमधुनिषधस्यात्सकतायाकिरुमनवनरुधर्मदधानायी॥ ॥उवमूकंरुगवान्हाकीदवानामिन्द्रकामावचनीश्चदवपूनावक्ताः
 धैचसहापनीनूपावचनीश्चदवपूनामैतयनस्म॥उवमरुदवपूनावमरुत्॥गीरीनावरुयैदवपूनाप्ररूपात्रमिता॥इनवगमरुयैदवपूना
 प्ररूपात्रमिता॥रूदमयर्थवर्धसैपधरुक्तथागकस्यार्हः॥सम्यक्वैद्यस्यानूनीसम्यक्वाधिमहिसैवृक्षमारुस्यवाधिमधुनिषधस्यात्सकता
 योकिरुमवननैतधर्मदधानायी॥गीरीनावरुयैमयाधर्माहिसैवृक्षरू॥यतनकश्चिदहिसैवृक्षानकश्चिदहिसैरात्सकनकश्चिदहिसैवृक्ष
 रूयैसाधर्मस्यगीरीनता॥ १० ॥सर्वधर्मागमननयामयाहिसैवृक्षरू॥ ॥उवमूकंहाकादवानामिन्द्रकामावचनीश्चदवपूनावक्तावस
 हापनीनूपावचनीश्चदवपूनारुगवर्गमरुदवाचन॥आश्रयैरुगवर्गनृगंरुग॥सर्वलाकविप्रत्यनीकायैरुगवर्गधर्मादधरु॥अनृगस्यच

मयधर्मचक्रविद्युच्च ॥ पञ्चलिख्यदवपुगसहस्रेऽपूर्वपनिकर्मकृतेनन्यत्तिकं यधर्मसूत्रादिः प्रकिलब ॥ अथवाधिसत्त्वानामनूपादायाधवत्
 श्रिलानिविमूकानि ॥ ॥ अथखल्वायुष्मान्धमनिपुणस्त्वामाधिसत्त्वानामनूपादायाधवत् श्रिलानिविमूकानिविदित्वाहगवतमनदवाचन ॥ का
 रगवनहृदः कश्चययायदमयीवाधिसत्त्वानामनूपादायाधवत् श्रिलानिविमूकानि ॥ ॥ रुगवानाह ॥ ॥ ॥ अथविपुणवाधिसत्त्वैः पञ्चवृक्षः
 धानिययूपासितानि ॥ सर्वकुचदानेदरुधीलं नक्रिनेकात्यासीपादिनेवीर्यमानवैश्चानान्यनूपादिकानि ॥ ॥ खल्वननिमपुणपात्रमिरयापविगृहीता
 उपायकोधाल्यनचविनहितामरुवन ॥ किञ्चपिधमनिपुणनूपाधिसत्त्वानामस्मिन्मार्गः शून्यतावाअनिमिरुचयावाअपिहिरुमनसिकावर्ग
 वा ॥ ॥ अथचपुननेनूपायकोधाल्यविकलत्वाहृकोटिः साक्राहृता ॥ ध्रुवकरुमोनिर्यातानवृद्धरुमो ॥ ॥ अथपिनामधमनिपुणपरि
 धः धकूनयाऊनधनिकाद्याधियाऊनधनिकावाधियाऊनधनिकावाचयुयाऊनधनिकावाआत्मतावाहवत् ॥ सगयस्मिं धावद

१८९

वयवर्तमानाजवृद्धीप्यआगकवीमन्यत ॥ सखल्वपुनः धमनिपुणपक्रीधकूनिनऊनपक्राहवकीर्णप्यक्रावारवच्छिन्नपक्रावारवत् ॥ सगयस्मिं
 धादवनिकायादात्मानमूखरुदिरुजवृद्धीपपनिष्ठास्यामीति ॥ मन्यत ॥ अथरुमपक्रिधः धकूनरुमः पकनआकाहीकनीरुस्थिरस्याकनाचि
 रुमेवैरुवदहावगाहपुनववगयस्मिं धादवयुपनिष्ठितमि ॥ नर्किमन्यसधमनिपुणअपिनुसपक्रीधकूनिः पनिवत्तः पुनववगयस्मिं धावदव
 यपनिष्ठारु ॥ ॥ आयुष्मान्धमनिपुणआह ॥ नाहीदरुगवन ॥ रुगवानाह ॥ सखल्वननवैचिकयदहावगाहमक्रानूपहमाजवृद्धीपपनिष्ठितमि
 ति ॥ नर्किमन्यसधमनिपुणअपिनुसपक्रीधकूनिनऊनपहमाऊम्वृद्धीपपनिष्ठितमि ॥ ॥ धमनिपुणआह ॥ नाहीदरुगवनरुमः सखल्वनप
 हमाऊम्वृद्धीपचपनिष्ठः सननधेवानिगच्छन्मनधमाऊकवाइष्वै ॥ ॥ रुकस्यहमा ॥ ॥ अवैकुरुगवनरुवनि ॥ यदस्यमही आत्मतावाहव
 ति ॥ पक्षेवाप्यनरुवनउच्चावपपनि ॥ ॥ अवमूकुरुगवानायुष्मीर्धमनिपुणमनदवाचन ॥ ॥ अवमन्यविपुणैवमन ॥ किञ्चापिधमनिपुणवाधिः

सत्यामहासत्त्वानुरूनीसम्पत्कैवाधिपतिचिरुमत्याग्रगणनदीवालकापमानकल्याननिष्ठनयानेदद्यात्तुल्यैवक्रुक्रात्यासैपादयत्तुवीयेमानरुतथा
 नानिचसमापद्यत॥महत्वास्पृष्टानैरुवत्॥महीश्रास्यचिरायादारुवदनुरूनीसम्पत्कैवाधिमहिसेवाद्ध॥सत्रदयैपुरुषानमितायाअपनिगृ
 हीरुउपायकोशल्यनचविनहिरुवदयैध्रवकरुमिम्बापत्यकवृद्धरुमिम्बापरुति॥ ॥**पुनवपनैध्र**निपुणवाधिसत्त्वानीतानागनपुष्ट्यन्नाना
 वृक्षानीरुगवतीकृत्तुलेनसमाधिनोपस्त्रीनीविमूकैर्नदिमूकैरुनदधनैसमन्वाहनयाधनयतिनिमिरुयागनानसकथागगानामर्हनीसम्पत्कैवृद्ध
 नोधीलेजानाति॥नपठधति॥नसमाधिनपुस्त्रीनविमूकैर्नविमूकैरुनदधनैरुथागगानामर्हनीसम्पत्कैवृक्षानीरुजानातिनपठधति॥साजाननपठध
 न्दूत्यतायाधधनिमिरुकृत्तुअनुरूनीयासम्पत्कैवाधोपनिधमपिगुमिच्छति॥नरावदिरुवमरुत्तुस्पृष्टयैध्रवकरुमोवापत्यकवृद्धरुमोवति॥
 ॥**नक्षत्रहना**॥उर्वकृत्तुनिपुणरुवति॥यत्तुपुनमितायाअपनिगृहीरुउपायकोशल्यनचविनहिरु॥ ॥**धनिपुण**आरु॥यथाहैरुगवत्तुग

१२०

वगारुषितस्यार्थमाजानामि॥यावाधिसत्त्वध्रुपुणानमितायाअपनिगृहीरुउपायकोशल्यनचविनहिरु॥किञ्चपिसवक्रनापिपृष्ठसैरानधयुक्ता
 कल्याणमिगुविनहिरुश्रुवति॥सैधयस्तुस्यानुरूनीसम्पत्कैवाधिपार्कु॥नस्मारुर्हिगवन्वाधिसत्त्वनमहासत्त्वनानुरूनीसम्पत्कैवाधिमहि
 सेवाद्धकामनपुष्टपावमितारावयिष्यति॥उपायकोशल्यनचरुविरुयी॥ ॥**उवमूक**रुगवानायुष्मर्द्धधनिपुणमरुदवाचत्॥उवमरुच्छ
 निपुणैवमरुत्॥यधधनिपुणवाधिसत्त्वध्रुपुणानमितायाअपनिगृहीरुउपायकोशल्यनचविनहिरु॥किञ्चपिसवक्रनापिपृष्ठसैरानधयुक्ता
 कल्याणमिगुविनहिरुश्रुवति॥सैधयस्तुस्यानुरूनीसम्पत्कैवाधिपार्कु॥नस्मारुर्हिधनिपुणवाधिसत्त्वनमहासत्त्वनानुरूनीसम्पत्कैवाधिमहि
 सेवाद्धकामनपुष्टपावमितारावयिष्यति॥उपायकोशल्यनचरुविरुयी॥ ॥**अथखलु**कादवानामिदधसाधैकामावचनेदवपुणैर्वक्रापिसहापनीवृ
 पावचनेदवपुणैरुसाधैरुगवत्तुमरुदवाचत्॥गहीनारुगवन्पुष्टपावमितारावयिष्यति॥सैरुवात्तुगवन्अनुरूनीसम्पत्कैवाधि॥पनमइनरुसैरुवात्तुगव

ननुरुनासम्पत्कीवाधिसहितं वाङ्मयं ॥ अथ खलु गवींस्तान् कुरुदधन्वपुमस्वाकामावचनादवपूनासहापतिमहावक्त्रपुमस्वीश्वरूपावचनान्
दवपूनामकुरुयन्म ॥ नवमरुदवपूनावमरुत् ॥ गीतायैदवपूनापुष्पापानमिता ॥ इति सैतवानुरुनासम्पत्कीवाधिपनमइति सैतवानुरुना
सम्पत्कीवाधिपुष्पापानमिता ॥ अथ खलु यूप्यान्मरुतिरुगवैरुमरुदवाचनं ॥ यरुगवा
नवमाह ॥ इति सैतवानुरुनासम्पत्कीवाधिपुष्पापानमिता ॥ यरुनकिंचिदरिसंवृद्धं ॥ तत्कस्यरुगा ॥ दून्यारुगवन्मवेधर्माधर्मातसकश्चिद्धर्मसैविद्यन ॥ याधर्म
दीक्षासितं वाङ्मयं ॥ अथ खलु गवन्मवेधर्माधर्मातसकश्चिद्धर्मसैविद्यन ॥ याधर्म
सम्पत्कीवाधिपुष्पापानमिता ॥ अथ खलु गवन्मवेधर्माधर्मातसकश्चिद्धर्मसैविद्यन ॥ याधर्म
सम्पत्कीवाधिपुष्पापानमिता ॥ अथ खलु गवन्मवेधर्माधर्मातसकश्चिद्धर्मसैविद्यन ॥ याधर्म

इति सैरुवानरुनासम्यक् वाधिनविकल्पत्वात् सैरुवानरुनासम्यक् वाधिनवि० यित्वा सैरुवानरुनासम्यक् वाधि
॥ अथ खल्वायुष्मान्धविपूज्यायुष्मन्सैरुकिमरुदवाच ॥ ६० ॥ नित्यननायायुष्मन्सैरुपर्यायधो इति सैरुवानरुनासम्य
क् वाधि ॥ नृकर्मरुना ॥ नैकायुष्मन्सैरुआकाशे वैरुवत्यरुमनरुवांसम्यक् वाधिमहि सैरुस्यरुनि ॥ नवैवायुष्मन्सैरुमधर्मा
रुसैवाङ्गवा ॥ ॥ नृकर्मरुना ॥ ॥ आकाशे समाकायुष्मन्सैरुसर्वधर्मा ॥ यदिवायुष्मन्सैरुसैरुवारुवदनरुनासम्यक् वाधि
॥ नखवर्गमानदीवाल्कासमावाधिसत्वाविवर्तनन्नरुनाया ॥ सम्यक् वाधि ॥ यस्मा रुर्कायुष्मन्सैरुगंगानदीवाल्कासमावाधिसत्वाविवर्त
नन्नरुनाया ॥ सम्यक् वाधि ॥ पवम इति सैरुवानरुनासम्यक् वाधिनरुसैवाङ्गमिति ॥ ॥ नवमूकायुष्मान्सैरुकिनायुष्मन्धविपूज
मरुदवाच ॥ किंपूनवायुष्मन्सैरुनवैविरुयरुनरुनाया ॥ सम्यक् वाधि ॥ ॥ धानिपूज्याह ॥ नाहिदमायुष्मन्सैरु ॥ ॥ सैरुनिवाह ॥

मरुदाचरु॥ किंपूनवायुष्मन्धनिपूगुआयुष्मान्मरुनिःसृष्टविनःकमपिवाधिसत्त्वेनायुगच्छति॥ अथकयानिकैवाप्रत्यकवृक्षयानिकैवामहायानिकैव
 पृथक्कावदयमायुष्मान्मरुनिःसृष्टविनः॥ **॥अथखल्वायुष्मान्धनिपूगुआयुष्मन्मरुनिःसृष्टविनः॥** किंपूनस्त्रमायुष्मन्मरुन्कमपिवाधि
 सत्त्वेनायुगच्छति॥ अथकयानिकैवाप्रत्यकवृक्षयानिकम्बामहायानिकैवा॥ **॥मरुनिनाह॥** किंपूनवायुष्मन्धनिपूगुयाकथनायास्तथा॥ कथ
 नायामकमपिवाधिसत्त्वेमन्पृथग्निः॥ अथकयानिकम्बाप्रत्यकवृक्षयानिकम्बा॥ **॥अथनिपूगुआह॥** नक्रुगदायुष्मन्मरुन्कथनापिवावदित्तिनाकाः
 निर्नापल्यरु॥ पागववाधिसत्त्वे॥ **॥मरुनिनाह॥** नवमायुष्मन्धनिपूगुसत्त्वेनस्थितिरुस्यवाधिसत्त्वेनपल्लयमानस्यकृतसर्वेदसर्वति॥ अ
 र्येअथकयानिकअर्येप्रत्यकवृक्षयानिक॥ अर्येमहायानिक॥ नवमरुग्यामायुष्मन्धनिपूगुवाधिसत्त्वानाकथनायीपवितायमानानामविहीय
 यतीनिर्विहीयतीनिर्नानाकनदानींइत्यायस्यवाधिसत्त्वमहासत्त्वस्यचिरुन्नावलीयननसलीयननविपृष्टीरुवति॥ वादितव्यमरुन्निर्यास्ययैवाधिस

१२३

त्वामहासत्त्वावाधिति॥ **॥अथखल्वायुष्मान्धनिपूगुआयुष्मन्मरुनिःसृष्टविनः॥** साधुसृष्टविनःनवमरुसृष्टविनःनवमरु॥ पकिराहुमरुसृष्टविनःयथापिनामः
 कथागगानूलावनवृक्षाधिष्ठाननेववदति॥ नवमरुग्यावाधिसत्त्वानाकथनायीपकिरायमानानामविहीयतीनिर्विहीयतीनिर्नानाकनदानींइत्यायस्य
 वाधिसत्त्वमहासत्त्वस्यचिरुन्नावलीयननसलीयननविपृष्टीरुवति॥ वादितव्यमरुन्निर्यास्ययैवाधिसत्त्वामहासत्त्वावाधिति॥ **॥अथखल्वायुष्मा**
न्धनिपूगुआह॥ नवमरुग्यावाधिसत्त्वानाकथनायीपकिरायमानानामविहीयतीनिर्विहीयतीनिर्नानाकनदानींइत्यायस्य
 वाधिसत्त्वमहासत्त्वस्यचिरुन्नावलीयननसलीयननविपृष्टीरुवति॥ **॥रुगवानाह॥** अनुरुनयाधनिपूगुसम्पक्कैवा
 धनिनिर्यास्ययैवाधिसत्त्वामहासत्त्व॥ **॥** **॥अथखल्वायुष्मान्मरुनिःसृष्टविनः॥** नवमरुग्यावाधिसत्त्वानाकथनायीपकिरायमानानामविहीयतीनिर्विहीयतीनिर्नानाकनदानींइत्यायस्य
 वाधिसत्त्वमहासत्त्वस्यचिरुन्नावलीयननसलीयननविपृष्टीरुवति॥ **॥रुगवानाह॥** अनुरुनयाधनिपूगुसम्पक्कैवा
 धनिनिर्यास्ययैवाधिसत्त्वामहासत्त्व॥ **॥** **॥अथखल्वायुष्मान्मरुनिःसृष्टविनः॥** नवमरुग्यावाधिसत्त्वानाकथनायीपकिरायमानानामविहीयतीनिर्विहीयतीनिर्नानाकनदानींइत्यायस्य
 वाधिसत्त्वमहासत्त्वस्यचिरुन्नावलीयननसलीयननविपृष्टीरुवति॥ **॥रुगवानाह॥** अनुरुनयाधनिपूगुसम्पक्कैवा
 धनिनिर्यास्ययैवाधिसत्त्वामहासत्त्व॥ **॥** **॥अथखल्वायुष्मान्मरुनिःसृष्टविनः॥** नवमरुग्यावाधिसत्त्वानाकथनायीपकिरायमानानामविहीयतीनिर्विहीयतीनिर्नानाकनदानींइत्यायस्य
 वाधिसत्त्वमहासत्त्वस्यचिरुन्नावलीयननसलीयननविपृष्टीरुवति॥ **॥रुगवानाह॥** अनुरुनयाधनिपूगुसम्पक्कैवा
 धनिनिर्यास्ययैवाधिसत्त्वामहासत्त्व॥ **॥**

हिनिमिरे॥ समवागतावाधिसत्त्वामहासत्त्वविनिवर्तनीयाः नूतनायाः सम्यक्कां धर्मा नयिकव्य॥ ॥ सखलपूनः सूरुः विनिवर्तनीया
 वाधिसत्त्वामहासत्त्वानापायपपय॥ नचस्त्री रावपनिगृह्णाति॥ ॥ पूननपनैः सूरुः विनिवर्तनीयावाधिसत्त्वामहासत्त्वादहाकृष्टली
 नूकर्मपथानसमादायवर्तुः॥ स आत्मना च प्राधमिपातात्पुनित्विनगारुवति॥ पनानपि च प्राधमिपातविनमध्यसमादापयति॥ आत्मना च
 दलादानात्पुनित्विनगारुवति॥ पनानपि च दलादानविनमध्यसमादापयति॥ आत्मना च काममिच्छावातात्पुनित्विनगारुवति॥ पनानपि च विनमः
 धयसमादापयति॥ आत्मना च सना मे नयमयपमादस्य नात्पुनित्विनगारुवति॥ पनानपि च विनमध्यसमादापयति॥ आत्मना च नूतवचना
 त्विनगारुवति॥ पनानपि च विनमध्यसमादापयति॥ आत्मना च पिशुन वचनात्पुनित्विनगारुवति॥ पनानपि च विनमध्यसमादापयति॥
 आत्मना च पनूयवचनात्पुनित्विनगारुवति॥ पनानपि च त्विनमध्यसमादापयति॥ आत्मना च संहितप्रलापात्पुनित्विनगारुवति॥ पनानपि च त्विनमध्यसमादापयति॥

१२३

मध्यसमादापयति॥ आत्मना च हिष्माकः पुनित्विनगारुवति॥ पनानपि च त्विनमध्यसमादापयति॥ आत्मना च व्यापादात्पुनित्विनगारुवति॥ पनानपि च त्विनमध्यसमादापयति॥
 विनमध्यसमादापयति॥ आत्मना च मिच्छादर्शनात्पुनित्विनगारुवति॥ पनानपि च त्विनमध्यसमादापयति॥ ॥ चवेखलसूरुः विनिव
 र्तनीयावाधिसत्त्वामहासत्त्वः स्वयचरदहाकृष्टलाकर्मपथानसमादायवर्तुः॥ पनानपि च त्विनमध्यसमादापयति॥ सखप्रीतगतापि दहाकृ
 ष्टलाकर्मपथानकैकतावावाकृत्यतावा सर्वे सर्वथा सर्वेनाश्वासय॥ विरुनापि न समुदापयति॥ ॥ समखलपूनः सूरुः विनिवर्तनी
 यस्य वाधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य स्वप्राकनगरस्यापि दहाकृष्टलाकर्मपथानसमादायवर्तुः॥ ४ ॥ पूननपनैः सूरुः विनिवर्तनीयावाधिसत्त्वामहास
 त्वायै धर्मपर्यवाप्राणिददामि च॥ नकमवचिर्लपर्यवाप्राणिददामि च॥ नममहर्धर्मैः सर्वसत्त्वानामर्थयपर्यवाप्राणिददामि च॥ हिताय सखायचकिरु

वदु॥ अत्रयात्रधर्मदधानयाधर्मिकाग्रिपायाः सर्वसत्त्वानां पविष्यन्तामिति॥ नञ्चधर्मदानं सर्वसत्त्वसाधनार्थं कर्तामि॥ परित्रपि सत्त्वसाधनार्थं
 तिलिगेन तिलिगेन मिरेः समवागतावाधिसत्त्वामहासत्त्वाः विनिवर्तनीयानूरुनायाः सम्यक्वाधेर्वात्रयिग्यः॥ ७२ ॥ पुनपुनसत्त्ववि
 निवर्तनीयावाधिसत्त्वामहासत्त्वागीर्वाधमयूरायमाहायूनकीरुति॥ नविमर्त्तिकादिनविचिकित्सति॥ नधन्वायति॥ ७३ ॥ त्रिवच
 नश्चरवति॥ मित्रस्त्रिधवचनश्चरवति॥ ७४ ॥ अल्पस्यानमिच्छति॥ ७५ ॥ निबन्धयश्चरवति॥ ७६ ॥ सात्त्विकामन्वाप्तिकामन्वानशक्त
 विरुक्तिकामनिवाप्तिकामनिवाउपस्तिरुम्भितिकामनिवाप्तिकामनि॥ नविलीविर्नपादंरुमोनिक्तिपति सत्त्वमवात्तिपतिनचसहसापा
 दंरुमन्त्रिपतिनचसहसापादंरुमोनिक्तिपति॥ पञ्चनवरुमिपददामाकामति॥ ७७ ॥ रुमन्त्रिपतिनचसहसापादंरुमोनिक्तिपति॥ ७८ ॥ पुनपुनसत्त्ववि
 त्स्यमहासत्त्वस्यधीनवाचनपनिहासतयूकिलावति॥ नवाकसमुदाचनश्चरवति॥ ७९ ॥ यानिखलपुननयर्थासत्त्वानामहीति॥

१२३

सिकूलगतानि॥ कायसंरुवति॥ तानिरुम्यकायसर्वधसर्वेसर्वथासर्वेनसंरुवति॥ ७८ ॥ रुमन्त्रिपतिनचसहसापादंरुमोनिक्तिपति॥ ७९ ॥ यानिखलपुननयर्थासत्त्वानामहीति॥
 सर्वलाकात्युक्तानिरुवति॥ १२ ॥ यथा२ चरुम्यतानिकुशलमूलानिविवर्द्धक॥ गथा२ सवाधिसत्त्वामहासत्त्वकायपनिधुर्द्विचपनिगृ
 ङ्गीरु॥ वाक्पनिधुर्द्विचिरुपनिधुर्द्विचपनिगृङ्गीरु॥ ॥ सत्त्विकाह॥ ॥ कापुनर्गवैरुम्यवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यविरुपनिधुर्द्विः
 र्वदित्या॥ ॥ रुमन्त्रिपतिनचसहसापादंरुमोनिक्तिपति॥ ७९ ॥ यानिखलपुननयर्थासत्त्वानामहीति॥
 काल्यकृत्स्नाचपनिगृङ्गीरु॥ विरुद्धाश्च विरुद्धायाविनाचविरुद्धाकृटिलगाचविरुद्धाचरुनीचपनिगृङ्गीरु॥ यथाचसत्त्वविरुपनिधुः
 द्याधवकपत्यकवृद्धरुमिमिकाकारवति॥ ७९ ॥ यानिखलपुननयर्थासत्त्वानामहीति॥
 तिलिगेन तिलिगेन मिरेः समवागतावाधिसत्त्वामहासत्त्वाः विनिवर्तनीयानूरुनायाः सम्यक्वाधेर्वात्रयिग्यः॥ १३ ॥ पुनपुनसत्त्ववि

मः विनिवर्तनीया वाधिसत्त्वमहासत्त्वानलारसत्त्वानलकगुणकारुवति॥ नवावनपिषुपागुणयनासनग्लानपथयरेषधपनिष्कानगुण
कारुवति॥ १४॥ नवार्थमात्सर्यवक्रुलारुवति॥ १५॥ नवगौरीनयधर्मपूराष्टमाधयूसीदकिस्त्रिवृद्धिश्चरुवति॥ गौरीनवृद्धिश्चरुवति
॥ स्तुत्यवपनगाधर्मधृष्टादि॥ यवस्तुत्यवपनगाधर्मधृष्टादि॥ नैसर्वप्रह्लापानमिरयासैस्यदयति॥ यानिचलौकिकानिदिल्यस्थानकर्म
स्थानानिगानिसर्वादिप्रह्लापानमितामागम्यधर्मगयासैस्यदयति॥ नवकिंचिच्चर्मैसमनूपधनि॥ यन्नधर्मधुनायाऊयति॥ सर्वमवचनंयु
मानैसमनूपधनि॥ एतिवपिसूरुआकावेनरिल्लिगेनरिनिर्मिलेः समत्वागतावाधिसत्त्वमहासत्त्वविनिवर्तनीयावाधेर्धनयिकयः॥ १६॥
पुनपपवैसूरुमात्रपापीयानक्षेमहानिबयानरिनिर्मायकनेकेकस्मिन्महानिबयवदूनिवाधिसत्त्वधानिबदूनिवाधिसत्त्वसहस्राधिवदूनि
वाधिसत्त्वधानसहस्राधिअरिनिर्मायाविनिवर्तनीयवाधिसत्त्वमहासत्त्वैवैवदन्॥ यनथागरुनाविनिवर्तनीयावाधिसत्त्वमहासत्त्वव्याकृताः॥ १७॥

[illegible]

चलति वदिन्यमरुत्तुरुनार्यवाधिसत्त्वात्तथा गते नरुहः सम्यक् वद्वेनियतायैवाधिसत्त्वानुरूनायै सम्यक् वाधेनायमविनिवर्तनी
 यधमोस्ति नरुहः ॥ सवत्पुनः सुरुतवाधिसत्त्वामहासत्त्वानकृत्यमिनचलमि ॥ शुखापिधमीवाचैमानस्यपापीयसः धर्मनामवपमिसनः
 मि ॥ अनूत्यादमवानिनाधमवानरिसैस्कावमवपमिसनमि ॥ नपनस्यशुद्धयागरुमि ॥ नयथापिनामसुरुतहंनरिहः ॥ श्रीधमवानपन
 स्यशुद्धयागरुमि ॥ धर्मनायैपत्यरुकाबीअसैरुयारुवति ॥ मावधपापीयसावमवसुरुतविनिवर्तनीयावाधिसत्त्वामहासत्त्वाऽनवमर्द
 नीयः ॥ अवकयानिकैः पूनलेपत्यकवृद्धयानिकैः अपत्यदावर्तनीयधर्मोवति ॥ अवकर्तुमोवापत्यकवृद्धरुमोवा सर्वरुतायै नियतारु
 वति ॥ सवत्पुनः सुरुतवाधिसत्त्वामहासत्त्वायदाऽविनिवर्तनीयधमोस्ति नरुहः ॥ नदाऽपनपद्यारुवति ॥ गरिनपिसुरुतआकावेव
 हिल्लिगेवलिनिमिहः ॥ समन्वागनावाधिसत्त्वामहासत्त्वाऽविनिवर्तनीयानुरूनायाऽसम्यक् वाधेनानयिन्यथा ॥ १८ ॥ पुनवपनीसुरुत

१२८

॥ विनिवर्तनीयैवाधिसत्त्वमहासत्त्वमूपसैकम्यकश्चिदवेववश्चमि ॥ सैसानवानिकेयानेषावाधिसत्त्वानिका ॥ ॐ हेवत्वेऽपवस्याककन ॥ नरु
 यत्त्वानिसैसानावववाधिः ॥ खद्योर्मनस्यानिपत्यनरुविष्यसीमि ॥ अहावरुवतायमिहेवतावदात्मरुवाऽनरिनिर्वरुतविष्यमि ॥ कुरुपुन
 स्तमन्यमात्मरुवावेपनिगहीतव्यमन्यसः ॥ सवदवमपिनकृत्यमि ॥ नचलमि नमनैमानः पापियान्त्रयमवैवश्चमि ॥ ॐ ह्यसत्वेऽप्युतावा
 धिसत्त्वामहासत्त्वानयेगीगनदीवाल्कासमानकल्यानवृद्धारुगवरुः ॥ पत्यपस्तिनाश्चिवनपिधुपाशयनासनलानपत्ययलेष्यपनिष्कावेगीग
 नदीवाल्कापमानोवृद्धानीरुगवनीअनिकवृक्चर्यचनिर्गीगनदीवाल्कापमानवचवृद्धारुगवैतः ॥ पर्यपासिताऽपनिपृष्टाः ॥ पतिपृष्टीकृता
 आस्येववाधिसत्त्वानस्यार्थय ॥ कथैवाधिसत्त्वेर्महासत्त्वेऽस्त्वन्यमन्यथाचनेवाधिसत्त्वेर्महासत्त्वेऽस्त्वन्यथा ॥ नथाचनेस्तथागनेनारव्यानेनथा
 पिस्तिवानथाचनिवानथेवयागमापयापिनेनवतावन्नानुरूनासम्यक् वाधिनरिसैवृद्धा ॥ नथाअववादान्धसनीस्थिनेस्तथासिरुमाहोः

मेवाय इह पक्षापात्रमिति ॥ अत्र न यधमो य इह सर्वरूपा ॥ सर्वजगधर्मो आकाशमानि नर्थकं लीविह न्यस ॥ मानकर्म देवतया विदोपि नय इहानरुः
 नीम्य क्रीडाधि मरि सैवाद्यकि ॥ नेरुद्ध लाघिमिति न कूलपुण्य वा कूलशरिणा वा उर्वरु न्यस सर्ववदि नवीमानकर्म देवतया विवचना
 ॥ ॥ न वै चिन्तयित्वा न गृह्य विरु नर विरुय ॥ अयकीय विरुना सीहय विरु नर विरुय ॥ २ ॥ पूननपवीसुरुः विनिवर्तनीया वाधि म
 खामरा सत्वाधव कपय कवृरु मिनिवृरुः सर्वरूपा योपवृरु वरु ॥ ३ ॥ स आकीरु न्यथ मध्वाने समापयन ॥ तथा धिनीय रूपाय वरुथे
 ध्वाने समापयन ॥ स उरि श्रुति ध्वाने विरु नरि ॥ ध्वानप विरुय कना कि ॥ ध्वानानि च समापयन ॥ न च ध्वान वधना पपयन ॥ स पूननवकर्म
 यवना ध्वानान ध्वाने वरु ॥ दमपि सुरुः विनिवर्तनीय स्या धि सत्वा मरा सत्वा विनिवर्तनीय लक्ष्मी वदि नवी ॥ ४ ॥ पूननपवीसुरुः
 न विनिवर्तनीया वाधि सत्वा नामगुनका नरुवनि ॥ न कीर्ति धाद्यः कगुनका रवनि ॥ न तानि सुरुः ॥ सा सुरुः विरु वरु ॥ सति मानवा

२००

निजामति ॥ स्मृतिमानव प्रजिकामति ॥ १ ॥ सच सागममध्वानवसति ॥ नास्य रवयधिमागः कामय कामा रिषी ॥ वाहिषाया वा ॥ मयथापि
 नाम सुरुः चानको नानमध्वगः पूननपवीसुरुः कर्तुं नरुः सुरुः वाहा वैकुर्यात् ॥ कदा नखलुना माहमि न ॥ ध्वानका कानादिकी नारु विद्याम
 खवै सुरुः अविमृष्टा नानमाह नरि ॥ नवमवसुरुः विनिवर्तनीया वाधि सत्वा मरा सत्वा अगममध्वानवसति ॥ यान्या नवकामान् पविर्तुं नरुः
 गोक्ता ननर्थिका न वागृजा न वासका नवकामान् पविर्तुं नरुः ॥ अनर्थिका नववरु विरुयि ॥ प्रियनूपसानूपेः पंचरिः कामगुः होरुः सगममध्वानवस
 न ॥ २ ॥ न समविषमदजीविकी कल्ययीति ॥ धर्मः होवर्जविकी कल्ययीति ॥ नाधर्मः धापिमनधमपगर्हिनत्वं वपनयामपमदं नरु वरु ॥ ॥
 न स्य रूपा ॥ तथा हि नैः सत्यनृषेर्महापूषे नरि पूषेः पूषप्रवनेः पूषः ॥ नैः पूषर्षेः पूषदम्य सानथिः ॥ सर्वसत्वाः पनमसः
 खनियाजयि नव्या ॥ न वै हि सुरुः सगममध्वानवसति वाधि सत्वा मरा सत्वा यथापि नाम पक्षापात्रमिति वलाध्वानपा फसा नृनि नपि सुरुः आकाशे

अलिर्लिगेनलिर्निमिरेऽसमन्वागतावाधिसत्त्वमहासत्त्वाऽविनिवर्तनीयाअनूनायाऽसम्पत्कैवाधेऽधनयितव्याऽ॥ ३ ॥ पुनरप्यनूना
 गविनिवर्तनीयस्यवाधिसत्त्वमहासत्त्वस्यवज्रपाधिर्महायज्ञानित्यानुवक्षारवति॥ अनतिकमधीयऽरवति॥ मनूयामनूयेऽ॥ इवास्य
 सर्वसत्त्वानी॥ सनविक्रिफविह्वारवति॥ नविकलद्वियारवति॥ पविपूर्वद्वियश्चपून्पवृषरुद्वियसमन्वागतश्चरवति॥ स्यानीमानिस्त्रीधौव
 गीकनधनिमरुजायाधिविद्यारुषजादीनितानिसर्वाधिसर्वधसर्वेनपयाऊयति॥ शुद्धाजीवश्चरवति॥ नमिथ्मजीवानविग्रहविवादशीलऽ॥
 मृदुद्विक्श्चरवति॥ नात्माकुर्यानपनपसकऽ॥ सनरिश्मन्नेश्चगुहोऽसमन्वागतारवति॥ सनस्त्रियनपून्पव्याकनाकि॥ पूरावापरविष्यकि॥
 इहिकावातरविष्यकि॥ नस्येवमादिकाऽनूपाआदयतादासानरवति॥ नरिपिसूरुआकावेनलिर्लिगेऽसमन्वागतावाधिसत्त्वमहासत्त्वाऽ
 विनिवर्तनीयानूनायाऽसम्पत्कैवाधेऽधनयितव्याऽ॥ ४ ॥ पुनरप्यनूनाविनिवर्तनीयस्यवाधिसत्त्वमहासत्त्वस्ययथाकावायानिलिगभनियाऽ

२०९

निनिमिरुनियेनाकावेर्येलिगेऽसमन्वागतावाधिसत्त्वमहासत्त्वाऽविनिवर्तनीयावदिरयानूनायाऽसम्पत्कैवाधेऽधनयितव्याऽ॥ तानाकावीकानिलिगभनितानि
 मिरुनिदधयिष्यामि॥ नपूनऽकरम॥ नग्रथ॥ नरुक्कैधायननधुप्रहात्यसम्यादयागनूयागमनूयूकाविह्वेति॥ १ ॥ नसंगधिकावामकथया
 गनूयागमनूयूकाविह्वेति॥ ननाऊकथयागनूयागमनूयूकाविह्वेति॥ नवावकथयागनूयागमनूयूकाविह्वेति॥ २ ॥ नसनाकथयागनूया
 गमनूयूकाविह्वेति॥ ३ ॥ नयूक्कथयागनूयागमनूयूकाविह्वेति॥ नग्रामनगननिगमऊनपदनाङ्कनाऊधनीकथयागनूयागमनूयूकावि
 ह्वेति॥ नात्मकथयागनूयागमनूयूकाविह्वेति॥ नामाख्यमहासाङ्ककथयागनूयागमनूयूकाविह्वेति॥ नयक्रनाकसपकपिधवकटपूरनक्रुऽ
 धुकथयागनूयागमनूयूकाविह्वेति॥ नयानाद्यानविह्वनपासादकदसवरुजागपूक्कविधीवनाग्रामहोलकथयागनूयागमनूयूकाविह्वेति॥ ना
 त्रपानवक्रुनधगधमाख्यविलपनकथयागनूयागमनूयूकाविह्वेति॥ नवाधिचखनविशिखापधधिविकाकूद्वकथयागनूयागमनूयूकाविह्वे

कि॥ नपृथग्जननिकथायागमनूयागमनूयकाविहवकि॥ अपिगुपलूपा नमिताकथायागमनूयागमनूयकावविहवकि॥ अविनाहनाश्चरवकिस्
 वरूतापनिसेयूकेर्मनसिकावे॥ नचनकलहरुधुनविगुहविवादकथायागमनूयागमनूयकाविहवकि॥ धर्मकामावचनरुवीनि॥ अरुदवर्ध
 वादिनश्चरुवकि॥ मिश्रकामाश्चरुवकि॥ नामिश्रकामा॥ धर्मवादिनश्चरुवकि॥ नगथागतदर्शनमवाकीरुतमाकाकृत्यन्यपूलाकधुष्य
 नथागतामर्हक॥ सम्यक्वृद्धास्त्रिष्विधियकयापयिनि॥ नग्यामनिकउपपरुयविरुमत्यादयकि॥ नआकीरुतसुगपयिनि॥ नवर्नअविनहिः
 नारुवकिरुथागतदर्शननगथागनपर्युपासतन॥ नथागनपर्युपस्ताननच॥ ॥ पूननपनैसूरुः विनिवरुनीयावाधिसत्तामहासत्ता॥ कामा
 वचनत्यादवत्यश्चरुनूपावचनत्यमावचनत्यावाच्युता॥ सैतलूहेवमध्वद॥ (१) जम्बूदीपपत्याजायक॥ यरुसत्ता॥ कलासूकाविदा॥ कायव
 काविदा॥ मरुषुविद्यासूक्ष्मनिमिरुधुधर्मार्थयूकाविदा॥ अत्यका॥ पर्यनजनपदषुपत्यायायक॥ यरुयस्वनमध्वद॥ (२) पत्याजायक॥ यपिप

२०२

त्यकजनपदषुपत्याजायक॥ नपिमहानगनयूष्याजायक॥ नपिनयौगुध॥ सैविद्यक॥ नरिबपिसूरुगआकावेनारिलीगेनरिनिमिरु
 समवागतावाधिसत्तामहासत्ता॥ विनिवरुनीयानूरुनाया॥ सम्यक्वाधर्मानयिरुय॥ १ ॥ पूननपनैसूरुः विनिवरुनीयस्यवाधिस
 स्वस्यमहासत्तस्यनेवैरुवत्यविनिवरुनीयाहंनवाहमविनिवरुनीय॥ नि॥ नास्येवविचिकित्सायग्र॥ नवास्यसैधयारुवनि॥ स्वस्यारुमोना
 प्यसैदीदनारुवनि॥ नयथापिनामसूरुग॥ (३) नआपन्न॥ (४) नआपरिरुल्लखकीयायीरुमोनकीरुनिनविचिकित्सनि॥ नवमवसूरुगविनि
 वरुनीयावाधिसत्तामहासत्तास्वकायीवाधिसत्तरुमोनकाकृनिनविचिकित्सनि॥ नास्यसैधयारुवनि॥ स्वस्यारुमोनाप्यस्यसैदीदनारुवनि॥ उ
 सन्नान्नानिचमावकर्माक्षिपमवावधुर्ग॥ नवात्यन्नान्नानीमानकर्मधीवधानगरुकि॥ नयथापिनामसूरुगपूनषआनेरुयकाबीजाने
 नयचिरुनाविनहिनारुवनि॥ यावमनवधवस्थायीनरुचिरुं॥ कानिपनिविनादयिरुंवाविर्करुयिरुंवा॥ अनूवरुतवास्यरुचिरुयावमन

धकालसमयपि॥नवमवसूरुः॥विनिवर्तनीयस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्याविनिवर्तनीयविरुद्धस्थितैरुवति॥स्वकायामविनिवर्तनीया
 यीरुमावविकल्पैरुवति॥सदवमानेषामनधमिलोकनतडाकैचालयितुंवाक्यपयितुंवा॥उत्पन्नोत्पन्नानिचमानकर्माध्यववक्ष्यन्॥नस्य
 स्वस्यीरुमोनिष्कारस्यनिर्विविकित्सस्यजानिव्यनिवृत्तस्यापिनधवकविरुद्धनपथकविरुद्धाद्यद्यन्॥ २ ॥**जगन्निवृत्त**रुस्यायवैरुवति
 ॥नाहंनारिसैरास्यमृत्सैरास्यनवाहमनूरुनीसम्यक्वाधिस्वस्यीरुमोहिक॥अपनप(ध)याहवत्यनवमर्दनीयश्चरुवति॥स्वस्यीरु
 मो॥ ॥**नक्तस्यहं**॥गथाहिसैरुमृत्सैरास्य(ध)मि॥विरुन्नासैरास्येधमननसमन्वागगाहवति॥सचत्वल्पूनर्मानपापीयान्बुद्धव
 य(ध)पसैकामरुमपसैकामेवैवददिहंवत्समहत्त्वमाकाकुन्॥नत्वेयाकृणानूरुनायीसम्यक्वाधो॥नरुवगआकावास्तानिलिगनिगानिनि
 मिरुनिवाप्तैविद्यन्॥येनाकावेर्यैर्ले(नेर्यैर्निमिरु)समन्वागगावाधिसत्वामहासत्वाऽनूरुनीसम्यक्वाधिसरिसैवक्ष्यन्॥किंवाहत्वेवनसिति॥

203

सचत्पूनर्वाधिसत्वस्यमहासत्वस्यान्यथाविरुद्धरुवति॥वदितव्यमरुसूरुगनायैवाधिसत्वायाकृणपूर्वकेस्तथागनेनहंरुः॥सम्यक्वृद्धेननूरुना
 यीसम्यक्वाधिविनि॥सचत्पूनवैसमन्वाहन्निमात्रावतायपापीयान्बुद्धवयमरिनिर्मायापसैकाकामावाधिशितावामाननिर्मितावति
 नायकथागगाय(थाकै)नथागरुनारुतासम्यक्वृद्धनमथानन्यथा॥सचदवैपयवक्ष्यन्॥एवैसमन्वाहन्नि॥मात्रावतायपापीयान्बुद्ध
 धिष्ठानैकृत्वासीविवचयितुकामानूरुनायाऽसम्यक्वाधिविनि॥सचन्मानपयदावर्तुगवदितव्यमरुसूरुगनायैवाधिसत्वामहास
 त्वानूरुनायीसम्यक्वाधोपोर्वकेस्तथागनेनहंरुः॥सम्यक्वृद्धेऽस्थनायैवाधिसत्वामहासत्वाऽविनिवर्तनीयायीवाधिसत्वरुमो॥सचत्स
 रुरुवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यरुमआकावास्तानिलिगनिगानिनिमिरुनिवाप्तैविद्यन्॥वदितव्यमरुसूरुगनायैवाधिसत्वामहासत्वाऽविनिवर्तनीयायीवाधिसत्वरुमो॥**नक्तस्यहं**॥गथाहिसैरुमृत्सैरास्य(ध)मि॥विरुन्नासैरास्येधमननसमन्वागगावाधिसत्वामहासत्वाऽनूरुनीसम्यक्वाधिसरिसैवक्ष्यन्॥किंवाहत्वेवनसिति॥

गानिनिमिरुनिसेविशक॥ उरिबपिसूरुआकावेभरिलीगेभरिनिमिरु॥ समचागगावाधिसत्त्वामहासत्त्वाविनिवरुनीयाऽनुरुवायाऽसम्प
 कीवाधेर्धनयिगव्य॥ ३ ॥ पूननपनीसूरु॥ विनिवरुनीयावाधिसत्त्वामहासत्त्व॥ सद्धर्मपनिगुरुस्यरुह॥ आत्मपनिगामपिकवाति॥ त
 स्माधिसत्त्वामहासत्त्व॥ अविनिवरुनीया॥ सद्धर्मपनिगुरायपनमशागमापयक॥ अतीतानागरपयस्यनानीवृक्षानीरुगवतीपकावगेवव
 वधर्मकायावृक्षानीरुगवती॥ धर्मपमचगेवववापादायसद्धर्मपनिगुरुकवाति॥ नार्यकवलमरीतानामववृक्षानीरुगवतीसद्धर्मपनिगुरु
 ययनानामपिअनागानामपिवृक्षानीरुगवतीपवनवसद्धर्मपनिगुरु॥ अहमपिरुहकीमनागानीवृक्षानीरुगवतीसर्वीगवतीपविदरुय
 रुमपिरुहकीमनागानीवृक्षानीरुगवतीसर्वीगवतीपविदरुय
 मपिकवाति॥ नचरुसमीदकि॥ नकोडीशमापयक॥ उरिबपिसूरुआकावेभरिलीगेभरिनिमिरु॥ समचागगावाधिसत्त्वामहासत्त्वाविनि

२०४

वरुनीयाऽनुरुवायाऽसम्पकीवाधेर्धनयिगव्य॥ पूननपनीसूरु॥ विनिवरुनीयावाधिसत्त्वामहासत्त्व॥ रथागरुस्यारुह॥ सम्पकीवृक्षस्यधर्म
 दहायमानकीरुनिविचिकित्सकि॥ ॥ सूरुनिवाह॥ ॥ किंरथागरुस्यारुह॥ रगवानाह॥ अवकस्याऽ
 पिसूरुधर्मदहायमानकीरुनिविचिकित्सकि॥ रुकस्यरुहा॥ रथाहिरुनवाधिसत्त्वामहासत्त्वानान्यरुहकधर्मवृक्षानि॥ उरिलिखा॥ रुनः
 सर्वधर्माधर्ममामविनृक्षीष्ट॥ धर्मधनकीरुनिविचिकित्सकि॥ उरिबपिसूरुगुहो॥ समचागगावाधिसत्त्वामहासत्त्वाविनिवरुनी
 यारुवकि॥ ॥ मापिसूरु॥ विनिवरुनीयास्यवाधिसत्त्वामहासत्त्वस्याकाबलीगनिमिरुनिविदरुयान्यनुरुवायाऽसम्पकीवाधेनिमि
 ॥ ॥ रूखायाऽसूरुसिकायाऽपकावमिमायीमनिवरुनीयाकाबलीगनिमिरुपविवरुनामसुदहा॥ ॥ ॥ अथस्वत्वाय्मासूरुहिरु
 गवकमदवाच॥ अथयैरुमवन्महागुहसैरानसमचागगावाधिसत्त्वामहासत्त्वाऽपमाधगुहसमचागगावाधिसत्त्वामहासत्त्वागवन्॥ ॥

सूरुकिंप्रतिसेयूकास्तस्यपूवस्यविरुकोऽपवर्तनन् ॥ सूरुकिनाह ॥ श्रीपतिसेयूकाउवरगवैस्तस्यपूवस्यविरुकोऽपवर्तन
 न् ॥ ॐ यमागच्छत्यागता ॥ तयासाध्वमर्वकनिध्यामि ॥ नर्वनमिध्यामि ॥ ॥ रुगवानाह ॥ ॥ तर्किमस्यसूरुकिदिवसस्यात्ययनस्यपूवस्य
 कियकाविरुकोऽत्ययनन् ॥ ॥ सूरुकिनाह ॥ वरुवारुगवनदिवसस्यात्ययनस्यपूवस्यविरुकोऽत्ययनन् ॥ ॥ रुगवानाह ॥ यावकसूरु
 तस्यपूवस्यदिवसस्यात्ययनविरुकोऽत्ययनन् ॥ ॐ यतः सूरुकिं कल्याणं सवाधिसत्त्वामहासत्त्व ॥ ॐ नयतिविपृच्छीकनामि ॥ सीषाजार्धनीकनामि
 य ॐ रुपुष्पापानमितायीयथास्वार्थयथापदिष्टेतिष्ठतिदिक्कपतिपयन ॥ तीर्थदायानुविवर्तयति ॥ येर्धयेर्वाधिसत्त्वामहासत्त्वविवर्तनान्न
 नायाः सम्यक्कीर्वाधे ॥ नर्वसूरुकिं यथाधिसत्त्वामहासत्त्वपुष्पापानमितायागमनयूकाऽननविहानाविहाननयइतपुष्पापानमिताप्रतिसेयूके
 मंनसिकावेकदिवसनगावकर्मकनामि ॥ यथापुष्पापानमिताविनहिरागीमनदीवाल्कापमाकल्पीतिष्ठन्दानेदद्यात् ॥ २ ॥ ॥ मयमवतगावि

203

तिष्ठन् ॥ यायेर्वाधिसत्त्वामहासत्त्वनवमकदिवसमपिपुष्पापानमितायीयागमापयन ॥ १ ॥ पूनवपर्वसूरुकिं यथाधिसत्त्वामहासत्त्व
 पमाकल्पीतिष्ठन् ॥ ॐ नयतिविपृच्छीकनामि ॥ सीषाजार्धनीकनामि ॥ यथापदिष्टेतिष्ठतिदिक्कपतिपयन ॥ तीर्थदायानुविवर्तयति ॥ येर्धयेर्वाधिसत्त्वामहासत्त्वविवर्तनान्न
 नायाः सम्यक्कीर्वाधे ॥ नर्वसूरुकिं यथाधिसत्त्वामहासत्त्वपुष्पापानमितायागमनयूकाऽननविहानाविहाननयइतपुष्पापानमिताप्रतिसेयूके
 मंनसिकावेकदिवसनगावकर्मकनामि ॥ यथापुष्पापानमिताविनहिरागीमनदीवाल्कापमाकल्पीतिष्ठन्दानेदद्यात् ॥ २ ॥ ॥ मयमवतगावि

नादिनहितश्च प्रह्लापावमिताया ॥ ४ ॥ यश्च वाधिसत्त्वामहासत्त्वः प्रह्लापावमिताविहारी तस्मान्नसिकावाद्यश्च यधर्मदानेदशात्प्रतिष्ठापय
 त ॥ आनन्दवीर्यः सत्त्वश्चान्यथाधिपक्षधर्मसूत्रागमापधुविनहितश्च प्रह्लापावमिताया ॥ ५ ॥ यथा ॥ स्वल्पनः सत्त्वः वाधिसत्त्वाम
 हासत्त्वः ॥ सर्वधर्मोपलब्धवश्च ॥ तथा ॥ सत्त्वः वाधिसत्त्वामहासत्त्वः विनहितः सत्त्वः प्रह्लापावमिताया ॥ ॥ रुग्णवानाह ॥ ॥ अथ मय
 मिति सत्त्वः यत्प्रमादः नृपनमः ॥ असीत्ययमिति सत्त्वः यत्प्रमादः सत्त्वः यत्प्रमादः ॥ ॥ सत्त्वः विनाह ॥ स्याद्गवन्पर्यायायदुपमप्यपः ॥ २०१
 मयैरुवदवैवदनासैस्त्वाना ॥ स्याद्गवन्पर्यायायद्विहानमप्यपमयैरुवद ॥ ॥ रुग्णवानाह ॥ यत्प्रमादः विनाह ॥ स्याद्गवन्पर्यायायदुप
 मप्यपमयैरुवदवैवदनासैस्त्वाना ॥ स्याद्गवन्पर्यायायद्विहानमप्यपमयैरुवदिनि ॥ स्यात्प्रमादः पर्यायायनृपमयापमयैरुवदवैव
 दनासैस्त्वाना ॥ वस्यात्प्रमादः पर्यायायनप्यायविहानमवापमयैरुवद ॥ ॥ सत्त्वः विनाह ॥ ॥ किं नृपताया ॥ वरुगवन्कवलः

मत्तदधिवचनमपमयमित्यनिमित्तस्वेवापदिहितस्वेवरुगवन्कवलमत्तदधिवचनमपमयमिति ॥ रुग्णवानाह ॥ रुक्मिण्यसन्ननृमयात्
 सत्त्वः सर्वधर्मो ॥ शून्याब्ध्याख्याता ॥ सत्त्वः विनाह ॥ आश्चर्यैरुगवन्त्यावदियं तथा गतनार्हतासम्पत्कैवृद्धनसर्वधर्मो धीधर्मतादक्षिणासावस
 वैधर्मो धीधर्मता अनहिलया ॥ यथा ॥ रुग्णवानाह ॥ सत्त्वः विनाह ॥ सत्त्वः विनाह ॥ सत्त्वः विनाह ॥ सत्त्वः विनाह ॥ ॥ रुग्णवानाह ॥
 अवमत्तसत्त्वः अवमत्तः ॥ ॥ सत्त्वः विनाह ॥ ॥ किं नृपताया ॥ वरुगवन्कवलमत्तदधिवचनमपमयमिति ॥ रुग्णवानाह ॥ रुक्मिण्यसन्ननृमयात्
 ॥ ॥ नाहिलया ॥ सत्त्वः विनाह ॥ सत्त्वः विनाह ॥ सत्त्वः विनाह ॥ सत्त्वः विनाह ॥ सत्त्वः विनाह ॥ ॥ रुग्णवानाह ॥
 विषयि ॥ ॥ अवधीलपावमिताया क्रीपावमिताया वीर्यपावमिताया आनपावमिताया ॥ प्रह्लापावमिताया अपि अयैरुगवन्कवलमत्तदधिवचनमपमयमिति
 हादिरुविषयि ॥ सत्त्वः विनाह ॥ सत्त्वः विनाह ॥ सत्त्वः विनाह ॥ सत्त्वः विनाह ॥ सत्त्वः विनाह ॥ ॥ रुग्णवानाह ॥

सत्त्वानुरूपासम्पत्तिर्वाधिमहिर्सेवध्वनः॥ कथं वानुरूपायाः सम्पत्तिर्वाधनस्यासन्नीहवन्ति॥ नचरुगवन्नपि पूनयन् पानमितावाधिसत्त्वामहास
 त्वास्यासन्नीहवन्तनुरूपायाः सम्पत्तिर्वाधः॥ ॥रुगवानाह॥ ॥नचमरुत्तुरुगवन्मरुत्॥ नखलपूनः मरुत्तुपात्रमितार्थस्यकाविद्वि
 र्वाक्पिपरिहादिर्वा॥ ॥अपिदुखलपूनः मरुत्तुवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यपुष्पापात्रमितार्थावयनः॥ पक्षपात्रमितार्थावयनः॥ उपायकृद्दाल
 स्यनेवैरुवन्ति॥ ॥यथापानपात्रमित्वाविद्वर्धनपरिहायनः॥ ॥अपिदुखलपूनः स्येवैरुवन्तिनामधेयमात्रमनश्चइदंदातपात्रमित्वा॥ सदा
 नैदयत्नान्नमनसिकावीक्षीत्त्रिणायादान्कानिचकृद्दालमूलान्यनुरूपायाः सम्पत्तिर्वाधोपनिधामयति॥ यथानुरूपासम्पत्तिर्वाधिसूत्रापनिधाम
 यति॥ ॥पूनःपूनैरुत्तुरुगवन्मरुत्तुवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यपुष्पापात्रमितार्थावयनः॥ पक्षपात्रमितार्थावयनः॥ उपायकृद्दालस्यनेवैरुवन्ति॥ ॥यथापान
 पात्रमित्वाविद्वर्धनः॥ ॥यथापानपात्रमित्वापनिहायनः॥ ॥अपिदुखलपूनः स्येवैरुवन्ति॥ नामधेयमात्रमनश्चइदं दालपात्रमित्वा॥ सतील

२०८

समादायवर्तमानान्नमनसिकावीक्षीत्त्रिणायादान्कानिचकृद्दालमूलान्यनुरूपायाः सम्पत्तिर्वाधोपनिधामयति॥ यथानुरूपासम्पत्तिर्वाधिसूत्राप
 निधामयति॥ ॥पूनःपूनैरुत्तुरुगवन्मरुत्तुवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यपुष्पापात्रमितार्थावयनः॥ पक्षपात्रमितार्थावयनः॥ उपायकृद्दालस्यनेवैरुवन्ति॥ ॥य
 थैपक्षपात्रमित्वाविद्वर्धनः॥ ॥यथापानपात्रमित्वापनिहायनः॥ ॥अपिदुखलपूनः स्येवैरुवन्ति॥ नामधेयमात्रमनश्चइदं पुष्पापात्रमित्वा॥ स
 त्पक्षपात्रमितार्थावयनः॥ सत्त्वान्नमनसिकावीक्षीत्त्रिणायादान्कानिचकृद्दालमूलान्यनुरूपायाः सम्पत्तिर्वाधोपनिधामयति॥ यथानुरूपासम्पत्तिर्वाधिः
 सूत्रापनिधामयति॥ ॥अथखल्लायुष्मासूत्रिर्हेगवैरुमरुदवाच॥ कापूनःपक्षपात्रमनुरूपासम्पत्तिर्वाधः॥ ॥रुगवानाह॥ ॥रुगवः
 नैवासूत्रमनुरूपासम्पत्तिर्वाधः॥ नचरुगवन्नपि पूनयन् पानमितावाधिसत्त्वामहासत्त्वापरिचयैर्नपेर्मनसि
 पात्रमित्वावीक्षीत्त्रिणायादान्कानिचकृद्दालमूलान्यनुरूपायाः सम्पत्तिर्वाधोपनिधामयति॥ यथानुरूपासम्पत्तिर्वाधिसूत्रापनिधामयति॥ ॥पूनःपूनैरुत्तुरुगवन्मरुत्तुवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यपुष्पापात्रमितार्थावयनः॥ पक्षपात्रमितार्थावयनः॥ उपायकृद्दालस्यनेवैरुवन्ति॥ ॥यथापान
 पात्रमित्वाविद्वर्धनः॥ ॥यथापानपात्रमित्वापनिहायनः॥ ॥अपिदुखलपूनः स्येवैरुवन्ति॥ नामधेयमात्रमनश्चइदं दालपात्रमित्वा॥ सतील

कामेर्विरुननासनीरुवरुनरुनायाः सम्यक्कावाधिनिरु॥ ॥ अथोपसहस्रिकायां पञ्चापानमिनायां शून्यतापनिवर्तनामाष्टादशः ॥ ॥
 ॥ अथ खल्वायुष्मान्मरुतिर्गवकमरुदवाच ॥ किंपूनर्हगवपुथमचिरायादनवाधिसत्त्वामहासत्त्वानुरूनीसम्यक्कावाधिमहिर्सेवृक्षरु॥ उता
 हापश्चिमचिरायादनवाधिसत्त्वामहासत्त्वाः नुरूनीसम्यक्कावाधिमहिर्सेवृक्षरु॥ पौर्वकारुगवैश्चिरायादपश्चिमकनचिरायादनासमवहिः ॥
 ॥ उर्वमूकरुगवानायुष्मन्मरुतिमरुदवाच ॥ नत्किंमन्यसमरुतुर्मेलेपयानम्यकलताविषापथमारिनिपाकनसावर्हिर्दग्धा॥ उताहापश्चिममहि
 निपाकनविषासावर्हिर्दग्धा॥ ॥ मरुतिनाह ॥ नाहीदंरुगवन्नाहिरुगवन्अविषापथमारिनिपाकसावर्हिर्दग्धा॥ नवपथमारिनिपाकः
 मनागम्याविषासावर्हिर्दग्धा॥ ॥ रुमवानाह ॥ नत्किंमन्यसमरुतुअपिन्सावर्हिर्दग्धा॥ ॥ मरुतिनाह ॥ दग्धाहगवन्दग्धमृग
 न॥ ॥ रुमवानाह ॥ ॥ उर्वमवमरुतुनवपथमचिरायादनवाधिसत्त्वामहासत्त्वानुरूनीसम्यक्कावाधिमहिर्सेवृक्षरु॥ नवपथमचिरायादम

२०३

नागम्यानुरूनीसम्यक्कावाधिमहिर्सेवृक्षरु॥ नवपश्चिमचिरायादनानुरूनीसम्यक्कावाधिमहिर्सेवृक्षरु॥ नवपश्चिमचिरायादमनागम्यानुरूनी
 सम्यक्कावाधिमहिर्सेवृक्षरु॥ नवमैश्चिरायादेनेवान्यतमयश्चिरायादद्याहिसम्बृक्षरु॥ वाधिसत्त्वामहासत्त्वानुरूनीसम्यक्कावाधिं॥ ॥ उर्वमः
 कायायुष्मान्मरुतिर्गवैरुमरुदवाच ॥ गीरिवायैरुगवपुथमीत्यसम्यादः॥ नवनामरुगवपुथमचिरायादनेववाधिसत्त्वामहासत्त्वानुरूनी
 सम्यक्कावाधिमहिर्सेवृक्षरु॥ नवपथमचिरायादमनागम्यानुरूनीसम्यक्कावाधिमहिर्सेवृक्षरु॥ नवनामपश्चिमचिरायादनेववाधिसत्त्वामहा
 सत्त्वानुरूनीसम्यक्कावाधिमहिर्सेवृक्षरु॥ नवपश्चिमचिरायादमनागम्यानुरूनीसम्यक्कावाधिमहिर्सेवृक्षरु॥ ॥ उर्वमूकरुगवानायुष्मन्मरु
 तिमरुदवाच ॥ नत्किंमन्यसमरुतुयश्चिरुनिबृक्षमपिन्कन्यूनन्यत्यरु॥ ॥ मरुतिनाह ॥ नाहीदंरुगवन् ॥ रुमवानाह ॥ नत्किंम
 न्यसमरुतुयश्चिरुमन्यन्नमपिदुर्गन्निनाधधर्मि॥ ॥ अह ॥ निनाधधर्मिरुगवन् ॥ रुमवानाह ॥ नत्किंमन्यसमरुतुयन्निनाधधर्मिः

मिअपि नूतनिनास्यन॥ ॥आरु॥नाहीदंरुगवन॥ ॥रुगवानाह॥ ॥रुकिमन्यससूरुनयच्चिरुमन्यायानिनाधधर्मि॥अपि नूतनिनास्य
 न॥ ॥आरु॥नाहीदंरुगवन॥ ॥रुगवानाह॥ ॥रुकिमन्यससूरुनथेवसास्यनियथानथना॥ ॥आरु॥नथेवरुगवनसास्यनियः
 थानथना॥नदामाकूटसारु॥आरु॥नाहीदंरुगवन॥ ॥रुगवानाह॥रुकिमन्यससूरुनअन्यरुथनायाश्चिरु॥ ॥आरु॥यारुगवनवैचनति
 सनकविचनति॥ ॥रुकस्यरुना॥नथअस्यनसमयेवावा॥नप्रवरुन॥नसमयाचनति॥ ॥रुगवानाह॥य॥सूरुनवाधिसत्त्वामहासत्व॥पहू
 पावमिनायीचनतिसनकचनति॥ ॥आरु॥चनतिरुगवनचनमार्थ॥ ॥रुगवानाह॥रुकिमन्यससूरुनयावाधिसत्त्वामहासत्वापनमार्थचन
 ति॥सनिमिरुचनति॥ ॥आरु॥नाहीदंरुगवन॥रुगवानाह॥रुकिमन्यससूरुनअपि नूतन्यनिमिरुमविराविरु॥ ॥सूरुकिनाह॥नसूरु
 गवन्वाधिसत्त्वामहासत्ववैपयूय॥कथमरुवाधिसत्वचयीचनतिरुवनिमिरुपहूधमन्याप्यामिति॥सवसूननन्याप्यादपतिपू॥॥॥

२९०

सर्ववृद्धधर्मेऽवकारवत्॥नरुगवनवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यापायकोशल्य॥यरुचनिमिरुजानाति॥यसूरुधैयनिमिरुमानिमिरुवपनि
 ऊर्यकनाति॥ ॥अथस्वत्यायूष्मान्भानिपूगआयूष्मर्गसूरुकिमरुदवाचन॥यआयूष्मसूरुनवाधिसत्त्वामहासत्व॥स्वप्रीतनगरुकुतिवि
 मारुसूरुवानिरावयति॥कनमानिशिधूयनामनिमिरुमपदिहितच॥अपिरुगस्यपहूपावमिनाविवर्द्धन॥ ॥सूरुकिनाह॥सवदायूष्म
 न्भानिपूगदिवसरावनयाविवर्द्धन॥नवैस्वप्राकनगरुस्यापिविवर्द्धन॥ ॥रुकस्यरुना॥अविकत्याक्यायूष्मन्भानिपूगस्वप्रधिवस॥आकारुग
 वना॥सवदायूष्मन्भानिपूगवाधिसत्त्वामहासत्व॥पहूपावमिनालाहीदिवसदिवसपहूपावमिनायीचनति॥नदाअस्यपहूपावमिनायासग॥स्व
 प्राकनगरुस्यापिवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यपहूपावमिनावेयूनरुविरुयी॥ ॥भानिपूगआरु॥यत्पूननायूष्मसूरुनकीवापून्वावास्वप्राक
 नगरु॥कर्मदुरुमधुर्गवाकनाति॥किरुवनिनस्यकर्मधआचयावाउपचनियावा॥ ॥सूरुकिनाह॥ ॥यथास्वप्रापमा॥सर्वधर्माउक्ता॥रुग

वना॥ कथागतस्य कर्मक्षरगत्यावयावाउपचयावा॥ कथं वायूष्मन्धनिपूविकल्पयन्तु सैरुमत्यादयनि॥ सचत्त्वप्राकवगन४याधनिपाः
 रैरुत्वायनिविवृ४सन्नवम्विकल्पयनि॥ अहारु४साधूरु४सूरु४तामयारु४रु४वैविकल्पयन्तु सैरुमत्यादयनि॥ ॥सूरुनिवाह॥ ॥
 नारीदमायूष्मन्धनिपू॥ ॥कल्पयहृ४॥ सर्वकल्पविकल्पयही॥ क्षहि४कथागत४॥ कथं थापिनामाकाही॥ अवमवायूष्मन्धनिपू४नानावैवधै
 कर्माययन॥ ॥इष्ट४कर्म४विह्वान४वायूष्मन्धनिपू४धर्मयूवृद्धि४पवर्तु४॥ कृ४काविद्धि४सैरु४धैपनिगृ४तानि॥ कस्मार्क४कायूष्मन्धनिपू४सानैव
 धैवचरुनाययन॥ नानावैवधैसानैवधै॥ सानैवधैमवकर्माययन॥ ॥धनिपू४आह॥ यदायूष्मन्धनिपू४सर्ववैवधैनिविविकान्याख्यानि॥ रग
 वना॥ कदाकस्मादायूष्मन्धनिपू४सानैवधैवचरुनाययन॥ ॥सूरुनिवाह॥ ॥अयमायूष्मन्धनिपू४मेरु४यावाधिसत्त्वामहासत्त्व४सैरु४स्वीरु४ता
 नव४कथागत४नवा४कृ४नारु४नायीसम्यक्वा४क्षे॥ ॥अथस्वल्पायूष्मन्धनिपू४मेरु४यैवाधिसत्त्वमहासत्त्वमदवाच॥ अयमायूष्मन्धनिपू४मेरु४यसू४रु४नि॥

२११

स्थविवनवमारु॥ अयमेरु४यावाधिसत्त्वामहासत्त्व४नव४वमर्थेविसर्जयिष्यमीनि॥ ॥कै४पू४नवायूष्मन्धनिपू४यद४ननामधैर्येमेरु४य४रु४नि॥ नव४द
 नमर्थेविसर्जयिष्यमि॥ उ४न४वृ४पैविसर्जयिष्यमि॥ अथविरु४नेविसर्जयिष्यमि॥ नव४यावदनाया४सैरु४या४सैरु४वा४धैयाविरु४नस्य४न्य४तासाविसर्जयि
 ष्यमि॥ ॥या४स्वल्पायूष्मन्धनिपू४विह्वानस्य४य४नसा४प्र४वि४ला४विसर्जयि४तु॥ कर्मप्यहमायूष्मन्धनिपू४धर्मनसमनूप४क्षमि॥ याधर्माविसर्ज
 यन॥ कर्मप्यहं धर्मनसमनूप४क्षमि॥ याधर्माविसर्जयि४नय॥ यनधर्म४याधर्माविसर्जयन॥ याधर्मावा४कृ४नारु४नायीसम्यक्वा४क्षे॥ ॥अथस्वः
 स्वायूष्मन्धनिपू४मेरु४यैवाधिसत्त्वमहासत्त्वमदवाच॥ कच्चिसूनवायूष्मन्धनिपू४यत्वा४न४धर्मा४वैसा४रु४ता४या४थेनी४वा४चा४रा४घ४स॥ ॥मेरु४य
 मारु॥ नमयायूष्मन्धनिपू४न४धर्मा४वैसा४रु४ता४या४थेनी४वा४चा४रा४घ॥ नवमप्यहमनानायूष्मन्धनिपू४धर्मान्नवमि॥ नापलरु४नसमनूप४
 क्षमि॥ यथावाचा४रा४घविरु४नवाविरु४यामि॥ ॥अथस्वल्पायूष्मन्धनिपू४मेरु४यैवाधिसत्त्वमहासत्त्वमदवाच॥ गै४ली४न४प४ल४व४ना४यैमेरु४यावाधिसत्त्वामहासत्त्वमदवाच॥

नामदीर्घार्थं प्रह्लापात्रमितायीचनितावीनिर्दिष्टानि॥ अथ खलु गवानायुष्मन्निप्रपुण्ड्रमात्रमयम्॥ कुरुक्षेत्रे निप्रपुण्ड्रमदहन्॥ ग्रीहीत
 प्रह्लादमायं वाधिसत्त्वामहामत्त्वम्॥ समन्पक्षसिद्धिर्निप्रपुण्ड्रमर्थमेयनधर्मसमन्वागमार्हन्निप्रपुण्ड्रमायम्॥ अथ निप्रपुण्ड्रमाह॥ नक्षत्रगवन्
 ॥ ॥ गवानाह॥ ॥ उर्वमवधनिप्रपुण्ड्रवाधिसत्त्वामहामत्त्वम् प्रह्लापात्रमितायीचनानेवैवहन्ति॥ अयं धर्मावाकृता नूनायीसम्पत्कीर्वाधौ॥
 अयं धर्मावाकृतिव्यनूनायीसम्पत्कीर्वाधौ॥ उर्वमवधनिप्रपुण्ड्रवाधिसत्त्वामहामत्त्वम् प्रह्लापात्रमितायी॥ सचनन्नास्यनिनसंरुप्यनि॥ लक्षवलाधनत्वा
 नार्हनाहिसंरुप्यव्यागमापद्यन्॥ सचदवैचननिप्रह्लापात्रमितायी॥ ॥ पुनरप्यवधनिप्रपुण्ड्रवाकृता नमश्चगहनवाधिसत्त्वामहामत्त्वम्
 रुसिग्यी॥ ॥ कुरुक्षेत्रे गान्धर्व्याहिनसर्वे पवित्रकैस्त्वत्त्वानामर्थय॥ ननेवैचिरुमत्यादयिरुयं॥ यदिचन्मावागृह्ययुश॥ नत्यवगदनेदहं
 रुवहु॥ समचदानपात्रमितायिप्रविर्हविष्यनि॥ अनूनाचमसम्पत्कीर्वाधिनासन्नाहविष्यनि॥ तथाचकविष्यामि॥ यथा मन्त्रुनीसम्पत्कीर्वाधिमहिसे

२९२

दृष्टस्यसुखस्तिर्यग्गानिगताः सत्वाः सर्वे सर्वथा सर्वे सर्वरुमवृद्धरुहन्विष्यनि॥ नप्रह्लास्यम्॥ दिव्यापरागपवितागमश्चरुविष्यनीति॥
 ॥ पुनरप्यवधनिप्रपुण्ड्रवाकृता नमश्चगहनवाधिसत्त्वामहामत्त्वम् रुसिग्यी॥ ॥ कुरुक्षेत्रे गान्धर्व्याहिनसर्वे पवित्रकैस्त्वत्त्वानामर्थय॥ ननेवैचिरुमत्यादयिरुयं॥ सचनमः
 सत्वाः पवित्रकैः पकनक्षानिहवयुश॥ नत्यवगदनेदहं रुवहु॥ यदिचन्माकविष्यवनापययुश॥ नरुनमयावापादकाधनायाउयादयिरुयुश॥ नपा
 मपिचनमयाकायननवाचानमनसाः पवाद्यमवक्षमस्मिन्समयदानपात्रमितायिप्रविर्हविष्यनि॥ अनूनाचमसम्पत्कीर्वाधिनासन्नाहविष्यनि॥ तथाचकविष्यामि॥ तथाचपनिप्रपुण्ड्रमायमन्त्रुनीसम्पत्कीर्वाधिमहिसेवृद्धस्यसुख
 रुसर्वे सर्वथा सर्वे नरुविष्यनि॥ नप्रह्लास्यम्॥ तथाचवृद्धरुहपनिप्रपुण्ड्रमायमन्त्रुनीसम्पत्कीर्वाधिमहिसेवृद्धस्यसुखस्मिन्वृ

॥ कुरुवचनचयदायाः सर्वं सर्वं सर्वं सर्वं नरविष्यति ॥ न पशुस्य क ॥ ॥ पुनः पत्रं निपुणपानीयकाकावमध्वगहनवाधिसत्वनमहास
 त्वननारुसिगव्यनसुसिगव्य ॥ ॥ नरकस्य ह ॥ अमरुक्तानुसुधर्माः ॥ हिवाधिसत्त्वामहासत्वारवैति ॥ उर्वचाननचिरुमृत्यादयिगव्य ॥ स
 र्वसत्त्वानीमया सर्वरुक्मदयिगिगिगव्य ॥ ॥ नचवाधिसत्वनमहासत्वननारुसिगव्यनसुसिगव्यनसुगसमापुरुव्य ॥ सचदहं रुक्मया कालीक
 विष्णामि ॥ प्रगलाकममात्यरुविष्यतीति ॥ अपि तु खलूपनः सर्वसत्त्वानामकिकमहाकनूधचिरुमृत्यादयिगव्य ॥ अहावताल्पपुष्पां अमी सत्वा ॥ २१३
 यदहं श्रीलाक उर्वनूपाधियानीयकीनाशिपशुयैरु ॥ तथा पुनः नरकविष्णामि ॥ तथा प्रणिपत्य यथा मनुरुनी सम्यक् वाधिसरिसेवृक्षस्य मरु
 सुस्मिन् वृक्षं सर्वं सर्वं सर्वं सर्वं पानीयकाकावाधिनरविष्यति ॥ न पशुस्य क ॥ तथा च सर्वसत्त्वानूपधेः सन्निपाद्य ॥ यथा ह्येतां पतपानी
 यलाहिनाः मारुविष्यतीति ॥ तथा च दृष्टीर्यमानस्य सर्वसत्त्वानीकुरु ॥ यथा वीर्यपानमिगाचमरुस्मिन् समयपनिपूर्वगमिष्यतीति ॥ ॥ पुनः प

वैशं निपुणवृक्षकाकावमध्वगहननारुसिगव्यनसुगसमापुरुव्य ॥ उर्वचाननसत्त्वाहः सन्नद्ध ॥ तथा दृष्टीर्यमानस्य तथा च वृक्षं पत्रि
 ॥ अधियिष्णामि ॥ यथा मनुरुनी सम्यक् वाधिसरिसेवृक्षस्य मरु सुस्मिन् वृक्षं उर्वनूपाधिवृक्षकाकावाधिसर्वं सर्वं सर्वं सर्वं नरविष्यति
 ॥ न पशुस्य क ॥ सुखिना उर्वनूपाधिविष्यतीति ॥ सुखसर्गिनः सर्वसुखसमर्पिताः ॥ तथा नृणी सत्त्वानीमनसेव सर्वे पादरुविष्यतीति ॥ मनसा सर्वम
 त्यस्य क ॥ तथा दृष्टीर्यमानस्य यथा नृणी सत्त्वानीधर्मिका अरिपायाः पत्रिपूर्वगमिष्यतीति ॥ अवेकल्पकजीवितपत्रिष्कावेः सर्वसत्त्वानीरुवि
 ष्यतीति ॥ ॥ पुनः पत्रं निपुणवाधिकाकावमध्वगहननवाधिसत्वननारुसिगव्य ॥ उर्वचाननापपनाक्रिगव्यीर्विगयिगव्यीरुलियिगव्यी ॥ नरुस
 कश्चिद्वर्मायावध्वन ॥ नापि सकश्चिद्वर्मायावधिर्नाम ॥ उर्वकननृत्यनाप्रत्यवाक्रिगव्या ॥ ॥ नरकस्य ह ॥ याहिविचरुषः यतीसेयाः प्र
 र्वाकाटिर्यङ्गाकाटिः ॥ उर्वकनवाधिसत्वनमहासत्वनइष्कनसैरुत्यादयिगव्या ॥ वक्षीदीर्घावेयाः पूर्वाकाटिनिष्कचिरुक्मदयिगव्या ॥ य

कुरुगवानायुष्मन्मानन्दमदवाचन् ॥ अनयानंदगीगदवारुगिन्यादीपकनस्यरुथागनस्यार्हन् ॥ सम्यक्वृद्धस्यानिक ॥ पथमचिरात्त्यादकृष्ण
 लमूलमववापिकमनूरुनायीसम्यक्वाधोपविष्टमिर्गच ॥ सचदीपकनस्यरुथागनार्हन्सम्यक्वृद्धाश्चका ॥ १६ ॥ नृत्पारुकाधुचमयाधर्मपूरीमि
 १३ गिलिष्ठा ॥ नगाहंदीपकनधनरुथागनार्हन्सम्यक्वृद्धनयाकृतानूरुनायीसम्यक्वाधोपविष्टमिर्गचमाधवानागनधुनिष्ठसमूनिर्नामन
 थगनार्हन्सम्यक्वृद्धाविद्यावनधसंपन्न ॥ सगगालाकविदनूरुन १३ पूनषदम्यसावधि १३ ॥ स्तादवानाचमनूयाध ॥ कुरुगवानिनि ॥ नदेन
 स्यारुगिन्याममयाकनध १३ ॥ वानवकिरुमृदपादि ॥ अहावगारुमयवैयाकिययानूरुनायीसम्यक्वाधि ॥ ॥ यथायमाधवकायाकृतानूरु
 नायीसम्यक्वाधोपविष्टवानन्दनरुगिन्यादीपकनस्यरुथागनस्यार्हन् ॥ सम्यक्वृद्धस्यानिक ॥ पथमचिरात्त्यादकृष्णलमूलमववापिकमरुदन
 रुनायीसम्यक्वाधो ॥ ॥ नवमूर्क ॥ अयुष्मानानयारुगवक्रमदवाचन् ॥ कुरुपनिकर्मावरुयैरुगवनकुरुपयंकागीगदवारुगिनीयाकृतानूरुना

२१३

योसम्यक्वाधो ॥ ॥ नवमूर्क ॥ कुरुगवानायुष्मन्मानन्दमदवाचन् ॥ यथावदसि ॥ कुरुपनिकर्मावरुयैरुगवनकुरुपयंकागीगदवारुगिनीया
 कृतानूरुनायीसम्यक्वाधोविकि ॥ ॥ अयोधमहमिकायीपुष्पावमितायीगीगदवारुगिनीपनिवर्त्तनामनकानविंशतिकम ॥ ॥
 ॥ यथावत्यायुष्मान्मरुकिर्गवैरुमदवाचन् ॥ पुष्पावमितायीरुगवनवनवाधिसत्वनमहासत्वनकथंभूयतायीपनिजय १३ कुरुव्य ॥
 ॥ रुगवानाह ॥ ॥ १३ ॥ मरुपुष्पावमितायीवनवाधिसत्वननूपभूयमिनिपुखवक्रिगयी ॥ नवीवदनासंरुसंस्तानाविरुनैभूयमि
 निपुखवक्रिगयी ॥ यथापुखवक्रमाधनूपमिनिनीधर्मगीधर्मनयानसमनूपध्वलीवासमनूपध्वनधर्मगीसाक्राकुर्याकुरुकाटि ॥ ॥
 ॥ नवमूर्क ॥ रुगवान्मरुकिर्गवैरुमदवाचन् ॥ यरुगवानवमारु ॥ नवाधिसत्वनमहासत्वनभूयतासाक्राकुरुविकि ॥ कथंसरुगवैरुस्मि
 समाधोस्तिगावाधिसत्वनमहासत्वनभूयनीनसाक्राकुर्यानि ॥ ॥ रुगवानाह ॥ ॥ यरु १३ ॥ मरुवाधिसत्वन १३ सर्वाकावववापनीभूयनीपुखवक्र

नानवसाकृत्विष्यामीतिपुत्रवचनम् ॥ अस्माहि नवानवधिविरुमुपनिवन्मि ॥ पल्लपात्रमिनाचमपनिगृहीतारविष्यमि ॥ नचसाकृत्
 कुरुमि ॥ अग्रीनववाधिसत्त्वापनिहीयनवाधिपरेर्द्धमे ॥ नचाथवरुयंकनानि ॥ यस्मिन्मयवाधिसत्त्वामहासत्त्वशून्यतासमाधिविमा
 रुमूखनविहनमि ॥ नस्मिन्मयवाधिसत्त्वनमहासत्त्वनानिमिरुनचसमाधिनाविरुर्क्यनचानिमिरुसाकृत्कुरुयि ॥ ॥ नचसाकृत् ॥ ॥
 ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥
 टिनसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥
 रुश्चरुवन्तानरुश्चरुवन् ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥
 द्वियश्चरुवन् ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥

२९१

नमहालारुनसमन्वागमावरुऊनीसैविरुऊन ॥ सत्कर्तुयिसत्कर्तुयिगुनकर्तुयि ॥ ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥
 यस्यामाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥
 नारु ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥
 यमिपन्नारुवन् ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥
 मिनायुष्मान्महाकुरुवददवीकोनात्कुरुमधस्विनाडीधुमप्रकामयिष्यामि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥
 नस्यपुन्यस्यवरुवश्चरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥
 मिनेअविनिवन्तौददवीर्यवलसमन्वागन ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥ नचसाकृत्कुरुयि ॥

॥ अतः कामहारयरेन वा दटवीका नादात्मानमकमपकामिकयौमयन ॥ ॥ मरुतिनाह ॥ नाहीदंरुगवन ॥ ॥ मरुत्स्यरुता ॥ मथारिहगवैरु
 स्पपूयस्यरुत्माणापिरुपूयानमपनिरुकुमाध्मात्मिकश्चवाक्चवलवान्मैरानमरुत्स्यरुताटवीकाकावदरुगवकाश्चमूनरुगवकाश्चदरुपहन
 धननकाश्चमयीपयर्थिकाधीपयमिशाधीअन्यउदानननकाश्चयर्थिकाश्चयमिशालिळकि ॥ नैरुकि ॥ मरुत्स्यपयर्थिकाश्चयमिशामवता
 नपश्रिष्टाश्चवगवगवषिष्टाश्चवगवनेनलस्यरु ॥ मरुत्स्यरुगवनुगिवलपूयश्चरुगानपहनरुत्माणापिरुपूयानमात्मानंवननमहारयरेन
 वा दटवीका नादात्मा ॥ कंमधस्वस्तिमधीपमपकामयिदु ॥ यावज्जामैवानगवैवानिगमैवाऽनूपाफश्चरु ॥ ॥ उवमूका ॥ गवानायुष्मकैस
 रुममदवाचन ॥ उवमवसूरुगवाधिसत्त्वामहासत्त्वः सर्वसत्त्वहिगानुकैपीमेशविहानीकनूधविहानीमदिगविहानीउपक्रविहानीउपायको
 गल्यनपहूपात्रमिकयापनिगृहीतः कृशालमूलानिसम्पर्कवृक्षानूकनयापनिधमनयापनिधम्यकिंवापिशून्यतामानिमिरुमप्रक्षिहिरुश्चर्म

२१८

धिविमारुमुखान्यवनन ॥ नखवरुकाटिसाक्राकनाकि ॥ यडरुगवाचरुमोवापयकवृद्धरुमोवा ॥ ॥ मरुत्स्यरुता ॥ मथारिहगवैरु
 रुमाश्चदरुमाश्चपनिगृहकायडरुपहूपात्रमिशापायकोगल्यचरुतास्यापनिरुकाश्चसर्वसत्त्वश्चनेषपनिवलश्चस्तिनारुमधनूरुनी
 सम्पर्कवाधिमरुिसेवाङ्गी ॥ यस्मिन्समयसूरुगवाधिसत्त्वामहासत्त्वः सर्वसत्त्वानामकिकमेशविहानीकनूधविहानीमदिगविहानीउपक्रविहानीउपायको
 पत्रमयामेशापनिवक्ष्णकनवाधिसत्त्वः कृशपकैमानपकैवाकिकम्यधीवकहमिकश्चयकवृद्धरुमिक्कमिकम्यरुगसमाधिववनिळरु ॥ म
 पाफश्चसूरुगवाधिसत्त्वः कृशपकैमानपकैवाकिकम्यधीवकहमिकश्चयकवृद्धरुमिक्कमिकम्यरुगसमाधिववनिळरु ॥ म
 गानकनवाधिसत्त्वः नखदानानानिमिरुनसमाधिनाविहवनि ॥ नवाननानिमिरुसमाधिः साक्राकनाचरु ॥ ॥ मथारिहगवैरु
 नाकाहीमूकविश्ववनि ॥ नवरुमोयन ॥ नचकिंविनिश्रयैनिश्चिन्त्याकाशवाकनीरुविहवनि ॥ नचरुगपिनिस्तानप्रतिष्ठिरु ॥ उवमवसूरु

कस्यापायकोशल्यनकीकनामि॥ सर्वेवास्पचिरायायायस्यसर्वसत्वाअपनिर्यका॥ सनवमननचिरानपादनाननापायकोशल्यनचसमनाग
 गानाकनारुकाटिंसाकाकनामि॥ ॥ **पुननपनैसुरु** यदावाधिसत्वाळमानिगरीवाधिस्थानानिप्रत्यवकन॥ नयथभूयमीसमाधिविमाक
 मुखमानिमिरुसमाधिविमाकमुखमप्रतिहिर्नसमाधिविमाकमुखनेवचिरमहिनिहंरुवी॥ दीर्घनागममीसत्वाः सत्वसैरूयाउपलेखनै
 मि॥ नयासत्वातामूपलेखदृष्टिकानामूपलेखदृष्टिप्रहाधयानरुनीसम्यक्वाधिमहिसेवधधर्मैदशयिष्यामीतिसेर्विषयतासमाधिविमाक
 मुखसमापयन॥ नचरुकाटिंसाकाकनामि॥ नववाधिसत्वामहासत्वातनचिरायादनाननापायकोशल्यनसमनागगानाकनारुकाटिंसा
 काकनामि॥ नचपनिहीयनमेशीसमाधिकानकनूधमृदिनापक्रसमाधिरु॥ **नक्तस्यरु** ना॥ उपायकोशल्यपविगृहिगाहवाधिसत्वाहयस्या
 माशयाविवर्धनगुलेर्धर्मैकीरुनवाधिसत्वादीनीदियाधिरुवैमि॥ वलवाध्वंमनिमार्गीचपतिलरु॥ ॥ **पुननपनैसुरु** वाधिसत्वाहयस्या

२२९

हासत्वस्यनवैरुवमि॥ दीर्घनागममीसत्वाधर्मसैरूयाउपलेखनैमि॥ नयामूपलेखप्रहाधयानरुनीसम्यक्वाधिमहिसेवधधर्मैदशयिष्या
 मीमि॥ साननचिरायादनपोर्वकधवापायकोशल्यनसमनागरुभूयमीसमाधिविमाकमुखसमापयन॥ नचरुकाटिंसाकाकनामि॥ ॥
 ॥ **पुननपनैसुरु** वाधिसत्वाहयस्यामहासत्वाहयस्यानवैरुवमि॥ दीर्घनागममीसत्वानिमिरुसैरूयानिमिरुचवैमि॥ नयानिमिरुसैरूयप्रहाधयानरु
 रुनीसम्यक्वाधिमहिसेवधधर्मैदशयिष्यामीमि॥ नचपनिहीयनमेशीकनूधया॥ मृदिनाया
 उपक्रयाः सर्वसमाधिरु॥ ॥ **नक्तस्यरु** ना॥ उपायकोशल्यपविगृहिगाहवाधिसत्वामहासत्वाहयस्यामाशयाविवर्धन॥ गुलेर्धर्मैकी
 रुनवाधिसत्वादीनीदियाधिरुवैमि॥ ॥ **पुननपनैसुरु** यथाकावेर्यैलीगेर्यैनिमिरुनविनिवर्कनीयावाधिसत्वामहासत्वाधनयि
 नय॥ नानाकानौकानिलैगनिनिमिरुनिदशयिष्यामि॥ नत्ताध्वसुखचमनसिकनूरुषिथहंसाधूरुगवत्रियाय्मासुखनिर्गवत॥

महासत्त्वानवमैस्यग॥ उच्चगधियिष्यति॥ उल्लापयिष्यति॥ कूत्सयिष्यति पत्सयिष्यति॥ अहं व्याकृतस्तेऽर्धोर्वके सुथागने नर्हहि॥ सम्पक्कैव
 केऽनूरुनायी सम्पक्कैवाधिविनि॥ सगनगावन्मात्रकधरुयामानैरुनयिष्यति॥ सगनमाननाहिमाननमानानिमाननइनीकविष्यति सर्व
 रूनी॥ अनूरुनैवृक्षरूनी स्वयंरूनी सर्वरूनी इनिकनिष्यत्यनूरुनी सम्पक्कैवाधि॥ सगथा नूपाधिकल्याधमिगधिकल्याधधर्मिधउदानाधि
 मूक्तिकानध्वायसीपन्नानूपायकृदालानविनिवर्तनीयधर्मसमवागनीश्ववाधिसत्त्वान्दृष्ट्वा अरिमानमूसायावमनमान॥ गथा नूपाधिकल्या
 धमिगधिकल्याधधर्माधनसविष्यति॥ नरुजिष्यति॥ नदवमानवैधनेगरीकनिष्यति॥ नस्यदहमीप्रतिकीक्रिय॥ अवकहमिवापश्यकव
 द्रुमिवा॥ ॥ नवैसरुनसत्त्वाधिधिष्ठाननमानपापीयानविनयानसंप्रस्थितस्यवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यअल्पधृष्ट्याल्पधृष्टस्यकल्या
 धमिगविनहिरस्यपह्लापावमिनयाऽपविगृहीतस्यापायकोशल्यविनहिरस्याकनायैकनिष्यत्यनूरुनायाऽसम्पक्कैवाधे॥ ॐ दमपिसरुनः

२२२

वाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यमानकर्मवदिकयी॥ ॥ पूननपनैसरुनवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यनामापदधनापिमानकर्मरुविष्यति॥ कथञ्च
 सरुनवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यनामापदधनापिमानकर्मरुविष्यति॥ ॐ सरुनवाधिसत्त्वमहासत्त्वनामापदधनापिनामाधिष्ठाननापिमान
 पापीयानूपसैकमिष्यति॥ अन्यगनान्यगनधवधधपसैकम्पनवैवञ्चि॥ गेव्याकृतस्तेऽर्धोर्वके सुथागने नर्हहि॥ सम्पक्कैवृक्षेननूरुनायी सम्प
 क्कैवाधे॥ ॥ नरुस्यरुगा॥ नवहीदेनामधयमिदेनमातुनोमधयमिदेनपितुनोमधयमिदेनशतुनोमधयमिदेनरुगिन्यायावदासः
 कर्ममागामरुपितामरुयुगस्यनामधयमृदीनयिष्यत्यमृष्यादिहित्वैजागाऽमृषिन्ऊनपदऽमृषिन्ग्रामवानगवनिगमवाजागॐति॥ स
 चसुहृत्सामृदकारुविष्यति॥ नमनमवैवञ्चि॥ पूर्वमपित्वमवमवैमृदकारुऽसचसुहृत्सामीरुदियारुविष्यति॥ नरुसुमवैवञ्चि॥
 पूर्वमपित्वमीरुदियारुऽसचदानधकारुविष्यति॥ सचसिधुपातिकारुविष्यति॥ सचस्यगुहलिकारुविष्यति॥ सचस्वल्पश्चरुकिः

कारुविषयिस्वयदकाधनिकारुविषयि॥स्वयथासंनिकारुविषयि॥स्वयंवीवत्रिकारुविषयि॥स्वयंभाभनिकारुविषयि॥स्व
 कुरुमलिकारुविषयि॥स्वनेषयिकारुविषयि॥स्वदस्यवकाधिकारुविषयि॥स्वदस्यच्छसंरुस॥स्वमृद्राष्यस्यवागुविषयि॥
 रमनेमान॥पापीयोनननदस्यधर्मिकदगुधनादभ्रि॥पूर्वमपिलमननवगुधनसमवागगाहर्नियतस्त्रीवाकुरुस्ते॥पोर्वकेसुथागने
 वर्हा॥सम्पक्कवृद्धेननूरुनायीसम्पक्कवाधोवविनिवर्तनीयायीवाधिसुखरुमो॥ ॥**रुक्मस्य**रुगासुथाहिनमीनवेनूपाधुनगुध॥सं
 विषय॥निश्चयनत्वंपूर्वमप्यनेनवधुनगुधे॥समवागगाह॥नवेसुननपोर्वकधनामापद॥धननामाधिष्ठाननपस्यनधुनगुधसंल
 खनवमननामस्यादयिषयि॥रुस्यवरुविषयि॥वाकुरुहर्ने॥पोर्वकेसुथागनेवर्हा॥सम्पक्कवृद्धेननूरुनायीसम्पक्कवाधो॥यथाभममम
 ध॥संविषय॥रुक्मान॥पापीयानवम्वभ्रि॥अविनिवर्तनीयस्त्रीवाकुरुसुथागननार्हनासम्पक्कवृद्धनानूरुनायीसम्पक्कवाधो॥ ॥**रु**

२२३

रुक्मस्यरुगा॥रुथाहिननवेनूपाधुनगुध॥संविषय॥ ॥**रुस्य**खलूपन॥सुखरुमान॥पापीयानकदाचिह्नुव॥धनापसंकमिष्यमि॥कदाचि
 हिह्नुधीव॥धनकदाचिइपालकव॥धनापासिकाव॥धनच॥कदाचिह्नुक्तधव॥धन॥कदाचिह्नुहपमिव॥धन॥कदाचिन्माहव॥धन॥कदाचिस्त्रिह
 व॥धन॥कदाचिज्जाहव॥धन॥कदाचिह्नुगिनीव॥धन॥कदाचिमिश्रामाह्यह्नुगिसालाहिनव॥धनापसंकमिष्यमि॥उपसंकम्येववभ्रिग्याकुरुस्त्री
 पोर्वकेसुथागनेवर्हा॥सम्पक्कवृद्धेननूरुनायीसम्पक्कवाधोवविनिवर्तनीयायीरुमो॥**रुक्मस्य**रुगा॥रुथाहिननवेनूपाधुनगुध॥संविषय
 क॥यनिवर्तनीयानीवाधिसुखानीमहासुखानीगुध॥यखलूपन॥सुखरुमयाअनिवर्तनीयानीवाधिसुखानीमहासुखानीगुधआख्याकाआका
 नालिगमनिनिमिरुनिनाख्याकानि॥नानिरुम्यनरुविषयि॥वदिरुम्यमरुसुखरुननानेवाधिसुखेर्महासुखेर्मानाधिष्ठितावनायेवाधिसुखामहास
 खारु॥**रुक्मस्य**रुगा॥यथाकावायानिलिगनियानिनिमिरुनिअविनिवर्तनीयानीवाधिसुखानीमहासुखानीनानिरुम्यनरुविषयि॥सुखलूप

नः सुरुतवाधिसत्त्वाश्चननामाधिष्ठाननाहिमानमूयादयिष्यति॥ अहिमानमूयाद्यमानाहिरुतामावाधिष्ठाननाहिरुतसुदयान्वाधिसत्त्वा
 महासत्त्वावमेव॥ उच्चधियिष्यति॥ उच्चपयिष्यति॥ कृत्सयिष्यति॥ ॥४६॥ दमपिसुरुतवाधिसत्त्वनमहासत्त्वननामाधिष्ठाननमानकर्म
 वदितव्यं॥ ॥४७॥ सुरुतमात्रपापीयानहिरुतवदनापसंकम्पवाधिसत्त्वं महासत्त्वमव्याकत्रिष्यति॥ तवानुरूनीसम्पत्तवाधिमहिसेवृद्धस्यसुत
 ॥४८॥ दनामधेयैरुविष्यतीति॥ यदवतनचिरुनान्वर्तितमनूविनर्कितमनूविवात्रिभक्तवत्तहामनुरूनीसम्पत्तवाधिमहिसेवृद्धस्यसुत ॥४९॥ दम
 वेनूपनामधेयैरुवदिति॥ यदवनामधेयैरुव्याकत्रिष्यति॥ ॥५०॥ द्युजानीयस्यानूपायकृदालस्यवाधिसत्त्वमेवैरुविष्यतीति॥ यथा मयानामधे
 यमनूवर्तितमनूविनर्कितमहावतमनुरूनीसम्पत्तवाधिमहिसेवृद्धस्यदनामधेयैरुवदिति॥ तथा ननहिरुतनिर्दिष्टमिति॥ सननयद्यनामधे
 यैस्वयमनूविनर्कितं॥ यच्चनमात्रपापीयसामानकायिकाहिरुतवदनाहिरुतनिर्दिष्टमनमावाधिसत्त्वनवाहिरुतनामधेयमूदीनितं ॥५१॥ यैरु

२२४

लयित्वा यथाचममचिरुत्यादउत्पन्नायथाचाननहिरुतनिर्दिष्टममनामधेयैरुमहिनामनामव्याकृताहमेवैरुवकेलथागमेनहिरु
 सम्पत्तवृद्धेननुरूनायीसम्पत्तवाधे ॥५२॥ गिमैस्वक॥ अहं व्याकृतानुरूनायीसम्पत्तवाधे ॥५३॥ व्याकृता अनुरूनायीसम्पत्तवाधिविनि॥ ॥
 चवेसकनमाननाहिमाननमानाहिमाननतदयान्वाधिसत्त्वानमहासत्त्वावमेवमात्राकत्रिष्यति सवृद्धीवृद्धज्ञानेव॥ तस्यपुत्रापात्रः
 मितयाइपविगृहीतस्यापायकोदाल्यविनहिरुतस्यकल्याधमिरुविनहिरुतस्यपापमिरुपविगृहीतस्यद्यार्हस्यानन्यतनारुमिः प्रतिकौकित
 व्या॥ आवकहमिर्वाप्रत्यकवृद्धहमिर्वा॥ सचसूतत्रिविधविनेसेवाद्यसेह्येनामवपुत्रापात्रमिगीआगम्यानुरूनीसम्पत्तवाधिमहिसेवा
 रुकामाहवत॥ यदिवासावपस्यरुतकल्याधमिगृधरीकुंचतान्युपसंकमिष्यति॥ सतमेववात्सरावपुनिलैरुतनान्यपूर्वकौशिरुत्याज्ञानवि
 नर्हिष्यति॥ यन्कीकत्रिष्यति॥ ॥५४॥ गुप्तिष्यति॥ ॥५५॥ स्यहगा॥ गावजुनूनैहिसुरुतवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यमननापरिस्थानी॥ तद्यथापिनाम

सूरुहिरुकाभ्यावकयानिकस्यधावकरुसोचरुमा मूलापरुयागुर्वावेति॥ यनायननानयनवामापरिमध्यापथाहिरुवेवसुधाम(ध)इधका
 पूनीययमवनायधरुस्यआपरुयागुनूनापरुयायमानविरुयादायइरुनामापद(ध)नवाधिसुखस्यमहासुखस्यावमानयामहा
 नकमलविरुयादाउत्पन्नायनायधरुस्यआपरुयागुनूनाधिरुयादावदिगव्य॥ ॥**निरुसूरुहिरुकाभ्यावकयानिकस्यधावकरुसोचरुमा मूलापरुयागुर्वावेति॥**
 यापिसूरुहिरुकाभ्यावकयानिकस्यधावकरुसोचरुमा मूलापरुयागुनूनाधिरुयादायइरुनामापद(ध)नमानसहगरुधिरुयादाउत्पन्नायनायधरुस्य
 नयधरुपयनयनकययधकर्मयागुनूनाधिरुयादायइरुनामापद(ध)नसूरुहिरुकाभ्यावकयानिकस्यधावकरुसोचरुमा मूलापरुयागुर्वावेति॥
 नानिवाधिसुखनमहासुखनवाध्यानि॥ वृद्धावविवरुयितवानि॥ यैपूनःसूरुहिरुमानःपापीयानुविवकमूपदधति॥ अनधधवनपुष्टि
 निगुहिरुमानपाकयनासनविरुनानसुननविवकनधावकपयकवृद्धपतिसेयूकेर्मनसिकावेःसैकीर्णवसत्यरुपावमितायामन

२२५

हियुमानानसर्वरुहिरुनेपनियूनयतिजवेसैकीर्णविरुनधविरुननवेसापनिधुधनमनसिकानधविरुननपनिधुधकायवाधनसक
 माकनवरुविध्यति॥ अपनिधुधकायवाधनसकमाकनवसैमुकायानपिवाधिसुखानमहासुखानुग्रमाकविरुनि(ध)सैकीर्णनधावकप
 यकवृद्धपतिसेयूकेर्मनसिकावेःपुष्टापायमहाकनूधविहानविरुनि(ध)वसैस्यरुगाअनधधपिविरुनसाःपनिधुधकायवाधनसकमाक
 भनसैकीर्णविरुयववरुवति॥ नविविकविरुनी॥ सपुष्टापायमहाकनूधविहानविरुनि(ध)ग्रमाकविरुननपनिधुधकायवाधनसक
 माकममूदावानानधावकपयकवृद्धपतिसेयूकेर्मनसिकानविविकानसैकीर्णनधावकपयकवृद्धपतिसेयूकेर्मनसिकावेःसैकीर्णवसाः
 वमनयमानानध्यानसुमाधिसमापरुविमाक्रुहिरुनीलारीरुविध्यति॥ ॥**निरुसूरुहिरुकाभ्यावकयानिकस्यधावकरुसोचरुमा मूलापरुयागुर्वावेति॥**
 शाअन्ययामपिरुथानूपाधमल्यस्थानामविनयानसैपुष्टिगानीसैदुषधीकुर्युः॥ अविधुधधर्मा(ध)हिरुगथानूपाःपूगलावदिगव्या॥ अनावा

विद्युतः ॥ ~~न~~ कल्पहता ॥ ॥ सर्वधर्माहि सुखं विविक्ताः सर्वधर्माः शून्याः ॥ न स्मरुर्हि सुखं ॥ यनेवा सै गलः (दानपक्षपातमिता विविक्ताः)
 शून्याः नेवा सै गलः (दानपक्षपातमिता विविक्ताः) शून्याः ॥ ~~स~~ रुमिनाह ॥ ॥ यदि रुगव सर्वधर्मा विविक्ताः शून्याः ॥ कथं रुगव सत्त्वानी सै
 शून्याः ॥ कथं रुगव सत्त्वानी व्यवदाने पक्षपातः ॥ न च रुगव न विविक्ताः सै क्लिष्टाः ॥ न च रुगव न विविक्ताः व्यवदायि ॥ न च रुगव न शून्याः सै क्लि
 ष्टाः ॥ न च व्यवदायि ॥ न च रुगव न विविक्ताः वा शून्याः वा अनुरूपी सत्त्वानी वा धि मरि सै वृद्धाः ॥ शून्याः पिरुगव न शून्याः याः सधर्माः नापवयन्ताः
 यानुरूपी सत्त्वानी वा धि मरि सै वृद्धाः वा इति सै ताः सत्त्वानी वा इति सै वृद्धाः वा ॥ कथं वा वयं रुगव न शून्याः पिरुगव न शून्याः मा जानी मा दहायं रुगव न शून्याः
 ॥ ॥ ~~उ~~ वमक रुगवाना यूपी न सुखं मिमरु दवाच ॥ न किमन्य स सुखं दार्घ्यनागै सत्त्वानी अहंका वममका वचनै ॥ ॥ ~~स~~ रुमिनाह ॥ ॥ ~~उ~~ वम
 रुगव न वममक सुग ॥ ॥ रुगवानाह ॥ ॥ न किमन्य स सुखं पि नु अहंका वममका वचनै ॥ ॥ ~~स~~ रुमिनाह ॥ ॥ शून्याः रुगव न शून्याः

२२८

सुग ॥ ॥ रुगवानाह ॥ ॥ न किमन्य स सुखं अहंका वममका वचनै सत्त्वानी सै सत्त्वानी सै सत्त्वानी ॥ ॥ ~~स~~ रुमिनाह ॥ ॥ ~~उ~~ वम रुगव
 न वममक सुग ॥ ॥ रुगवानाह ॥ ॥ न वै खलु सुखं सत्त्वानी सै क्लिष्टाः पक्षपातः ॥ यथा सत्त्वानी मज्जुहा रि निवहा ॥ न था सै क्लिष्टाः (दानपक्षपातमिता विविक्ताः)
 शून्याः ॥ यथा च सुखं न ज्ञानं निवहा क्लिष्टाः नाहंका वममका वचनै पक्षपातः ॥ ॥ ~~उ~~ वखलु सुखं सत्त्वानी व्यवदाने पक्षपातः ॥ यथा सत्त्वानी
 मज्जुहा रि निवहा क्लिष्टाः व्यवदाने ॥ न चाग कश्चि व्यवदायि ॥ ॥ ~~उ~~ वखलु सुखं वा धि सत्त्वानी सत्त्वानी सत्त्वानी पक्षपातमिता यी ॥ ॥ ~~उ~~ व
 खलु सुखं सर्वधर्म विविक्ताः शून्याः सत्त्वानी सत्त्वानी व्यवदाने पक्षपातः ॥ ॥ ~~स~~ रुमिनाह ॥ ॥ ~~मा~~ शून्याः रुगव न या वयं यदि स
 र्वधर्म विविक्ताः शून्याः सत्त्वानी सत्त्वानी व्यवदाने पक्षपातः ॥ ॥ ~~उ~~ व रुगव शून्याः वा धि सत्त्वानी सत्त्वानी सत्त्वानी पक्षपातमिता यी ॥ ~~उ~~ व
 हि वन रुगव न वा धि सत्त्वानी सत्त्वानी सत्त्वानी न पक्षपातमिता यी न सै क्लिष्टाः न सै क्लिष्टाः न सै क्लिष्टाः न सै क्लिष्टाः न सै क्लिष्टाः न सै क्लिष्टाः

स्त्रा नवमर्दनीयाहवनि॥ सदवमानुषासुनधलाकन॥ अवचनरुगवन्वाधिसत्त्वामहासत्त्व॥ सर्वथावकयानिकानीपथकवृद्धयानिकाः
 नाक्पूजलानीचर्यामरिहवनि॥ अनरिहृत्तवस्थानप्रमिलरुग॥ ॥ नक्तमरुता॥ अनरिहृत्तहिरुगवन्वृद्धत्वगन्तव्येत्त्वत्त
 वरुत्तमननापिरुगवन्मनसिकावधप्रहृपात्रमिताप्रमिसंयुक्तनविहानधविहानवाधिसत्त्वामहासत्त्वानादिदिवान्यनिनामयदासन्नस्या
 दनुरुवाया॥ सम्यक्वृद्ध॥ क्रिपेवानुरुनीसम्यक्वाधिमरिसंवृद्ध॥ ॥ अवमृक्कगवानायुषीर्तमरुमिमरुदवाच॥ अवमरुत्तुरुगव
 मरुता॥ अवचनमरुत्तवाधिसत्त्वामहासत्त्वचन॥ प्रहृपात्रमितापी॥ अवहिवनमरुत्तवाधिसत्त्वामहासत्त्वाननूपचनकिनेवदनायीनसंरुयी
 नसेकावचनविहानचन॥ अवचनमरुत्तवाधिसत्त्वामहासत्त्वअनवमर्दनीयाहवनि॥ सदवमानुषासुनधलाकन॥ अवचनमरुत्तवाधिसत्त्व
 महासत्त्व॥ सर्वथावकयानिकानीपथकवृद्धयानिकानाक्पूजलानीचर्यामरिहवनि॥ अनरिहृत्तवस्थानप्रमिलरुग॥ ॥ नक्तमरुता॥ ॥

२२२

अनरिहृत्तहिरुगवन्वृद्धत्वगन्तव्येत्त्वत्तवरुत्तमननापिरुगवन्मनसिकावधप्रहृपात्रमिताप्रमिसंयुक्तनविहानधविहानवाधिसत्त्वाम
 हासत्त्वानादिदिवान्यनिनामयदासन्नस्यादनुरुवाया॥ सम्यक्वृद्ध॥ क्रिपेवानुरुनीसम्यक्वाधिमरिसंवृद्ध॥ ॥ सवत्तममरुत्तयजुम्बू
 दीपसत्त्वाम् सर्वप्रपूर्वाचनमेमानुष्यकमात्मरावेपमिलरुगवन्॥ मानुष्यकमात्मरावेपमिलरुगवन्मनुरुवायीसम्यक्वाधेविरुमयादयन्ननुरुन
 यीसम्यक्वाधेविरुमयादयवावकीवेमिष्टयु॥ यावकीवेमिष्टयोयावकीवेमर्वगन्तव्यगन्तव्यकुर्युर्गुनकुर्युर्मानययु॥ पूजययन्नवययन्नपवायय
 ॥ अवचनमरुत्तवाधिसत्त्वामहासत्त्वाननूपचनकिनेवदनायीनसंरुयी
 पृथ्वीपसवयु॥ ॥ मरुत्तमिनाह॥ ॥ वरुत्तमवन्वरुत्तमगन्त॥ ॥ रुगवानाह॥ ॥ अनरुत्तवत्तपूनमरुत्तमकूलपूजावाकूलशहिना
 वावरुपृथ्वीपसवनि॥ यावधिसत्त्वामहासत्त्वाननूपचनकिनेवदनायीनसंरुयी
 ॥ नक्तमरुता॥ ॥ यथा

यथा हि सूरुतवाधिसत्त्वामहासत्त्वपुरुषानमितापतिर्सेयुर्केमेनसिकानेनाशिविविहन्ति॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥
 ॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥
 गवन्॥ ॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥
 गता॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥
 यादृश्यायगीगच्छति॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥
 नपमयानसेययातपविमाधसत्त्वानानकर्मसमन्वागतान्यधनि॥ अरुधपाफीश्वविहन्त्यमानीश्वदृष्टिजालपकिञ्चनीश्वमार्गमपतिः
 लरुमानानपनीश्वरुधपाफीश्वपद्यति॥ कथीश्वविवागायकपद्यति॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥

२३०

मेषाकथामहाकनूययास्त्वानित्वा मनसिकृता रवेति॥ अरुममनस्योसर्वसत्त्वानीनाथरुविष्यामि॥ अरुमनासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥
 यिष्यामीति॥ नचरुनवायनवानिमिरुनसार्धसर्वसत्त्वानीनाथरुविष्यामि॥ अरुमपिसूरुतवाधिसत्त्वामहासत्त्वपुरुषानमितापतिर्सेयुर्केमेनसिकानेनाशिविविहन्ति॥
 क्मननसूरुतवाधिसत्त्वामहासत्त्वपुरुषानमितापतिर्सेयुर्केमेनसिकानेनाशिविविहन्ति॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥
 यथापकानीयानपनीनाकपविर्दुर्गुनवावपिधुपाशयनासुनग्लनपत्ययहेषपत्रिकावानस्योपुरुषानमितापतिर्सेयुर्केमेनसिकानेनाशिविविहन्ति॥
 यथापकानीयानपनीनाकपविर्दुर्गुनवावपिधुपाशयनासुनग्लनपत्ययहेषपत्रिकावानस्योपुरुषानमितापतिर्सेयुर्केमेनसिकानेनाशिविविहन्ति॥
 पविहाकुकासनसर्वसत्त्वानीमार्गमूपदसूकामनविप्लमवहामर्कुरुकामनसैसानगतीसर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥
 क्मननसूरुतवाधिसत्त्वामहासत्त्वपुरुषानमितापतिर्सेयुर्केमेनसिकानेनाशिविविहन्ति॥ कथाकथासर्वसत्त्वानीदृश्यायगीगच्छति॥

॥ आर्याष्टसहस्रिकायां प्रह्लापावमितायां कल्याणमिरुपनिवर्तनाम द्वाविंशतिरुपमभा ॥ ॥ रुनखलपूनः समयनकादवानामिदं
 कल्याणवपयर्षदिसन्निपत्तिरुः सन्निवर्तनाम द्वाविंशतिरुपमभा ॥ अथखलकादवानामिदं रुगवैरुमरुदवाचनं ॥ गौरीनयंप्रह्लापावमिता इदं भा इव नूवाधवगयंप्रह्ला
 पावमिता ॥ ॥ उर्वैकुरुगवान्हाकंदवानामिदं मरुदवाचनं ॥ उवमरुकोटिकेवमरुतं ॥ गौरीनयंप्रह्लापावमिता ॥ इदं भा इव नूवाधव
 आकाशगौरीनयंगौरीनयंप्रह्लापावमिता ॥ विविक्तादूर्ध्वभाधून्यत्ताधूनूवाध ॥ ॥ उवउकुरुगवानामिदं रुगवैरुमरुदवाचनं ॥ नरुगवन्म
 लाभूवनकधकृदालमूलनसमन्वागगारुविष्यति ॥ यः मां गौरीनयंप्रह्लापावमिता ॥ अथ्यनिधुत्वाचाजुहोष्यनिधनयिष्यनिवाचयिष्यनिदधायिष्यनि
 खिष्यति ॥ ॥ उवमरुकुरुगवान्हाकंदवानामिदं मरुदवाचनं ॥ उवमरुकोटिकेवमरुतं ॥ नरुकोटिकसत्त्वाभूवनकधकृदालमूलनसमन्वागगारुवि
 ष्यति ॥ यः मां प्रह्लापावमिता ॥ अथ्यनिधुत्वाचाजुहोष्यनिधनयिष्यनिखिष्यति ॥ यावैरुकोटिकरुम्बुधोपसत्त्वास्तुसर्वदधकृदालकर्मपथसमन्वा

२२३

गगारुवयः ॥ रुक्मिन्यसकोटिकापिसत्त्वास्तुगगानिदीवरूपधूपसवयु ॥ ॥ धकुरु ॥ ॥ वरुगवन्वरुसुगन ॥ ॥ रुगवानाह ॥ अ
 नखलसकोटिककूलपुशवाकूलइहिगावावरुपधूपसवनि ॥ यः मां प्रह्लापावमिता ॥ अथ्यनिधुत्वाचाजुहोष्यनिधनयिष्यनिवाचयिष्यनि ॥
 दधायिष्यनिखिष्यति ॥ अथ्यकोटिकपुध्वर्धस्पासोपोर्वकाधर्धुम्बुधोपकानीसत्त्वानीलीलमयः पुध्वर्धः सतनमीमपिकलीनोपेनि
 ॥ सुरुममीमपि ॥ धनसुरुममीमपि ॥ काठिनियुतधनसुरुममीमपिकलीनोपेनि ॥ सत्त्वामपिगगानामुपनिषदमपिनरुमन ॥ यनकृदालमू
 लनसकूलपुशवाकूलइहिगावासमन्वागगारुवनि ॥ यः मां प्रह्लापावमिता ॥ अथ्यनिधुत्वाचाजुहोष्यनि ॥ स्वाध्यास्यनिलिखिष्यति ॥ ॥ अथख
 लन्यनारिद्रुः भाकंदवानामिदं मरुदवाचनं ॥ अरिरुमासिकोडिकरुनकूलपुशवाकूलइहिगावा ॥ ॥ उवैमरुकाकादवानामिदं रुगवैरु
 मरुदवाचनं ॥ उकचिरुसादनाहमारुगनकूलपुशवाकूलइहिगावा ॥ कः पूनर्वादायः मां प्रह्लापावमिता ॥ अथ्यनिधुत्वाचाजुहोष्यनि

॥ धनयिष्यति ॥ लिखिष्यति ॥ क० पुनर्वादाय धनं नृपक्षनयित्वा वाचयित्वा पवर्त्य ददायित्वा स्वाध्यायलिखितान् थलाय धिक्स्थितं ॥ न स दवमान
 यास्वर्वाला कमरि रवका वाधिसत्तामहासत्ता गमिष्यति कवलैरुसदवमान्वास्वर्वाला कमरि रवकायपिन (धनं) आपन्नाः सकृदा गमिना नागमिना
 र्हेन० प्रत्येकवृत्तास्तानपि सर्वेति रवका गमिष्यति ॥ यपिन वाधिसत्तामहासत्तामहादानपनयः प्रह्लापा नमिना पायकोऽल्यविनहितास्तानपि न अतिर
 वका गमिष्यति ॥ यपिन वाधिसत्तामहासत्ताऽपनिदुःखीलाऽअख (धनं) नशीलस्की (धनं) नशीलस्की कल्मषघपनिपू (धनं) नपनिदुःखनाशवलनशी
 लस्की (धनं) सप्तवागताऽप्रह्लापा नमिना पायकोऽल्यविनहितास्तानपि न सर्वानतिरवका गमिष्यति ॥ यपिन वाधिसत्तामहासत्ताऽरुकिर्
 पन्नाऽउपशमसंपन्नाऽअपनिरुक्चिराज्जनादग्धस्त्वयामप्याद्यानविकेनायादयति ॥ प्रह्लापा नमिना पायकोऽल्यविनहितास्तानपि स
 र्वानतिरवका गमिष्यति ॥ न कवलैका कितम्पन्नानूपशमसंपन्नानपनिरुक्चिराच्चाधिसत्तामहासत्तान् अतिरवका गमिष्यति ॥ यपिन वाधिस

२३४

त्तामहासत्ता आनघवीर्या अनिक्त्रिफधूना अकृषीया अनवलीनकायवाचनस्कर्माकाऽप्रह्लापा नमिना पायकोऽल्यविनहितास्तानपि न सर्वानति
 रवका गमिष्यति ॥ यथानिर्दिष्टायी प्रह्लापा नमिना योचनन्वाधिसत्तामहासत्ताऽसदवमान्वास्वर्वाला कं सर्वान्धवकप्रत्येकवृत्त्यानिकाननूपाऽ
 यकृषीलाश्च वाधिसत्तामहासत्तानतिरवैति ॥ नृषीवानतिरवका वति ॥ ॥ नृकस्वहता ॥ याहि वाधिसत्तामहासत्तायथानिर्दिष्टायी प्रह्लापा न
 मिना योचननिप्रह्लापा नमिना मनवर्कः ॥ अयं वाधिसत्तामहासत्ताऽसर्वरूवैधस्यानूपद्ययस्त्रिभारवति ॥ अयं वाधिसत्तामहासत्ताऽसत्ता गतान
 दूनीकविष्यति ॥ अयं वाधिसत्तामहासत्ताऽसर्वप्रतिपद्यमानानचिनाजमिष्यति ॥ वाधिसर्ग ॥ अयं वाधिसत्तामहासत्ताऽसर्वविश्रमाधऽसत्तान्कृम
 पेकसंसीदमानान्द्विष्यति ॥ अयं वाधिसत्तामहासत्ताऽसर्वविश्रमाधऽवाधिसत्ताऽशिरायी शिरुः ॥ न अथवकशिरायी न प्रत्येकवृत्तिशिरायी ॥
 ॥ सर्वविश्रमाधववाधिसत्तामहासत्तामहासत्ताऽसर्वविश्रमाधऽवाधिसत्ताऽशिरायी शिरुः ॥ न अथवकशिरायी न प्रत्येकवृत्तिशिरायी ॥

स्वा॥ ॐ मानिहवत्तानिपाशुधियानित्वयावाधिमधुनिषयानुरूनीसम्पक्कावाधिमहिसेवृद्धनपनिगहीनयानि॥ नवेधिअमाधीवाधिसत्त्वयथा॥
 निर्दिष्टायीपल्लुपानमितायीनकवल्वत्वानालाकपालोमहानाजानउपसैकमितवीमस्यक॥ अहमपिरुगवेसैवाधिसत्त्वउपसैकमिष्यामि॥
 कथूनर्वादाअन्यदवपूराकृत्वागर्गेवपिसार्हह्रिर्नित्यमवसमत्वाहगारविष्यमि॥ नवेवपल्लुपानमितायाअनगावाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्ययानि
 कानिचिह्नोक्तिकानिइष्वानिपनापकमिकानिवाअन्यानिवाउत्पद्यन्त॥ गान्यस्यसर्वेसर्वेसर्वथासर्वेनात्यस्यक॥ अयमपिरुगवन्दृष्टधर्मिका
 गुहास्यवाधिसत्त्वस्यरुवनि॥ ॥ अथखल्वयूष्मन्आनन्दस्येकदहवन्॥ किमयंकादवानामिद्व॥ स्वकनपनिगाननगावन्॥ उताहावृक्षान
 हावन्नि॥ ॥ अथखल्वृक्षानूहावनकादवानामिद्व॥ अयूष्मन्आनन्दस्यचरसेवचर॥ पनिविकर्कमारुयायूष्मन्मानन्दमगदवावन्॥ वृ
 क्षानूहावायमार्यानन्दवदितव्योवृक्षाधिष्ठानमिदमार्यानन्दवदितव्यो॥ अपनिवलाकुरुमार्यानन्दवाधिसत्त्वानमहासत्त्वानावत्ययाहर्तुं॥ ॥ अथख

२३३

लूगवानायूष्मन्मानन्दमामकुर्यन्त्स॥ नवमरुदानन्देवमरुन्॥ यथाहाकंकादवानामिद्व॥ हाषिर्न॥ कथागानस्येधानूहावस्तथागानस्येकदधि
 खानेवदितव्यो॥ यन्काकंकादवानामिद्व॥ हाषिर्नमिनि॥ ॥ आर्यावृत्तसुमिकायांपल्लुपानमितायीकापनिवर्तुनामरुयाविंशतिम॥ ॥
 ॥ अथखल्वृगवान्पूननप्यायूष्मन्मानन्दमामकुर्यन्त्स॥ यस्मिन्खल्वपूननानन्दसमयवाधिसत्त्वामहासत्त्व॥ पल्लुपानमितायीधिअरु
 ॥ तस्मिन्नानन्दसमययजिसाहसुमहासाहसुलाकधोमोमावा॥ पापीयोसकसर्वसैहायितारुवेतिकिमयेवाधिसत्त्वामहासत्वा॥ कनारुकादि
 साकाकनानि॥ अथकहमोवाप्रत्यकवृद्धमोवाउताहानुरूनीसम्पक्कावाधिमहिसेहास्यक॥ ॥ पूननपनमानन्दतस्मिन्समयमा
 वा॥ पापीयान्॥ ॥ कहाल्यविद्यारुवनि॥ यस्मिन्समयवाधिसत्त्वामहासत्त्व॥ पल्लुपानमिताविहावधविहवनि॥ पूननपनमानन्दयस्मिन्समयवा
 धिसत्त्वामहासत्त्व॥ पल्लुपानमितायीवनि॥ पल्लुपानमिताहावयनि॥ तस्मिन्समयमावा॥ पापीयोसावाधिसत्त्वस्यविह॥ मूपसैह्वैनि॥ ॥ अथ

सैकनयैनि॥ उल्कापातान्दिशिदिग्धुस्सुर्जैनि॥ दिग्दाहान्पदार्थयैनि॥ अय्यवनामार्यैवाधिसत्वामहासत्त्वाश्चलीयन्॥ नामहर्षावास्पृश्वधनास्यैः
 कचिरुत्यादापिक्रीयमानूरुनायाः सम्पर्कवाधेनिनि॥ गगानन्दनसर्वस्यवाधिसत्वस्यमात्रपापीयान्पसैकामनिविह० नारिषायाः शपिदुक
 स्यविह० पसैकामनिकस्यविनापसैकामनि॥ ॥ **आनन्द** ॥ कियद्रूपस्यरुगवन्वाधिसत्वस्यमहासत्वस्यापसैकामनिमात्रपापीयान्विह०
 नारिषाय॥ ॥ **रुगवान्** ॥ ॥ **यनानन्द** वाधिसत्वनमहासत्वनपूर्वकमः प्रह्लापानमितायीराघ्यमाध्यामधिमृक्किचिरुनासादिर्गुरुवत्स्यै
 नन्दवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यमात्रपापीयान्पसैकामनि॥ विह० नारिषायाश्चनान्वास्पलरुग॥ ॥ **पुनःपुनः** मानन्दयावाधिसत्त्वामहासत्त्वा
 गीहीनायीप्रह्लापानमितायीराघ्यमाध्यायीसंशयप्रकारवनि॥ विमनिमूसादयनि॥ स्यादयंप्रह्लापानमिहानस्याधस्यस्याप्यानन्दवाधिसत्वस्यमहास
 त्वस्यमात्रपापीयान्पसैकामनिविह० नारिषायाश्चनान्वास्पलरुग॥ ॥ **पुनःपुनः** मानन्दयावाधिसत्वः कल्याणमिगविचरिगारवनि॥ पाप

233

मिरुपनिगृहीतश्चसर्गहीनाधिष्ठानानिप्रह्लापानमितायीराघ्यमाध्यायीनशुद्धनि॥ अशुद्धनजानात्यजानन्नपनिपृच्छनि॥ कथस्यह्लापानमितायाव
 यितयस्यस्याप्यानन्दवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यमात्रपापीयान्पसैकामनिविह० नारिषायाश्चनान्वास्पलरुग॥ ॥ **पुनःपुनः** मानन्दयावाधि
 सत्त्वामहासत्त्वाः स्योग्मीनायीप्रह्लापानमितायीराघ्यमाध्यायीअन्यैवाधिसत्वमर्ववदमर्हीनावर्यैप्रह्लापानमिताकिरुवेगयाश्रुग्यानश्रुवमश्रु
 श्रमानमन्ययूगकययथातथागगनराषिकमहमप्यस्यामागधमास्वादचनलरुग॥ किरुवेनयाश्रुगयालिखितयावनि॥ नवमन्यानपिषा
 धिसत्त्वामहासत्त्वाचिवचयन्॥ अस्याप्यानन्दवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यमात्रपापीयान्पसैकामनिविह० नारिषायाश्चनान्वास्पलरुग॥ ॥ **पु**
नःपुनः मानन्दयस्मिन्समयवाधिसत्वस्यनामगुरुधन्वागगुरुधन्वाधुनगुणपत्रिकीरुर्नवारवनि॥ नवैसतावन्माश्रुकधननायावाधिसत्त्वानः
 पशलाकल्याणधर्मधैवमन्यन्॥ गचरस्यगुधनसैविद्यैग॥ यविनिवरुनायानीवाधिसत्त्वानीमहासत्त्वानीप्रह्लापानमितायीचनानीगुधस्सुआकावा

चिरुमूसादयति॥यनमयासर्वसत्त्वानीविगृह्यवायुउत्मानयिग्यानिष्ठापयिग्या॥पद्ममयिग्या॥साहंतामस्यमवविवदामि॥लालामइले
 लानसलला॥याहंउल्लिखपुकिग्यामि॥यनमयासर्वसत्त्वानीसैकमरुनरुविग्यी॥साहंपनपूयमित्यपिवाचैराय॥पनपूयवाकर्कषवापनिववाय
 यामि॥ॐदमपिमयानेववक्यीउउसद्वीनउउमूकसमनमयाकलहविगृह्यवायुदपूरविग्यी॥पनकाइयूकानिइनागकानिइरूपितानिराघमाध
 निगृह्यवायुलेनाद्यानयिग्यी॥पनषामकिंकनममेरुसाधूनवेगममपुनिनूपकी॥याहंपनस्यदायाकनेसैजान॥उतदपिनपुनिनूपयदहंपनषीदा
 षाकनमपिथीतयमन्य॥नरुम्यरुता॥नमयाध्वास्याविकापयिग्यायनमयासर्वसत्त्व॥सर्वसत्त्वापधाने॥सर्वयिग्या॥पनिनिर्वापयिग्याथा
 नूरुनीसम्यक्वाधिमहिस्त्वध्वासनामाहंवापयनवमयास्वपनाध्वापिपनपूयापरुय॥सनामाहंक्राहंगच्छमि॥ॐदमयानकवधीयंउउपनाकमरु
 यामयापनाकमिरुय॥नमयाजीविताकनायपिकियमाहंक्राहंकवधीयशानरुकीमूखउत्तादयिग्यायस्याहमानन्दवाधिसत्त्वमहासत्त्वनिष्ठा

२३८

नदीवयामि॥उवक्शनन्दवाधिसत्त्वमहासत्त्वनायवक्यानिकानामपिपूंगलानामकिंकस्थानय॥यथानकस्यचित्सत्त्वस्याकिंकस्थानवम
 ववसर्वसत्त्वानामकिंकस्थानय॥॥कथक्शनन्दवाधिसत्त्वमहासत्त्वनापनषीवाधिसत्त्वयानिकानीपूंगलानामकिंकस्थानय॥नयथापिना
 मानन्द॥स्मविजममवाधिसत्त्वमहासत्त्वा॥स्मान्द्वयवस्थानय॥उकयानसमानूठावनममवाधिसत्त्वमहासत्त्वानकमार्गसमानूठावनमम
 वाधिसत्त्वमहासत्त्वा॥समानाहिजायावनमममवाधिसत्त्वमहासत्त्वा॥महायानसैपुलिगावनमममवाधिसत्त्वमहासत्त्वायदेरु॥शिक्तिग्यी॥नरुम
 याशिक्तिग्यी॥यथेववेरु॥शिक्तिग्यी॥यथेवमयाशिक्तिग्यी॥सचत्पूननषीकश्चिध्वकीर्णविहानधविहविष्यमि॥नमयायवकीर्णविहानधविह
 र्णय॥सचत्पूननरु॥यवकीर्णविहानधविहविष्यमि॥सर्वरूपायनिर्सेयुकेर्मनसिकावेर्मयाप्यवैशिक्तिग्यी॥उर्वसर्वरूपायौशिक्कमाधस्यानन्दवा
 धिसत्त्वमहासत्त्वस्याकनायानरुविष्यत्यनूरुनाया॥सम्यक्वाधे॥किपेवानूरुनीसम्यक्वाधिमहिस्त्वध्वासनामाहंवापयनवमयास्वपनाध्वापिपनपूयापरुय॥॥आर्याष्टसहसिकाया

पुरुषानमितायी अलिमानपनिवर्त्तनामचतुर्विंशतिरुमः॥ ॥ अथ खल्वायुष्मान्मरुतिर्गवैरुमरुदवाच॥ कृपुनरुगवन्मिरुमाध
 वाधिसत्त्वामहासत्त्वः सर्वरुनायीमिरुमः॥ ॥ रुगवानाह॥ ॥ सवसरुगवाधिसत्त्वामहासत्त्वानिर्वाहमिरुमः॥ सर्वरुनायीमिरुमः॥ ॥ सवसरु
 नाह॥ ॥ किंकावधीरुगवन्वाधिसत्त्वामहासत्त्वः कुर्यामिरुमाधमिरुमः सर्वरुनायामवमनूयादनिर्वाहः जातो अत्रावविवकविनागआकाशः
 धर्मधर्मोनिर्वाहमिरुमाधमिरुमः सर्वरुनायी॥ एवमरुगवानायुष्मन्मरुतिमरुदवाच॥ यत्सुखं न वैवदसि॥ किंकावधीवाधिसत्त्वामहासत्त्वः
 कुर्यामिरुमाधमिरुमः॥ सर्वरुनायामवमनूयादनिर्वाहः जातो अत्रावविवकविनागआकाशः धर्मधर्मोनिर्वाहमिरुमाधमिरुमः सर्वरुनायामि
 रि॥ ॥ रुक्मिण्यसुखं॥ यत्सुखं नथनाययातथनयातथगमस्तथागतं॥ प्रकाश्यं॥ अपि न साक्षीयं॥ ॥ सवसरुगवा
 न॥ रुक्मिण्यसुखं॥ नहिरुगवन्कुर्यात्क्षीयं॥ अरुयाहिरुगवन्कुर्यात्॥ ॥ रुगवानाह॥ ॥ रुक्मिण्यसुखं॥ यत्सुखं नथनाययातथनयातथगमस्तथागतं॥ प्रकाश्यं॥ अपि न साक्षीयं॥ ॥ सवसरुगवा

२३२

नथगमस्तथागतं॥ प्रकाश्यं॥ अपि न साक्षीयं॥ यत्सुखं नथनाययातथनयातथगमस्तथागतं॥ प्रकाश्यं॥ अपि न साक्षीयं॥ ॥ सवसरुगवा
 निर्वाहः॥ ॥ अह॥ नाहीदरुगवन्॥ रुक्मिण्यसुखं॥ यत्सुखं नथनाययातथनयातथगमस्तथागतं॥ प्रकाश्यं॥ अपि न साक्षीयं॥ ॥ सवसरुगवा
 रुगवाधिसत्त्वामहासत्त्वः मिरुमः सर्वरुनायी॥ एवमिरुमाधमिरुमः सर्वरुनायामवमनूयादनिर्वाहः जातो अत्रावविवकविनागआकाशः धर्मधर्मोनिर्वाहमिरुमाधमिरुमः सर्वरुनायामि
 रि॥ ॥ रुक्मिण्यसुखं॥ यत्सुखं नथनाययातथनयातथगमस्तथागतं॥ प्रकाश्यं॥ अपि न साक्षीयं॥ ॥ सवसरुगवा
 हीनजातिकयूहीनकर्मसविगयूवाकूलयूपपयं॥ ॥ एवमिरुमाधमिरुमः सर्वरुनायामवमनूयादनिर्वाहः जातो अत्रावविवकविनागआकाशः धर्मधर्मोनिर्वाहमिरुमाधमिरुमः सर्वरुनायामि

ज्ञानकृतिर्नलं गमनखल्लनजज्ञानलालानल्लानकल्लानहीनी गमनविकली गमनविकृती गमनइर्वर्धनइर्वलानइ॥ सीलानानहीनद्विपारवमि
 नविकलद्विपारवमि ॥ सर्वाकानपनिष्कृद्विपारवमि ॥ स्वनसंपन्नारवमि ॥ नवैधिरुमाद्य॥ सूरुगवाधिसत्त्वानपाधमिपामीरवमि ॥ नादरु
 दायीनकाममिथ्यावाचीनमृषावादीनपिथुनवाकूनपन्नषवाकूनसक्तिन्नपलापीनारिक्खल्लर्नयापन्नचिरानमिथ्यादृष्टिकारवमि ॥ नमिथ्याः
 जीवनजीविकीकल्पयमि ॥ ॥ नवैधिरुमाद्य॥ सूरुगवाधिसत्त्वामहासत्त्व॥ नदीर्यायकयूदवषपपयन ॥ नइ॥ लीलगरुकारवमि ॥ ॥ २४०
 नत्तस्यरुगा॥ अस्मिहिरुम्यापायकोहालीयनापायकोहाल्यनसमत्वागवाधिसत्त्वाध्मानानिसमापयन ॥ नवैधिरुमाद्य॥ सूरुगवाधिसत्त्व
 महासत्त्वावलपनिशुद्धिनिगच्छमि ॥ वेधनयपनिशुद्धिसर्ववृद्धधर्मपनिशुद्धिप्राप्तामि ॥ ॥ आयुष्मासूरुगिनाह ॥ यदाहगवनसर्वधर्मावदः
 पकृतिपनिशुद्धा॥ नत्तमस्यधर्मस्यवाधिसत्त्वामहासत्त्वावलपनिशुद्धिनिगच्छमि ॥ वेधनयपनिशुद्धिवृद्धधर्मपनिशुद्धिनिगच्छमिप्राप्तामि ॥

नवैधिरुमाद्यनायुष्मासूरुगिमरुदवाचन ॥ नवमत्तसूरुगनवमरुग ॥ सर्वधर्माहिसूरुगपकृत्येवपनिशुद्धा ॥ नवैधिरुमाद्यपकृतिपनिशुद्धय
 सर्वधर्मववाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यपल्लयीधिरुमाद्यस्ययाअसंसीदनकाअनवलीनका ॥ ॥ यसासूरुगवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यपल्लयानमि
 ता ॥ ॥ नवैधिरुमाद्यलपृथग्जनां मीधर्मानजानानाअपध्माधर्माधीधर्ममीनजानकिनपद्यमि ॥ नवीसत्त्वानीकृगइ॥ सूरुगवाधिसत्त्व
 त्वामहासत्त्वायायच्छमानावीर्यमानरुग ॥ वयमवमजानकासत्त्वानजानयिष्यामावयमवमपध्माकान्त्वानपध्मायिष्याम ॥ ॥ यगिरीयाधिरु
 क ॥ अरुगिरीयाधिरुमाद्यवाधिसत्त्वामहासत्त्वावलपनिशुद्धिनिगच्छमि ॥ वेधनयानिसर्ववृद्धधर्माननूपापूवमि ॥ नवैधिरुमाद्य॥ पन्नचिरुचनिरु
 रुगाया॥ पात्रेगच्छमि ॥ ॥ नयथानामसूरुगल्यकासुमहापृथिवीपृथिवीपदध्मायः पगनपाषाधम ॥ यगसुवर्कवाजाननूपमावजुर्नवायः
 यन ॥ अथपूनर्वरुगनकासुमहापृथिवीपृथिवीपदध्मायः पुषनाउज्जंगलाविविधरुदास्वाधकधकाधना ॥ नवमवसूरुगल्यकासुवाधिसत्त्वावस

शिक्तिर्यौ॥ नृसीशिक्रमानावाधिसत्त्वः सत्त्वानामगुणायौशिक्रु॥ ॥ नृकम्पहृता॥ पृथग्गतान्॥ नृकिंमयमसूक्तं यावन्नृक्षितारुममहासाहसलाक
 धनोसर्वसत्त्वाः सत्त्वसंगहृदसंगृह्णमाधः॥ अपिनवहवारवैनि॥ ॥ सरुकिनाह॥ ॥ जाम्बवीपकाजवकावरुगवनवरुवः सत्त्वारुविषयिकः पुन
 र्वायपिप्पसारुममहासासलाकधनोसर्वसत्त्वाः॥ ॥ रुगवानाह॥ ॥ यः सरुक्तं नृकावाधिसत्त्वामहासत्त्वायावज्जीवैस्त्रिष्टंकासर्वीश्रीवनपि
 शुपाकृष्टायनामनग्लानपुत्रयलेष्यपनिष्कात्रैः सर्वसत्त्वापक्षनेः सर्वसत्त्वम्यर्थाविहानेऽवनिष्ठन॥ ॥ नृकिंमयमसूक्तं अपिनसवा
 धिसत्त्वामहासत्त्वाकनियानेवकृपृथ्वीपसवर्ग॥ ॥ सरुकिनाह॥ ॥ वैरुगवनवरुमगु॥ रुगवानाह॥ अतः सरुक्तं वाधिसत्त्वामहा
 सत्त्वः वरुक्तं वैपृथ्वीपसवर्ग॥ यः सीपसूपावमिनीमृकनाः दृष्टासंघातमाकृकमपिरावयन्॥ नृकम्पहृता॥ नृवैमहार्थिकाहिसूक्तं पसूपाव
 मितावाधिसत्त्वममहासत्त्वस्य॥ पसूपावमिनाहिसूक्तं वाधिसत्त्वममहासत्त्वस्यानृकनायाः सम्यक्साधनाहानिका॥ नृस्मारुहिसूक्तं वाधिसत्त्वः

२४२

नमहासत्त्वाननृकनीसम्यक्साधिसत्त्वसंवाचकामनसर्वसत्त्वानामनृकनीगकुकामनसर्वसत्त्वानामनाथनीनाथनरुविदुकामनवृक्षविषयमन
 पाकुकामनवृक्षवृषलिकामनगकुकामन॥ वृक्षविकीठिनैविकीठिनैविकीठिकुकामनवृक्षसिंहनादेनदिदुकामनवृक्षसंपरिमनृपाकुकामन
 तिसारुममहासाहसलाकधनोधर्मसाकथ्यैकर्तुकामनवाधिसत्त्वममहासत्त्वमपसूपावमिनायौशिक्रुयौ॥ ॥ पसूपावमितायौसूक्तं
 शिक्रमाद्यस्यवाधिसत्त्वममहासत्त्वममीसंख्यानसमन्यधमियाकननशिक्रिगारुवनि॥ ॥ सरुकिनाह॥ किंपुनरुगवनध्रवकसंपरिभः
 पिरुनवाधिसत्त्वममहासत्त्वमशिक्रिगारुवनि॥ ॥ नखल्यूनः सरुक्तं वाधिसत्त्वामहासत्त्वः ध्रवकसंपरिभः स्थापयामीनि॥ ध्रवकसंपरिभः
 मरुविषयमीनि॥ शिक्रुनेवशिक्रु॥ यपिरुसूक्तं ध्रवकगुधम्लानपिसंज्ञानादि॥ नचरुगवनिष्ठन॥ नचव्यववावयमि॥ नचपनिवहमि॥ म
 यायनध्रवकगुधम्लानपिरुयान्निशिक्रु॥ ॥ नचशिक्रमाद्यः सरुक्तं वाधिसत्त्वामहासत्त्वः सदवमानूषासूनम्यलाकस्यदक्षिणीयनीगद्वि

283

रुक्मामि॥ कश्चनर्वादायेन नरुनायी सम्यक्कावाधेचिरुमूयादिर्न॥ स्मरुणीयास्तु सत्वाय नरुनायी सम्यक्कावाधिमरुिसेहास्यक॥ ॥ अथ खलु
कादवानामिदमाद्यानवाधिपूष्याधरिनिर्मायपूष्याधमऊर्लिकृतान्थगनमरुर्न सम्यक्कावृद्धं अथवाकिनन॥ नवक्कवाचमराचन॥ येवाधिः
सत्त्वयानिकेशपूगलेन नरुनायी सम्यक्कावाधेचिरुमूयादिर्न॥ नरुनामववृद्धधर्माधीपनिपूनधायरुवकु॥ नरुनामववृद्धधर्माधीपनिपूनधायः
य॥ नरुनामववृद्धधर्माधीपनिपूनधायरुवकु॥ नमरुगवन्नकचिरुनायाप्यूल्यग्रन॥ यरुवाधिसत्त्वयानिकाशपूगलाअनरुनायी सम्यक्कावाधिप
स्थिता॥ नरुनाविवरुन्ननि॥ यरुयस्यामारुयापधिधिऊनयिष्यंरुनरुनायी सम्यक्कावाधे॥ ॥ ॥ मानिसैमानावचवाधिइश्वानिसत्त्वानीसैपधकु
॥ नरुनामववृद्धधर्माधीपनिपूनधायरुवकु॥ नमरुगवन्नकचिरुनायाप्यूल्यग्रन॥ यरुवाधिसत्त्वयानिकाशपूगलाअनरुनायी सम्यक्कावाधिप
वयनीधर्माधीपनिपूनधायरुवकु॥ नमरुगवन्नकचिरुनायाप्यूल्यग्रन॥ यरुवाधिसत्त्वयानिकाशपूगलाअनरुनायी सम्यक्कावाधिप

थमयानसैयस्थितानीवाधिसत्त्वानीमहासत्त्वानीमीश्विरास्यादाननूमादना॥चननामपिवाधिसत्त्वचर्यापनिपन्नानीचिरास्यादाननूमादना॥अविनिव
 र्त्तनीयानामप्यविनिवर्त्तनीयधर्मनामनूमादना॥उक्तजानिप्रतिवक्ष्यानामपिवाधिसत्त्वानांउक्तजानिप्रतिवक्ष्यधर्मनामनूमादयैकि॥यहगवनकूल
 पूषाकूलइहितावावरुनवैपूषप्रसवकि॥॥उवमूकगवान्दार्कदवानामिन्द्रमरुदवाच॥स्यात्त्वल्पनःकोशिकदक्षसमवाःपर्यव
 जस्यपलायद्यदुल्यमानस्यप्रमाद्यगृहीतुंनखवकोशिकरस्यकूलपूरुस्यवाकूलइहिवानूमादनासहगरस्यपूषप्रमाद्यगृहीतुं॥स्यात्त्वल्पनःको
 शिकदक्षकवातुर्महादीपकलाकधनोपलायद्यदुल्यमानस्यप्रमाद्यमृजुहीतुं॥नखवकोशिकरस्यानूमादनासहगरस्यचिरास्यादस्यपूषप्रमाद्यमृजु
 हीतुं॥स्यात्त्वल्पनःकोशिकदक्षकसारुसूचिकायीलाकधनोदुल्यमानपलायद्यप्रमाद्यमृजुहीतुं॥नखवकोशिकरस्यानूमादनासहगरस्यचि
 रास्यादस्यपूषप्रमाद्यमृजुहीतुं॥स्यात्त्वल्पनःकोशिकदक्षकसारुसूचिकामलाकधनोदुल्यमानपलायद्यप्रमाद्यमृजुहीतुंनखवकोशिकर

२४४

स्यानूमादनासहगरस्यचिरास्यादस्यपूषप्रमाद्यमृजुहीतुं॥॥उवमूककादवानामिन्द्रगर्वमरुदवाच॥मानाधिष्ठितासहगवसत्त्वा
 वदिरुवा॥यवाधिसत्त्वानीमहासत्त्वानीप्रथमचिरास्यादमूपादाय॥यावदनूरुनीसम्पक्वाधिमरिसैवक्षानीमवमप्रमयमनूमादनासहग
 रस्यचिरास्यादस्यपूषप्रमाद्यमिनि॥नष्टृधकिनजानकिनपस्थकिनामनूमादनीनसमवाहवैकि॥मानपाकिताहगर्वसत्त्वारविष्यकि॥य
 वाधिसत्त्वानीमहासत्त्वानीमीश्विरास्यादाननूमादियै॥मानरुवनस्यश्चयुगारविष्यकि॥यमीश्विरास्यादीक्षणीवाधिसत्त्वानीमहासत्त्वानी
 नानूमादियै॥॥कस्यरुवा॥मानरुवनविधेसनकनाहिकैरुगवन्निमचिरास्यादाअहिनिरुवा॥येनमीचिरास्यादाअनूरुवायीसम्पक्वादि
 पविधमिनाअनूमादिनावाअमीचिरास्यादाअनूमादिरुवा॥॥येकोशिककूलपूरुःकूलइहिरुहिरुश्चमचिरास्यादाअनूमादिनावाधिस
 त्वयानिकेर्वाप्रत्यकवृक्षयानिकेर्वाध्वकयानिकेर्वाक्रिप्रवैरुथागतानरुहःसम्पक्वक्षानागयिष्यकि॥नविनागयिष्यकि॥॥उवम

विविकानासोधमार्गावयिरुद्यानाप्यसोकस्यविद्धर्मस्यावाहकावातिर्वाहकावा॥ कथञ्चरुगवन्वाधिसत्त्वश्रुतविविकीपह्लापात्रमितामागम्या
 नुरुवीसंवाधिमहिर्सेवधन॥ यदारुगवन्पह्लापात्रमिताप्यरुतविविकानुरुवापिसेवाधिनरुतविविका॥ कदाकथंरुगवन्विविकानविविकम
 हिर्सेवधंरुवनि॥ ॥नवमुक्तंरुगवात्सुरुगिमनदवाचन॥ साधुसाधुसुरुगुनवमनसुरुगुनवमन॥ ॥सुरुगिनाह॥ यथाहंरुगवन्गवना
 रुगिमस्यार्थमाज्ञानमि॥ कथागौरीयरुगवन्नर्थिवचनि॥ ॥रुगवानाह॥ नवमनसुरुगुनवमन॥ गम्भीरार्थंरुगवन्नर्थिवचनिवाधिसत्त्वमहासत्त्व
 इक्ष्वाकानक॥ यइरुगवन्वाचरुमोवाप्यकवृद्धरुमोवा॥ ॥सुरुगिनाह॥ ॥यथाहंरुगवन्गवनावाधिसत्त्वमहासत्त्वमहासत्त्व
 र्थविद्वक्त्रकानकावाधिसत्त्व॥ रुक्मस्यरुगा॥ कथाहिरुगवन्मवधर्मापल्लव्यरुयः॥ साक्राकुर्योः॥ सापिधर्मापल्लव्यरुयः॥ साक्राकुर्योः॥ यम
 सत्त्वगवन्नवैराव्यमाधोवाधिसत्त्वानर्सेमीदति॥ तावलीयरुनर्सेमापययु॥ चनकिपह्लापात्रमितायी॥ सचञ्चामीनिनसमनपधकिचनकि

२४३

पह्लापात्रमितायी॥ आसन्नामनुरुवात्सम्पक्कावाधिविनि॥ सचदवमपिनसमनपधकिचनकिपह्लापात्रमितायी॥ इनीकतामश्रवकरुमिः॥ य
 र्थकवृद्धरुमिर्वा॥ सचदस्येवमपिनरुवकिचनकिपह्लापात्रमितायी॥ १ ॥रुगवापिनामरुगवन्नाकाशस्यनेवैरुवनिरुगवन्नाकाशस्यनेवैरुवनि
 रुक्मस्यविद्याइव॥ ॥रुक्मस्यरुगा॥ अतिकल्पत्वारुगवन्नाकाशस्यनेवैरुवनिरुगवन्नाकाशस्यनेवैरुवनि
 नेवैरुवनिरुगवन्नाकाशस्यनेवैरुवनि॥ ॥रुक्मस्यरुगा॥ निर्विकल्पत्वारुगवन्नाकाशस्यनेवैरुवनि
 वमिताया॥ ॥रुगवापिनामरुगवन्मायापून्षस्यनेवैरुवनि॥ मायाकाशममासन्नायः॥ पूनन्याऊनकायः॥ सन्निपनिगः॥ सममइव॥
 मि॥ रुक्मस्यरुगा॥ निर्विकल्पत्वारुगवन्मायापून्षस्य॥ नवमवर्गगवन्पह्लापात्रमितायी॥ चनकावाधिसत्त्वमहासत्त्वमहासत्त्वनेवैरुवनि
 म्यक्कावाधिममासन्नायः॥ वकरुमिः॥ यइरुगवन्वाचरुमोवाप्यकवृद्धरुमिः॥ रुक्मस्यरुगा॥ निर्विकल्पत्वारुगवन्पह्लापात्रमितायी॥ ३ ॥रुगवापिनाम

कि॥ नचमीधर्मगीसाक्राकुर्वकि॥ ॥ अथ खलु यस्मात्सूक्तिसंघीसं वरुलानी कामावचनाधीदवपूरासहसाधीवेकसेवचनः पवित्रिकं मा
 ह्यनानि सं वरुलानिका मावचनाधीदवपूराधीसहसाध्यामकुर्यस्त॥ नर्ददवपूरासंघीवाधिसत्त्वानीमहासत्त्वानी इच्छन्नेयस्मीरुकाटिन
 साक्राकुर्वकि॥ ॥ अथ खलु यस्मात्सूक्तिसंघीसं वरुलानी कामावचनाधीदवपूरासहसाधीवेकसेवचनः पवित्रिकं मा
 नार्हसन्नकन॥ नचसत्त्वान्मूल्येन गयानसंविद्यक॥ असीविद्यमानानापलर्येन॥ सत्त्वविविकत्वादवेनयिकाभूयकगयानसंविद्यकमापलर्येन॥ नच
 वेवाधिसत्त्वामहासत्त्वान्मूल्येन गयानसंविद्यक॥ असीविद्यमानानापलर्येन॥ सत्त्वविविकत्वादवेनयिकाभूयकगयानसंविद्यकमापलर्येन॥ नच
 सत्त्वानीकृताः सत्त्वार्हसन्नकन॥ ॥ अथ च सत्त्वार्हाधिसत्त्वान्मूल्येन गयानसंविद्यक॥ असीविद्यमानानापलर्येन॥ सत्त्वविविकत्वादवेनयिकाभूयकगयानसंविद्यकमापलर्येन॥ नच
 वसत्त्वविविकत्वायेवविद्यमानावेनयिकविविकत्वायेवसत्त्वदहेवेराध्यमाद्येवाधिसत्त्वामहासत्त्वानसंसीदकिविद्यमानमदवपूराध्वनय्येवाधिसत्त्वाम

२४८

हासत्त्वध्वनयानमितायी॥ नचसत्त्वार्हाधिसत्त्वान्मूल्येन गयानसंविद्यक॥ असीविद्यमानानापलर्येन॥ सत्त्वविविकत्वादवेनयिकाभूयकगयानसंविद्यकमापलर्येन॥ नच
 महासत्त्वानसंसीदकि॥ ॥ अथ खलु यस्मात्सूक्तिसंघीसं वरुलानी कामावचनाधीदवपूरासहसाधीवेकसेवचनः पवित्रिकं मा
 यीराध्यमाध्यायीनसंसीदकि॥ विविकत्वाद्गवेनसंसीदकि॥ अन्ननरुगवक्तावधेनेवाधिसत्त्वामहासत्त्वः सर्वधर्मविविकत्वायीराध्यमाध्यायीनसं
 सीदकि॥ ॥ नापिकश्चिद्धर्मसंसीदकि॥ नचसत्त्वार्हाधिसत्त्वान्मूल्येन गयानसंविद्यक॥ असीविद्यमानानापलर्येन॥ सत्त्वविविकत्वादवेनयिकाभूयकगयानसंविद्यकमापलर्येन॥ नच
 मेशसंसीदकि॥ ॥ रुगवानाह॥ ॥ अवमरुत्सूक्तिसंघीसं वरुलानी कामावचनाधीदवपूरासहसाधीवेकसेवचनः पवित्रिकं मा
 ध्यमानवमूपदिध्यमानवाधिसत्त्वामहासत्त्वानसंसीदकि॥ नविषीदकिनावलीयनेनविपृष्टीकनामिमानसेनरुगवपृष्टीकनामि॥ ॥ सूक्तिसंघीसं
 वमरुत्सूक्तिसंघीसं वरुलानी कामावचनाधीदवपूरासहसाधीवेकसेवचनः पवित्रिकं मा
 वमरुत्सूक्तिसंघीसं वरुलानी कामावचनाधीदवपूरासहसाधीवेकसेवचनः पवित्रिकं मा

वक्रकाः सपञ्चापनिकाः सहाताः सविनवनागीगधाः आनाखीजलीरुताः नमस्यकि॥ ॥रुमवानाह॥ ॥नकवलसूरुनववचननैवाधि
 सत्वमहासत्वमदकादवाः पीरुलीरुतानमस्यकि॥ ॥यपिनसूरुनप्रमयषमैत्यथलाकधुयूनथागताअर्हकः समस्यवहाः नमसि
 निवकिधियकयापयकि॥ नपिवहागवकः प्ररूपात्रमितायामववचननैवाधिसत्ववद्वचकृपापधमि॥ रुचसूरुनप्ररूपात्रमितायाववचनन
 गृहीति॥ समवाहवैकि॥ यवखलपूनः सूरुनवाधिसत्वाः प्ररूपात्रमितायीचनकभाः रुचसूरुनप्रविनिवर्तनीयाअनुरुनायाः सम्यक्वाधेनानचन
 घासकनायाउसस्यक॥ मानकावाअन्यकावा॥ ॥नकस्यरुता॥ यमूरुनगिसारुमहासाहस्यलाकधुयूनसत्वाः सत्वमानाः पापीयाः सारुयुगानक
 कथमानः पापीयाः सावहीनवमानसनाअरिनिर्मिमीन॥ नपिसूरुनमानाः पापीयाः सस्यवृद्धसमवाहकस्यप्ररूपात्रमितायीचनकानप्रतिवलाअ
 कनायैकर्तु॥ ॥निवकुखलसूरुनगिसारुमहासाहस्यलाकधुमोसर्वसत्वाः मानाः पापीयाः सायावैरुः सूरुनगैमानदीवाल्कापमवगिसारुम

२४२

महासाहस्यलाकधुयूनसत्वाः सत्वमानाः पापीयाः सारुयुगानककथमानः पापीयाः सावहीनवमानसनाअरिनिर्मिमीन॥ नपिसूरुनमानाः
 पापीयाः सस्यवृद्धसमवाहकस्यप्ररूपात्रमितायीचनकानप्रतिवलाअकनायैकर्तु॥ ॥घाखीसूरुनधर्माः समवागतावाधिसत्वाः महासत्वा
 रुमिसमथइर्धर्मावकिमानेः पापीयाः रिः मानकायिकारिर्वादवनाहिः॥ कनमाखीघाखीयइरुसर्वसत्वाः स्यापनित्यकारवकि॥ सर्वधर्माः
 ननधून्यनावावलाकिगारवैकि॥ आखीसूरुनघाखीधर्माः समवागताइर्धर्मावकिमानेः पापीयाः रिः॥ ॥अपनाखीघाखीधर्माः सूरुनस
 मवागताघाखीकनमाखीयइरुयथावादीकथकानीवृद्धेथरुगवकिः समवाक्रियन॥ आखीधर्माः समवागताइर्धर्मावकि॥ ॥यववचननैवाधि
 रुवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यदवाअप्युपसंकमिकर्षमस्यक॥ उत्साहवायवर्द्धयैति॥ रिपूत्वमनूरुनीसम्यक्वाधिसहिसहास्यस॥ रुसाहर्हल्लूल
 पूषाननविहानधविहानयइरुप्ररूपात्रमिताविहानध॥ ॥नकस्यरुता॥ अनेवहिल्लूलपूषविहानधविहाननवैवचनननाथनीनाथरविष्य

सि॥ अशाधनीशधीरुविष्यसि॥ अशानधनीशधीरुविष्यसि॥ अगनिकानीगनिरुविष्यसि॥ मार्गपदाशानीमार्गपदाप्रतिशानधीरुविष्यसि॥
 ॥ नवदवपूरास्तस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यउत्साहवर्धयिष्यति॥ ॥ नवदवपूरास्तस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यउत्साहवर्धयिष्यति॥
 खयपूलाकधनुषवृद्धारुगवनीक्षिप्रेतिधियकयापर्यतिरुपिरिहसैयपनिवृत्तावाधिसत्वगद्यपनस्कृतापनमितायीवननवैवृपेर्गुहीरु
 मन्वागनस्यनामवगमर्चवलकवर्धकनृपचकीरुयमाननूपाधर्मदद्यायैरुदानेवादानयति॥ नवदवपूरास्तस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यउत्साहवर्धयिष्यति॥
 अहमनरिहवत्तकनार्वाधिसत्वस्यमहासत्वस्यविशिखावाधिसत्वस्यमहासत्वस्यनामवगमर्चवलकवर्धकनृपचकीरुयमाननूपाधर्मदद्यायैरुदानेवादानयति॥
 धिसत्वानीमहासत्वानी॥ यननर्ककात्यस्यमहासत्वस्यविशिखावाधिसत्वस्यमहासत्वस्यनामवगमर्चवलकवर्धकनृपचकीरुयमाननूपाधर्मदद्यायैरुदानेवादानयति॥
 वामहासत्वावक्त्रचर्यवैमि॥ अननचपूरुपापमिताविहानधविहनीति॥ धर्मदद्यायैरुदानेवादानयति॥ ॥ नवदवपूरास्तस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यउत्साहवर्धयिष्यति॥

२३०

वरुगवनवाधिसत्वानीमहासत्वानीनामवगमर्चवलकवर्धकनृपचकीरुयमाननूपाधर्मदद्यायैरुदानेवादानयति॥ ॥ नवदवपूरास्तस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यउत्साहवर्धयिष्यति॥
 वानारु॥ ॥ नवदवपूरास्तस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यउत्साहवर्धयिष्यति॥ ॥ नवदवपूरास्तस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यउत्साहवर्धयिष्यति॥
 नाधर्मदद्यायैरुदानेवादानयति॥ किंरुहिसूरुहयअविनिवर्तनीयावाधिसत्वमहासत्वास्त्वानीवृद्धारुगवनीक्षिप्रेतिधियकयापर्यतिरुपिरिहसैयपनिवृत्तावाधिसत्वगद्यपनस्कृतापनमितायीवननवैवृपेर्गुहीरु
 माननूपाधर्मदद्यायैरुदानेवादानयति॥ ॥ नवदवपूरास्तस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यउत्साहवर्धयिष्यति॥ ॥ नवदवपूरास्तस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यउत्साहवर्धयिष्यति॥
 नावदनृयकधर्मकानिप्रदिलञ्चारुवैमिस्वधमाः ॥ नवदवपूरास्तस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यउत्साहवर्धयिष्यति॥ ॥ नवदवपूरास्तस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यउत्साहवर्धयिष्यति॥
 नापिसूरुहविहानधविहनीति॥ धर्मदद्यायैरुदानेवादानयति॥ ॥ नवदवपूरास्तस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यउत्साहवर्धयिष्यति॥ ॥ नवदवपूरास्तस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यउत्साहवर्धयिष्यति॥
 ॥ उदानेवादानयति॥ ॥ नवदवपूरास्तस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यउत्साहवर्धयिष्यति॥ ॥ नवदवपूरास्तस्यवाधिसत्वस्यमहासत्वस्यउत्साहवर्धयिष्यति॥

[illegible]

तथतायां निष्ठं न ४ सर्वरूपायाः कथमेव दशायिष्यन्ति ॥ ॥ सूरुगिवाह ॥ ॥ यदाह गवसुथताविनिर्मूकानान्य ४ कश्चिद्धर्म उपलब्ध ॥ तदाकायध
र्मसुथतायां स्थास्यति ॥ कावायमनूरुनोसम्पक्कावाधिमहिसेवास्वरु ॥ कावायमिमधर्मदशायिष्यन्ति ॥ नसूरुगुगथताविनिर्मूकानान्य ४ कश्चिद्धर्म उप
पलस्यतयाधर्मसुथतायां स्थास्यति ॥ तथमेवतावसूरुगुनापलस्यत ॥ क ४ पूनर्वादायसुथतायां स्थास्यति ॥ ॥ नसूरुगुगथताधर्मदशायि ॥ सापि
सूरुगुयाधर्मोदधनसापिनापलस्यत ॥ ॥ अथस्वल्गकादवानामिडाह गवमनूदवाच ॥ गौरीवाह गवन्पुत्ररूपावमिताइकनकानकाह गव
न्वाधिसत्त्वामहसत्वाय अनूरुनोसम्पक्कावाधिमहिसेवाकृकामा ॥ ॥ तत्कस्यहता ॥ नचनामह गवन्कश्चिद्धर्मसुथतायानिष्ठानि ॥ नापिकश्चि
द्धर्मो नूरुनोसम्पक्कावाधिमहिसेववृध्न ॥ नापिकश्चिद्धर्मदशायि ॥ अहचरुनावलीय ॥ नापिकीर्त्तनापिधन्वाय ॥ ॥ अथस्वल्गायमान्
रुगिदशकृदवानामिडमनूदवाच ॥ यत्कोशिकेववदसि ॥ इकनकानकावाधिसत्त्वामहसत्वाय घामवेगौरीवधर्मपूरायमाधोपूनरुवतिधन्वापि

नत्वेन कोशायित्वं ॥ सर्वधर्मेषु कोशिकं न्ययकस्याऽऽन्यथायित्वा वाधनायित्वा वाहवति ॥ ॥ श्रीकृष्ण ॥ यद्यद्वार्यसूत्रं निर्दिष्टं ॥ त
 रुदवर्गान्यनामान्यनिर्दिष्टं ॥ नच कचित्सूत्रं ॥ तथैव पिनामा नवीरूः पूरिका नेव कचित्सूत्रं ॥ नच मवार्यसूत्रं र्द्धमं दधानान कचि
 त्सूत्रं ॥ ॥ अथ स्वल्पाकादवानामिदं गवतमरुदवाच ॥ कश्चिदहं गवन्सूत्रं हविनमान्यं नचैव तापसाधनं निर्दिष्टं स्थागमस्याः
 कवादीरुवामि ॥ धर्मवादेव धर्मस्यानूधर्म्या कवामि ॥ ॥ नवेमूकं गवान्शकुन्दवानामिदं मरुदवाच ॥ यत्स्वल्पं कोशिके वैराघस ॥ नच म
 नकोशिके वमरु ॥ नचैव तापसाधनं निर्दिष्टं स्थागमस्या कवादीरुवामि ॥ ॥ तत्सूत्रं ॥ यद्यद्वहिकोशिकसूत्रं हविनस्य प्रकृतं रुदव
 कोशिकं न्यनामान्यप्रकृतं ॥ ॥ तत्सूत्रं ॥ सूत्रं निर्दिष्टं कोशिकं हविनः प्रकृतं पात्रमिनामपि तावन्न समन्वयं ॥ नापलरु ॥ कुरु
 पूनर्येषु पात्रमिनायां च नति ॥ वाधिसत्त्वमवतावन्नापलरु ॥ किंपूनर्यावाधिमहिर्मेरास्य ॥ सर्वरुतामवतावन्नापलरु ॥ कुरु पूनर्येषु

२५२

वरुतामनूपाप्स्यति ॥ तथैव तावन्नापलरु ॥ कुरु पूनर्येषु स्थागमा विध्यति ॥ अन्यादनुवन्नापलरु ॥ किंपूनर्यान्त्यादं साक्षात् विध्य
 ति ॥ वाधिसत्त्वमवतावन्नापलरु ॥ कुरु पूनर्यावाधिमहिर्मेरास्य ॥ वलान्यवतावन्नापलरु ॥ कुरु पूनर्यावलसममीरु विध्यति ॥ वेधं
 यान्यवतावन्नापलरु किंपूनर्याविधमदं विध्यति ॥ धर्ममवतावन्नापलरु ॥ कुरु पूनर्याधर्मं दधायिष्यतीति ॥ ॥ यथैव लपननय कोश
 कसूत्रं हविनस्य सर्वधर्मविविक्तं सर्वधर्मान्पलरु विहान् ॥ नच कोशिकविहाना वाधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रकृतं पात्रमिनायां च नति विहानं
 शरुमीमपि कलानोपेति ॥ सुरुमीमपि शरुमीमपि काठीरुमीमपि काठीरुमीमपि ॥ काठीनियुतं शरुमीमपि ॥ कलानोपेति ॥ स
 र्वा मपि कलामपि गदनामप्युपमा मप्युपनिषद मपि नद्रुम ॥ तथैव विहानं हिकोशिकं स्थापयित्वा रुतामोऽनूविहानं विहानं विहानं ॥ अयं विहान
 वायार्यं वाधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रकृतं पात्रमिनायां च नति विहानं विहानं ॥ अयं कोशिकं रुषी सर्वविहानाधमगुग्मवायनं ॥ अथैव लपननय

वातदेनीप्रह्लापात्रमिनीउज्जुहीर्यानिधनयिष्यनिवाचयिष्यनिपर्यवाप्येनिप्रवरुयिष्यनिलिखिष्यनिच॥नथर्थनश्चधर्मतश्चनयतश्चनगमिष्य
 निनिष्ठाआनन्दनरुगीनया॥संमुखीरुतासुखनवाधिसत्त्वामहासत्त्वान्नागानामर्हणीसम्यक्वैद्वानामिति॥नयानन्दवाधिसत्त्वामहासत्त्व
 पूर्वजिनकृताधिकावादिनया॥ ॥~~किञ्च~~नयानन्दवाधिसत्त्वामहासत्त्वान्नागानामर्हणीसम्यक्वैद्वानामतिककुशलमूलमववापिनम
 वैरिन्त्रभवकप्रत्यकवृद्धत्वायदास्यनिविपाकसंवदाधिसत्त्वामहासत्त्वान्नागानामर्हणीसम्यक्वैद्वानामिति॥ ॥~~अपि~~पुत्रलपु
 नवानन्दपायमाननवाधिसत्त्वामहासत्त्वान्नागानामर्हणीसम्यक्वैद्वानामिति॥ ॥~~नमो~~रुहिन्नानन्दपनीदाम्पनपनीदामिह
 प्रह्लापात्रमितायथेयनाकडीयन॥उज्जुहयमानन्दप्रह्लापात्रमिताधनयिष्ययमानन्दप्रह्लापात्रमितावाचयिष्ययमानन्दप्रह्लापात्रमिताययवा
 फययमानन्दप्रह्लापात्रमिताप्रवरुयिष्ययमानन्दप्रह्लापात्रमितादहायिष्ययमानन्दप्रह्लापात्रमिताउपदष्टययमानन्दप्रह्लापात्रमिताउदष्टययम

२३३

नन्दप्रह्लापात्रमितास्वाध्यायमानन्दप्रह्लापात्रमितालिखितययमानन्दप्रह्लापात्रमितावाचयिष्ययमानन्दप्रह्लापात्रमितासुमनसिकृतवहध
 नाचस्यययवाफावसुपरिनाचत्वायानन्दयप्रह्लापात्रमिताकर्तुयासुपविद्यकनाश्चपदवीजननसुनिबृकावाजुहीनया॥~~न~~रुह्यरुता॥अनीना
 नागरुप्रत्ययनानीकानन्दनथगाननथगानानामर्हणीसम्यक्वैद्वानामर्धकायनमि॥नाधर्मनाम्यमाहीरुह्ययथाकरुत्त्वमानन्दपुनर्हिमनथगानस्य
 निष्ठताद्वियमाधस्ययापयनाहिनेषिरुयापमनावागेनवनावाकल्याणवास्पर्धाविहानतावाकर्तुव्यस्वायानयम्वाममन्वाहर्तुव्यम्वामन्यस॥ ॥
 ॥~~न~~थेवत्वायानन्दयप्रह्लापात्रमिताउज्जुहीरुयाधनयिष्यवाचयिष्यपर्यवाफवाप्रवरुयिष्यदहायिष्यउपदष्टयास्वाध्यायमानन्दप्रह्लापात्रमितालिखित
 या॥गुनूकर्तुयामानयिष्यययमानन्दप्रह्लापात्रमिताअर्चयिष्यययमानन्दप्रह्लापात्रमिताअपचायिष्यययमानन्दप्रह्लापात्रमिताअर्चयिष्यययमानन्दप्रह्लापात्रमिता
 पूजितारुवामि॥नववाधिसत्त्वामहासत्त्वान्नागानामर्हणीसम्यक्वैद्वानामतिककुशलमूलमववापिनम

हयिआमनआप॥अपत्रियकस्तथागनस्तुआनदयंप्रह्लापात्रमिताप्रियासनआपाअपत्रियजनीयारुवहु॥यथाहवकपदमपिनपद्यो॥
 गयथानाकहीयरु॥वरुपिरुआनद्याहंराषयप्रह्लापात्रमितायाःपत्रिन्दनामानय॥कल्यैवाकल्याव(शयैवाकल्यधर्मेवाकल्यसहस्रैवाकल्यकाः
 ठानियुगधरुसहस्रैवागमावाउपत्रिसेरुपधनदयादशकृवाहंशस्मानादशीरुप्रह्लापात्रमिता॥याद॥हस्तुअमीतानागनप्रत्ययनावृक्षा
 गवैत॥सदवमानुषासूनस्यलाकस्यधस्तुवस्तुदशीप्रह्लापात्रमिता॥ ॥**रुस्मारुर्कानंद**पत्रिमाधप्रह्लापात्रमिता॥अपत्रिमाधपापत्रिन्दनेयानु
 पवीद्याम्यनूपवीद्यामि॥सदवमानुषासूनस्यहितायसुखाय॥यस्यानन्दरुथागनानपत्रियकाधर्मानपत्रियक॥सैधानपत्रियकातीतानागनप्रत्यय
 नानावृक्षानोरुगवतीवाधिर्नपत्रियकाकस्यप्रह्लापात्रमिता॥पत्रियकाकवहु॥ॐयमस्माकमनुष्मसती॥ ॥**यपिरुमानन्दा**रुवन्नतीकधनिक
 थागनाअहंरुसम्यक्वृक्षाकषामय्यानेदवृक्षानोरुगवतीप्रह्लापात्रमितानिर्जानेवानूरुनासम्यक्वाधि॥यपिरुमानन्दानागनधनिकथागनाअहं

२५३

क॥सम्यक्वृक्षाकषामय्यानन्दवृक्षानोरुगवतीप्रह्लापात्रमितानिर्जानेवानूरुनासम्यक्वाधि॥ ॥**यपिरुमानन्दा**प्रमथयसंखयपूलाकधरुय
 रुथागनाअहंरुसम्यक्वृक्षानगर्हिनिष्टेतिधियकयापयेति॥रुषामय्यानन्दवृक्षानोरुगवतीप्रह्लापात्रमितानिर्जानेवानूरुनासम्यक्वाधिसंमा
 य्यानन्दप्रह्लापात्रमितानूरुनासम्यक्वाधि॥ ॥**रुस्मारुर्कानंद**वाधिसत्वनमहासत्त्वानूरुनासम्यक्वाधिसहिसंवावृक्षामनप्रह्लापात्रमितासमि
 क्रिउकामनप्रह्लापात्रमिता॥अनवाजुहीरुवाधनयितयापर्यवाफयालिखितया॥ॐहेवप्रह्लापात्रमितायीहिस्त्रितया॥यागमापरुयी॥ ॥**रु**
कस्यहंता॥उषाकानन्दप्रह्लापात्रमितावाधिसत्त्वानीमहासत्त्वानीमाता॥ऊननीऊनयिगी॥यहिकविदानन्दवाधिसत्त्वामहासत्त्वाःषष्टपात्रमिता
 सृष्टिक्रिताकृपिसर्वनामवप्रह्लापात्रमितागम्यषष्टपात्रमितासुनिर्याता॥**रु****कस्यहंता**॥प्रह्लापात्रमितानिर्जानाकानंदसर्वाःपात्रमिताआरावि
 कारवयनूरुनायाःसम्यक्वाधि॥**रुस्मारुर्कानंद**रुयस्यामागुयानुनाप्रह्लापात्रमिताधिनियकर्मपिरुनीयकमपियवीद्याम्यनूपवीद्यामियथयैनीरु

होयत॥ जया आनन्दरुथ गगनामर्हती सम्यक् वृक्षानामरुयाधर्मकाऽभय इरु प्रह्ला पात्रमिता॥ ॥ रुक्मस्य रुक्माशाया आनन्दानी न ध्वन्यनवनाय
सेसात्र सत्वानी वृक्षे र्गवर्हि रुमादशितः॥ सर्वः सत्त्वानवधर्मकाऽभय इरु प्रह्ला पात्रमिताः॥ यपिरु आनन्दानागरुधनि वृक्षारुगवर्गाऽपनि
 मिह सेसान इरुनी सम्यक् वाधिमहि सवृक्ष सत्वानी धर्मदशयिथ्यकि॥ रुपिवृक्षारुगवर्गऽभय इरु प्रह्ला पात्रमिताः॥ यपिरु आ
 नेदेतर्क प्रमययला कधरु वृक्षारुगवर्गऽभय इरु प्रह्ला पात्रमिताः॥ यपिरु आ
 नारुवति॥ रुक्मस्य रुक्माशाया आनन्दानी न ध्वन्यनवनाय ॥ सत्त्वमानन्द अवकयानिकानी पूगलानी अवकरो धर्मदशयिथ्य
रुक्मोचधर्मदशानायी यति सारुसमहा सारुसला कधो सत्वान् सर्व अरुन्त्वा साक्राकुर्युः॥ यथावत्त्वयाम अवकधर्मवक प्रवर्तनान् प्रवर्तनता धर्मद
 शयता अवक कृतेन कृत्वा ॥ सत्त्वान्त्वा मानन्द वाधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य न क मपि प्रह्ला पात्रमिता पति सैयूक धर्मपद दशयिथ्य॥ सत्त्वकाशयशा नवम

२५५

हत्त्वया अवकधवक प्रवर्तनान् प्रवर्तनता धर्मदशयता आनाधिरु स्यान्नरुया पोर्विकया धर्मदशानया यया रुगि सारुसमहा सारुसला कधो सर्व
 ला अरुन्त्वा पापिता रुधी चारुनी यदानमयै पृथक् क्रियावमुशीलमयै रावनामयै पृथक् क्रियावमु॥ ॥ रुक्मि मय स आनन्दपिनू सवृक्ष पृथक् धर्म
आनन्द आरु॥ वृक्षारुगवर्गऽभय इरु प्रह्ला पात्रमिताः॥ ॥ रुगवानाह॥ रुक्मस्य आनन्द अवकयानिकः पूगला वरुनै पृथक् प्रवति॥ या वाधिसत्वानी महासत्वानी
 प्रह्ला पात्रमिता पति सैयूक धर्मदशयति॥ अरुपि स आनन्द वरुनै पृथक् प्रवति॥ या वाधिसत्वानी महासत्वानी पत्रस्य वाधिसत्त्वस्य महासत्वस्य प्रह्ला पा
 त्रमिता पति सैयूक धर्मदशयति॥ अरुगानुकदिवस मपि निष्ठत्वा नन्दन कदिवस मरुगऽपुनारु क मपि निष्ठत्वा नन्द पूनारु क धर्मोदशितः॥ अरु
 गानुकनालिका मपि नुकनालिकी न मपि वा निष्ठत्वा नन्दन कनालिकी न मरुगऽभय इरु प्रह्ला पात्रमिता पति सैयूक धर्मदशयति॥ अरुगानुकदिवस मपि निष्ठत्वा नन्दन क
 लमरुगानुकदिवस मपि निष्ठत्वा नन्दन कदिवस मरुगऽभय इरु प्रह्ला पात्रमिता पति सैयूक धर्मदशयति॥ अरुगानुकदिवस मपि निष्ठत्वा नन्दन कदिवस मरुगऽभय इरु प्रह्ला पात्रमिता पति सैयूक धर्मदशयति॥

नि॥ उवमानदपुष्पापानमिताप्रमयत्वादपमाधप्रविमाधयपिक्रान्तीपानीरुधनिअहर्बस्मथगताअहर्कसम्यक्वृक्षाकप्यानद००००
 वपुष्पापानमितागपुष्पाविता॥ नवानेदयैकीधवापनिक्रीधवा॥ यप्यानेदनागतधनिरुविष्यकिरथागताअहर्कसम्यक्वृक्षाकप्यानद००००
 उवपुष्पापानमितागपुष्पावक॥ नवानेदयैपुष्पापानमिताकप्यरुवापनिरुष्यरुवा॥ यपिक्रान्तीपमयत्सैव्ययपुलाकधुषुथग
 ताअहर्कसम्यक्वृक्षाकिष्ठकिष्ठियकयापयकि॥ कप्यानद००००उवपुष्पापानमितागपुष्पावक॥ नवयमानदपुष्पापानमिताकीयक॥ ॥अ
 रुमप्यानद००००हिरुथगताहंसम्यक्वृक्षाममायानंद००००उवपुष्पापानमितागपुष्पावता॥ नवानेदयैपुष्पापानमिताकीयकपनिक्रीयकवा॥ ॥
 ॥नकापुष्पा॥ आकाशीहिरुआनदकपयिकर्वामयक॥ य०पुष्पापानमितागपयिकर्वामयक॥ तस्मारुक्कानन्दकययैपुष्पापानमिता॥ ॥अथख
 ल्यायुष्मक०सुहृदबनदहृ॥ गीतावमिदंस्थानंरथागरुनराधिरं॥ यन्त्रहंरथागरुपनिपृच्छयमगस्थानं॥ ॥अथखल्वायुष्मासुहृदिरंगवैक

230

मरुदवाचरु॥ अक्रयागवत्पुष्पापानमिता॥ ॥रुगवानाह॥ अक्रयाहिसुहृदपुष्पापानमितायइनाकाधमक्रयत्वासर्वधर्मान्यादक०॥ ॥सुहृदि
 नाह॥ कथंरुगवत्वाधिसुखनमहासुखनपुष्पापानमितालिनिहंरुया॥ ॥रुगवानाह॥ नूपाक्रयत्वनसुहृदवाधिसुखनमहासुखनपुष्पापानमि
 तालिनिहंरुया॥ उवैवदनासैरुसीकाविरुनाक्रयत्वनसुहृदपुष्पापानमितालिनिहंरुया॥ उवैवल्सुहृदअविश्याकयत्वनपुष्पापानमितालिनि
 हंरुया॥ उवैसीकावाक्रयत्वनविरुनाक्रयत्वननामनूपाक्रयत्वनषजयकनाक्रयत्वनस्यधमक्रयत्वनवदनाक्रयत्वनरुहृदक्रयत्वनउपायानाक्रयत्वे
 नरुवाक्रयत्वनऊमिऊवामनधमकपविदवइ०खदोर्मनस्यापायासाक्रयत्वनसुहृदवाधिसुखनमहासुखनपुष्पापानमितालिनिहंरुया॥ ००यैसा
 सुहृदवाधिसुखस्यमहासुखस्यीरुहयवर्जितापनीत्यसमूयादवावलाकनगा॥ उवैसुहृदवावलाकयनवाधिसुखमहासुख०पुमीत्यसमूयादमनायीरुमभ
 र्कयवलाकयनि॥ अयैसुहृदवाधिसुखस्यमहासुखस्यावधिकाधर्मावाधिमधुनिषर्हस्ययदवैपनीत्यसमूयादवावलाकयनि॥ उवैवलाकयन०स

[illegible]

विंगच्छति॥ सर्वाधिनायायकोशाल्यानिहावनापनिपूर्विगच्छति॥ नस्यवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यपुरुषावमितायांचनतायानिकानिविन्नानकर्म
व्यत्ययन॥ सर्वाधिनान्यत्ययमानान्यवस्यपुरुषस्यति॥ पुरुषानेविवर्जयिष्यति॥ सर्वायायकोशाल्यानिस्वरूपपनिगहीतुकामनवाधिसत्त्वनम
हासत्त्वपुरुषावमितायांचनता॥ पुरुषावमितारावयिरुया॥ यस्मिन्समयस्वरूपवाधिसत्त्वमहासत्त्वपुरुषावमितायांचनता॥ पुरुषा
वमितामहिनिर्हन्ति॥ नस्मिन्समयस्वरूपनवाधिसत्त्वमहासत्त्वनयप्रमयस्वसैव्ययप्लाकधुषूवृद्धागवकस्त्रिष्टिनिधिर्यतयापयति
॥ न समवाहकव्या॥ नयामविच्छेदनिर्जातेवसर्वरूपायइवपुरुषावमितारु॥ एवमसत्त्वाहृत्यनवाधिसत्त्वमहासत्त्वपुरुषावमितारांचनता
दमित्य॥ अहमप्यनाश्वमाननृपाप्सामि॥ यनेवृद्धेर्गवहिननृपाफाळंति॥ एवमस्वरूपवाधिसत्त्वमहासत्त्वपुरुषावमितारांचनता
हास्यादाउयादयिरुया॥ अहिनिर्हन्त्यादिवस्यस्ययवाक॥ १६॥ गसैद्यानमाहकमपियश्चस्वरूपउपलैहिकावाधिसत्त्वागीगनदीवाल्कायमानक

नसिकावे नीर्यामात्सयविवर्जितेर्मनसिकावे॥ सर्वज्जनाविवर्जितेर्मनकावे सुदानास्य इत्थं हविष्यति॥ सर्वगुहानीपनिपूनिर्वृक्षरुगस्यानरुन
धीवृद्धधर्माधीपनिपूनिनिनि॥ ॥ ~~आर्यासमरुसिकाया~~ प्रह्लापानमितायी अनृगमपनिवर्त्तुतकानर्जिहारुम॥ ॥ ~~पूनवपने~~
सूरुततथयीप्रह्लापानमिताययथासदापुनूदिननवाधिसुखनमहासुखनपर्ययनायनर्हिहीष्मगर्जितनिर्घोषम्वनम्यकथागतस्यार्क
रुसम्यक्कीवृद्धस्यानिकवृक्षचयैववनि॥ एवमूकआयूष्मान् सूरुमिर्गवकमनदवाचन॥ कथंरुगवन्सदापुनूदिननवाधिसुखमहासुखनय
प्रह्लापानमितापर्ययिता॥ एवमूकरुगवानायूष्मकंसूरुमिमनदवाचन॥ सदापुनूदिननसूरुनवाधिसुखनमहासुखनपूर्वप्रह्लापानमितीपर्य
षमाघोनकायनार्थिकनजीविरुनिवपकृदालाहसकानाश्चकष्यनिःश्विननपर्यषमाघोनपर्ययिता॥ रुनप्रह्लापानमितीपर्यषमाघोनानधमग
ताकनीकान्निर्घोषःश्रुतामूरु॥ गच्छत्तकूलपुत्रपूर्वस्योदिशितरुप्रह्लापानमितीध्वसितथाचगच्छयथानकायकूमथमनसिकानमूयादय

२३३

मि॥ नम्यानमिद्धमनसिकानमूयादयसिनरुऊनमनसिकानमूयादयसिनपानीयमनसिकानमूयादयसिनवागिमनसिकानमूयादयसिनदिवस
मनसिकानमूयादयसिनशीरुमनसिकानमूयादयसिनाक्कमनसिकानमूयादयसिमावकचिच्चिरं प्रदिक्ष्वा॥ अश्वात्सवावहिर्घावामाचकूलपुत्र
वामनालाकयना॥ मादकिघोनमापूर्वघमापश्चिमनमारुनघमाधुर्माधमाचानूविदिषामबलाकयनगम॥ तथाचकूलपुत्रगच्छयथात्मना
नदकायतश्चलसि॥ यथाननूपनश्चलसि॥ यथानवदनागानसैरुगानसैरुकात्रनायथानविह्वानतश्चलसियाश्चरश्चलमिसिविनिष्ठरुकाविनिष्ठ
रुवृद्धधर्मस्याविनिष्ठरुयावृद्धधर्मस्याविनिष्ठरुसैमानचवनि॥ यःसैमानचवनिमनचवनिप्रह्लापानमितायीसप्रह्लापानमितीनानुवाप्रातामि
॥ ~~एवमूक~~ सदापुनूदिनावाधिसुखमहासुखननिर्घोषमनदवाचन॥ एवमूकविष्यामि॥ रुकस्यरुगा॥ अर्हहि सर्वसखानामालोकीकर्तुकी
मावृद्धधर्मात्समूदानुका मरुमि॥ ~~एवमूक~~ सनिर्घोषः सदापुनूदिनवाधिसुखमहासुखनमनदवाचन॥ साधूसाधुकूलपुत्र सदापुनूदिन॥

गुरुः पंचरिष्यां जनसंघे गधवती नाम नगरी सफनत्तमया सफलिः प्राकावे ननूपत्रिक्रिफा सफलिः पत्रिखारिः सफलिः कालपकिरि ननूपवि
 क्रिफा ददशया जनान्यायामन ददशया जनानि विस्तारं मध्याचसुः गावक्रमाचसुः क्रिफा आकीर्णवक्रु जनमनूष्याचपंचरि नकवापधवीः
 थासं नालाविविचिगुसदसो दर्शनीये निर्विद्या समसमे ननूया उजनयुधयानसर्कमहा ननूपापिनेः ससमाहिताः समकुरुः प्राकावा
 नस्यानगरी सफनत्तमया सफली च सफनत्तमायानी प्राकावा नदी जाम्बूनदस्य सूर्वर्धस्य खाउकधीर्वाधिपमाधवस्य पाजगानि सर्वस्मिं वखायठकशी
 र्मसफनत्तमया वृक्षाजगानानाचिरे नत्तमयेः रुलेः रुलवान् सर्वगश्च खाउकवृक्षा इत्तमयेः सूर्गदिनीयै खाउकवृक्षा कनमवसर्क सवावनी च साग
 नीसौवर्धनकिं किधी जालनप्रहिच्छन्ताः ॥ नस्य च किं किधी जालस्य वारुन चि नस्य वलुमं नालू नैजनीयः दशानिश्च नमिः ॥ स्याद्यथापि नामपक्षमि
 कस्य हस्यस्य समस्य सज्जि ह्यी कृदाले र्गधवेः सैपवादि नस्य वलुमं नालू नैजनीयानि धानिश्च नमिः ॥ एवमवतस्य किं किधी जालस्य वारुन चि नस्य वलु

२३९

मं नालू नैजनीयानि धानिश्च नमिः नच दश ननू सत्वाः जी उकि नमकं पविचानयकि समकाच्च नस्यानगरीः पत्रिखावाचिपूर्धे मनुसानिवा नि
 वाहिन्यावा निधमनामिही नस्य नास्य पूर्य पूर्य स्मिंश्च वा विधिनावः सफानी वत्तनामि विजादर्शनीया सफामव सत्वा नी पूर्वकर्म विपाकनारि
 निवृत्ताः यासु सत्वा अरि नूक जी उकि नमकं पविचानयकि सर्ववरा विउत्तलक मूद पूधुनिक सैद्यदि नमये अरि जागारि जामेः सगश्चिगश्चि
 रिः पूषेः सचदि ननास्मि साकाचि क्रि सूरु समहा सारु मुला कधमोप्यजगिर्या ननुनास्मि समकाच्च नस्यानगरीः पंचयाजनसंनानि सर्वोधिगानि स
 फनत्तमयानि विजादि दर्शनीयानि उक्तैः कस्मिंश्च यानपक्षपंचपूष्कि विधीषा निकाशः काशप्रमार्ध समकासूष्कि विधीनी सवा सूचमासूष्कि विः
 धीषु सफनत्तमयानि विजादि दर्शनीयानि उत्तलक मूधुनी काधिजगानि ये कइदकै सैद्यदि न सर्वाधि चतान्यत्तलक मूधुनी काधिषा कठचकषमाधपः
 विधमहानि सगश्चि नीलानि नीलवर्धनि नीलनि दर्शनीयानि नीलनिर्हासानि पीकानि पीकवर्धनि पीकानि दर्शनीयानि पीकनिर्हासानि लाहिनव

सर्वदर्शनानामसमाधिः॥ सर्वदृष्टिकृत्गहनविवर्जितानामसमाधिः॥ समाः पगनानामसमाधिः॥ सर्वधर्मनिमित्तापगनानामसमाधिः॥ सर्व
 मर्तविमुक्तानामसमाधिः॥ सर्वकोटीयापगनानामसमाधिः॥ गल्लीनधर्मपराकृतानामसमाधिः॥ मन्त्रकल्याणानामसमाधिः॥ अर्च्यार्थानामसमा
 धिः॥ मानसधुनविध्वंसनकृतानामसमाधिः॥ उल्लाकारिनिविष्टानामसमाधिः॥ नग्निनिर्हृतानामसमाधिः॥ तथागद्दर्शनानामसमाधिः॥ सर्व
 तथागद्दर्शनानामसमाधिः॥ ३२ ॥ उपसमाधिः स्मिन् सदैव दिग्विस्तारकवृद्धाकृत्गवः पञ्चमिस्मा॥ अथ मया सैव यानि नाम वपुःपात्रमिति
 पकाशयतां वाधिसत्त्वामहासत्त्वस्त्वचनं तथागताः॥ साधुकार्यददन्ति स्म आश्वासनं चास्य कूर्तन्ति स्मा॥ उपवाचाचनं स्मारिन् अपि कलप्यन् पूर्ववाः
 धिसत्त्वजयं च न हि न वमवपुःपात्रमिति गवपिना॥ पविगवपमा होत्रं न उपसमाधयः पनिलं द्याः॥ एताश्च समाधियुक्तिलयगतिगताः स
 त्वृत्ताः पञ्चपात्रमितायामविनिवर्तनीयश्च वृद्धधर्मपूषतिष्ठिताः न वयमनया मवसमाधीनां पृथुकिस्वरुदेव वलाकयन्ताः॥ ॥ नधर्मनस

२०३

मन्त्रपञ्चमायः समापयन्त्युल्लिखन्वायावावाधयचनं॥ यावानूरुनीसम्पत्कृत्वाधिसहिर्षवृद्धाः॥ अथैसा कलप्यन् पञ्चपात्रमितायानकन
 विरुद्धमस्यमानता॥ अमन्यमानतास्थितेन स्मारिन् नियमवन्पाकायस्य सत्त्ववर्धकपनिलं द्याः॥ दार्ढ्यं द्यामहापुन्यलक्ष्मिनि अर्च्यार्थः
 अन्वयः नानिद्यामपराकावर्चित्य चानूरुनैव वृद्धरुनैव वृद्धपञ्चमनूरुनश्च वृद्धसमाधिः॥ सर्ववृद्धधर्मगुणपात्रमिति आनृपाकाः॥ यस्या
 गुणपात्रमितायानकाकृत् तथागतेन वता वस्य माहा मज्जुहीनु॥ पर्यकावानिदर्शयिन्तु॥ किं पुनश्च अवकपथकवृद्धे स्मरुर्हि कलप्यन् वनं च
 वत्तयाधर्मपुनमगेन वमस्यादयिरुवी॥ ह्यस्यामाश्रया अर्थिकं ग्या च्छेदिकं ग्या॥ अर्थिकस्य हि कलप्यन् वृद्धे कस्य वनं इलं ताह वरुनूरुः
 नामसम्पत्कृत्वाधिः कल्याणमिदं यवत्तया कलप्यन्ती वी॥ गेन वमस्यादयिरुवी॥ यमचकवधीयं पसादश्च कवधीयः कल्याणमिदं यवनिगृहीता हि
 वाधिसत्त्वामहासत्त्वाः शिष्यमनूरुनीसम्पत्कृत्वाधिसहिर्षवृद्धाः॥ ॥ अथ खलप्यापनृदिता वाधिसत्त्वामहासत्त्वस्त्वचनं तथागताः न दवाच

॥ कास्माकं कल्याणमिहमिति ॥ नूनमवाचन ॥ दीर्घनाहं कूलपूजधर्मां न नवाधिसत्त्वनमहासत्त्वनानूकनायी सम्यक्वाधोपनिपादिः
 नः पविगृहीतश्च प्रह्लापावमिताया मूपायको दाल्यध्वनिः ॥ सत्त्वकूलपूजपविगृहकः कल्याणमिहं ॥ नन्वयाकुरुकुरुयाकुरुवदि
 कयावसत्त्वरूपं धनयिहयं सत्त्वकूलपूजधर्मां न नवाधिसत्त्वनमहासत्त्वं न कं वा कल्योणी वा कल्याणकल्याणं वा कल्याणसत्त्वं वा कल्य
 ठाकुरुमुवाकुरुवाकुरुनवेलाद्युक्तमिव गिनसा पनिकर्षः सर्वसखापह्ना नैवाऽस्यापह्नापयन ॥ यावकमुसाहसमहासाहसुलाकधो नूपडा
 दगधनसम्यग्भास्मान्नानूपनामयः ॥ नवमपित्तयाकूलपूजसत्त्वकूलपूजस्यनेव कुरुस्यपनिकर्षं न वत ॥ ॥ नन्वयाकुरुकुरुयाकुरुवदि
 लपूजसानूकवदनरुवेणामवै नूपाधौ समाधीनौ प्रकिलैरुः सवदुरुः ॥ प्रह्लापावमिताया मूपायको दाल्यध्वनिः ॥ सत्त्वकूलपूज
 थत्त्वलननभगताः सदापुनर्दिनं वाधिसत्त्वं महासत्त्वं समाध्याकरिना अरुचन सत्त्वकूलपूजस्यः समाधित्वा व्यदहान् व्यथिनस्य वासो न दहना ॥

२०४

कुरुकुरुथागता आगताः कुरुवाकुरुथागतागताः नृगिर्गताः कुरुथागता न पश्चिमहमी मूकध्वनिः ॥ सत्त्वकूलपूजस्यनेव कुरुस्यपनिकर्षं न वत ॥ ॥ नन्वयाकुरुकुरुयाकुरुवदि
 तामहासत्त्वाधनधी प्रकिलैरुः सवदुरुः ॥ प्रह्लापावमिताया मूपायको दाल्यध्वनिः ॥ दीर्घनाहं कूलपूजधर्मां न नवाधिसत्त्वनमहासत्त्वनानूकनायी सम्यक्वाधोपनिपादिः
 नः पविगृहीतश्च प्रह्लापावमिताया मूपायको दाल्यध्वनिः ॥ सत्त्वकूलपूजपविगृहकः कल्याणमिहं ॥ नन्वयाकुरुकुरुयाकुरुवदि
 कयावसत्त्वरूपं धनयिहयं सत्त्वकूलपूजधर्मां न नवाधिसत्त्वनमहासत्त्वं न कं वा कल्योणी वा कल्याणकल्याणं वा कल्याणसत्त्वं वा कल्य
 ठाकुरुमुवाकुरुवाकुरुनवेलाद्युक्तमिव गिनसा पनिकर्षः सर्वसखापह्ना नैवाऽस्यापह्नापयन ॥ यावकमुसाहसमहासाहसुलाकधो नूपडा
 दगधनसम्यग्भास्मान्नानूपनामयः ॥ नवमपित्तयाकूलपूजसत्त्वकूलपूजस्यनेव कुरुस्यपनिकर्षं न वत ॥ ॥ नन्वयाकुरुकुरुयाकुरुवदि
 लपूजसानूकवदनरुवेणामवै नूपाधौ समाधीनौ प्रकिलैरुः सवदुरुः ॥ प्रह्लापावमिताया मूपायको दाल्यध्वनिः ॥ सत्त्वकूलपूज
 थत्त्वलननभगताः सदापुनर्दिनं वाधिसत्त्वं महासत्त्वं समाध्याकरिना अरुचन सत्त्वकूलपूजस्यः समाधित्वा व्यदहान् व्यथिनस्य वासो न दहना ॥

२५

२०

१५

१०

५

मनसदापुनर्दिनावाधिसत्त्वमहासत्त्वमहापसंक्रामकमिह ॥ उपसंक्राम्यसदापुनर्दिनं वाधिसत्त्वमहापसंक्रामकमिह ॥ किंलैकलपुनर्दिनदीनमनाउक्त
 विममानसः ॥ अथिपवरुयमानः ॥ सदापुनर्दिनमहा ॥ अहं माधवक आत्मानं विक्रुता मास्य वात्सरावस्य कायकं नल ॥ ॥
 माधवक नृपाधिवक आह ॥ कस्य पुनस्त्वं कलपुनार्थं यात्मानं विक्रुता मास्य ॥ ॥ सदापुनर्दिन आह ॥ अहं माधवक धर्मकामनया वूममाः
 महावीविकीयपूजाकर्तुं काम आर्यं धर्मानं न वाधिसत्त्वमहासत्त्वमहापसंक्रामकमिह ॥ सदापुनर्दिनमहापसंक्रामकमिह ॥ नमस्तुभ्यं नमस्तुभ्यं नमस्तुभ्यं
 हसत्यन्यथा ॥ अहं माधवक आह ॥ यनं विकीयपूजापानमिहायाः पूजा कुर्यामायं च धर्मानं न वाधिसत्त्वमहासत्त्वमहापसंक्रामकमिह ॥
 मिह ॥ ॥ अथ खलु स माधवक ॥ सदापुनर्दिनं वाधिसत्त्वमहासत्त्वमहापसंक्रामकमिह ॥ नमस्तुभ्यं नमस्तुभ्यं नमस्तुभ्यं ॥ अपि तु खलु पुनः अपि तु य
 पश्य ॥ नमस्तुभ्यं नमस्तुभ्यं नमस्तुभ्यं ॥ अथ खलु सदापुनर्दिनं वाधिसत्त्वमहासत्त्वमहापसंक्रामकमिह ॥

293

॥ लाहामपनमसुलसाः पविनिष्यन्ती वात्सरावैजानपुनर्दिनमिहापायकोऽल्पवृद्धधर्मसूचयमयायै माधवक आत्मनः कायकालसाह
 दयस्य नृधिनस्यास्थिमज्जायाः ॥ अग्निसूक्ष्मविरुः कल्पविरुः प्रमृदिनविरुः स माधवक मगदवाचन ॥ दास्यामि माधवक यनयने वरुः ॥ अ
 सहावादर्थः स मगदवाचन ॥ किं कलपुनर्दिनमूलं ददामि ॥ स मगदवाचन ॥ अहं माधवक पनिरुः कुं दहामि ॥ ॥ अथ खलु सदापुनर्दिनं
 वाधिसत्त्वमहासत्त्वमहापसंक्रामकमिह ॥ अहं माधवक आह ॥ दक्षिणं वानं विज्ञानिमी संचकृत्वा अस्ति नृकुं कृत्वा मूलं मपसंक्राम
 मिह ॥ ॥ अथ खलु सदापुनर्दिनं वाधिसत्त्वमहासत्त्वमहापसंक्रामकमिह ॥ सदापुनर्दिनं वाधिसत्त्वमहासत्त्वमहापसंक्रामकमिह ॥ यन्यहमनं क
 लपुनर्दिनमपसंक्रामकमिह ॥ ॥ अथ खलु सदापुनर्दिनं वाधिसत्त्वमहासत्त्वमहापसंक्रामकमिह ॥

हासत्वमनदवाचन॥ किन्तु खलु कलपुत्रवै नूपा मात्मनः पादहानिका का नधी का नयति॥ किम्वा न न नूधिमधक निष्यसित्वमस्ति मजा
 लीचनि॥ ॥ मया पुनर्दिन आह अस्पदानिक माधवक स्यात्किं कर्तुं देविकी य प्रह्लापा नमिती पूजयिष्याम्यार्यं च धर्मा गै र्वाधिसत्त्वमहास
 त्वं सत्क विष्णुमि॥ ॥ अथ खलु माधविकी दानिका सदा पुनर्दिनं वाधिसत्त्वमहासत्त्वमनदवाचन॥ का पुनस्तु कलपुत्रमहागुधजा निनिष्पत्त
 मगुधविहाया वायन्वह मात्मना हृदयं च नूधिनं वास्ति मज्ज्ञानच विकी यनं कलपुत्रं सत्कर्तुं कामः सती दानिका सदा वाचन॥ सदा विक कलपु
 शास्त्रा कं प्रह्लापा नमिना मपाय को धन्यः च भू पदं भूति॥ ननु वयं धिक् विष्णुमह॥ ननु वयं धिक् क्रमात् सर्व सत्त्वानी पदि न नधी र विष्णु मानु रू न्नी सत्त्व
 र्क वाधिसति से वृक्ष सवर्धु वर्थ कायं पतिलप्स्यमह॥ घाति न च महा पुन खलु रू धानि मूली न्यूनं जनानि व्यामपु रू ती चानक न भि मनी च महा मे
 गी क म हा क नू धी महा मूदि ना क मे हा प क्ता च न वा विवेक न यानि पतिलप्स्यमह॥ चरु सु श्रे पति से विदः पतिलप्स्यमह अष्टा दश वसिका

२११

वृद्ध धर्मान् पतिलप्स्यमह॥ पक्व वाहि रू अविद्या वरुणी लविशुद्धि॥ अविद्या च समाधिविशुद्धि॥ अविद्या च प्रह्ला विशुद्धि॥ दश चरु अ
 गरु वला नि॥ लप्स्यमह॥ अनुरु न च वृद्ध रू न्नी से हा स्यामह॥ अनुरु न धर्म न त्नी पतिलप्स्यमह॥ यन सर्व सत्त्वानी से विहा र्ग क विष्णु
 मर्तु नि॥ ॥ अथ खलु माधविकी दानिका सदा पुनर्दिनं वाधिसत्त्वमहासत्त्वमनदवाचन॥ आश्रयं कलपुत्र या व इ दानाः प्रदीताः चामी
 त्रया धर्माः पत्रिकी र्हि नाः॥ न के क स्यापि ना व कलपुत्रं वै नू पस्य धर्म स्या र्था य गी गानदी वाले का समान पिक स्या नात्महा वाः पत्रिक कया रू
 वयं॥ ॥ या गव वरु ना मर्थ ये कस्तु आ दानाः प्रदीताः चामी त्रया धर्माः पत्रिकी र्हि नाः श्रय आ म मा य रु ना च रु रु म रु व॥ ॥ अपि तु खलु प
 नः कलपुत्र यन यने वा र्थ न रु रु रू रु रु दाम्या मि सवर्धु स्वा मधी चाम् क्ता म्वा न रु रु म्वा वे रू र्थ म्वा सान गत्वं वाला हि ना र्क म्वा रू ठि कं वा पृथ म्वा
 धू र्पं वा माल्यं वा विलयन म्वा वृद्धु म्वा वरु वा रु रु ध रु रु ध पता की वा दी र्पं वा रु न त्वं रु मा र्थ धर्मा गै र्वाधिसत्त्वमहासत्त्वं सत्क विष्णुमि॥ मा वा स

[illegible]

२८०

[illegible]

काइकनसैस्मानमस्तहक॥ अनुजानीवआवालायात्रिक॥ आवयावयवकाहीकन॥ यदावामपिगच्छमस्तयेवसाईनंधमाऊनवाधिसत्वम
 हासत्वद्वंद्वीदिदुंपर्यपासिदुंपूजयिदुंव॥ ॥ अथखलसाधुद्विद्वानिकाधर्माऊनस्यवाधिसत्वमपूजार्थंस्त्वानार्थंवपस्तिनीस्वीमाऊन
 पितृनैवविदित्वेनदवाचन॥ अवनारुणवकनृक्षयथवदत॥ नार्हकस्यचित्कालमूलस्याकनायकनामीत्येवसाधुद्विद्वानिकाधर्माऊनस्य
 वाधिसत्वममहासत्वमपूजार्थंस्त्वानार्थंवपस्तिनावरुव॥ ॥ अथखलसाधुद्विद्वानिकापंचनथशतान्यलकावयामास॥ तानिचपंचः
 दानिकाशतान्यलकावयामास॥ अलंकृत्यनानावर्णनिविचिगधिपूष्याधिगृहीत्वानानावर्णनिवस्तुधिधूपगन्धमाल्यविलपनचूर्णजीवनह
 रुधुजयधूपकाकाशगृहीत्वानानावस्तुनिविचिगधिनानानत्तमयानिचविचिगधिपूष्याधिवगृहीत्वापरुषरुषरुखादनीयैराऊनीयमाखादनी
 यचरुगृहीत्वाचकनर्थसदापनुदिकनवाधिसत्वममहासत्वमसाईमहिन्कपचरीनथशतेपंचरिद्विद्वानिकाशतानिचूर्णपविदृतापुनस्कृतमह

२८९

तावपविवाचमाणापिरुपूर्वगमायनचपूर्वादिकनपकाकाअनुपूर्वगच्छसदापनुदिकावाधिसत्वममहासत्वाऽजाक्रीडनादवमौगीधवमौनम
 नौसफानीनत्तानीविचिगीदर्शनीयीसफरिःपाकावेऽसफनत्तमयेऽअनुपविस्त्रिफासफरिस्त्वानलोऽसफरिःपवित्रारिःसफरिस्त्वानलपकिरि
 नूपक्रिफादद्यायाऊनानिविस्त्रावद्यादद्याऊनान्यायामनमृद्धावस्त्रीकाचःकमाचःसुरिकाचःकीर्णवक्रुजतमनूष्याचःपचरिचनकनापध
 वीथीशतेनालव्यविचिगत्रिगसद्वहोर्दशनायेनिविच्छासमसमेननूयीठिकुनयूगधानसंकमधस्तानस्वापिनेऽससमाफिकाचःसध्वनगुनध
 गठकस्याजाक्रीडनार्थंवाधिसत्वममहासत्वधर्मासनकमनकशकयापर्वदाअनकशकसहसुयापनिवर्णपुनस्कृतधर्मदहायन॥ सहदशननेव
 चनस्येवैवपुनस्त्वमपिल्लरुहस्त॥ ॥ अथअपिनामपथमध्वानसमापनाहिकुनकागुधमनसिकानद्यद्ववास्तेनदरुवत॥ नममपनिव
 पमरुहवयदहंनथगनवधर्माऊनवाधिसत्वममहासत्वमपसंकमयी॥ यन्वहंनथादवतनयी॥ सगतावथादवतनरुहान्यपिपैवेदानिकाशतानि

(अष्टिदात्रिकाया सहनथरावकनू॥ ॥ अथ खलु सदापुनर्दिनावाधिसत्त्वमहासत्त्वः (अष्टिदात्रिकापूर्वगमेः पंचरिदात्रिकाहाकेः पविदुः
 पूनस्कृताः पविमा (धनपूजायूहनयनधर्माः) नावाधिसत्त्वमहासत्त्वकनापसंक्रामनिस्म॥ ॥ ननखलु पूनः समयनधर्माः ननवाधिसत्त्व
 नपह्नापात्रमितायाः कृत्वाः सफनत्तमयैकूटागभैकात्रिमरुत॥ लाहिरुचयनालैकूतमूकाजालपत्रिकिफचतुर्षूकूटागभनका (धधूमदिन
 त्नानिष्ठापितानि॥ यानिप्रदीपकृत्तैकूर्वनिस्म॥ चरुसुश्रूषयटिकानूप्यमयश्चतुर्दिशमवसकायगुह्यैकूत्तगुन्धप्यमस्म॥ यइरुप्रहः
 पात्रमितायाः पूजार्थं॥ नस्यचकूटागभस्यमध्वसफनत्तमयैः पर्यैकः प्रह्नाकारुत॥ चतुर्धै नत्तानीपशकूतायगुपह्नापात्रमिताप्रक्रिकासुवर्ग
 पदधूवलित्विना॥ विनीलनवैर्यधरुचकूटागभैनानाचिगपदयामलिः पुल्लवेमानेनलैकूतमरुत॥ ॥ अथ सदापुनर्दिनावाधिसत्त्वम
 हासत्त्वः सार्धै (अष्टिदात्रिकापूर्वगमेः पंचरिदात्रिकाहाकेः सैकूटागभनमडाक्रीदपविमा (धनपूजायूहनयनधर्ममिधिरुमनकानिचरुदवतासहसा

२८२

धडाक्रीत॥ हाक्रीचदवानामिदं दिव्योर्मान्दानवेः पूष्येदिव्योश्चन्दनचूर्णैः सुवर्णचूर्णैः नूप्यचूर्णैः सैकूटागभनमवकिन्नकमल्यवकिन्नमारुपकि
 नैर्नैदिव्यानिचवाद्यान्य (श्रीषीरु॥ ॥ दृष्ट्वात्वाचसदापुनर्दिनावाधिसत्त्वमहासत्त्वः हाक्रीदवानामिदं मरुदवाचन॥ किमर्थं दवदानकेर्दवतासहसैः
 सार्धैः दवत्तमयैकूटागभैर्दिव्योर्मान्दानवेः पूष्येश्चन्दनचूर्णैः नवकिन्नमि॥ ॥ मानिचदिव्यानिवाद्यानिदवेनूपयकनीरूपवादिनानि॥ ॥ अवमूकागभः
 कादवानामिदः सदापुनर्दिनवाधिसत्त्वमहासत्त्वमरुदवाचन॥ नलैकूलपूजानीध॥ अथाहिसापह्नापात्रमितावाधिसत्त्वानीमहासत्त्वानीमातापविध
 यिकायगुह्यैकूत्तमाधवाधिसत्त्वमहासत्त्वः सर्वगुहापात्रमिताग्नगान्सर्ववृद्धधर्मान्सर्वाकानरूमीचक्रियमवपात्रवनि॥ ॥ अवमूकसदाप
 न्दिनावाधिसत्त्वमहासत्त्वः हाक्रीदवानामिदं मरुदवाचन॥ कासोकोशिकपह्नापात्रमितायावाधिसत्त्वानीमहासत्त्वानीमाता॥ पविधायिका॥ गकआरु॥
 ॥ ॥ अथ कूलपूजायैकूटागभस्यमध्वसुवर्णपदधूविनीलनवैर्यधर्माः ननवाधिसत्त्वमहासत्त्वमसफलिर्मंडाहिरिर्मंडयित्वास्थापित॥ सानस

स्यर्थः॥ न च मान्यहं तु कान्यथ कुरु तु पश्यय कानधदीनानि पुनीत्यसम्यन्तानि निवृक्षमानानि च नानि नानि न कचिद्वदिशिला कर्तुं कामेति
 ॥ अपि तु खलु पूनर्यथा पश्ययानी सती नानि नानि पुराव्य कुरुषी पश्ययाना मसती नरुषी नाना पुरावना हवति॥ उवमवकलपुरुषा नथाः
 गतानी कायपनिनिष्कृतिर्न कुरुष्विद्वदिशिला कादा गताना मपि कचिद्वदिशिला कगच्छति॥ न च हं तु कावृक्षानी रगवती कायः पूर्ववर्था पविनिष्क
 ना हं तु पश्ययाधीन कानधमस्यन्तः॥ पूर्वकर्म विपाका इत्यन्तः स न कचिद्वदिशिला कः शक्तिः॥ अपि तु खलु पूनर्यथा पश्ययानी सती कायाहिनिष्कृतिर्न
 वति॥ कुरुषी पश्ययाना मसती कायाहिनिर्वृतिर्न प्रकृत्यन॥ न यथापि नाम कलपुरुषा वीक्षयाः ४४ उच्यते यमा नान कुरुष्विद्वदिशिला कः शक्तिः॥ निवृक्षमानान कचि
 न कच्छति॥ न कचिस्सकाम किपुनीत्यच हं तु पश्यय सामर्था समस्ययन॥ हत्त्वधीनः पश्ययाधीनः॥ न यथापि नाम साधी च पुनीत्यधर्मव पुनीत्यनं जीव पुनी
 त्यदेतुं च पुनी च उपक्षानी च पुतिर्य उपवाधी च पुनीत्यकाधी च पुनीत्यपूनुषस्य च न कुरुष्विद्वदिशिला कः शक्तिः॥ उवमयं वीक्षयाः ४४ दानि च न कुरुष्विद्वदिशिला कः शक्तिः॥

२८०

याधीनः स च हं तु कावृक्षानी रगवती कायः पूर्ववर्था पविनिष्कृतिर्न कुरुष्विद्वदिशिला कः शक्तिः॥ अपि तु खलु
 लपूनः सर्ववोत्तमाया गच्छदः प्रकृत्यन॥ निवृक्षमाना पि हं तु न कचि न कच्छति॥ उवमवकलपुरुषा वीक्षानी रगवती कायपनिनिष्कृतिर्न हत्त्वधीनः
 पश्ययाधीनः॥ अन कुरुष्विद्वदिशिला कः शक्तिः॥ न च न चैकना हं तु कानधमस्यन्तः॥ न सान कुरुष्विद्वदिशिला कः शक्तिः॥ हं तु पश्यय सामर्था समस्ययन॥ हत्त्वधीनः पश्ययाधीनः॥ न यथापि नाम साधी च पुनीत्यधर्मव पुनीत्यनं जीव पुनी
 पुरुषा नथा गताना मागमनं च गमनं च दृश्यं॥ सर्वधर्माः मपि कलपुरुषा वीक्षयाः ४४ उच्यते यमा नान कुरुष्विद्वदिशिला कः शक्तिः॥ उवमयं वीक्षयाः ४४ दानि च न कुरुष्विद्वदिशिला कः शक्तिः॥
 स च हं तु कावृक्षानी रगवती कायः पूर्ववर्था पविनिष्कृतिर्न कुरुष्विद्वदिशिला कः शक्तिः॥ अपि तु खलु
 लपूनः सर्ववोत्तमाया गच्छदः प्रकृत्यन॥ निवृक्षमाना पि हं तु न कचि न कच्छति॥ उवमवकलपुरुषा वीक्षानी रगवती कायपनिनिष्कृतिर्न हत्त्वधीनः
 पश्ययाधीनः॥ अन कुरुष्विद्वदिशिला कः शक्तिः॥ न च न चैकना हं तु कानधमस्यन्तः॥ न सान कुरुष्विद्वदिशिला कः शक्तिः॥ हं तु पश्यय सामर्था समस्ययन॥ हत्त्वधीनः पश्ययाधीनः॥ न यथापि नाम साधी च पुनीत्यधर्मव पुनीत्यनं जीव पुनी
 पुरुषा नथा गताना मागमनं च गमनं च दृश्यं॥ सर्वधर्माः मपि कलपुरुषा वीक्षयाः ४४ उच्यते यमा नान कुरुष्विद्वदिशिला कः शक्तिः॥ उवमयं वीक्षयाः ४४ दानि च न कुरुष्विद्वदिशिला कः शक्तिः॥

लमूलपत्रिपुत्रिमपादायपरिगृहीतम् ॥ परिगृह्यतदापुनर्दितायेवकूलपूजायनिर्णयामास ॥ ॥ अथ खलु धर्माजनावाधिसत्त्वा
 महासत्त्वा उक्तायासनास्वर्गं गृहं वा विदुः ॥ सूर्यस्य वासुगमनकालाह ॥ ॥ अथ खलु सदापुनर्दितायाधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्येदम् ॥ नेकमम
 साधुपतिवृत्तं वरु ॥ यदहं धर्मकामकया आगत्य निषीदयं धर्म्यावपनिकल्पययं ॥ यच्च हं दद्यामवयापथार्थांस्त्विवास्ताननचैकमेनचकाल
 मतिनामययं ॥ यावद्धर्माजनावाधिसत्त्वमहासत्त्वश्चकाजृहान्निर्गतारुविष्यति यद्रुधर्मसंप्रकाशनायति ॥ ॥ अथ खलु धर्माजनावाधि
 सत्त्वमहासत्त्वश्च सप्तवर्षादिनुकसमाधिसत्त्वापन्नवारु ॥ अप्रमयेन सैव्ये वाधिसत्त्वसमाधिसत्त्वस्यैः पुरुषा वमिकापायको ह्यनिर्णयैर्वा
 हापीरु ॥ सदापुनर्दितापि वाधिसत्त्वमहासत्त्वश्च सप्तवर्षादि दद्यामवयापथार्थां कालमतिकार्येन मत्स्या नमिद्वमवका मयामास ॥ सप्तवर्षेन की
 मविरुक्तं मत्स्यादयामास ॥ नव्यायादविरुक्तं नविहिंसाविरुक्तं मत्स्यादयामास ॥ नच सगृह्णन् विहाद्विल्य मत्स्यादयामास ॥ अपिरुक्तं दाना मधर्मागे

२२०

नावाधिसत्त्वमहासत्त्वमहासत्त्वमाधर्माजनावाधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य धर्माजनैः पुरुषयिष्यामायज्ञासौ कूलपूजानिष
 यधर्मदहायिष्यति ॥ नैव पृथिवी पदही सप्तिकं सप्तै मूर्ध्वं वक्रिष्यामाना नारिकीर्णं यगृ पृथिवी पदही धर्माजनावाधिसत्त्वमहासत्त्वश्च पुरुषा
 वमिका मपायको ह्यनिर्णयैः संप्रकाशयिष्यतीति चिन्तयामास ॥ नान्यपि (अष्टिदानकायमूर्खानिर्पेचदानिकाशानि सदापुनर्दितायाधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्या नृहो कमानि दद्यामवयापथार्थां कालमतिनामयामास ॥ सर्वाश्च क्रियास्तस्या नवरुमानानि ॥ अथ खलु सदापुनर्दितायाधिसत्त्वा
 महासत्त्वस्यैर्दिव्यनिर्णयैर्गुत्वा रुष्ट उदग आरु मनाः यमृदिह पीति सोमनस्य जातस्यै पृथिवी पदही धर्माजनावाधिसत्त्वमहासत्त्वस्यैः (अष्टिदानिकायमूर्खेऽपेच
 र्वाविकाशनेर्द्धमाजनैः वपुरुषयामास सप्तवत्तमयै स्वर्कं वा रुनासै गकायादवकार्यं न स्यात् न स्यात् परिपुरुषयति स्म ॥ ॥ अथ खलु नादनिकाश्च
 कस्तकानूरुनासै गकायादवकार्यं पवारुनासै गशानि नृणां सन पुरुषयामास ॥ अज्ञात्त धर्माजनावाधिसत्त्वमहासत्त्वानिषयधर्मदहायिष्यतीः

लवैराधमर्वायविकाधर्माजगत्स्यवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यधर्मासनमासीर्धर्म्युत्थाउदग्रआरुमनसःपुमूदिताःप्राक्सोमनस्यजाताअरुवन्तः॥
 अथखलुसदापुनर्दितावाधिसत्त्वमहासत्त्वस्यैपृथिवीपदधीसकुकाभानवादकैसमकात्यर्थमभाषितलरु॥यनर्पृथिवीपदधीसिखरु॥य
 थपिनाममात्रपापीयसातत्सर्वमदकमनश्चापिरुमरु॥अथवनामास्यसदापुनर्दितास्यवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यादकमलरुमानस्यविरुखि
 अरु॥इहखदोर्मनस्यैववच्चिरुस्यवाऽन्यथात्वंरुवयनास्यकुक्षालमूलीकश्चानकवन्नवास्यपूजागुरु॥॥अथखलुसदापुनर्दितास्यवाधिस
 त्वस्यमहासत्त्वस्यैकदरु॥यन्वहमात्मनःकार्यविध्वंस्मपृथिवीपदधीनधिनधर्मिधर्म्य॥रुक्मरुताः॥अयंरुपृथिवीपदधाउद्यतवज्रकामात्रजा
 अरुविनाहपदधमर्माजगत्स्यवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यकायनिपगुरुकिंवातनात्महावनावर्धरदनधर्मिधर्म्यकुर्यावर्धस्वल्पूनर्ममायकायनव
 नृपयाधिययाविनश्चुननुनिःसामर्थ्यक्रिययाअपिचकामरुताःकामनिदानैवहनिमआत्महावसरुमाधियनःपूनःसंसावर्धमजगति

२२१

त्रानिनपूनववैनृपयस्मानयस्त्वमपविगुरुस्यकुरु॥यदिपूनर्लेशकामनवैनृपयधर्मपूरिश्चकामिति॥॥अथखलुसदापुनर्दिता
 धिसत्त्वमहासत्त्वस्यैपृथिवीपदधीसकुकाभानवादकैसमकात्यर्थमभाषितलरु॥यनर्पृथिवीपदधीसिखरु॥य
 थपिनाममात्रपापीयसातत्सर्वमदकमनश्चापिरुमरु॥अथवनामास्यसदापुनर्दितास्यवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यादकमलरुमानस्यविरुखि
 अरु॥इहखदोर्मनस्यैववच्चिरुस्यवाऽन्यथात्वंरुवयनास्यकुक्षालमूलीकश्चानकवन्नवास्यपूजागुरु॥॥अथखलुसदापुनर्दितास्यवाधिस
 त्वस्यमहासत्त्वस्यैकदरु॥यन्वहमात्मनःकार्यविध्वंस्मपृथिवीपदधीनधिनधर्मिधर्म्य॥रुक्मरुताः॥अयंरुपृथिवीपदधाउद्यतवज्रकामात्रजा
 अरुविनाहपदधमर्माजगत्स्यवाधिसत्त्वस्यमहासत्त्वस्यकायनिपगुरुकिंवातनात्महावनावर्धरदनधर्मिधर्म्यकुर्यावर्धस्वल्पूनर्ममायकायनव
 नृपयाधिययाविनश्चुननुनिःसामर्थ्यक्रिययाअपिचकामरुताःकामनिदानैवहनिमआत्महावसरुमाधियनःपूनःसंसावर्धमजगति

दिने वाधिसत्त्वमहासत्त्वमदवाचन॥ साधुसाधुकूलपूजाविश्वेवार्थसाधिवरुः नरुनाधर्मपनाष्टिश्च॥ सर्वनूपयकूलपूजाधायनजवेनूपयवार्थ
 शा॥ सर्वनूपयधर्मकामनयाकेऽप्योर्वकेकथमगतेनहस्मिन्मयकैवृद्धेनरुनासम्पत्कैवृद्धेवाधिः समुदासीता॥ ॥ अथ खलु सदापुनर्दिताः
 स्यवाधिसत्त्वमहासत्त्वस्यधर्मासनमयैवपृथिवीपदहाऽसिकाऽसम्पृष्टश्चकुरुः॥ कृताऽखल्वहं पृथ्यादिलरुययेनहमिमैपृथिवीपदहा
 पूष्याहिकीर्णकूर्योधमाजनैववाधिसत्त्वमहासत्त्वधर्मैदहायर्कधर्मासननिषर्धमस्यवकिनयै॥ ॥ अथ खलु कादेवानामिन्दुऽसदापुन
 दिने वाधिसत्त्वमहासत्त्वमदवाचन॥ मानिकूलपूजपुनिगृहादिव्यानिमीदानवपूष्यादिप्रहिल्यमिमैपृथिवीपदहापूष्याहिकीर्णकूरु॥
 धर्माजनैववाधिसत्त्वधर्मैदहायर्कधर्मासननिषर्धमस्यवकिनसक्तमेदिवीखात्रीसहस्रैदिव्यानीमीदानवपूष्याधमूपनामयकिस्म॥ ॥ अथ खलु
 सदापुनर्दितावाधिसत्त्वमहासत्त्वस्त्वानिपूष्यादिगृहीत्वाअन्यतनेऽप्येकैपृथिवीपदहापूष्यावकीर्णमकापीरु॥ अन्यतनेऽप्येकैर्धर्माजनैववाधिसत्त्व

२२२

महासत्त्वमस्यवाकिनरु॥ ॥ अथ खलु धर्माजनावाधिसत्त्वमहासत्त्वऽसफातीवर्षाधमस्ययनगरऽसमाधेयैरुययनधर्मासनकनापसेक
 म्पपूष्यफजवासनन्यपीदना॥ अनकशरुसहस्रयापर्वदापनिवृत्तऽपूष्यकुरुऽपूष्यापानमिनीदहायामास॥ ॥ अथ खलु सदापुनर्दितावाधि
 सत्त्वमहासत्त्वऽसहदहाननेवधर्माजनस्यवाधिसत्त्वमहासत्त्वस्यकादहीसुखैप्रहिलरुहम्मा॥ नयथापिनामपथमध्वानसमापन्नजकागमनसि
 कानाहिकुस्करुयैधर्माजनस्यवाधिसत्त्वमहासत्त्वस्यपूष्यापानमितादहानायइतसर्वधर्मसमनयापूष्यापानमितासमतासर्वधर्मविविककनया
 पूष्यापानमिताविविककनासर्वधर्मावलननयापूष्यापानमितावलननासर्वधर्मासननयापूष्यापानमितामननतासर्वधर्मासंरिक्तनयापूष्यापान
 मितासंरिक्तनासर्वधर्मैकवसनयापूष्यापानमिनेकनसता॥ सर्वधर्मापर्यकनयापूष्यापानमितापर्यकता॥ सर्वधर्मानूत्यादनयापूष्यापानमितानूत्याद
 नता॥ सर्वधर्मानिनाधनयापूष्यापानमितानिनाधता॥ गगनापर्यकनयापूष्यापानमितापर्यकता॥ १८ ॥ पृथिवीधनुऽपपर्यकनयापूष्यापानमिता

